

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Civilinės bylos>Teismo sprendimų pripažinimas ir vykdymas>Kaip užtikrinti teismo sprendimo vykdymą?

Kaip užtikrinti teismo sprendimo vykdymą?

Jeigu sprendžiant ginčą dalyvauja teismas, proceso pabaigoje turi būti užtikrinti du veiksmai. Pirma, teismas privalo paskelbti sprendimą, o tada sprendimas turi būti įvykdytas praktiškai.

Kad priverstumėte kitą šalį (atsakovą arba savo skolininką) vykdyti jos atžvilgiu priimtą teismo sprendimą (pavyzdžiui, sumokėti skolą), turėsite kreiptis į vykdymo institucijas. Tik jos, prirėikus pasitelkusios teisėsaugos institucijas, turi įgaliojimų priversti skolininką susimokėti.

Vadovaujantis **reglamentu „Briuselis I (nauja redakcija)**, kuriame nustatoma tarpvalstybinėse bylose priimtų teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo tvarka, jei Sąjungos valstybėje narėje jūsų naudai priimtas vykdytinas teismo sprendimas, galite kreiptis į vykdymo užtikrinimo institucijas kitoje valstybėje narėje, pavyzdžiui, kurioje skolininkas turi turto – tam nereikia tarpinės procedūros (Reglamentu egzekvatūros procedūra panaikinta). Vykdytiname sprendime nustatytas skolininkas gali kreiptis į teismą ir pateikti prašymą atsisakyti vykdyti teismo sprendimą. Kompetentingų teismų ir apeliacinės instancijos teismų pavadinimai ir adresai pateikiami [čia](#).

Bendroji priverstinio vykdymo paskirtis – susigrąžinti pinigų sumas, tačiau gali būti reikalaujama įvykdyti ir kokią nors kitą prievolę (pareigą ką nors daryti arba ko nors nedaryti, pavyzdžiui, pristatyti prekes, baigti darbus arba nepažeisti turto valdymo teisės).

Tarptautinėse civilinėse bylose gali būti taikomos įvairios Europos procedūros (pavyzdžiui, **Europos mokėjimo įsakymas, Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra** ir **Europos vykdomasis raštas**), tačiau visose tose bylose teismo sprendimas turi būti vykdomas vadovaujantis vykdymo valstybės (paprastai – kurioje yra skolininkas arba jo turtas) nacionalinėmis taisyklėmis ir procedūromis.

Jeigu pageidaujate kreiptis dėl priverstinio vykdymo, jums reikia turėti vykdomąjį dokumentą (teismo sprendimą arba kitą dokumentą). Vykdomo procedūras ir jas tvarkančias institucijas (teismus, skolų išieškojimo tarnybas ir antstolius) nustato tos valstybės narės, kurioje siekiama vykdymo, nacionaliniai įstatymai.

Spustelėjus kurios nors šalies vėliavą, bus pateikta išsami tos šalies informacija.

Paskutinis naujinimas: 26/10/2020

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Belgija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Jeigu skolininkas savanoriškai nesilaiko teismo sprendimo, ieškovas gali reikalauti, kad teismas jį priverstų sprendimą vykdyti; tai vadinama priverstiniu vykdymu. Tam būtina gauti vykdomąjį dokumentą (Teisminio kodekso 1386 straipsnis), nes priverstinis vykdymas susijęs su kišimusi į skolininko asmeninius ir teisinius reikalus. Paprastai tokio dokumento funkcijas atlieka teismo sprendimas arba notarinis aktas. Saugant skolininko privatumą, tam tikrais atvejais dokumentas gali būti nevykdomas (Teisminio kodekso 1387 straipsnis). Dokumentą vykdo antstolis.

Priverstinis vykdymas paprastai taikomas išieškant lėšas, tačiau gali būti taikomas, kai norima priversti atlikti veiksmą arba nuo jo susilaikyti.

Kitas svarbus aspektas – piniginės baudos skyrimas (Teisminio kodekso 1385a straipsnis). Tai yra kaltu pripažinto asmens atžvilgiu taikoma priverstinė priemonė, kuria siekiama paskatinti laikytis teismo sprendimo. Tačiau tam tikrais atvejais piniginė bauda negali būti skiriama: kai asmeniui nurodoma sumokėti pinigų sumą arba laikytis darbo sutarties ir kai tai būtų nesuderinama su žmogaus orumu. Piniginė bauda išieškoma remiantis dokumentu, kuriuo jį paskirta, tad nereikalingas joks papildomas dokumentas.

Jeigu asmeniui nurodyta sumokėti pinigų sumą, reikalavimo vykdymas nukreipiamas į skolininko turtą – tai vadinama areštu. Skirtumas daromas tarp areštuotų daiktų rūšies (kilnojamas ar nekilnojamas daiktas) ir arešto pobūdžio (prevencinis areštas ir areštas sprendimo vykdymo metu). Prevencinis areštas taikomas skubos atvejais, skiriant daiktams teismo apsaugą: turtas įšaldomas siekiant užtikrinti bet kokio dokumento vykdymą ateityje. Asmuo, kurio daiktai areštuoti, negali jų kontroliuoti ir negali jų parduoti ar atiduoti. Tais atvejais, kai skolininko daiktai areštuojami vykdamas sprendimą, jie parduodami, o pajamos atiduodamos ieškovui. Ieškovas neturi jokių teisių į pačius areštuotus daiktus, tik į pajamas, kurios gaunamos juos pardavus.

Be to, taikant Teisminio kodekso 1445 ir kt. straipsnius gali būti priimama nutartis dėl skolininko reikalavimų arešto (žr. toliau).

Be įprasto prevencinio arešto ir arešto, kai išieškoma iš kilnojamojo ir nekilnojamojo turto, taip pat galioja specialios laivų arešto (Teisminio kodekso 1467–1480 straipsniai ir 1545–1559 straipsniai), turto arešto (Teisminio kodekso 1461 straipsnis), vindikacijos (Teisminio kodekso 1462–1466 straipsniai) ir nenuimto vaisių ir javų derliaus arešto (Teisminio kodekso 1529–1538 straipsniai) taisyklės. Likusioje šio dokumento dalyje daugiausia dėmesio skiriama tik įprastam areštui.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Antstoliai ir areštą sankcionuojantys teisėjai. Pastarieji turi kompetenciją spręsti su priverstiniu vykdymu susijusius ginčus.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

3.1.1. Prevencinis areštas

Kad būtų galima atlikti prevencinį areštą, paprastai reikalingas areštą sankcionuojančio teisėjo leidimas ir turi būti nustatomi skubos pagrindai (Teisminio kodekso 1413 straipsnis). Dėl leidimo reikia kreiptis pateikiant *ex parte* prašymą (Teisminio kodekso 1417 straipsnis). Viename prašyme negali būti prašoma areštuoti ir kilnojamojo, ir nekilnojamojo turto. Dėl nekilnojamojo turto arešto bet kuriuo atveju visada reikia pateikti atskirą prašymą.

Areštą sankcionuojantis teisėjas sprendimą priima ne vėliau kaip per aštuonias dienas nuo prašymo pateikimo dienos (Teisminio kodekso 1418 straipsnis). Teisėjas gali nuspręsti atsisakyti leisti ieškovui vykdyti areštą arba jį visiškai ar iš dalies sankcionuoti. Areštą sankcionuojančio teisėjo sprendimas turi būti įteiktas skolininkui. Sprendimas perduodamas antstoliui, kuris tuomet imasi visų reikalingų veiksmų, kad jį įteiktų.

Galioja viena svarbi šios taisyklės išimtis, kai areštą sankcionuojančio teisėjo sprendimas nereikalingas: kiekvienas teismo sprendimas yra leidimas vykdyti prevencinį areštą pagal priimtus sprendimus (Teisminio kodekso 1414 straipsnis). Šiuo atveju taip pat turi galioti skubos pagrindai. Teismo sprendimas paprasčiausiai turi būti perduodamas antstoliui, kuris imasi visų būtinų veiksmų, kad areštuotų daiktus.

Prevencinis areštas gali virsti vykdomuoju areštu (Teisminio kodekso 1489–1493 straipsniai).

3.1.2. Areštas teismo sprendimo vykdymo metu

A. Bendra informacija

Areštas teismo sprendimo vykdymo metu gali būti atliekamas tik remiantis vykdomuoju dokumentu (Teisminio kodekso 1494 straipsnis). Teismo sprendimai ir nutarimai gali būti vykdomi tik pateikus jų patvirtintą kopiją arba originalą, kuriame įrašoma karališkajame dekrete nustatyta frazė dėl vykdytinumo.

Teismo sprendimas atsakovui įteikiamas iš anksto (Teismo kodekso 1495 straipsnis). Jeigu vykdomasis dokumentas yra teismo sprendimas, išankstinis įteikimas yra privalomas; taip siekiama informuoti skolininką. Tačiau jeigu vykdomasis dokumentas yra nutarimas, jo įteikti nebūtina, nes skolininkas jau žinos apie šį dokumentą. Laikas, per kurį galima atlikti peržiūrą arba paduoti skundą, pradedamas skaičiuoti nuo teismo sprendimo įteikimo. Skundo pateikimo terminai, jei areštas atliekamas teismo sprendimo vykdymo metu, turi stabdomąjį poveikį (tačiau tokio poveikio neturi prevencinis areštas) tose bylose, kuriose šalis buvo įpareigota sumokėti pinigų sumą. Laikinas vykdymas (laikiniai vykdytinas teismo sprendimas) neturi stabdomojo poveikio taikant įprastos peržiūros ar skundo nagrinėjimo procedūrą.

Antrasis etapas, kurio metu ieškovas bando priverstinai parduoti turtą, yra mokėjimo nurodymas (Teismo kodekso 1499 straipsnis). Tai yra pirmas priverstinio vykdymo veiksmas ir paskutinis įspėjimas skolininkui, kuris šiame etape vis dar gali išvengti arešto. Po mokėjimo nurodymo išdavimo taikomas laukimo laikotarpis: 1 diena, jei areštuojamas kilnojamasis turtas (Teismo kodekso 1499 straipsnis), ir 15 dienų, jei areštuojamas nekilnojamas turtas (Teismo kodekso 1566 straipsnis). Nurodymas turi būti įteiktas skolininkui ir juo siekiama pranešti apie neįvykdytą prievolę ir pareikalauti sumokėti skolą. Priverstinio vykdymo gali būti imamasi tik siekiant išieškoti mokėjimo nurodyme nurodytas sumas.

Pasibaigus laukimo laikotarpiui, daiktai gali būti areštuojami. Jie areštuojami remiantis antstolio įsakymu. Todėl vykdymo veiksmai atliekami per kompetentingą pareigūną, kuris veikia kaip tarpininkas. Šis pareigūnas laikomas ieškovo atstovu; jo pareigos nustatytos įstatyme ir jo veiklą prižiūri teismas. Antstolio atsakomybė ieškovo atžvilgiu yra sutartinė, o trečiųjų šalių atžvilgiu – nesutartinė (nustatyta įstatyme ir grindžiama pareiga nepažeisti bendros pareigos veikti rūpestingai).

Antstolis per 3 darbo dienas nusiunčia Centriniam areštų, įgaliojimų, perdavimo, kolektyvinių skolų išieškojimo ir protestų pranešimų registrai (nyd. *Centraal Bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht en collectieve schuldenregeling en van protest*) pranešimą apie areštą (Teismo kodekso 1390 straipsnio 1 dalis). Pranešimas būtinas areštuojant tiek kilnojamuosius, tiek nekilnojamuosius daiktus. Arešto teismo sprendimo vykdymo metu ar pajamų padalijimo procedūros negalima atlikti, jeigu iš pradžių nebuvo patikrinti pranešimai apie areštą Centriniam pranešimų registre (Teismo kodekso 1391 straipsnio 2 dalis). Ši taisyklė buvo nustatyta siekiant išvengti nereikalingų areštų ir sustiprinti kolektyvinį arešto aspektą.

B. Areštas teismo sprendimo vykdymo metu: kilnojamieji daiktai

Jeigu yra mokėjimo nurodymas, kurį gali užprotestuoti skolininkas, teismo sprendimo vykdymo metu atliekamas kilnojamųjų daiktų areštas. Areštas atliekamas remiantis antstolio įsakymu; visų pirma, tai yra apsaugos priemonė: daiktai nėra atimami ir jų nuosavybė ir naudojimo būdas nesikeičia. Areštuoti galima ir tuos daiktus, kurių nėra skolininko namuose ir kurie yra trečiosios šalies patalpose.

Areštuojant nekilnojamąjį turtą neapsiribojama tik viena procedūra, tačiau, atsižvelgiant į patiriamas išlaidas, iš esmės nėra prasmės tiems patiems daiktams taikyti antrą areštą. Kalbant apie proporcingą pajamų, kurios gaunamos pardavus skolininko daiktus, padalijimą, pažymėtina, kad bus įtraukti ir kiti ieškovai, ne tik areštą vykdę ieškovai (Teismo kodekso 1627 ir kt. straipsniai).

Po arešto parengiama oficiali arešto ataskaita. Areštuoti daiktai parduodami ne anksčiau kaip praėjus vienam mėnesiui nuo oficialios arešto ataskaitos arba pranešimo apie ją kopijos įteikimo dienos. Šiuo terminu siekiama suteikti skolininkui paskutinę galimybę užkirsti kelią aukcionui. Apie aukcioną viešai skelbiama dienraščių skelbimuose ir pranešimuose. Aukcionas rengiamas aukciono salėje arba viešojo turgavietėje, nebent jį prašoma surengti kitoje tinkamesnėje vietoje. Aukcionui vadovaujantis antstolis parengia rašytinę ataskaitą ir surenka aukcione gautas pajamas. Tuomet per 15 dienų antstolis proporcingai padalija pajamas (Teismo kodekso 1627 ir kt. straipsniai). Ši procedūra paprastai vyksta taikiai, priešingu atveju kreipiamasi į areštą sankcionuojantį teisėją.

C. Areštas teismo sprendimo vykdymo metu: nekilnojamas turtas (Teismo kodekso 1560–1626 straipsniai)

Vykdomas pradedamas įteikiant mokėjimo nurodymą.

Tuomet areštas vykdomas ne anksčiau kaip po 15 dienų, bet ne vėliau kaip per šešis mėnesius; priešingu atveju nurodymas netenka teisinės galios. Tuomet įsakymas dėl arešto turi būti įrašomas į hipotekos registrą per 15 dienų ir įteikiamas per šešis mėnesius. Įsakymo įrašymo veiksmas reiškia, kad turtu bus neįmanoma naudotis ne ilgiau nei šešis mėnesius. Jei įsakymas neįrašomas, areštas negalioja. Kitaip nei kilnojamojo turto atveju, nekilnojamojo turto atveju taikomas tik vieno arešto principas (vieną kartą areštuoto turto negalima areštuoti antrą kartą).

Paskutinis etapas – areštą sankcionuojančiam teisėjui teikiamas prašymas skirti notarą, kuris parduotų daiktus ir patenkintų kreditorių reikalavimus.

Skolininkas gali pareikšti areštą sankcionuojančiam teisėjui protestą dėl paskirto notaro veiksmų. Išsamios daiktų pardavimo taisyklės aiškiai nustatytos įstatyme (žr. Teismo kodekso 1582 ir kt. straipsnius). Paprastai rengiamas viešas aukcionas, tačiau teisėjo iniciatyva arba arešto reikalaujančio ieškovo prašymu gali būti rengiamas privatus aukcionas. Tuomet aukciono metu gautos pajamos padalijamos įvairiems kreditoriams atsižvelgiant į sutartą reikalavimų eiliškumą (žr. Teismo kodekso 1639–1654 straipsnius). Ginčai dėl kreditorių reikalavimų eiliškumo perduodami spręsti areštą sankcionuojančiam teisėjui.

3.1.3. Skolininko reikalavimų areštas

Skolininko reikalavimų areštas – skolininko reikalavimų trečiųjų šalių atžvilgiu areštas (pvz., reikalavimo, kad darbdavys sumokėtų darbo užmokestį). Todėl ši trečioji šalis yra antraeilis prašymą dėl arešto teikiančio ieškovo skolininkas. Skolininko reikalavimų areštas (nyd. *beslag onder derden*) ir skolininkui priklausančių daiktų, kurie yra trečiosios šalies patalpose, areštas (nyd. *beslag bij derden*) nėra tas pats.

Reikalavimas, kuris sudaro arešto pagrindą, yra arešto prašiusio kreditoriaus reikalavimas arešto skolininkui. Areštuotas reikalavimas – reikalavimas, kurį asmuo, kurio turtas areštuojamas, turi trečiosios šalies arba antraeilio skolininko atžvilgiu.

Išsamias skolininko reikalavimų arešto taisykles galima rasti Teismo kodekso 1445–1460 straipsniuose (prevencinis areštas) ir 1539–1544 straipsniuose (areštas teismo sprendimo vykdymo metu).

3.1.4. Išlaidos

Tais atvejais, kai vykdomas areštas, be teisinių išlaidų, reikia atsižvelgti ir į antstolio išlaidas. Mokesčiai už oficialias antstolio paslaugas, yra nustatyti 1976 m. lapkričio 30 d. karališkajame dekrete, kuriame galima rasti mokesčių už antstolių veiksmus civilinėse ir komercinėse bylose tarifus ir tam tikrų papildomų mokesčių tarifus (nyd. *Koninklijk Besluit van 30 november 1976 tot vaststelling van het tarief voor akten van gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken en van het tarief van sommige toelagen*) (žr. Federalinę viešojo teisingumo tarnybą (pranc. *Service public fédérale Justice*, nyd. *Federale Overheidsdienst Justitie*)).

3.2 Pagrindinės sąlygos

A. Prevencinis areštas

Kiekvienas ieškovas, pateikęs tam tikrų savybių turintį ieškinį, gali pasinaudoti prevenciniu areštu, nepaisant areštuojamų daiktų vertės ir reikalavimo sumos (žr. Teismo kodekso 1413 straipsnį).

Pirmoji šios rūšies arešto sąlyga – skuba: skolininko mokumui turi grėsti pavojus ir tai reiškia, kad gali sumažėti galimybė vėliau parduoti jo turtą. Sprendimą, ar ši sąlyga yra tenkinama, priima teismas remdamasis objektyviais kriterijais. Skuba turi būti ne tik arešto metu, bet ir vertinant, ar yra poreikis tęsti areštą. Galioja keletas šios sąlygos išimčių: areštas suklastojimo atveju, areštas už skolas, susijusias su įsakomaisiais vekseliais, ir užsienio teismo sprendimo vykdymas.

Antra prevencinio arešto sąlyga yra tai, kad ieškovas turi turėti reikalavimą. Jei reikalavimas yra būtinas, jis turi atitikti tam tikras sąlygas (Teismo kodekso 1415 straipsnis): jis turi būti galutinis (ne sąlyginis), mokėtinas (taip pat taikoma būsimų reikalavimų garantijoms) ir konkretus (turi būti nustatyta suma arba ją turi būti įmanoma nustatyti). Kita vertus, reikalavimo pobūdis ir suma reikšmės neturi. Areštą sankcionuojantis teisėjas nusprendžia, ar šios sąlygos yra įvykdytos, tačiau vėliau bylą nagrinėjančiam teismui šis sprendimas nėra privalomas.

Trečia, ieškovas turi turėti teisę prašyti taikyti prevencinį areštą. Tai yra kontrolės (bet ne naudojimo) veiksmas, kurį prireikus gali atlikti teisinis atstovas. Reikalaujama turėti areštą sankcionuojančio teisėjo leidimą, nebent ieškovo atžvilgiu jau priimtas teismo sprendimas (žr. pirmiau). Tačiau šis reikalavimas netaikomas prevenciniam skolininko reikalavimų areštui arba turto areštui, arba ieškovams, kurių atžvilgiu jau buvo priimtas teismo sprendimas (Teismo kodekso 1414 straipsnis: kiekvienas teismo sprendimas yra vykdomasis dokumentas). Notariniai aktai taip pat yra vykdomasis dokumentas.

B. Areštas teismo sprendimo vykdymo metu

Jei areštas atliekamas teismo sprendimo vykdymo metu, reikalaujamas vykdomasis dokumentas (Teismo kodekso 1494 straipsnis). Tai gali būti teisminis sprendimas, autentiškas dokumentas, mokesčių institucijų vykdomasis raštas, užsienio teismo sprendimas, kuriam taikoma egzekvatuūros procedūra, ir pan. Reikalavimas turi būti išdėstytas akte, kuris atitinka tam tikrus reikalavimus. Kaip ir prevencinio arešto atveju, reikalavimas turi būti tikras, konkretus ir mokėtinas. Teismo kodekso 1494 straipsnio antrąjį pastraipą nurodyta, kad areštas, kuris įvykdytas siekiant, kad mokėtinoms pajamos būtų sumokėtos dalimis, taip pat bus taikomas būsimums įmokoms, kai jos taps mokėtinos.

Vykdomasis dokumentas taip pat turi būti aktualus. Areštą sankcionuojantis teisėjas nelaikys vykdomojo dokumento aktualiu, jeigu arešto prašęs kreditorius nebeturį ieškovo statuso arba jeigu visas reikalavimas ar jo dalis nebegalioja (nes suėjo senaties terminas, reikalavimas buvo sumokėtas arba kitaip patenkintas).

4 Vykdomo priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

A. Bendra informacija

Areštuoti galima tik kilnojamuosius ir nekilnojamuosius skolininkui priklausančius daiktus. Trečiajai šaliai priklausančių daiktų negalima areštuoti, nors ir nesvarbu, kas tuo metu turi skolininko daiktus. Todėl galima areštuoti trečiosios šalies patalpose esančius daiktus, jei teismas tam davė leidimą (Teismo kodekso 1503 straipsnis).

Ieškovas iš esmės gali išieškoti skolą tik iš esamo skolininko turto. Buvusį skolininko turtą galima areštuoti tik tuo atveju, jeigu jis nesąžiningai tampa nemokus. Galimybės areštuoti būsimą turtą paprastai taip pat nėra, išskyrus išimtis, pagal kurias galima areštuoti būsimums reikalavimus.

Iš areštuotų daiktų gautos pajamos paprastai atitenka asmeniui, kurio turtas areštuojamas, jei buvo įvykdytas prevencinis areštas. Tačiau jeigu areštas atliekamas teismo sprendimo vykdymo metu, pajamoms taip pat taikomas areštas, todėl jos atitenka arešto prašiusiam kreditoriui.

Nedalomą nekilnojamąjį turtą areštuoti galima, tačiau paskui priverstinis turto pardavimas sustabdomas iki tol, kol jis bus padalytas (pvz., žr. Teismo kodekso 1561 str.). Sutuoktiniams taikomos specialios taisyklės.

B. Daiktai, kuriuos galima areštuoti

Daiktai turi būti tokie, kuriuos galima areštuoti. Tam tikrų daiktų negalima areštuoti. Jiems arešto išimtis taikoma dėl įstatyme įtvirtintų nuostatų arba daiktų pobūdžio, arba dėl to, kad jie yra ypač glaudžiai susiję su skolininko asmeniu. Daiktams neįmanoma taikyti arešto išimties remiantis, pavyzdžiui, jų paskirtimi. Todėl toliau nurodytų daiktų negalima areštuoti:

Teismo kodekso 1408 straipsnyje nurodytų daiktų. Šis apribojimas nustatytas siekiant užtikrinti priimtinas skolininko ir jo šeimos gyvenimo sąlygas;

daiktų, kurie neturi pardavimo vertės, todėl nėra naudingi ieškovui;

neperleidžiamų daiktų, kurie yra ypač glaudžiai susiję su skolininko asmeniu;

daiktų, kurių areštuoti negalima remiantis konkrečiais teisės aktais (pvz., nepilnamečių pajamų ir darbo užmokesčio, neišleistų knygų ir muzikos įrašų, kalinių pajamų, uždirbtų kalėjime).

Darbo užmokesčių (užd darbo areštas) ir panašius reikalavimus paprastai galima areštuoti tik ribotai (žr. Teismo kodekso 1409 ir 1409a straipsnius ir 1410 straipsnio 1 dalį). Tai, pvz., apima išlaikymo išmokas, kurias teismas priteisė sutuoktiniui, kurio kaltė nebuvo nustatyta. Tačiau tam tikrų mokėjimų, pvz., minimaliam pragyvenimui reikalingų pajamų, apskritai negalima areštuoti (žr. Teismo kodekso 1410 straipsnio 2 dalį). Tačiau galimybės areštuoti apribojimai netaikomi ieškovams, kurie siekia atgauti išlaikymo skolą ir kurių reikalavimams teikiama pirmenybė (žr. Teismo kodekso 1412 straipsnį).

Praeityje vyriausybė naudojosi imunitetu nuo priverstinio vykdymo veiksmų, todėl vyriausybės nuosavybės nebuvo įmanoma areštuoti. Ši padėtis dabar šiek tiek pakeista priėmus Teismo kodekso 1412a straipsnį.

Galioja specialios taisyklės, kuriomis reglamentuojamas laivų ir orlaivių areštas (dėl prevencinio arešto žr. Teismo kodekso 1467–1480 straipsnius, o dėl arešto teismo sprendimo vykdymo metu žr. Teismo kodekso 1545–1559 straipsnius).

C. Teisminis užstatas (nyd. *kantonnement*)

Kai daiktas areštuojamas, areštas paprastai galioja visam daiktui, net jeigu jo vertė viršija reikalavimo sumą. Tai yra labai nepalanki padėtis skolininkui, nes jis visiškai negali naudotis daiktu. Todėl Belgijos teisės aktų leidėjas nustatė teismo užstatą sąlygą (nyd. *kantonnement*): skolininkas sumoka tam tikrą sumą ir jam leidžiama atgauti naudojimo teises į savo turtą (žr. Teismo kodekso 1403–1407a straipsnius).

4.2 Koks yra vykdomo priemonių poveikis?

A. Areštas

Nuo daiktų areštavimo momento skolininkas praranda teisę jais disponuoti. Tačiau areštas nesuteikia jo prašiusiam kreditoriui teisės reikalauti, kad jo reikalavimui būtų teikiama pirmenybė. Diskvalifikavimas reiškia, kad skolininkui nebeleidžiama perleisti ar suvaržyti savo teisių. Tačiau daiktai išlieka skolininko žinioje. Praktiniu požiūriu situacija nepasikeičia, tačiau teisinė padėtis tampa kitokia.

Jei ši diskvalifikacijos pareiga pažeidžiama, laikoma, kad veiksmai, kurių ėmėsi asmuo, kurio turtas areštuojamas, nėra privalomi arešto prašiusiam kreditoriui.

Tačiau ši diskvalifikacija yra santykinė, nes ji taikoma tik arešto prašiusio kreditoriaus naudai. Kiti kreditoriai vis tiek turi susitaikyti su skolininko turto vertės svyravimais. Tačiau jiems nesunku prisijungti prie jau uždėto arešto.

Diskvalifikacija yra pirmas turto pardavimo proceso etapas. Daiktų kontrolę perima teismas. Todėl areštas teismo sprendimo vykdymo metu taip pat atlieka prevencinę funkciją pirmojoje instancijoje.

B. Skolininko reikalavimų areštas

Taikant šią arešto formą, panaikinama viso areštuoto reikalavimo kontrolė, nepaisant reikalavimo, kuriuo remiantis buvo įvykdytas areštas, sumos. Asmuo, kurio reikalavimas areštuotas, gali sumokėti dalį sumos (nyd. *kantonneren*). Veiksmai, kuriais daromas neigiamas poveikis reikalavimui, arešto prašiusio kreditoriaus atžvilgiu negalioja. Areštavus skolininko reikalavimą, tarp asmens, kurio turtas areštuojamas, ir trečiosios šalies, kurios atžvilgiu turimas reikalavimas areštuotas, negali būti tolesnių susitarimų.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

A. Prevencinis areštas

Prevenčinis areštas galioja ne ilgiau nei trejus metus. Kilnojamojo turto ir skolininko reikalavimų arešto atveju trejų metų terminas pradedamas skaičiuoti nuo sprendimo arba įsakymo priėmimo dienos (Teisminio kodekso 1425 ir 1458 straipsniai). Jeigu areštuojamas nekilnojamas turtas, trejų metų terminas pradedamas skaičiuoti nuo įrašo padarymo hipotekos registre dienos (Teisminio kodekso 1436 straipsnis).

Terminas gali būti pratęsimas, jeigu tam yra pagrįstų priežasčių (Teisminio kodekso 1426, 1459 ir 1437 straipsniai).

B. Areštas teismo sprendimo vykdymo metu

Jeigu areštas atliekamas teismo sprendimo vykdymo metu, maksimalų laiką galioja tik iki arešto priimtas sprendimas. Šios rūšies areštas kilnojamajam turtui galioja dešimt metų (įprastas terminas, nes netaikomos jokios specialios nuostatos), o nekilnojamajam turtui – šešis mėnesius (Teisminio kodekso 1567 straipsnis). Laivų areštas galioja metus (Teisminio kodekso 1549 straipsnis).

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

A. Prevenčinis areštas

Jeigu areštą sankcionuojantis teisėjas atsisako leisti taikyti prevenčinį areštą, pareiškėjas (t. y. ieškovas) per vieną mėnesį gali apskųsti sprendimą apeliaciniam teismui. Tai yra *ex parte* procedūra. Jeigu, išnagrinėjus skundą, areštą leidžiama atlikti, skolininkas turi teisę inicijuoti trečiosios šalies bylą dėl sprendimo ginčijimo (žr. Teisminio kodekso 1419 straipsnį).

Jeigu areštą sankcionuojantis teisėjas leidžia atlikti prevenčinį areštą, skolininkas arba bet kuri kita suinteresuotoji šalis gali inicijuoti trečiosios šalies bylą dėl sprendimo ginčijimo. Tokią bylą galima inicijuoti per vieną mėnesį ir ji iškeliami sprendimą priėmusiame teisme. Tuomet teismas sprendimą priima taikydamas rungimosi principu grindžiamą procedūrą. Trečiosios šalies byla paprastai neturi stabdomojo poveikio (žr. Teisminio kodekso 1419 ir 1033 straipsnius).

Jeigu prevenčinis areštas gali būti nustatomas be teismo leidimo, skolininkas tokį areštą gali ginčyti prašydamas, kad areštą sankcionuojantis teisėjas jį panaikintų (Teisminio kodekso 1420 straipsnis). Tai yra arešto užprotestavimo procedūra ir ji nagrinėjama taikant preliminarų sprendimo priėmimo procedūrą ir prireikus paskiriant baudą. Reikalavimo pagrindai gali būti susiję su skubos nebuvimu (*Cass.* 1984 m. rugsėjo 14 d., *Arr. Cass.* 1984-85, 87). Pasikeitus aplinkybėms asmuo, kurio turtas areštuojamas (iškviesdamas visas šalis atvykti pas areštą sankcionuojantį teisėją), arba arešto prašęs kreditorius, arba tarpininkas (pateikdamas prašymą) gali prašyti, kad areštą sankcionuojantis teisėjas pakeistų arba panaikintų areštą.

B. Areštas teismo sprendimo vykdymo metu

Skolininkas dėl mokėjimo nurodymo gali pareikšti protestą ir taip ginčyti jo teisinį galiojimą. Šiam veiksmui netaikomas joks teisės aktuose nustatytas terminas, o protestas neturi jokio stabdomojo poveikio. Protesto pagrindai apima procesinius trūkumus ir prašymą taikyti atidėjimo laikotarpį (jeigu vykdomasis dokumentas yra notarinis aktas).

Skolininkai areštą gali pareikšti protestą sankcionuojančiam teisėjui dėl jų daiktų pardavimo, tačiau ir šis protestas neturi stabdomojo poveikio. Ieškovai, išskyrus arešto prašiusį kreditorių, gali prieštarauti dėl pardavimo kainos, bet ne dėl paties pardavimo fakto.

Trečioji šalis, kuri teigia esanti areštuotų daiktų savininkė, taip pat gali pareikšti protestą areštą sankcionuojančiam teisėjui (Teisminio kodekso 1514 straipsnis). Tai yra susigrąžinimo procedūra, kuri turi stabdomąjį poveikį.

Šalis, kuri nori, kad būtų įvykdytas teismo sprendimas, gauna tik vieną patvirtintą kopiją. Ją teismo raštinė išduoda sumokėjus mokesťį (išdavimo mokesťis).

Vykdyto formulotė:

„Aš, visų belgų karalius, Filipas,

skelbiu visiems gyviems ir gimšiantiems:

įsakau ir įpareigoju visus antstolius, kurių to prašoma, vykdyti šį teismo sprendimą, nuosprendį, nutartį, nutarimą ar aktą;

kad jį turi vykdyti mūsų pirmosios instancijos teismų įgaliotiniai ir prokurorai, o visi aukšti policijos pareigūnai ir valdžios institucijų pareigūnai padeda jį vykdyti, jei to reikalaujama pagal įstatymą;

tai patvirtinant, šis teismo sprendimas, nuosprendis, nutartis, nutarimas ar aktas yra pasirašomas ir užantspauduojamas teismo arba notaro antspaudu.“

Jei veiksmai yra susiję su teismo sprendimo arba akto vykdymu, antstolis atsako areštą sankcionuojančiam teisėjui. Etiniu požiūriu jis atsako prokuratūrai ir regioniniam antstolių rūmų padaliniiui.

Daiktų buvimo vietos registras (Teisminio kodekso 1565 straipsnis). Registras pateikia informaciją apie nekilnojamąjį turtą, pvz., nuosavybės teises, turto įkeitimus.

Tai reiškia, kad byloje dalyvauja visos šalys.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Teisminiame kodekse nustatytos įvairios taisyklės, susijusios su daiktais, kurių negalima areštuoti (Teisminio kodekso 1408–1412c straipsniai).

Kreditoriai negali savo reikalavimų nukreipti į tam tikrus materialius kilnojamuosius daiktus, kurie yra reikalingi asmens, kurio turtas areštuojamas, ir jo šeimos kasdieniam gyvenimui, profesinei veiklai vykdyti arba asmens, kurio turtas areštuojamas, ar kartu su juo gyvenančių išlaikomų vaikų mokymui ar studijoms tęsti (žr. Teisminio kodekso 1408 straipsnį). Darbo ir kitos veiklos pajamoms, taip pat išmokoms, pensijoms ir kitoms pajamoms areštavimo ir perdavimo taisyklės taikomos su tam tikromis išimtimis.

Ribinės vertės, kuriomis visiškai arba iš dalies grindžiamos arešto išimties, nustatytos Teisminio kodekso 1409 straipsnio 1 dalyje ir yra kasmet indeksuojamos. Jei skolininkas turi išlaikomų vaikų, dalimis išmokamų sumų, kurias galima areštuoti ar perleisti, dydis proporcingai padidinamas.

Teisniam reikalavimui, kuriuo siekiama įvykdyti teismo sprendimą, paprastai taikomas bendrasis ieškinio senaties terminas, t. y. 10 metų.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 15/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į

kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija

neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (bg) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Bulgarija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdytas – galutinis teismo proceso etapas. Šiame etape ieškovas, kurio naudai buvo priimtas teismo sprendimas, gali reikalauti, kad kompetentinga vykdyto jstaiga, atsižvelgdama į savo kompetenciją, imtųsi visų įstatyme nustatytų priemonių, kad patenkintų reikalavimą.

Teisė į vykdytą atsiranda įgijus vykdytiną reikalavimą, kuris nėra savanoriškai įvykdytas, ir dokumentą, kuriuo leidžiama priverstinai patenkinti šį reikalavimą.

Vykdyto priemonės:

kilnojamojo turto areštas;

nekilnojamojo turto areštas;

nekilnojamojo turto aprašo sudarymas ir vertinimas;

nekilnojamojo turto pardavimas viešame aukcione;

skolininko banko sąskaitos areštas;

transporto priemonės areštas;

daikto susigrąžinimas;

kilnojamojo turto konfiskavimas;

į įmonės akcijas nukreiptas vykdymas;

priverstinis pareigos grąžinti vaiką vykdymas;

į sutuoktinių turtą nukreiptas vykdymas.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Bulgarijoje veikia dviejų rūšių vykdyto pareigūnai (antstoliai):

1. valstybiniai antstoliai;

2. privatūs antstoliai.

Privačių antstolių statusas reglamentuojamas Privataus teismo vykdyto įstatyme (bulg. *Zakon za chasnoto sadebno izpalnenie*, toliau – ZChSI). ZChSI 2 straipsnyje privatus antstolis apibrėžiamas kaip pareigūnas, kuriam valstybė suteikė įgaliojimus užtikrinti privačių reikalavimų įvykdymą.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Pagal Civilinio proceso kodekso (bulg. *Grazhdanski protsesualen kodeks*, toliau – GPK) 404 straipsnį vykdomoji byla gali būti pradėta remiantis toliau nurodytais pagrindais:

1. *res judicata* galių turintys teismo sprendimai ir nutartys; apeliacinio teismo sprendimai; vykdomieji dokumentai; teisminiai susitarimai; vykdytini teismo sprendimai ir nutartys arba teismo sprendimai ir nutartys, kurie vykdytinais paskelbti iš anksto arba netrukus po to, kai buvo priimti, ir specializuotų arbitražo teismų sprendimai ir tokių teismų patvirtintos taikos sutartys;

2. šalių, išskyrus Bulgariją, teismų priimti sprendimai, nutarimai ir teisminiai susitarimai, jeigu jie Bulgarijoje yra vykdytini be papildomų procedūrų;

3. šalių, išskyrus Bulgariją, teismų priimti sprendimai, nutarimai ir teisminiai susitarimai ir šalių, išskyrus Bulgariją, specializuotų arbitražo teismų priimti sprendimai ir taikos sutartys, jeigu išvardyti dokumentai paskelbiami vykdytinais Bulgarijoje.

Pagal GPK 405 straipsnį vykdomieji raštai išduodami remiantis rašytiniu prašymu, o jų kopijų nereikia įteikti skolininkui.

Pagal GPK 405 straipsnio 2 dalį toliau nurodyti teismai turi jurisdikciją nagrinėti pateiktas paraiškas:

GPK 404 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais – pirmosios instancijos teismas, kuris nagrinėjo bylą arba priėmė vykdomąjį dokumentą ir, kai dokumentas tampa iš karto vykdytinas, teismo sprendimą arba vykdomąjį dokumentą priėmęs teismas;

GPK 404 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytais atvejais – teismas, kuris turi kompetenciją sankcionuoti vykdymą;

Sofijos miesto teismas (bulg. *Sofiyski Gradski Sad*) – dėl vidaus specializuotų arbitražo teismų priimtų sprendimų ir tokių teismų patvirtintų taikos sutarčių arbitražo bylose.

Nutartis, kuriomis patenkinamas arba atmetamas prašymas išduoti vykdomąjį raštą, galima apskųsti per dvi savaites (GPK 407 straipsnis).

Pagal Bulgarijos teisę prašymą išduoti vykdomąjį raštą gali pateikti šalis, išskyrus advokatą, įskaitant šalį, kuri siekia pradėti vykdymą, arba jos atstovą.

Specialių turinio reikalavimų, kurių reikia laikytis norint gauti vykdomąjį raštą, nėra.

Vykdyto išlaidos nustatytos Privataus vykdyto įstatymu (oficialusis valstybės leidinys Nr. 35/2006) nustatytame mokesčių ir išlaidų kainyne.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Tam, kad būtų pradėta vykdomoji byla, suinteresuotoji šalis privalo raštu kreiptis į valstybinį ar privatų antstolį ir prie tokio kreipimosi pridėti vykdomąjį raštą arba kitą vykdytiną dokumentą. Prašyme būtina nurodyti pageidautiną vykdyto būdą, kuris vykdyto metu gali būti pakeistas (GPK 426 straipsnis).

Antstolių jurisdikcija reglamentuojama GPK 427 straipsnyje.

Antstolis privalo skolininkui įteikti rašytinį šaukimą su prašymu per dvi savaites nuo tokio šaukimo įteikimo savanoriškai įvykdyti reikalavimą. Šaukimu skolininkas įspėjamas, kad nepatenkinus reikalavimo bus pradėti vykdyto veiksmai. Šaukime būtina nurodyti nustatytas arešto ir konfiskavimo priemones ir pridėti vykdytiną teismo sprendimą. Tuo atveju, kai raginime skolininko prašoma savanoriškai įvykdyti reikalavimą, antstolis taip pat privalo nurodyti konkrečią dieną, kurią bus sudarytas turto aprašas, ir nusiųsti į turto registrą pranešimą apie konfiskavimą, jeigu vykdymas yra nukreiptas į nekilnojamąjį turtą.

Antstolis parengia taikytos arba įgyvendintos priemonės ataskaitą.

Tais atvejais, kai pradinis vykdyto būdas pakeičiamas, antstolis privalo raštu informuoti skolininką apie pakeitimą pagal GPK 428 straipsnį.

Jeigu pradėjus vykdomąją bylą skolininkas neturi oficialaus nuolatinio arba dabartinio adreso, apylinkės teisėjas, atsižvelgdamas į kreditoriaus pateiktą prašymą, privalo paskirti skolininko *ad hoc* atstovą (GPK 430 straipsnis).

4 Vykdyto priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Vykdyto veiksmai gali būti nukreipti į toliau nurodytą skolininko turtą:

kilnojamąjį turtą;

darbo užmokestį;

pajamas iš nekilnojamojo turto, įskaitant nuomos pajamas ir pan.;

banko sąskaitas;

nekilnojamąjį turtą;

komercinių įmonių išleistas akcijas ir obligacijas;

kilnojamojo arba nekilnojamojo turto, įskaitant sutuoktinių turtą, daiktus.

Pagal GPK 442 straipsnį kreditorius gali siekti, kad vykdymas būtų nukreiptas į bet kokį skolininko turimą arba gautiną daiktą.

Pagal GPK 444 straipsnį vykdymo veiksmų negalima nukreipti į:

skolininko ir jo šeimos kasdienio naudojimo daiktus, nurodytus Ministrų tarybos (bulg. *Ministerski savef*) patvirtintame sąraše;

maistą, kurio skolininkui ir jo šeimai reikia prasimaitinti vieną mėnesį arba, jeigu skolininkas yra ūkininkas, iki kito derliaus, arba derliaus ekvivalento kitais žemės ūkio produktais;

kurą, kurio reikia norint tris mėnesius užtikrinti šildymą, maisto gaminimą ir apšvietimą;

mašinas ir įrangą, kurių skolininkui reikia tam, kad jis toliau galėtų verstis savo amatu ar profesine veikla;

skolininkui nuosavybės teise priklausanti žemės dalį (iki 0,5 ha vynuogynų ir kitų pasėlių ir iki 3 ha bendros paskirties laukų, įskaitant mašinas ir padargus, trąšas, augalų apsaugos produktus ir sėklas, kurių reikia vienų metų sėjai);

jei skolininkas yra gyvulių augintojas – vykdymo negalima nukreipti į būtinus darbinius galvijus, visų pirma du kinkomus galvijus, karvę, penkias avis ir ožkas, dešimt bičių avilių ir naminius paukščius, įskaitant pašarą, reikalingą jiems iki kito derliaus arba iki tol, kol jie pradės ganytis ganyklose;

skolininkui nuosavybės teise priklausantį būstą, jeigu skolininkas ir jo šeimos nariai neturi kito būsto, nepaisant to, ar skolininkas gyvena tokiaame būste; jeigu būstas yra didesnis nei reikalinga skolininko ir jo šeimos narių apgyvendinimo poreikiams patenkinti, kaip nurodyta specialiaame Ministrų tarybos patvirtintame reglamente, dalis šio būsto parduodama, jeigu tenkinamos Nuosavybės įstatymo (bulg. *Zakon za sobstvenostta*) 39 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos; kitus daiktus ir gautinas sumas, į kurias pagal įstatymą negalima nukreipti vykdymo.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Tuo atveju, kai raginame skolininko prašoma savanoriškai įvykdyti reikalavimą, antstolis taip pat privalo nurodyti konkrečią dieną, kurią bus sudarytas turto aprašas, ir nusiųsti į turto registrą pranešimą apie konfiskavimą, jeigu vykdymas yra nukreiptas į nekilnojamąjį turtą.

Kilnojamasis turtas areštuojamas arba reikalavimas nustatomas sudarant aprašą.

Areštas ir konfiskavimas skolininkui sukelia toliau nurodytus padarinius:

nuo arešto ir konfiskavimo priemonių nustatymo momento skolininkas negali disponuoti gautinomis sumomis ar turto (nekilnojamoju ar kilnojamoju), jis taip pat negali keisti turto, sumažinti jo vertės ar jį sunaikinti, nes už tai gresia ir baudžiamoji atsakomybė. Šie padariniai atsiranda nuo raginimo grąžinti skolą savanoriškai įteikimo dienos.

Areštas ar konfiskavimas kreditoriui sukelia toliau nurodytus padarinius.

Pagal GPK 452 straipsnio 1 dalį bet koks disponavimas areštuotu kilnojamoju turto arba gautinomis sumomis kreditoriaus ir bet kurio bendraieškio atžvilgiu negalioja, išskyrus atvejus, kai asmuo, kuriam perleistas reikalavimas, gali remtis Nuosavybės įstatymo 78 straipsniu. Pagal pastarąjį straipsnį šalis, kuri teisėtai įsigyja kilnojamąjį turtą, arba vertybinių popierių savininkas, net jeigu jis nežinodamas vertybinius popierius įsigyja iš asmens, kuris nėra jų savininkas, įgyja nuosavybės teisę, išskyrus atvejus, kai norint perduoti nuosavybės teises reikalingas notaro potvarkis arba notaras turi patvirtinti sandorio šalių parašus. Ta pati taisyklė taikoma įgyjant daiktines teises į kilnojamąjį turtą.

Jeigu vykdymo veiksmai yra nukreipti į nekilnojamąjį turtą, prielaida dėl negaliojimo taikoma tik disponavimo sandoriams, kurie buvo sudaryti po prevencinio arešto registracijos dienos (GPK 452 straipsnio 2 dalis).

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Įstatyme nenustatyti kokie nors su šių priemonių galiojimu susiję terminai. Šiomis priemonėmis siekiama patenkinti kreditoriaus reikalavimą, todėl jos galioja iki vykdomosios bylos pabaigos.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Teisių gynimo priemonės, kuriomis galima pasinaudoti vykdymo procese, išdėstytos GPK 39 skyriaus I ir II skirsniuose.

Vykdymo veiksmus, įskaitant atskiras vykdymo priemones, apskųsti gali toliau nurodytos šalys:

kreditorius gali paduoti skundą, jeigu antstolis atsisako vykdyti konkretų veiksma ir sustabdyti arba nutraukti vykdymo veiksmus;

skolininkas gali apskųsti antstolio nutartį dėl baudos skolininkui skyrimo ir dėl vykdymo nukreipimo į turtą, kuris, skolininko manymu, yra neliečiamas, skolininkas taip pat gali apskųsti kilnojamojo turto konfiskavimą arba skolininko iškeldinimą iš nekilnojamojo turto remdamasis tuo, kad antstolis nepateikė pranešimo, ir nutartis dėl išlaidų sumokėjimo;

trečiosios šalys (ne vykdomosios bylos šalys) gali paduoti skundą dėl antstolio veiksmų tik tais atvejais, kai vykdymo veiksmai yra nukreipti į jų daiktus, kuriais jos disponuoja arešto, konfiskavimo arba reikalavimo įvykdymo dieną;

trečioji šalis gali paduoti skundą dėl nekilnojamojo turto susigrąžinimo tik jeigu ji disponavo tuo turto iki dienos, kurią buvo pareikštas šiuo metu vykdomas reikalavimas (GPK 435 straipsnis);

jeigu buvo rengiamas viešas aukcionas, nutartį, kuria priteisiamas turtas, gali apskųsti užstatą sumokėjusi šalis ir ji tai turi padaryti ne vėliau kaip paskutinę aukciono dieną, kreditorius, kuris pateikė pasiūlymą aukcione ir kuris neprivalėjo sumokėti užstatą, arba skolininkas, remdamasis tuo, kad aukcionas buvo neteisėtas arba kad turtas buvo parduotas ne didžiausią kainą pasiūliusiam aukciono dalyviui.

Pagal GPK 436 straipsnį skundai turi būti paduodami per vieną savaitę nuo ginčijamo veiksmo atlikimo dienos, jeigu šalis dalyvavo atliekant veiksma arba gavo šaukimą atvykti, o visais kitais atvejais – per vieną savaitę nuo pranešimo dienos. Skundai paduodami per apygardos teismo, kuris turi jurisdikciją pagal vykdymo vietą, teritorijoje veikiančią antstolį. Kai paduodamas skundas, antstolis privalo nurodyti ginčijamo veiksmo motyvus.

Šie skundai nagrinėjami uždareme teismo posėdyje, išskyrus trečiųjų šalių pateiktus skundus, kurie nagrinėjami atviraime posėdyje, į kurį kviečiamos visos vykdomosios bylos šalys. Skundai turi būti išnagrinėti per vieną mėnesį.

Padavus skundą, vykdomoji byla nesustabdoma, tačiau teismas gali nuspręsti sustabdyti bylą, kol bus priimtas sprendimas dėl skunde nurodytų teisės klausimų. Jei byla sustabdoma, apie tai iš karto pranešama antstoliui (GPK 438 straipsnis).

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

GPK 432 straipsnyje aprašyti skirtingi atvejai, kai teismas gali teisėtai sustabdyti vykdymo bylą kreditoriaus prašymu.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 11/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismo tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (CS) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Čekija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Tai reiškia priverstinį vykdomajame dokumente nustatytos pareigos vykdymą, net jei tai prieštarauja asmens, kuriam buvo nustatyta pareiga, valiai. Jeigu asmuo savanoriškai nesilaiko vykdytiname teismo sprendime jam nustatytų pareigų, kreditorius gali kreiptis į teismą arba antstolį dėl teismo sprendimo užtikrinimo arba vykdymo.

Teismas priima nutartį ir atlieka vykdymo užtikrinimo veiksmus; šiuo atveju išimtis taikoma administracinėse ar mokesčių bylose užtikrinamoms teisėms.

Todėl civilinėse bylose kreditorius visada gali kreiptis į teismą.

Teismo sprendime nurodytas kreditorius taip pat gali kreiptis į antstolį. Gavęs teismo leidimą, antstolis užtikrins teismo sprendimo vykdymą, išskyrus toliau nurodytus teismo sprendimus:

teismo sprendimus dėl nepilnamečio globos;

teismo sprendimus dėl apsaugos nuo smurto šeimoje;

Europos Sąjungos institucijų teisinius sprendimus;

užsienio teismo sprendimus.

Tačiau prašymą dėl vykdymo galima pateikti, jeigu vykdymo veiksmai turi būti atliekami pagal teismo sprendimą dėl nepilnamečio išlaikymo arba pagal užsienio teismo sprendimą, kai deklaracija dėl vykdymo buvo priimta laikantis tiesiogiai taikomų Europos Sąjungos teisės aktų, tarptautinės sutarties arba sprendimo dėl pripažinimo.

Teismo sprendimo vykdymo teisme tvarka reglamentuojama Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/163 su pakeitimais 251–351a straipsniuose. Tačiau su šeimos teise susijusių teismo sprendimų vykdymui taikomi įstatymo Nr. 292/2013 su pakeitimais 492–513 straipsniai, kuriais reglamentuojama ypatingoji teiseną.

Antstolio užtikrinamo teismo sprendimo vykdymo tvarka pirmiausia reglamentuojama įstatymo Nr. 120/2001 (Vykdymo kodeksas) su pakeitimais 35–73 straipsniais. Teismo antstolis taip pat imasi veiksmų pagal Civilinio proceso kodeksą, visų pirma tais atvejais, kai reglamentuojami individualių teismo sprendimo vykdymo būdai.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Paprastai jurisdikciją priimti nutartį ir atlikti teismo sprendimo vykdymo veiksmus turi atsakovo bendrosios kompetencijos teismas (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 su pakeitimais 252 straipsnio 1 dalis). Šios taisyklės išimties nustatytos Civilinio proceso kodekso 252 straipsnyje.

Daugiau informacijos apie atsakovo bendrosios kompetencijos teismą žr. „Pagrindinės vietos jurisdikcijos taisyklės“ (informacijos suvestinės „Jurisdikcija. Čekija“ 3.2.1 dalis).

Vykdymo veiksmus gali atlikti teismai ir teismo paskirti antstoliai. Apylinkės teismas yra vykdymą užtikrinantis teismas, kuriam priklauso dalykinis teisingumas pagal Teismo antstolių ir vykdymo veiklos įstatymo Nr. 120/2001 (Vykdymo kodeksas) su pakeitimais 45 straipsnį. Vykdymą užtikrinantis teismas, turintis vietinę jurisdikciją, yra teismas, kurio apylinkėje atsakovas turi nuolatinę gyvenamąją vietą, kurio apylinkėje yra užsienio gyvenamoji vieta Čekijoje atsižvelgiant į apsidomimo rūšį, registruotoji buveinė ir pan. Jurisdikcijos klausimas išsamiau aptariamas minėtame Vykdymo kodekso straipsnyje. Daugiau informacijos žr. skirsnį „Ką reiškia vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?“

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Teismo sprendimo vykdymas

Jeigu atsakovas savanoriškai nesilaiko vykdytiname teismo sprendime jam nustatytų pareigų, byla gali būti iškeliama tik kreditoriaus prašymu. Net ir nepateikus prašymo, pagal Ypatingąją teisena nagrinėjamų teismo bylų įstatymą Nr. 292/2013 su pakeitimais teismas priims nutartį dėl tam tikrų preliminarių sprendimų vykdymo, pvz., byloje dėl apsaugos nuo smurto šeimoje.

Nutartis dėl teismo sprendimo vykdymo gali būti priimama tik jeigu teismo sprendime yra nurodyta kreditoriaus ir atsakovo tapatybės, apibrėžiama prievolės, dėl kurios įvykdymo pateiktas vykdymo prašymas, taikymo sritis ir turinys ir nustatomas prievolės įvykdymo terminas. Jeigu teismo sprendime nenurodytas prievolės įvykdymo terminas, laikoma, kad teismo sprendime nustatyta prievolė turi būti įvykdyta per tris dienas, o išskeldinimo atveju – per penkiolika dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos. Jeigu pagal teismo sprendimą prievolės turėtų laikytis daugiau nei vienas atsakovas ir jei prievolė gali būti įvykdoma dalimis, prievolę lygiomis dalimis turi įvykdyti visi atsakovai, nebent teismo sprendime nustatyta kitaip.

Teikiant prašymą dėl vykdymo nebūtina, kad kreditoriui atstovautų advokatas.

Prašyme dėl teismo sprendimo, kuriuo nustatoma pareiga sumokėti piniginę sumą, vykdymo turi būti nurodytas konkretus vykdymo būdas, taip pat turi būti įvykdytos kitos įstatyme nustatytos būtinos sąlygos. Prie prašymo dėl vykdymo būtina pridėti teismo sprendimo, kuris buvo įteiktas kartu su jo vykdymo patvirtinimu, kopiją. Sprendimą byloje priėmus pirmosios instancijos Teismas įteiks sprendimą kartu su šiuo patvirtinimu. Teismo sprendimo kopija gali būti nepriedama, jeigu prašymas dėl vykdymo pateikiamas sprendimą byloje priėmusiam pirmosios instancijos teismui.

Vykdymo byloje sprendimai visada priimami nutarimo forma.

Teismas nutartį dėl vykdymo paprastai priima neišklausęs atsakovo.

Čekijoje nagrinėjamos byloms taikomas žyminis mokestis (žr. Žyminių mokesčių įstatymą Nr. 549/1991 su pakeitimais). Įstatyme nustatyta, kad pagrįstais atvejais pareigai sumokėti žyminį mokestį taikomos išimty.

Vykdomoji byla

Vykdomo veiksmus atlieka kreditoriaus prašyme dėl vykdymo nurodytas antstolis. Antstolio veiksmai prilyginami vykdymo teismo veiksams.

Vykdomoji byla iškeliami remiantis kreditoriaus prašymu arba asmens, kuris įrodo, kad jam perėjo arba buvo perleista teismo sprendime nurodyta teisė, prašymu. Byla iškeliami tada, kai tokį prašymą gauna antstolis. Antstolis gali pradėti atsakovo turto aprašymą ir jį apsaugoti tik po to, kai teismas išduoda jam leidimą ir priima nutartį dėl vykdymo.

Prašyme dėl vykdymo būtina nurodyti:

antstolio, kuris turėtų vadovauti atliekant vykdymo veiksmus, tapatybę, taip pat jo registruotąją buveinę (antstolių sąrašą galima rasti Čekijos antstolių rūmų svetainėje (ček. *Exekutorská komora České republiky*) <http://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru.php&w>; antstolių teritorinė jurisdikcija nėra apibrėžta – antstoliai gali veikti visoje Čekijoje);

prašymo dalyką ir jo tikslą;

bylos šalių, t. y. kreditoriaus arba asmens, kurio teisė patvirtinta teismo sprendimu, ir atsakovo, tapatybes; fizinių asmenų atveju nurodomas asmens vardas, pavardė, bylos šalių nuolatinė gyvenamoji vieta arba užsieniečio gyvenamoji vieta Čekijoje atsižvelgiant į leidimo gyventi tipą, ir, kai taikoma, bylos šalių asmens kodai arba gimimo datos arba įmonės ar verslo pavadinimas, registruota buveinė ir identifikacinis numeris, jei tai yra juridiniai subjektai; tikslus vykdomojo dokumento pavadinimas;

vykdytiną prievolę ir informaciją apie tai, ar atsakovas įgyvendino prievolę, kurios vykdymas buvo užtikrintas, ir jei taip, tai kokia apimtimi;

kai taikytina, įrodymus, kuriais kreditorius grindė savo teisę,

ir jį būtina pasirašyti.

Prie prašymo dėl vykdymo būtina pridėti vykdomojo dokumento, kuris buvo įteiktas kartu su jo vykdytinumo patvirtinimu, originalą arba patvirtintą kopiją, arba notaro dokumento, kuriuo leidžiamas vykdymas, kopiją, nebent vykdomąjį dokumentą priėmė vykdomą užtikrinantis teismas. Vykdomąjį dokumentą išdavusi institucija pateikia vykdytinumo patvirtinimą, o taikos sutarčių ir susitarimų vykdytinumo patvirtinimą pateikia juos patvirtinusi institucija.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Nutartis dėl teismo sprendimo užtikrinimo (vykdymo) gali būti priimama remiantis vykdomuoju dokumentu, jeigu nustatyta prievolė nebuvo įvykdyta savanoriškai.

Vykdomasis dokumentas yra:

vykdytinas teismo arba antstolio sprendimas, jeigu juo pripažįstama teisė, nustatoma prievolė arba daromas poveikis turtui;

vykdytinas teismo arba kitos tyrimus ar baudžiamąjį persekiojimą atliekančios ir nuosprendžius priimančios įstaigos sprendimas, jeigu juo pripažįstama teisė arba daromas poveikis turtui;

vykdytinas arbitražo sprendimas;

pagal specialius teisės aktus parengtas notaro dokumentas, kuriuo leidžiamas vykdymas;

vykdytinas teismo sprendimas ir kitas vykdomasis dokumentas, kurį priėmė viešojo sektoriaus institucija;

kiti vykdytini sprendimai ir patvirtintos taikos sutartys, kuriuos vykdyti leidžiama pagal įstatymą.

Jeigu vykdomajame dokumente nenurodytas prievolės įvykdymo terminas, laikoma, kad vykdomajame dokumente nustatyta prievolė turi būti įvykdyta per tris dienas, o išskeldinimo atveju – per penkiolika dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

Teisminis vykdymas

Atsakovo bendrosios kompetencijos teismas turi jurisdikciją priimti ir vykdyti sprendimą, atlikti teismo funkcijas prieš priimdamas nutartį dėl vykdymo ir dėl turto deklaracijų, nebent Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 su pakeitimais 252 straipsnyje nustatyta kitaip.

Nutartį dėl vykdymo galima priimti tik tokia apimtimi, kurios prašo kreditorius ir kuri, atsižvelgiant į teismo sprendimą, yra pakankama kreditoriaus reikalavimui patenkinti (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 su pakeitimais 263 straipsnio 1 dalis).

Teismas atmes prašymą dėl vykdymo, jeigu iš prašymo jau aiškiai matyti, kad gautų pajamų nepakaks net vykdymo išlaidoms sumokėti (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 su pakeitimais 264 straipsnio 2 dalis).

Vykdomoji byla

Antstolis vykdomo veiksmus atlieka gavęs teismo leidimą, išskyrus pirmiau nurodytus teismo sprendimus (1 punktas).

Prašymą dėl vykdymo gavęs antstolis prašo, kad vykdymo teismas ne vėliau kaip per penkiolika dienų nuo prašymo įteikimo leistų pradėti vykdomo veiksmus ir priimtų nutartį dėl vykdymo. Teismas leidimą išduoda per penkiolika dienų, jeigu laikomasi visų teisės aktuose nustatytų būtinųjų sąlygų. Jeigu nesilaikoma visų teisės aktuose nustatytų būtinųjų vykdymo sąlygų, teismas nurodys antstoliui iš dalies arba visiškai atmesti prašymą dėl vykdymo, jo nepriimti arba sustabdyti vykdomąją bylą. Antstolis privalo laikytis tokio nurodymo.

Vykdomo teismas, kuriam priklauso dalykinis teisingumas, yra apylinkės teismas.

Vykdomo teismas, turintis vietinę jurisdikciją, yra teismas, kurio apylinkėje atsakovas, kaip fizinis asmuo, turi savo nuolatinę gyvenamąją vietą, arba kurio apylinkėje yra užsieniečio gyvenamoji vieta atsižvelgiant į leidimo gyventi Čekijoje tipą. Jeigu atsakovas yra juridinis asmuo, vietinę jurisdikciją turi teismas, kurio apylinkėje yra atsakovo registruotoji buveinė. Jeigu atsakovas, kaip fizinis asmuo, neturi nuolatinės gyvenamosios vietos arba gyvenamosios vietos Čekijoje, arba jeigu atsakovas, kaip juridinis asmuo, neturi Čekijoje registruotosios buveinės, vietinę jurisdikciją turi teismas, kurio apylinkėje yra atsakovo turtas.

Tam tikros išimty, susijusios su vietine jurisdikcija, yra nustatytos Ypatingąja teiseną nagrinėjamų teismo bylų įstatyme Nr. 292/2013 su pakeitimais, pvz., 511 straipsnyje.

4 Vykdomo priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Vykdomo veiksmai gali būti nukreipti tiek į kilnojamąjį, tiek į nekilnojamąjį turtą, teises ir kitą turtą, išskyrus tam tikras išimtis.

Vykdomo veiksmų negalima nukreipti visų pirma į toliau nurodytą turtą, kaip nustatyta Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 su pakeitimais 321–322 straipsniuose:

daiktus, kuriuos parduoti draudžiama pagal specialius teisės aktus arba į kuriuos nėra nukreipiamas vykdymas pagal specialius teisės aktus;

skolininkui nuosavybės teise priklausančius daiktus, kurie skolininkui yra reikalingi siekiant patenkinti savo ir šeimos materialinius poreikius arba atlikti darbą, taip pat į kitus daiktus, kurių pardavimas prieštarautų moralės normoms (visų pirma tai yra kasdieniai drabužiai, įprasta namų ūkio įranga, vestuviniai žiedai ir kiti panašaus pobūdžio daiktai, medicinos priemonės ir kiti daiktai, kurie skolininkui yra reikalingi atsižvelgiant į jo ligą arba fizinę negalią, grynieji pinigai, kurių suma lygi dviem asmens pragyvenimo lygiams, kaip nustatyta specialiuose teisės aktuose, gyvūnai, kurie iš esmės nėra laikomi ekonominės veiklos vykdymo tikslais ir kurie palaiko žmogui draugiją);

jeigu atsakovas yra verslininkas, vykdytas negali būti nukreiptas į jam priklausančius daiktus, kurie yra reikalingi jo verslo veiklai (ši taisyklė netaikoma, jeigu daiktams taikomi suvaržymai ir jeigu suvaržymo tikslas – patenkinti kreditoriaus reikalavimą);

techninę įrangą, kuria naudodamasis pagal specialius teisės aktus atsakovas tvarko įrašus apie investavimo priemones arba kurioje saugo dokumentus, susijusius su šiuose įrašuose pateiktais duomenimis, taip pat į techninę įrangą, kuri naudojama duomenims apie investavimo priemonių savininkus teikti pagal specialius teisės aktus;

daiktus, kuriuos atsakovas įgijo kaip turto pakaitalą (ši taisyklė netaikoma, jeigu atsakovas turi teisę laisvai disponuoti šiais daiktais arba jeigu vykdytas yra susijęs su mirusio asmens skolų arba skolų, susijusių su daiktų, kurie buvo įgyti kaip turto pakaitalas, valdymu patikėjimo teise, išieškojimu).

Kreditorius taip pat visada gali teikti prašymą dėl apribojimų taikymo pirmiau išvardytiems daiktams, jeigu juos įgijo atsakovas, kuris, tyčia padarydamas nusikaltimą ir nepagrįstai praturtėdamas, sukėlė žalą, ir jeigu kreditorius yra nuo tokio nusikaltimo nukentėjusi šalis.

Vykdyto veiksmai taip pat negali būti nukreipti į:

reikalavimus, susijusius su išmoka, kurią pagal draudimo liudijimą sumoka draudimo bendrovė, jeigu išmoka turi būti naudojama naujam pastatui statyti arba senajam remontuoti;

socialinės globos išmokas grynaisiais pinigais, pragyvenimo išmokas, valstybės socialinės paramos išmoką, būsto išmoką, vienkartinę valstybės socialinės paramos išmoką ir globos išmokas;

reikalavimus, kuriuos atsakovas įgijo kaip turto pakaitalą; ši taisyklė netaikoma, jeigu atsakovas turi teisę laisvai disponuoti šiais reikalavimais arba jeigu vykdytas yra susijęs su testatoriaus skolų arba skolų, susijusių su daiktų, kurie buvo įgyti kaip turto pakaitalas, valdymu patikėjimo teise, išieškojimu;

vykdytas gali būti nukreiptas tik į du penktadalius fizinių asmenų, kurie verčiasi verslu, reikalavimų, kylančių jiems vykdamas verslo veiklą; tačiau jeigu pateikiamas prašymas dėl bet kokių pirmaeilių reikalavimų vykdymo, vykdytas gali būti nukreipiamas į tris penktadalius tokių reikalavimų;

jeigu atsakovas yra autorius, vykdytas gali būti nukreiptas tik į du penktadalius autorinio atlyginimo reikalavimų; tačiau jeigu pateikiamas prašymas dėl bet kokio pirmaeilių reikalavimų vykdymo, vykdytas gali būti nukreiptas į tris penktadalius tokių reikalavimų (ši taisyklė taikoma ir reikalavimams, kylantiems iš menininkų ir pramoninės nuosavybės kūrėjų teisių).

Šiame sąraše pateikiami pagrindiniai teismo sprendimo užtikrinimo arba vykdyto metu taikomi apribojimai turtui, kurio vertė gali sumažėti. Civilinio proceso kodekse, pvz., 267b straipsnyje, nustatyti tam tikri papildomi apribojimai.

Sutuoktinių turto apribojimo būdas nustatytas Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 su pakeitimais 262a straipsnio 1 ir 2 dalyse ir Vykdyto kodekso Nr. 120/2001 su pakeitimais 42 straipsnyje. Į turtą, kuris priklauso sutuoktinių nuosavybei, nukreiptas vykdytas taip pat gali būti sankcionuojamas siekiant išieškoti vieno iš sutuoktinių santuokos metu arba iki santuokos susidariusią skolą. Išduodant vykdomąjį dokumentą atsakovo ir jo sutuoktinio sutuoktinių turtu taip pat laikomas turtas, kuris nėra sutuoktinių turtas vien todėl, kad teismo sprendimu buvo panaikintas sutuoktinių turto režimas arba sumažinta esama jo apimtis, arba todėl, kad sutuoktinių turto apimtis buvo sumažinta pagal sutartį, arba buvo susitarta dėl atskiro turto režimo, arba sutartimi buvo nustatyta, kad sutuoktinių turto kilmė nustatoma pasibaigus santuokai.

Vykdytas taikant atskaitymus iš darbo užmokesčio ar kitų atsakovo sutuoktinio pajamų areštuojant atsakovo sutuoktinio sąskaitą finansų įstaigoje, areštuojant kitus atsakovo sutuoktinio piniginius reikalavimus arba areštuojant kitą atsakovo sutuoktinio turtą, gali būti sankcionuojamas, jeigu siekiama išieškoti su sutuoktinių turtu susijusią skolą.

4.2 Koks yra vykdyto priemonių poveikis?

Teisminis vykdytas

Piniginė suma gali būti sumokama darant atskaitymus iš darbo užmokesčio, taikant areštą, administruojant nekilnojamąjį turtą, parduodant kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą, areštuojant gamybos įmonę ir teismui suvaržant nekilnojamąjį turtą (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 su pakeitimais 258 straipsnio 1 dalis).

Teisminis vykdytas nustatant kitą prievolę, išskyrus piniginės sumos sumokėjimą, priklauso nuo nustatytos prievolės pobūdžio. Toks vykdytas gali apimti išskeldinimą, daiktų paėmimą, bendrų daiktų padalijimą, darbo užbaigimą arba kitų pareigų įvykdymą (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 su pakeitimais 258 straipsnio 2 dalis).

Teisminis vykdytas **parduodant įkaitą** gali būti atliekamas dėl areštuoto reikalavimo patenkinimo šiuo tikslu parduodant įkeistą kilnojamąjį arba nekilnojamąjį turtą, bendrus daiktus ir daiktų rinkinius, areštuojant įkeistą finansinį reikalavimą ir areštuojant kitas įkeistas nuosavybės teises (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 su pakeitimais 258 straipsnio 3 dalis).

Po to, kai apie vykdytą įrašoma į pradėtų vykdomųjų bylų registrą, antstolis įvertins, kaip bus atliekami vykdyto veiksmai, ir priims arba panaikins vykdomąjį nutartį, susijusią su turtu, į kurį turėtų būti nukreiptas vykdytas. Vykdomoji nutartis – tai nutartis dėl vykdyto veiksmų atlikimo vienu iš būdų, nustatytų Vykdyto kodekso įstatyme Nr. 120/2001 su pakeitimais. Vykdomojoje nutartyje antstolis privalo pasirinkti vykdyto būdą, kuris nebūtų akivaizdžiai netinkamas, visų pirma atsižvelgiant į disproporciją, susijusią su atsakovo skolų suma, ir objekto, į kurį nukreipus vykdyto veiksmus siekiama grąžinti atsakovo skolą, kainą.

Vykdytas, kuriuo siekiama, kad būtų sumokėta piniginė suma, gali būti atliekamas darant atskaitymus iš darbo užmokesčio ir kitų pajamų, taikant areštą, parduodant kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą, areštuojant gamybos įmonę ir taikant antstolio nustatytus suvaržymus nekilnojamajam turtui, administruojant nekilnojamąjį turtą arba sustabdant vairuotojo pažymėjimo galiojimą.

Antstolio vykdyto, kuriuo nustatoma kita prievolė, išskyrus piniginės sumos sumokėjimą, būdas priklauso nuo nustatytos prievolės pobūdžio. Tai gali būti išskeldinimas, daiktų išmontavimas, bendrų daiktų padalijimas, darbo užbaigimas arba kitų pareigų įvykdymas.

Vykdytas **parduodant įkaitą** gali būti taikomas tenkinant areštuotą reikalavimą ir šiuo tikslu parduodant įkeistą kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą.

Draudimo disponuoti turtu tvarka reglamentuojama Vykdyto kodekso įstatymo Nr. 120/2001 su pakeitimais 44a straipsnyje ir 47 straipsnio 5 dalyje. Išskyrus atvejus, kai antstolis nusprendžia kitaip, įteikus pranešimą apie vykdyto pradžią, atsakovas negali disponuoti savo turtu, įskaitant nekilnojamąjį turtą ir turtą, kuris priklauso sutuoktinių turtui, išskyrus įprastą verslo ir profesinę veiklą, jo ir asmenų, kurių atžvilgiu jis turi išlaikymo prievolių, pagrindinių asmeninių poreikių patenkinimą ir turto priežiūrą bei valdymą. Bet koks teisinis veiksmas, kuriuo atsakovas pažeidžia šią pareigą, negalioja. Tačiau teisinis veiksmas bus laikomas galiojančiu, jeigu antstolis, kreditorius arba registruotas kreditorius nepareikš prieštaravimo dėl tokio veiksmo, siekdamas užtikrinti vykdyto reikalavimo įvykdymą. Prieštaravimo teisinis poveikis teisėtumui atsiranda nuo teisinio veiksmo atlikimo momento, jeigu vykdomoji nutartis arba kitas antstolio, kreditoriaus arba registruoto kreditoriaus valios pareiškimas įteikiamas visoms teisinio veiksmo, dėl kurio galiojimo prieštaravimą pareiškė antstolis, teismo sprendime nurodytas kreditorius arba registruotas kreditorius, šalims.

Atsakovas negali perduoti kitam asmeniui turto, dėl kurio priimta vykdomoji nutartis, nustatyti jam suvaržymų arba disponuoti tokiu turtu koku nors kitu būdu. Bet koks teisinis veiksmas, kuriuo atsakovas pažeidžia šią pareigą, negalioja.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Šios priemonės galioja iki vykdyto sustabdymo, reikalavimo ir su juo susijusių papildomų aspektų patenkinimo, vykdyto išlaidų išieškojimo ir pan.

Draudimas disponuoti turtu panaikinamas sprendimu, jeigu atsakovas sumoka antstoliui sumą, kuri yra lygi išieškomam reikalavimui, vykdyto išlaidoms ir kreditoriaus išlaidoms.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Opravné prostředky při soudním výkonu rozhodnutí:

Pagal bendrąsias Civilinio proceso kodekso nuostatas dėl skundų teismo sprendimo teismo sprendimo vykdymo metu galima paduoti skundą. Atsakovas tokį skundą privalo paduoti per 15 dienų nuo rašytinės teismo sprendimo kopijos įteikimo dienos; skundas paduodamas skundžiamą sprendimą priėmusiam teismui.

Jeigu skundą per nustatytą laiką paduoda tokią teisę turintis asmuo, teismo sprendimas neįsiteisės tol, kol apeliacinis teismas nepriims galutinio sprendimo dėl skundo (taip pat žr. Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 su pakeitimais 254 straipsnį).

Teismo sprendimo vykdymo metu dėl įstatymuose nustatytų priešasčių neįmanoma sustabdyti bylos ir panaikinti pareigą laikytis termino. Taip pat neįmanoma pareikšti ieškinio dėl vykdymo atnaujinimo; tačiau įmanoma pareikšti ieškinį dėl negaliojimo, tačiau tik jeigu šiuo ieškiniu ginčijamas galutinis apeliacinio teismo, kuriame buvo atmetas skundas arba nutraukta skundo nagrinėjimo byla, sprendimas, taip pat galutinis apeliacinio teismo, kuriame buvo patvirtintas arba dėl vėlavimo pakeistas pirmosios instancijos apeliacinio teismo sprendimas dėl skundo arba apeliacinės peržiūros atmetimo, sprendimas (taip pat žr. Civilinio proceso kodekso su pakeitimais 229 straipsnio 4 dalį ir 254 straipsnio 2 dalį).

Teisė į turta, į kurį negalima nukreipti vykdymo, gali būti įgyvendinama kreditoriaus atžvilgiu, pareiškiant ieškinį dėl vykdymo išimties taikymo tokiam turtui pagal Civilinio proceso kodekso 267 straipsnio 1 dalį.

Teisė į turta, kuris yra sudedamoji sutuoktinių turto dalis arba kuris, atsižvelgiant į vykdomosios nutarties įgyvendinimą, laikomas atsakovo ir jo sutuoktinių sutuoktinių turto dalimi, nepaisant to, kad su reikalavimu susijęs išieškojimas negali būti nukreiptas į šį turta, gali būti įgyvendinama *mutatis mutandis* pateikiant tokį prašymą (Civilinio proceso kodekso 267 straipsnio 2 dalis).

Bet kurio iš kreditoriaus reikalavimų, įregistruotų paskirstant pajamas arba kitaip patenkintų vykdant teismo sprendimą, autentiškumą, sumą, reikalavimų grupavimą ar jų patenkinimo eliškumą, atsižvelgiant į teisės aktuose nustatytus turto vertės sumažinimo būdus, taip pat būtina ginčyti pateikiant prašymą (Civilinio proceso kodekso 267a straipsnis).

Bylos šalis gali pareikšti prieštaravimus dėl tam tikrų teismo rezoliucijų. Tai, pvz., yra atsakovo prieštaravimai, susiję su turto aprašu, prieštaravimai dėl gamybos įmonės valdymo ataskaitos arba prieštaravimai dėl sprendimo.

Galiausiai atsakovas teismo sprendimo vykdymo užtikrinimo ir vykdomosios bylos nagrinėjimo metu gali pateikti prašymą atidėti arba sustabdyti teismo sprendimo vykdymą (antstolio vykdymo veiksmus). Teismo sprendimo vykdymo (antstolio vykdymo veiksmų) atidėjimo ir sustabdymo tvarka reglamentuojama Civilinio proceso kodekse, taip pat Vykdymo kodekse (visų pirma Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 su pakeitimais 266, 268 ir 269 straipsniuose ir Vykdymo kodekso įstatymo Nr. 120/2001 su pakeitimais 54, 55 ir 55a straipsniuose).

Skundas vykdomojoje byloje

Antstolio sprendimą galima apskųsti Vykdymo kodekse numatytais atvejais (plg. 55c straipsnį).

Pateikus prašymą dėl daikto išbraukimo iš sąrašo pagal Civilinio proceso kodekso 267 straipsnį, galima reikalauti, kad antstolio sprendimas nebūtų taikomas daiktui; tokį prašymą vykdydam užtikrinančiam teismui reikia pateikti per 30 dienų nuo antstolio sprendimo, kurį vykdydamas antstolis nesilaikė (net ir iš dalies) prašymo išbraukti daiktą iš sąrašo, įteikimo dienos. Į sąrašą įtraukto kilnojamojo turto negalima parduoti nuo prašymo išbraukti daiktą iš sąrašo pateikimo dienos iki minėto termino pabaigos, taip pat nagrinėjant ieškinį.

Bylos šalis per 8 dienas nuo sprendimo sumokėti bylos išlaidas įteikimo dienos gali pareikšti prieštaravimus dėl tokio sprendimo.

Dėl prašymo atidėti arba sustabdyti vykdymo veiksmus žr. skyrių „Opravné prostředky při soudním výkonu rozhodnutí“.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Remiantis vykdomąja nutartimi (Vykdymo kodekso 44 ir kt. straipsniai), draudimas disponuoti turtu netaikomas atsakovo įprastai verslo ir profesinei veiklai, jo ir asmenų, kurių atžvilgiu jis turi išlaikymo prievolę, pagrindinių asmeninių poreikių patenkinimui ir turto priežiūrai bei valdymui. Atsakovas taip pat gali prašyti antstolio, kad draudimas disponuoti turtu nebūtų taikomas daliai jo turto; šiame prašyme atsakovas privalo įrodyti, kad jo likusio turto aiškiai ir neabejotinai pakanka reikalavimui, įskaitant kreditoriaus išlaidas ir vykdymo išlaidas, patenkinti.

Atsakovas, gavęs teismo antstolio raginimą, kuriame būtina pateikti informaciją apie sumokėjimo terminą ir galimus pareigos sumokėti neįvykdymo padarinius, taip pat turi galimybę patenkinti išieškomą reikalavimą ir sumokėti kredito įmoką mažesnėmis sąnaudomis. Draudimas disponuoti turtu (Vykdymo kodekso 44a straipsnio 1 dalis ir 46 straipsnio 6 dalis) nustoja galioti patenkinus išieškomą reikalavimą ir sumokėjus kredito įmoką. Kitu atveju antstolis tęs vykdydamą.

Atsakovo apsauga, visų pirma išskeldinimo iš gyvenamojo būsto arba kito nekilnojamojo turto, kuriame jis gyvena, atveju, užtikrinama 1991 m. gruodžio 23 d. Čekijos Respublikos teisingumo ministro dekreto Nr. 37/1992 dėl apylinkių ir apygardų teismuose taikomos tvarkos su pakeitimais 65 straipsnyje. Toks vykdymas nėra leidžiamas, jeigu vykdytojas, išskeldindamas iš nekilnojamojo turto, pastato, buto arba kambario, nustato, kad išskeldinamas asmuo dėl ligos yra prikaustytas prie lovos arba kad tai yra neseniai pagimdžiusi arba besilaukianti moteris, ir kad išskeldinimas galėtų sukelti didelį pavojų tokio asmens sveikatai; jeigu nepateikiama gydytojo pažyma arba jeigu antstolis abejoja dėl tokios informacijos tikrumo, antstolis sieks gauti medicinos specialisto išvadą. Į kai kuriuos skolininko daiktus vykdymas pagal Civilinio proceso kodeksą negali būti nukreipiamas; taip pat žr. skirsnį „Jaký druh majetku může být předmětem výkonu soudních rozhodnutí?“

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 11/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Vokietija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Privalomas vykdymas (vok. *Zwangsvollstreckung*) – procedūra, taikoma siekiant valstybės prievartos priemonėmis patenkinti privatinės teisės reikalavimą.

Vykdymo įgaliojimai priklauso valstybei, kuri savo suverenią valdžią įgyvendina per atstovus.

Siekiant, kad skolininkas įvykdytų jam nustatytą prievolę atlikti mokėjimą, veiksmą ar pan., galima taikyti šias vykdymo priemones:

prekių areštą (vok. *Pfändung*);

reikalavimų ir kito skolininkui priklausančio turto areštą (visų pirma uždarbio areštą);

skolininko turto aprašo sudarymą (vok. *Vermögensauskunft*);

priverstines priemones (vok. *Zwangsmassnahmen*), kuriomis siekiama užtikrinti, kad veiksmai būtų atlikti arba nuo jų susilaikyta;

priverstinį pardavimą (vok. *Zwangsversteigerung*);

likvidavimo administravimą (vok. *Zwangsverwaltung*).

Priverstiniai vykdymo veiksmai Vokietijoje iš esmės reglamentuojami Civilinio proceso kodekso (vok. *Zivilprozessordnung*, ZPO) 704 ir tolesniuose

straipsniuose ir Priverstinio pardavimo ir likvidavimo administravimo įstatyme (vok. *Gesetz über die Zwangsversteigerung und Zwangsverwaltung*, ZVG).

Reglamentas (ES) Nr. 655/2014, kuriuo reglamentuojamas tarpvalstybinis reikalavimų vykdymas ES valstybėse narėse, Vokietijoje įgyvendintas ZPO 946 ir tolesniais straipsniais.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Žr. atsakymą į 3 klausimą.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Ar vykdytini ir teisminiai, ir neteisminiai sprendimai?

Taip. Vykdytini sprendimai apima galutinius teismo sprendimus, kurių nebegalima apskųsti arba kurie yra vykdomi preliminariai (ZPO 704 straipsnis), laikiną areštą (vok. *Arrest*) ir laikinąsias apsaugos priemones (vok. *einstweilige Verfügungen*, ZPO 929, 936 straipsniai) ir kitus ZPO 794 straipsnyje išvardytus vykdytinius dokumentus, kuriems priklauso ne tik teismo nutartys, bet ir arbitražo taryboje sudarytos taikos sutartys (vok. *Vergleiche vor Gütestellen*), advokatų sudarytos taikos sutartys (vok. *Anwaltsvergleiche*) ir notariniai aktai (vok. *notarielle Urkunden*).

Ar būtina kreiptis į teismą prašant priimti nutartį dėl vykdymo?

Teismo nutartis yra būtina dėl reikalavimų ir kito skolininko turimo turto arešto, dėl priverstinių priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų atlikti veiksmai arba nuo jų susilaikyta, ir dėl priverstinio vykdymo nukreipimo į nekilnojamąjį turtą pagal Viešų aukcionų ir likvidavimo administravimo įstatymą.

Kuris teismas turi kompetenciją priimti nutartį dėl vykdymo?

Dėl skolininkui priklausančių reikalavimų – vietos teismas (vok. *Amtsgericht*), kurio veiklos teritorijoje gyvena skolininkas.

Dėl priverstinių priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų atlikti veiksmai arba nuo jų susilaikyta, – atitinkamas pirmosios instancijos teismas.

Dėl priverstinio pardavimo ir likvidavimo administravimo: vietos teismas, kurio veiklos teritorijoje yra turtas.

Antstolio statusas ir įgaliojimai

Antstolis (vok. *Gerichtsvollzieher*) yra žemės (vok. *Land*) teritorijoje veikiantis teismo pareigūnas, kurio veiklos administracinę priežiūrą vykdo vietos teismo pirmininkas. Vis dėlto antstolis su vykdymu susijusias funkcijas atlieka nepriklausomai: minėta administracinė priežiūra negali būti naudojama siekiant daryti įtaką antstoliui. Antstolio taikomas priemonės ir sudarytas išlaidų ataskaitas galima ginčyti pareiškiant prieštaravimą (vok. *Erinnerung*). Ši nuostata taip pat taikoma tais atvejais, kai antstolis atsisako vykdyti nutartį. Prieštaravimą nagrinėja teismas, kurio jurisdikcijai priklauso vykdomoji byla.

Antstolis turi pareigą vykdyti civilinėse bylose priimtus teismo sprendimus pagal ZPO 8 knygą. Vykdymo veiksmai yra nukreipiami į kilnojamąjį turtą. Šiuo atveju antstoliui iš esmės suteikti įgaliojimai leisti skolininkui sumokėti skolą dalimis, be to, antstolis atsako už tai, kad vykdymo procedūra būtų pradėta laiku ir veiksmingai įgyvendinta. Viena iš pagrindinių antstolio pareigų – priimti skolininko priesaiką dėl turto aprašo. Kitos antstolio pareigos:

kilnojamojo ir nekilnojamojo turto susigrąžinimas (iškeldinimas);

skolininko pasipriešinimo įveikimas, jei jis neleidžia atlikti reikalaujamų veiksmų;

priverstiniam vykdymui reikalingų dokumentų įteikimas šalies prašymu;

nutarčių dėl laikino arešto ir laikinųjų apsaugos priemonių vykdymas (jei už tai nėra atsakingas teismas);

arešto orderio vykdymas po to, kai atsisakoma pateikti turto aprašą.

Ar prašymą dėl vykdymo privalo pateikti teisės specialistas?

Teismas, kuris turi jurisdikciją nagrinėti prašymus dėl vykdymo, paprastai yra vietos teismas, kuriame teisinis atstovavimas nėra būtinas.

Prašymas dėl prievartos priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų atlikti veiksmai arba nuo jų susilaikyta, turi būti pateikiamas atitinkamam pirmosios instancijos teismui, kuris tam tikrais atvejais gali būti ir aukštesnės instancijos teismas (žemės teismas (vok. *Landgericht*)), kuriame teisinis atstovavimas iš esmės yra būtinas.

Taikant vykdymo priemones patiriamos išlaidos

Įstatyme nustatyti įvairūs vykdymo būdai, kurie priklauso nuo reikalavimo, kurį reikia užtikrinti. Taikant skirtingas vykdymo priemones patiriamos nevienodos išlaidos.

a) Prekių areštas

Jeigu teisė į konkrečios pinigų sumos sumokėjimą buvo patvirtinta, kreditorius gali prašyti, kad antstolis išieškotų mokėtiną sumą. 26 EUR mokestis antstoliui mokamas už skolininko kilnojamojo turto areštą, kaip nustatyta prie Antstolių išlaidų įstatymo (vok. *Gerichtsvollzieherkostengesetz*, GvKostG) pridėtų mokesčių tarifų (vok. *Kostenverzeichnis*, KV) 205 punkte. Areštuotas prekes parduodant viešame aukcione (tai turi būti vietos aukcionas arba internete rengiamas aukcionas, kuriame visuomenė gali dalyvauti naudodamasi aukciono platforma) arba jas realizuojant kitu būdu mokamas papildomas 52 EUR mokestis, kaip nustatyta mokesčių tarifų 300 punkte. Pagal tarifų 500 punktą mokamas papildomas mokestis už sugaištą laiką, jeigu iš antstolio parengtos ataskaitos matyti, kad antstolis oficialų veiksmą vykdė ilgiau nei tris valandas. Papildomas mokestis siekia 20 EUR už kiekvieną papildomą valandą arba jos dalį. Be to, antstolis taip pat patiria išlaidų, visų pirma kelionės išlaidų (mokesčių tarifų 711 punktą).

b) Skolininko turimų reikalavimų areštas

Nutartis sumokėti pinigų sumą taip pat gali būti užtikrinama pateikiant teismui prašymą dėl skolininko turimo reikalavimo arešto (pvz., darbo užmokesčio) ir jo perdavimo kreditoriumi, įskaitant įmokų atskaičiavimą iš skolos (vok. *zur Einziehung*, „išieškojimo tikslais“) arba perduotą reikalavimą įskaitant į kreditoriaus reikalavimą skolininkui (vok. *an Zahlungs statt*, „vietoj sumokėjimo“) (ZPO 829, 835 straipsniai). Paprastai reikalavimo arešto ir perdavimo prašoma vienu metu ir šis klausimas išsprendžiamas sprendime dėl arešto ir perdavimo. Tačiau pagal mokesčių tarifų, pridėtų prie Teismo išlaidų įstatymo (vok. *Gerichtskostengesetz*, GKG), 2111 punktą už prašymo nagrinėjimo procedūrą mokamas tik 20 EUR mokestis. Išlaidos, įskaitant teismo sprendimo įteikimo išlaidas, sumokamos atskirai pagal tų pačių mokesčių tarifų 9 dalį.

c) Turto aprašo sudarymas

Antstoliui reikia sumokėti 33 EUR mokestį už turto aprašo sudarymą, kaip nustatyta prie Antstolių išlaidų įstatymo pridėtų mokesčių tarifų 260 punkte.

d) Į nekilnojamąjį turtą nukreiptas vykdymas

Priverstinis vykdymas skolininko nekilnojamojo turto atžvilgiu vykdomas įkeičiant turtą ir apie tai įrašant žemės registre arba priverstinai parduodant ar administruojant likvidavimą.

Už įrašo apie įkeitimą, siekiant užtikrinti reikalavimą, žemės registre atlikimą mokamas mokeskis, kuris pagal prie Teismo ir notarų išlaidų įstatymo (vok. *Gerichts- und Notarkostengesetz*, GNotKG) pridėtų mokesčių tarifų 14121 punktą sudaro 1 proc. užtikrinamo reikalavimo vertės (įstatymo 53 straipsnio 1 dalis). 1 priede pateikiama mokesčių, kuriuos reikia sumokėti už reikalavimo, kurio vertė yra iki 3 mln. EUR, užtikrinimą, lentelė.

Žyminiai mokesčiai už bylas, kurios nagrinėjamos pagal Priverstinio pardavimo ir likvidavimo administravimo įstatymą, nustatomi pagal prie Teismo išlaidų įstatymo pridėtų mokesčių tarifų 2 dalies 2 skirsnio 1 ir 2 poskirsnius. 100 EUR mokeskis mokamas už sprendimą dėl prašymo priimti nutartį dėl priverstinio žemės pardavimo arba dėl leidimo įstoti į bylą. Mokesčių taip pat reikia mokėti už pačią bylą, už bent vieną aukcioną, įskaitant kvietimą teikti pasiūlymus, už pardavimo procedūros užbaigimą ir mokesčių už pajamų paskirstymą; kiekvienas iš šių mokesčių siekia 0,5 proc. Mokesčiai už bylas ir už aukciono surengimą nustatomi remiantis turto, į kurį teismas leido nukreipti vykdymo veiksmus, vertę (Teismo išlaidų įstatymo 54 straipsnio 1 dalis). Mokesčiai už pardavimo procedūros užbaigimą ir pajamų paskirstymą nustatomi remiantis aukcioną laimėjusio pasiūlymo kaina, išskyrus palūkanas, bet įskaitant bet kokių likusių teisių, atitinkančių aukciono sąlygas, vertę (Teismo išlaidų įstatymo 54 straipsnio 2 ir 3 dalys). 2 priede pateikiama mokesčių, kuriuos reikia sumokėti už reikalavimo, kurio vertė yra iki 500 000 EUR, užtikrinimą, lentelė. Be mokesčių atskirai reikia padengti bylos nagrinėjimo metu patirtas išlaidas, kaip nustatyta prie Teismo išlaidų įstatymo pridėtų mokesčių tarifų 9 dalyje; šios išlaidos apima eksperto, kuris nustato turto rinkos vertę, atliekamo vertinimo išlaidas, kaip nustatyta Teisminio atlygio ir kompensavimo įstatyme (vok. *Justizvergütungs und entschädigungsgesetz*, JVEG) (prie Teismo išlaidų įstatymo pridėtų mokesčių tarifų 9005 punktas).

100 EUR mokeskis mokamas už sprendimą dėl prašymo priimti nutartį dėl likvidavimo administravimo arba dėl leidimo įstoti į bylą. Likvidavimo administravimui taikomas metinis mokeskis, kurio tarifas yra 0,5 proc., bet ne mažiau kaip 120 EUR už visą administravimo laikotarpį ir kiekvienu atveju ne mažiau kaip 60 EUR už pirmuosius ir paskutiniuosius kalendorinius metus. Mokesčio dydis nustatomas remiantis bendromis administravimo metu gautomis pajamomis (Teismo išlaidų įstatymo 55 straipsnis).

e. Išieškojimas ir priverstinės priemonės, kuriomis užtikrinama, kad veiksmai būtų atlikti, kad juos būtų leidžiama atlikti arba nuo jų būtų susilaikoma

Jeigu skolininkas turi atiduoti kilnojamąjį turtą, turtą iš skolininko išieško antstolis ir perduoda jį kreditoriui. Už šį oficialų veiksmap antstoliui reikia sumokėti 26 EUR, kaip nustatyta prie Antstolių išlaidų įstatymo pridėtų mokesčių tarifų 221 punkte. Be šio mokesčio, pagal tarifų 500 punktą mokamas papildomas mokeskis už sugaištą laiką, jeigu iš antstolio parengtos ataskaitos matyti, kad antstolis oficialų veiksmap vykdė ilgiau nei tris valandas. Papildomas mokeskis siekia 20 EUR už kiekvieną papildomą valandą arba jos dalį.

Jeigu skolininkas turi atiduoti nekilnojamąjį turtą, antstolis turi perimti iš skolininko disponavimo šiuo turtu teisę ir perduoti ją kreditoriui (išskeldinimas). Taikomas 98 EUR mokeskis, kaip nustatyta prie Antstolių išlaidų įstatymo pridėtų mokesčių tarifų 240 punkte. Šiuo atveju taip pat mokamas papildomas 20 EUR mokeskis už sugaištą laiką, kaip nustatyta tarifų 500 punkte, t. y. už kiekvieną papildomą valandą arba jos dalį, jeigu oficialaus veiksmo vykdymas trunka daugiau nei tris valandas. Be to, reikia padengti antstolio išlaidas, įskaitant išlaidas už būtinas trečiųjų šalių suteiktas paslaugas, pvz., išskeldinimo arba spynų meistro paslaugas.

Teismo byloje, kurioje siekiama priversti atlikti veiksmap (nežiūrint to, ar jį gali atlikti tik skolininkas, ar vietoj jo šį veiksmap gali atlikti kitas asmuo), leisti atlikti veiksmap arba susilaikyti nuo veiksmo, kiekvienu atveju mokamas 20 EUR mokeskis, kaip nustatyta prie Teismo išlaidų įstatymo pridėtų mokesčių tarifų 2111 punkte.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Kreditorius privalo turėti vykdytiną dokumentą, kuriuo patvirtinamas jo reikalavimas. Tai gali būti galutinis teismo sprendimas, kurio nebegalima apskūsti arba kuris yra preliminarai vykdytinas (ZPO 704 straipsnis), arba vienas iš ZPO 794 straipsnyje išvardytų dokumentų (pvz., teisminis susitarimas (vok. *gerichtlicher Vergleich*), vykdomasis dokumentas (vok. *Vollstreckungsbescheid*) arba notarinis aktas). Paprastai dokumente turi būti teismo patvirtintas vykdytinumo pažymėjimas (vok. *Vollstreckungsklausel*) ir jį reikia įteikti skolininkui. Teismo patvirtinto vykdytinumo pažymėjimo reikalaujama tik išimtiniais atvejais, t. y. vykdomųjų dokumentų, nutarčių dėl laikinio arešto ir laikinųjų apsaugos priemonių atvejais (ZPO 796 straipsnis, 929 straipsnio 1 dalis ir 936 straipsnis).

4 Vykdomo priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Vykdomas gali būti nukreiptas į skolininko kilnojamąjį turtą, reikalavimus ir kitas turtines teises bei nekilnojamąjį turtą.

ZPO 811 straipsnyje nurodytas konkretus kilnojamasis turtas, kurio negalima areštuoti; taip siekiama užtikrinti, kad vykdymas nebūtų nukreiptas į būtiniausias esminius daiktus, kurių skolininkui ir jo šeimos ūkiui reikia asmeninėms ar profesinėms reikmėms.

Arešto apribojimai taikomi ir skolininko uždirbtoms pajamoms. ZPO 850 ir tolesniuose straipsniuose nustatytos tam tikros sumos, kurių negalima areštuoti, nes jos reikalingos skolininko pragyvenimui. Kredito likučiai gali būti apsaugomi „sąskaitoje, kurios negalima areštuoti“ (vok. *Pfändungsschutzkonto*, ZPO 850k straipsnis). Šiose sąskaitose laikomos tam tikros sumos kurių negalima areštuoti, nepaisant to, kokios lėšos sudaro kredito likutį.

4.2 Koks yra vykdomo priemonių poveikis?

Skolininko atžvilgiu

Jei vykdymas yra nukreiptas į skolininko kilnojamąjį turtą, toks turtas areštuojamas ir parduodamas. Skolininko reikalavimai ir teisės trečiųjų šalių atžvilgiu areštuojami vykdomą užtikrinančio teismo nutartimi. Abiem atvejais areštas yra oficialus veiksmas, kurį atlikus konfiskuojamas areštuotas objektas. Jei objektas konfiskuojamas, skolininkas, be kitų padarinių, netenka teisės kontroliuoti konfiskuotą objektą.

Trečiųjų šalių atžvilgiu

Jeigu antstolis konfiskavo ne skolininkui, bet trečiajai šaliai priklausantį kilnojamąjį turtą, trečioji šalis gali protestuoti dėl savo turto arešto pareikšdama trečiosios šalies prieštaravimą (vok. *Drittwiderspruchsklage*).

Jeigu areštuojami ir perduodami skolininko reikalavimai trečiosios šalies atžvilgiu, trečioji šalis nebegali atlikti mokėjimo skolininkui; ji gali patenkinti kreditoriui perduotą skolininko reikalavimą tik kreditoriaus naudai ir taip trečioji šalis atleidžiama nuo pareigos sumokėti skolą. Jeigu trečioji šalis pažeidžia šį reikalavimą, jai gali būti pareikštas ieškinys dėl nuostolių atlyginimo.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Reikalavimams, kurių negalima apskūsti, ir reikalavimams, kurie patvirtinti vykdytinėje taikos sutartyje ar dokumentuose, taikomas 30 metų senaties terminas, kaip nustatyta Civilinio kodekso (BGB) 197 straipsnyje. Kreditorius gali pradėti vykdomąją bylą bet kurio metu iki minėto termino pabaigos.

5 Ar yra galimybė apskūsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Vokietijos teisėje nėra konkrečios vykdomo sankcionavimo procedūros.

Skolininkas vykdomo byloje gali užprotestuoti jam taikomas priemones. Jis gali pareikšti prieštaravimą (vok. *Erinnerung*) dėl vykdomo būdo. Jis gali tiesiogiai paduoti skundą (vok. *Beschwerde*) dėl bet kurio sprendimo byloje, kuris buvo priimtas nesurengus posėdžio. Šis skundas turi būti paduotas per dvi savaites teismui, dėl kurio sprendimo prieštaraujama, ir šis teismas gali panaikinti sprendimą, arba žemės teismui, kuris veikia kaip apeliacinis teismas.

Prašymas dėl tokios teisės gynimo priemonės neturi tiesioginio poveikio pradėtos vykdomosios bylos eigai, todėl skundas neturi stabdomojo poveikio.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Žr. atsakymą į 4 klausimą.

1 priedas

Komercinė vertė iki ... EUR	Mokestis B lentelė ... EUR	Komercinė vertė ... iki EUR	Mokestis B lentelė ... EUR	Komercinė vertė iki ... EUR	Mokestis B lentelė ... EUR
500	15,00	200 000	435,00	1 550 000	2 615,00
1 000	19,00	230 000	485,00	1 600 000	2 695,00
1 500	23,00	260 000	535,00	1 650 000	2 775,00
2 000	27,00	290 000	585,00	1 700 000	2 855,00
3 000	33,00	320 000	635,00	1 750 000	2 935,00
4 000	39,00	350 000	685,00	1 800 000	3 015,00
5 000	45,00	380 000	735,00	1 850 000	3 095,00
6 000	51,00	410 000	785,00	1 900 000	3 175,00
7 000	57,00	440 000	835,00	1 950 000	3 255,00
8 000	63,00	470 000	885,00	2 000 000	3 335,00
9 000	69,00	500 000	935,00	2 050 000	3 415,00
10 000	75,00	550 000	1 015,00	2 100 000	3 495,00
13 000	83,00	600 000	1 095,00	2 150 000	3 575,00
16 000	91,00	650 000	1 175,00	2 200 000	3 655,00
19 000	99,00	700 000	1 255,00	2 250 000	3 735,00
22 000	107,00	750 000	1 335,00	2 300 000	3 815,00
25 000	115,00	800 000	1 415,00	2 350 000	3 895,00
30 000	125,00	850 000	1 495,00	2 400 000	3 975,00
35 000	135,00	900 000	1 575,00	2 450 000	4 055,00
40 000	145,00	950 000	1 655,00	2 500 000	4 135,00
45 000	155,00	1 000 000	1 735,00	2 550 000	4 215,00
50 000	165,00	1 050 000	1 815,00	2 600 000	4 295,00
65 000	192,00	1 100 000	1 895,00	2 650 000	4 375,00
80 000	219,00	1 150 000	1 975,00	2 700 000	4 455,00
95 000	246,00	1 200 000	2 055,00	2 750 000	4 535,00
110 000	273,00	1 250 000	2 135,00	2 800 000	4 615,00
125 000	300,00	1 300 000	2 215,00	2 850 000	4 695,00
140 000	327,00	1 350 000	2 295,00	2 900 000	4 775,00
155 000	354,00	1 400 000	2 375,00	2 950 000	4 855,00
170 000	381,00	1 450 000	2 455,00	3 000 000	4 935,00
185 000	408,00	1 500 000	2 535,00		

2 priedas

Reikalaujama suma iki ... EUR	Mokestis ... EUR	Reikalaujama suma iki ... EUR	Mokestis ... EUR
500	35,00	50 000	546,00
1 000	53,00	65 000	666,00
1 500	71,00	80 000	786,00
2 000	89,00	95 000	906,00
3 000	108,00	110 000	1 026,00
4 000	127,00	125 000	1 146,00
5 000	146,00	140 000	1 266,00
6 000	165,00	155 000	1 386,00
7 000	184,00	170 000	1 506,00
8 000	203,00	185 000	1 626,00
9 000	222,00	200 000	1 746,00
10 000	241,00	230 000	1 925,00
13 000	267,00	260 000	2 104,00
16 000	293,00	290 000	2 283,00
19 000	319,00	320 000	2 462,00
22 000	345,00	350 000	2 641,00
25 000	371,00	380 000	2 820,00
30 000	406,00	410 000	2 999,00
35 000	441,00	440 000	3 178,00
40 000	476,00	470 000	3 357,00

45 000

511,00

500 000

3 536,00

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 15/12/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismo tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Estija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose reiškia, kad skolininko turtas yra naudojamas vykdomajame dokumente nurodytam reikalavimui patenkinti arba skolininkui nustatoma pareiga pristatyti asmeniui tam tikras prekes ar suteikti paslaugas, arba atlikti tam tikrą veiksmą, arba susilaikyti nuo tokio veiksmo atlikimo.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Antstoliai (est. *kohtutäiturid*) – kontaktinius duomenis galite rasti [čia](#).

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Teismo sprendimas vykdomas toliau nurodytais atvejais.

1) Jam įsiteisėjus.

Teismo sprendimas įsiteisėja tuomet, kai jo nebegalima ginčyti jokių kitu būdu, išskyrus peržiūros procedūrą (est. *teistmismenetlus*). Jeigu teismo sprendimas teisėtai apskundžiamas, jo įsiteisėjimas bus sustabdytas. Jeigu skundžiama teismo sprendimo dalis, įsiteisės sprendimo dalis, dėl kurios skundas nepateikiamas. Jei apskundžiama sprendimo dalis, nesusijusi su proceso išlaidų nustatymu, sprendimo dalis, kuria nustatomas procesinių išlaidų dydis, taip pat neįsiteisės. Įsiteisėjęs teismo sprendimas dalyvaujantiems byloje asmenims yra privalomas tiek, kiek, atsižvelgiant į bylos aplinkybes, išsprendžiamas ieškinyje pateiktas reikalavimas arba priešieškis, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip.

Teismo sprendimas vykdomas remiantis ieškovo pateiktu prašymu.

2) Prieš jam įsiteisėjant, jeigu teismas paskelbė, kad sprendimas turi būti vykdomas nedelsiant.

Sprendimas, kuris paskelbtas nedelsiant vykdytinu, yra vykdomas prieš jam įsiteisėjant. Teismas sprendimą nedelsiant vykdytinu pripažįsta pačiame sprendime arba priimdamas nutartį.

Sprendimai vykdomi pagal vykdomąjį dokumentą.

Civilinėse ir komercinėse bylose vykdomaisiais dokumentais gali būti:

įsiteisėję arba nedelsiant vykdytinai paskelbti sprendimai ir nutartys civilinėse bylose;

pripažinti užsienio valstybių teismų sprendimai arba užsienio valstybių teismų sprendimai, kurie vykdomi be pripažinimo;

Estijoje nuolat veikiančių arbitražo kolegijų sprendimai ir kitų arbitražo teismų sprendimai, kurie paskelbti vykdytinai;

darbo ginčų komiteto (est. *tõõvaidluskomisjon*) ar nuomos komiteto (est. *üürikomisjon*) priimti ir įsiteisėję sprendimai.

Išsamus vykdomųjų dokumentų sąrašas pateikiamas [Vykdymo proceso kodekso \(est. Täitemenetluse seadustik \(TMS\)\)](#) 2 straipsnyje.

Jeigu vykdomasis dokumentas nėra vykdomas savanoriškai, pagal ieškovo prašymą gali būti pradedamas vykdymo procesas.

Iš įstatyme numatytų vykdomųjų dokumentų kylantys reikalavimai vykdomi pagal Vykdomo proceso kodeksą. Vykdomuosius dokumentus vykdo antstoliai, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip.

Antstolis vykdomo procesinius veiksmus atlieka remdamasis ieškovo prašymu ir vykdomuoju dokumentu. Antstolis vykdomo procesinius veiksmus atlieka net ir ieškoviui nepateikus jokie prašymo, jeigu vykdomasis dokumentas yra sprendimas dėl atlygio antstoliui sumokėjimo arba sprendimas, kuriame nurodoma sumokėti vykdymo išlaidas, ir kitais įstatyme nustatytais atvejais.

Pradedant vykdomo procesą užvedama vykdomo byla, kurioje chronologine tvarka nurodomi vykdomo veiksmai ir išsiųsti pranešimai. Vykdomo proceso metu antstolio gauti ir jo priimti dokumentai arba jų kopijos saugomi vykdomo byloje.

Jeigu įvykdytos vykdomo proceso pradėjimo sąlygos, antstolis įteiks skolininkui pranešimą apie vykdymą. Skolininkui įteikus pranešimą apie vykdymą vykdomo procesas laikomas pradėtu.

Antstolis turi įteikti skolininkui pranešimą apie vykdymą, o vykdomo proceso dalyviams – pareiškimą dėl turto arešto, turto pardavimo aukcione ataskaitą, sprendimus, priimtus apskundus jo veiksmus, ir kitus įstatyme nurodytus dokumentus.

Jeigu įstatyme arba teismo sprendime nenustatytas terminas, per kurį turi būti savanoriškai įvykdomas vykdomasis dokumentas, tokį terminą nustatys antstolis. Terminas negali būti trumpesnis nei 30 dienų, išskyrus atvejus, kai Vykdomo proceso kodekse nustatyta kitaip. Ieškoviui sutikus, antstolis gali nustatyti ilgesnį nei 30 dienų terminą, per kurį vykdomasis dokumentas turi būti įvykdomas savanoriškai.

Antstolis turi nedelsdamas imtis visų įstatyme numatytų priemonių, kad užtikrintų vykdomojo dokumento vykdymą, surinktų vykdomo procesui reikalingą informaciją ir išaiškintų vykdomo proceso dalyviams jų teises ir pareigas.

Antstolis gali atidėti vykdomo veiksmą remdamasis ieškovo prašymu ar atitinkamu teismo sprendimu arba pasikeitus vykdomo veiksmus atliekančiam asmeniui.

Remdamasis skolininko prašymu, teismas gali sustabdyti vykdomo procesą, pratęsti arba atidėti vykdymą, jeigu tęsti vykdomo procesą būtų nesąžininga skolininko atžvilgiu. Priimdamas tokį sprendimą teismas turi atsižvelgti į ieškovo interesus ir kitas aplinkybes, įskaitant skolininko šeimines ir ekonominę padėtį.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Vykdomojo dokumento vykdymo išankstinės sąlygos:

vykdyti priimamas įsiteisėjęs teismo sprendimas arba darbo ginčų komiteto ar nuomos komiteto priimtas ir įsiteisėjęs sprendimas, kuriame yra padaryta žyma dėl jo įsiteisėjimo. Žyma dėl įsiteisėjimo nėra daroma sprendime, kuris vykdytinas nedelsiant;

vykdymo procese dėl sutuoktinio turto ieškovo naudai daroma prielaida, kad sutuoktinio, kuris yra skolininkas, valdomas kilnojamasis turtas arba abiejų sutuoktinių bendrai valdomas kilnojamasis turtas nuosavybės teise priklauso sutuoktiniui, kuris yra skolininkas. Antstolis tokį kilnojamąjį turtą gali areštuoti ir parduoti; daikto, kuris dėl savo pobūdžio yra tinkamas tik vieno iš sutuoktinių asmeniniam naudojimui, atveju daroma prielaida, kad daiktas priklauso sutuoktiniui, kuris turėtų naudotis daiktu atsižvelgiant į jo pobūdį;

mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į bendrąją sutuoktinių nuosavybę, galima pateikti tik esant sutuoktinio, kuris nėra skolininkas, sutikimui arba jei pagal vykdomąjį dokumentą prievolę turi vykdyti abu sutuoktiniai. Ieškovas gali reikalauti, kad bendroji nuosavybė būtų padalyta ir būtų pareikštas mokėjimo reikalavimas, nukreiptas į skolininkui priklausančią bendrosios nuosavybės dalį. Ieškinio, kuriuo prašoma padalyti nuosavybę, senaties terminas yra vieni metai nuo tos dienos, kurią nutrūko vykdymo procesas siekiant patenkinti reikalavimą iš atskiro skolininko turto;

norint pateikti mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į partnerystės pagrindu turimą turtą, reikia, kad vykdomasis dokumentas būtų taikomas visiems partneriams; jeigu vykdomojo dokumento vykdymo metu skolininkas miršta, procesas toliau bus tęsiamas dėl skolininko palikimo, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip;

jeigu vykdomasis dokumentas taikomas ir teisėtam jame nurodyto ieškovo ar skolininko paveldėtojui, antstolis priims vykdomąjį dokumentą vykdyti, jeigu teisėto paveldėjimo faktas antstoliui įrodomas teismo sprendimu, išrašu iš viešo registro arba notaro patvirtintu dokumentu. Ši taisyklė taip pat taikoma, kai vykdomas teismo sprendimas, priimtas dėl daikto, dėl kurio kilo ginčas, valdytojo, ir po teismo sprendimo priėmimo pasikeičia daikto valdytojas;

jeigu vykdomajame dokumente nurodyto reikalavimo vykdymo terminas priklauso nuo termino pasibaigimo, atitinkamos datos ar sąlygos įvykdymo, vykdymo veiksmai gali būti pradėti pasibaigus terminui, suėjus atitinkamai datai ar įvykdžius tokią sąlygą;

jeigu vykdomojo dokumento vykdymas priklauso nuo užstato, kurį turi pateikti ieškovas, procesas gali būti pradėtas tik jeigu pateikiamas rašytinis dokumentas, patvirtinantis, kad užstatas buvo sumokėtas, o dokumento kopija buvo įteikta skolininkui, arba skolininkui ji bus įteikta kartu su pranešimu apie vykdymą;

jeigu vykdomojo dokumento vykdymas priklauso nuo ieškovo tuo pačiu metu vykdomos prievolės skolininko atžvilgiu, antstolis gali nepradėti vykdomojo proceso tol, kol ieškovas neįvykdo prievolės arba, jeigu ieškovas arba antstolis skolininkui pasiūlė, kad ieškovas įvykdytų prievolę, – tol, kol skolininkas nepagrįstai neatsisakė sutikti su tokiu vykdymu arba dėl kitų priežasčių delsė su juo sutikti;

jeigu ieškovui dėl priverstinio vykdymo reikalingas paveldėjimo teisės liudijimas arba bet koks kitas dokumentas, ieškovas, o ne skolininkas, gali prašyti, kad tokį dokumentą išduotų valstybinis notaras arba kita administracinė įstaiga. Pateikdamas tokį prašymą ieškovas privalo pateikti vykdomąjį dokumentą.

4 Vykdomųjų priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Mokėjimo reikalavimas gali būti nukreipiamas į kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą ir skolininko turtines teises. Jei skola atsirado dėl išlaikymo vaikui nemokėjimo, vykdomojo proceso metu teismas gali laikinai sustabdyti tam tikras skolininko teises ir jam išduotus leidimus arba uždrausti juos išduoti.

4.2 Koks yra vykdomojo priemonių poveikis?

Mokėjimo reikalavimo, nukreipto į kilnojamąjį turtą, pateikimas

Jei pareiškiamas mokėjimo reikalavimas, nukreiptas į kilnojamąjį turtą, toks turtas bus areštuotas ir parduotas. Areštavus turtą skolininkas negali juo disponuoti. Ieškovo reikalavimas kartu su baudomis už pavėluotą mokėjimą ir kitais šalutiniais reikalavimais, kurių apimtis nurodyta vykdomajame dokumente, bus tenkinamas naudojant lėšas, gautas pardavus turtą. Kilnojamasis turtas nebus areštuotas, jei galima daryti prielaidą, kad lėšų, kurios būtų gautos pardavus areštuotą turtą, pakaktų tik vykdomojo išlaidoms padengti. Lėšas, sumokėtas į oficialią antstolio banko sąskaitą dėl priverstinio išieškojimo iš skolininko turto (toliau – *vykdymo metu gautos pajamos*), antstolis per dešimt darbo dienų nuo lėšų gavimo perves ieškovui.

Kai finansinis reikalavimas pateikiamas valstybei arba vietos valdžios institucijai, mokėjimo reikalavimas bus nukreiptas į pinigus. Jeigu mokėjimo reikalavimas, nukreiptas į pinigus, per pagrįstą terminą nepatenkinamas, išieškojimas bus nukreiptas į daiktus.

Areštavus turtą ieškovas turi kreditorinio reikalavimo pirmumo teisę į areštuotą daiktą. Kreditorinio reikalavimo pirmumo teise į areštuotą turtą ieškovui suteikiamos tokios pačios teisės kaip kreditorinio reikalavimo pirmumo teise, nustatyta pagal sutartį arba numatyta teisės aktuose, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip.

Antstolis parduoda areštuotą kilnojamąjį turtą surengdamas viešą elektroninį arba žodinį aukcioną, kurio metu negalima pasinaudoti pirmenybės teise įsigyti. Pagal ieškovo ar skolininko prašymą antstolis gali parduoti areštuotus daiktus kitokiu būdu nei rengdamas žodinį arba elektroninį aukcioną, jeigu aukciono metu daikto parduoti nepavyko arba galima daryti prielaidą, kad daikto negalima parduoti aukcione, arba jeigu pajamos, kurias tikimasi gauti pardavus daiktą aukcione, bus daug mažesnės už pajamas, kurias būtų galima gauti daiktą parduodant kitokiu būdu.

Vykdomojo metu pardavus daiktus gautas pajamas antstolis kreditorinio reikalavimo pirmumo teisės gavimo eilės tvarka arba pagal ieškovų sudarytą susitarimą paskirsto ieškovams ir kitiems asmenims, turintiems teisę į tokias pajamas. Suma, kuri lieka padengus vykdomojo išlaidas ir patenkinus reikalavimus, bus grąžinta skolininkui. Jei vykdomojo metu gautų pajamų nepakanka visiems reikalavimams patenkinti ir ieškovams nepavyksta sudaryti susitarimo dėl lėšų paskirstymo, antstolis vykdomojo metu gautas pajamas vykdomojo procese dalyvaujantiems ieškovams paskirstys pagal paskirstymo planą. Vykdomojo išlaidos išskaičiuojamos iš pajamų, kurios bus paskirstomos pagal paskirstymo planą.

Mokėjimo reikalavimo, nukreipto į nekilnojamąjį turtą, pateikimas

Jei pareiškiamas mokėjimo reikalavimas, nukreiptas į kilnojamąjį turtą, toks turtas bus areštuotas ir parduotas arba jam bus taikomas privalomas administravimas (tokiu atveju ieškovo reikalavimas bus patenkintas iš privalomo administravimo pajamų). Mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į nekilnojamąjį turtą, galima pateikti tuomet, kai žemės registre skolininkas įrašytas kaip šio turto savininkas arba skolininkas yra vienintelis žemės registre įrašyto savininko paveldėtojas. Pareiškus mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į kilnojamąjį turtą, jis taip pat nukreipiamas į daiktus, kuriems taikoma hipoteka.

Norėdamas areštuoti nekilnojamąjį turtą, antstolis aprašys nekilnojamąjį turtą, jo priklausinius ir kitus daiktus, kuriems taikoma hipoteka, uždraus jais disponuoti ir imsis veiksmų, kad pastaba dėl šio draudimo būtų įrašyta į žemės registrą. Areštuotas nekilnojamasis turtas toliau priklauso skolininkui ir šis gali jį administruoti ir naudoti atsižvelgdamas į įprasto valdymo ribas, išskyrus atvejus, kai turtui taikomas privalomas administravimas. Areštavus turtą skolininkas negali juo disponuoti. Jeigu areštavus nekilnojamąjį turtą areštas taikomas ir kilnojamajam turtui, juo disponuoti galima atsižvelgiant į įprasto turto valdymo ribas. Nekilnojamasis turtas parduodamas priverstinio aukciono metu arba prižiūrint antstoliui turtą parduoda skolininkas (tam reikia išankstinio ieškovo sutikimo).

Remiantis antstolio, ieškovo arba skolininko prašymu nekilnojamajam turtui taikomas privalomas administravimas. Privalomas administratorius turi teisę perimti nekilnojamojo turto valdymą remdamasis teismo nutartimi, kuria jis paskiriamas administratoriumi. Administratorius turi teisę ir prievolę vykdyti visus sandorius ir atlikti visus veiksmus, kurie būtini nekilnojamojo turto būklei išlaikyti ir įprastam nekilnojamojo turto valdymui užtikrinti. Patenkinus ieškovo reikalavimą privalomas administravimas bus nutrauktas antstolio sprendimu.

Vykdomojo metu gautas pajamas, gautas pardavus nekilnojamąjį turtą ir jo privalomo administravimo metu, antstolis paskirsto ieškovams ir kitiems asmenims, turintiems teisę į tokias pajamas, remdamasis žemės registre ir nutartyje dėl turto arešto nurodyta ieškovų ir kitų asmenų eilės tvarka arba pagal ieškovų sudarytą susitarimą. Vykdomojo išlaidos išskaičiuojamos iš vykdomojo metu gautų pajamų, kurios bus paskirstomos pagal paskirstymo planą.

Mokėjimo reikalavimo, nukreipto į turtnines teises, pateikimas

Galima pateikti mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į skolininko sąskaitą. Kredito įstaiga pateikia antstoliui informaciją dėl sąskaitos buvimo arba nebuvimo fakto. Sąskaita areštuojama remiantis dokumentu dėl arešto ir atsižvelgiant į jame nurodytą sumą. Pagal dokumentą dėl turto arešto areštuota sąskaitoje esančių lėšų dalis pervedama į antstolio oficialią banko sąskaitą, išskyrus atvejus, kai vykdomasis dokumentas yra sprendimas dėl ieškinių užtikrinimo, išskyrus sprendimą dėl ieškinių, susijusio su teismo proceso metu pareikštu reikalavimu dėl vaiko išlaikymo, užtikrinimo. Jei turto arešto metu skolininko sąskaitoje nėra tiek lėšų, kiek nurodyta turto arešto dokumente, po turto arešto į sąskaitą sumokėtos lėšos iki trūkstamos sumos taip pat bus laikomos areštuotomis. Lėšos, sumokamos į sąskaitą po turto arešto, pervedamos į oficialią antstolio banko sąskaitą, kol įvykdomas dokumentas dėl turto arešto. Jei antstolis kredito įstaigai pateikia vykdyti dokumentą dėl skolininko sąskaitos arešto, dokumentas dėl turto arešto taip pat galios sąskaitoms, kurias skolininkas atidarys ateityje. Galima pateikti mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į vertybinius popierius. Siekdamas areštuoti Estijos vertybinių popierių registro tvarkymo įstatymo (est. *väärtpaberite keskregistri seadus*) 2 straipsnyje nurodytus vertybinius popierius, antstolis nurodys registratoriui įvesti pastabą dėl draudimo disponuoti teisėmis ir prievolėmis. Vertybiniai popieriai areštuojami nuo tada, kai jie įšaldomi registre. Antstolis parduoda vertybinius popierius laikydamasis nuostatų, kuriomis reglamentuojamas mokėjimo reikalavimų, nukreiptų į kilnojamąjį turtą, pateikimas. Antstolis turi teisę įregistruoti registruotus vertybinius popierius pirkėjo vardu ir vietoj skolininko pateikti tam reikalingus prašymus. Antstolis pateiks įsakomąjį vekselį, čekį arba obligaciją dėl mokėjimo, jeigu tai leidžiama pagal vertybinį popierių.

Galima pateikti mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į uždarnosios akcinės bendrovės akcijas. Jeigu uždarnosios akcinės bendrovės akcijos nėra įregistruotos registre, kurį prižiūri centrinis vertybinių popierių depozitoriumas (est. *väärtpaberite keskregister*), jos bus laikomos areštuotomis taikant kilnojamojo turto arešto procedūrą. Antstolis apie akcijų areštą informuoja uždarnosios akcinės bendrovės valdybą. Antstolis parduoda uždarnosios akcinės bendrovės akcijas laikydamasis nuostatų, kuriomis reglamentuojamas mokėjimo reikalavimų, nukreiptų į kilnojamąjį turtą, pateikimas. Antstolis, pardavęs akcijas, per dvi dienas nuo aukciono dienos komercinio registro (est. *ärregister*) registratoriui nusiųs už šią sritį atsakingo ministro nustatytos formos pranešimą dėl akcijų perleidimo.

Be to, galima pateikti mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į trečiosioms šalims vykdomas prievoles, narystę statybos asociacijoje, partneriui priklausančią partnerystės pagrindu turimo turto dalį, neatimamą teisę ir kitas turtnines teises.

Teisių apribojimas tuo atveju, kai yra susidariusi skola dėl išlaikymo vaikui

Jei vykdomo proceso, pradėto siekiant išieškoti išlaikymą vaikui, metu skolininkas tris mėnesius reguliariai nemoka išlaikymo vaikui, o antstoliui nepavyko išlaikymo išieškoti iš skolininko turto, pagal antstolio prašymą ir esant ieškovo sutikimui bei iš pradžių įspėjus skolininką teismas gali priimti sprendimą, kuriuo neribotam laikui laikinai sustabdomos šios teisės ir leidimai:

medžioklės teisės;

teisė vairuoti motorines transporto priemones;

leidimai laikyti ginklus ir leidimai įsigyti ginklus;

teisė vairuoti pramoginį laivą ir asmeninį laivą;

žvejybos licencija.

Jei teismas laikinai sustabdo skolininko teisę, jo turimo leidimo galiojimą ar juos abu, tuo pačiu sprendimu teismas taip pat uždraus suteikti atitinkamą teisę, leidimą ar juos abu. Teismas tuo pačiu metu gali laikinai sustabdyti kelias iš pirmiau nurodytų teisių ir kelis iš pirmiau nurodytų leidimų bei uždrausti juos suteikti.

Pagal skolininko prašymą teismas sprendimu atkurs skolininko teisę ar jo turimo leidimo galiojimą ir leis teisę ar leidimą vėl suteikti skolininkui, jei:

skolininkas bent tris mėnesius mokėjo vaikui išlaikymą;

skolininkas su ieškovu susitarė dėl mokėjimo grafiko ir jo laikėsi bent tris mėnesius iš eilės;

atsisakyti grąžinti ar vėl leisti suteikti teisę būtų nesąžininga skolininko atžvilgiu;

prievolė mokėti išlaikymą vaikui pasibaigė.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Įsiteisėjusiu sprendimu pripažintiems reikalavimams ir reikalavimams, kylantiems iš teismo susitarimo arba kito vykdomojo dokumento, taikomas senaties terminas yra dešimt metų. Senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo sprendimo įsiteisėjimo arba kito vykdomojo dokumento išdavimo, bet ne anksčiau, nei sueina reikalavimo vykdomo terminas.

Reikalavimo dėl pasikartojančių prievolių vykdymo, išskyrus reikalavimus dėl vaiko išlaikymo prievolių vykdymo, senaties terminas yra treji metai dėl kiekvienos atskiros prievolės, neatsižvelgiant į reikalavimo teisinį pagrindą. Senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo kalendorinių metų, kuriais sueina reikalavimo pagal prievolę vykdymo terminas, pabaigos. Reikalavimo dėl vaiko išlaikymo prievolių vykdymo senaties terminas yra dešimt metų dėl kiekvienos atskiros prievolės.

Jeigu vykdomo proceso metu skolininkas miršta, procesas toliau bus tęsiamas dėl skolininko palikimo, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip.

Prieš pasibaigiant palikimo atsisakymo arba priėmimo terminui vykdomo proceso pagal reikalavimą, nukreiptą į palikimą, gali būti vykdomas tik dėl palikimo.

Tokiu atveju negalima pateikti su asmeninėmis paveldėtojo prievolėmis susijusio mokėjimo reikalavimo, nukreipto į palikimą.

Jeigu vykdomasis dokumentas taikomas ir teisėtam jame nurodyto ieškovo ar skolininko paveldėtojui, antstolis priims vykdomąjį dokumentą vykdyti, jeigu teisėto paveldėjimo faktas antstoliui įrodomas teismo sprendimu, išrašu iš viešo registro arba notaro patvirtintu dokumentu. Ši taisyklė taip pat taikoma, kai vykdomas teismo sprendimas, priimtas dėl daikto, dėl kurio kilo ginčas, valdytojo, ir po teismo sprendimo priėmimo pasikeičia daikto valdytojas.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Vykdomo proceso dalyvis gali paduoti antstoliui skundą dėl antstolio sprendimo arba veiksmų, susijusių su vykdomojo dokumento vykdymu, arba atsisakymu atlikti vykdomo veiksmą; toks skundas turi būti paduodamas per dešimties dienų terminą, kuris pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią skundo pateikėjas sužinojo arba turėjo sužinoti apie atitinkamą sprendimą arba veiksmą, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip.

Proceso dalyvis dėl antstolio sprendimo, kurį šis priėmė dėl skundo, gali paduoti apeliacinį skundą apylinkės teismui, kurio veiklos teritorijoje yra antstolio kontora; šis skundas turi būti paduodamas per dešimt dienų nuo sprendimo įteikimo dienos. Teismui negalima paduoti apeliacinio skundo dėl antstolio sprendimo arba veiksmų, jei prieš tai nebuvo pateiktas skundas antstoliui.

Vykdomo proceso metu galima paduoti apeliacinį skundą dėl teisėjo sprendimo, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip.

Proceso dalyviai pagal [§ 211 Civilinio proceso kodekse \(est. tsiviilkohtumenetluse seadustik\)](#) nustatytą procedūrą taip pat gali paduoti skundą dėl apylinkės teismo sprendimo dėl laikino skolininko teisės ir jam suteikto leidimo galiojimo sustabdymo ir dėl draudimo suteikti skolininkui teisę ar leidimą. Apeliacinį skundą galima pateikti apygardos teismui, kuris nagrinėja apeliacinius skundus dėl apylinkės teismo sprendimų.

Skolininkas gali pareikšti ieškoviui ieškinį dėl priverstinio vykdymo pagal vykdomąjį dokumentą pripažinimo neleistinu, visų pirma dėl priežasties, kad reikalavimas buvo patenkintas, atidėtas arba įskaitytas. Tai, kad reikalavimas buvo patenkintas, neturi poveikio vykdomojo dokumento galiojimui ar teisei galiai. Tokie prieštaravimai bus priimami tik tada, jei pagrindai, kuriais jie grindžiami, atsirado po teismo sprendimo įsiteisėjimo. Tokį ieškinį galima pateikti iki vykdomo proceso pabaigos (Vykdomo proceso kodekso 221 straipsnis).

Trečioji šalis, turinti teisę į priverstinio vykdymo objektą, dėl kurios priverstinis vykdymas neleistinas, visų pirma nuosavybės teisę arba ribotą teisę į nekilnojamąjį turtą, gali teismui, kurio veiklos teritorijoje vykdomi priverstinio vykdymo veiksmai, pareikšti reikalavimą dėl turto taikomo arešto panaikinimo arba priverstinio vykdymo pripažinimo neleistinu dėl kitų priežasčių.

Per 30 dienų nuo aukciono ataskaitos įteikimo vykdymo proceso dalyvis teismui gali paduoti ieškinį dėl aukciono pripažinimo negaliojančiu, jei turtas buvo parduotas asmeniui, kuris neturėjo teisės jo įsigyti, arba jei aukcionas buvo vykdomas pagal negaliojančią turto areštą, ar buvo pažeistos kitos esminės aukciono sąlygos. Jei aukcionas pripažįstamas negaliojančiu, skolininkas pagal [§ Nuosavybės teisės įstatymo \(est. asjaõigusseadus\)](#) 80 straipsnį gali reikalauti, kad parduotą daiktą įsigijęs asmuo jį grąžintų, arba, jei tai neįmanoma, pareikšti reikalavimą pagal nuostatas dėl neteisėto praturtėjimo; proceso dalyvis gali reikalauti, kad antstolis atlygintų žalą pagal Antstolių įstatymą (est. *kohtutõituri seadus*).

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Vykdymo proceso eiga reglamentuota Vykdymo proceso kodekse. Turto arešto apribojimai nustatyti 53 straipsnio 1 dalyje, kurioje nurodyta, kad draudžiama areštuoti daugiau skolininko turto, nei būtina ieškovo reikalavimui patenkinti ir vykdymo išlaidoms padengti, išskyrus atvejus, kai ieškovo reikalavimo negalima patenkinti jokiais kitais būdais. Turto areštas negalioja ir nesukelia jokių teisinių pasekmių, jei buvo padarytas esminis proceso normų dėl turto arešto pažeidimas, visų pirma, jei:

- 1) turtas areštuojamas nesant galiojančio vykdomojo dokumento;
- 2) skolininkui nebuvo įteiktas pranešimas apie vykdymą;
- 3) turtą areštuoja neįgaliotas asmuo;
- 4) skolininkas nebuvo pakankamai informuotas apie savo teises vykdymo procese ir dėl to skolininko teisės buvo pažeistos (Vykdymo proceso kodekso 55 straipsnis).

Daiktų, kurie negali būti areštuojami, sąrašas pateiktas Vykdymo proceso kodekso 66 straipsnyje. Vykdymo proceso metu negalima areštuoti arba parduoti šių daiktų:

- 1) skolininko asmeninių daiktų ir namų apyvokos daiktų, virtuvės reikmenų, drabužių, patalynės, lovų ir kitų buities reikmėms naudojamų daiktų, kurie yra būtini namų ūkio poreikiams patenkinti, atsižvelgiant į skolininko skolos dydį;
- 2) bent vieno techninio prietaiso, užtikrinančio, kad skolininkas galėtų pasinaudoti Estijos Respublikos Konstitucijos (est. *Eesti Vabariigi põhiseadus*) 44 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta teise gauti informaciją;
- 3) skolininkui ir jo šeimos nariams vienam mėnesiui būtinų maisto produktų ir šildymui skirtų medžiagų, reikalingų būstui apšildyti vieną šildymo laikotarpį, arba, jei vykdymo metu tokių atsargų nėra, o jų įsigijimas nėra užtikrintas kitais būdais, – pinigų sumos, reikalingos minėtoms šildymui skirtų medžiagų atsargoms įsigyti;
- 4) asmeniui, užsiimančiam žemės ūkio veikla, priklausančios ūkininkavimo įrangos, galvijų, cheminių trąšų ir pirmųjų žemės ūkio produktų, kurie skolininkui būtini, kad jis galėtų save ir savo šeimos narius išlaikyti iki kito derliaus;
- 5) daiktų, būtinų ekonominei ar profesinei veiklai arba fizinio asmens darbo ar tarnybos santykiams tęsti;
- 6) knygų ar kitų objektų, kuriuos skolininkas ar jo šeimos nariai naudoja studijoms ar religinei veiklai;
- 7) apskaitos dokumentų, šeimos duomenų įrašų, vestuvinių žiedų, skolininkui priklausančių ordinų ir apdovanojimų;
- 8) skolininko ar jo šeimos nario naudojamų kojų ir rankų protezų, akinių ir kitų medicinos priemonių, reikalingų dėl fizinės negalios;
- 9) objektų, būtinų laidotuviams skolininko šeimoje;
- 10) valstybinių, savivaldybių ir juridinių asmenų pagal viešąją teisę muziejų kolekcijų ir tokioms kolekcijoms priklausančių objektų, valstybinių muziejų kolekcijų ar objektų, kurių naudojimo teisės suteiktos fondui;
- 11) archyvinių dokumentų;
- 12) kitų daiktų, kurių areštas prieštarautų įstatymui ar moralės normoms;
- 13) valstybės turto, kuriam taikomi prekybos apribojimai, ir daiktų, kurių valstybei ar vietos valdžiai, kaip skolininkei, reikia viešosioms pareigoms vykdyti, o šių daiktų perdavimas prieštarautų viešiesiems interesams. Prieš priimančią atitinkamą sprendimą turi būti išklaudyta kompetentingos ministerijos ar įstaigos atstovo nuomonė.

1, 2, 4 ir 5 punktuose nurodytus daiktus galima areštuoti, jei pardavėjas, remdamasis finansiniu reikalavimu, užtikrintu nuosavybės teisės išlaikymu dėl šių daiktų pardavimo, reikalauja priverstinio vykdymo. 6 punkte nurodytus religinei veiklai reikalingus daiktus galima areštuoti, jei tokie daiktai naudojami pažeidžiant moralės normas arba tokiu būdu, už kurį baudžiama.

Pagal Vykdymo proceso kodekso 67 straipsnį negalima paimti namuose nekomerciniais tikslais laikomų gyvūnų. Pagal ieškovo prašymą teismas gali leisti paimti didelės vertės gyvūną, jei draudimu areštuoti turtą reikšmingai pažeidžiami ieškovo interesai, kuriems teikiama pirmenybė prieš gyvūno apsaugos interesus ar teisėtus skolininko interesus.

Bet kokio pajamų arešto apribojimai nustatyti Vykdymo proceso kodekso 131 ir 132 straipsniuose. Mokėjimo reikalavimo negalima nukreipti į šias pajamas:

- 1) valstybės išmokas šeimai;
- 2) socialines išmokas neįgaliesiems;
- 3) socialines išmokas [pagal Socialinės paramos įstatymą \(est. sotsiaalhoolekande seadus\)](#);
- 4) kompensaciją, mokamą pagal [§ Dirbtinio apvaisinimo ir embrionų apsaugos įstatymo \(est. kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seadus\)](#) 351 straipsnio 3 dalį;
- 5) nedarbo išmokas, dotacijas, su transportu bei apgyvendinimu susijusias išmokas ir subsidijas verslui steigti, mokamas iš Estijos nedarbo draudimo fondo (est. *Eesti Töötukassa*);
- 6) kompensaciją, mokamą sukėlus kūno sužalojimą ar sveikatos sutrikimą, išskyrus kompensaciją už prarastas pajamas ir kompensaciją už neturtinę žalą;
- 7) netekto darbingumo išmoką;
- 8) teisės aktų nustatytus alimentus;
- 9) vaiko priežiūros išmoką;
- 10) sveikatos draudimo išmoką pagal [§ Sveikatos draudimo įstatymą \(est. ravikindlustuse seadus\)](#), išskyrus laikinojo nedarbingumo išmokas;
- 11) valstybinę pensiją (tiek, kiek nustatyta įstatyme);
- 12) paramą paleidus iš kalėjimo.

Jei pareiškus mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į kitą skolininko turtą, ieškovo reikalavimas nebuvo visiškai patenkintas arba tikėtina, kad nebus visiškai patenkintas, o atsižvelgiant į reikalavimo rūšį ir pajamų dydį areštuoti turtą yra sąžininga, pagal ieškovo prašymą galima pareikšti mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į 6–9 punktuose nurodytas pajamas. Jei yra galimybė, prieš priimdamas sprendimą antstolis išklaudyti skolininką.

Pajamos nebus areštuotos, jei jos neviršija minimaliosios mėnesinės algos ar atitinkamos savaitės ar dienos pajamų dalies. [2] Jei skolininkas išlaiko kitą asmenį arba moka jam alimentus pagal įstatymą, suma, kuriai turto areštas netaikomas, dėl kiekvieno išlaikomo asmens bus padidinta vienu trečdaliu minimaliosios mėnesinės algos (išskyrus atvejus, kai priverstinio vykdymo dalykas yra reikalavimas dėl vaiko išlaikymo). Kalbant apie pajamas, viršijančias

sumą, kuriai turto areštas netaikomas, gali būti areštuojama iki dviejų trečdalių sumos, lygios penkioms minimaliosioms mėnesinėms algoms, ir visos šią sumą viršijančios pajamos, su sąlyga, kad suma, kuriai taikomas turto areštas, neviršys dviejų trečdalių visų pajamų (netaikoma, jei priverstinio vykdymo dalykas yra reikalavimas dėl vaiko išlaikymo).

Pagal Vykdymo proceso kodekso 133 straipsnį **skolininko prašymu antstolis per tris darbo dienas panaikins skolininko sąskaitos areštą tiek, kad skolininkui būtų užtikrintos pajamos, kurioms turto areštas netaikomas** (Vykdymo proceso kodekso 131 ir 132 straipsniuose nustatyti apribojimai). Jei į skolininko sąskaitą pervedamos daugiau nei vieno mėnesio pajamos, pagal skolininko prašymą antstolis per tris darbo dienas panaikins sąskaitos areštą tiek, kad skolininkui kiekvieną išskaitinio mokėjimo mėnesį būtų užtikrintos pajamos, kurioms turto areštas netaikomas laikantis Vykdymo proceso kodekso 131 ir 132 straipsniuose nustatytų apribojimų. Jei negalima nustatyti į skolininko sąskaitą pervestų pajamų naudojimo laikotarpio, antstolis skolininkui užtikrins vieno mėnesio pajamas, kurioms turto areštas netaikomas. Kol prašymas bus išnagrinėtas, antstolis gali laikinai sustabdyti lėšų iš areštuotos sąskaitos pervedimą ieškovams ir panaikinti sąskaitos areštą tiek, kiek reikia skolininko ir jo šeimos narių išlaikymui.

[2] Pagal 2015 m. gruodžio 18 d. Estijos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 139 1 straipsnio 1 dalį nuo **2016 m. sausio 1 d.** minimalioji mėnesinė alga dirbant visą darbo laiką yra **430 EUR**, o pagal to paties nutarimo 1 straipsnio 2 dalį nuo **2017 m. sausio 1 d.** minimalioji mėnesinė alga dirbant visą darbo laiką yra **470 EUR**.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 21/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Airija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Airijoje nėra tikslios vykdymo sąvokos apibrėžties. Praktiniu požiūriu vykdymas – tai veiksmas, kuriuo įvykdomas teismo sprendimas ar nutartis. Teismas paprastai šį vykdymo veiksmą sankcionuoja prieš jo pradžia.

Toliau aprašomos dažniau pasitaikančios civilinio ir komercinio pobūdžio teismo sprendimų vykdymo priemonės Airijoje.

Vykdydamas

Šios rūšies veiksmas apima teismo sprendime nurodyto skolininko turto areštą. Teismas teismo sprendime nurodyto kreditoriaus prašymu priima nutartį, kurioje apylinkės teismo sekretoriui (arba šerifui, jeigu procesas vyksta Dubline arba Korke) nurodoma areštuoti tiek turto, kad jo vertė atitiktų teismo sprendime nurodytos skolos vertę (įskaitant visas dėl to atsiradusias teises išlaidas). Paskui šis turtas gali būti parduotas siekiant grąžinti skolą.

Registracija

Priimtą teismo sprendimą galima paskelbti viešai įregistruojant jį Aukštojo teismo sprendimų registre. Registre yra visi teismo sprendimai, kuriuos įregistruoti prašė kreditorius, neatsižvelgiant į tai, ar sprendimą priėmė apylinkės, apygardos ar Aukštasis teismas. Kai kuriuose laikraščiuose ir komerciniuose leidiniuose, pvz., *Stubbs Gazette*, skelbiamas skolininko vardas, pavardė (pavadinimas), adresas ir informacija apie teismo sprendimą. Be to, kredito įstaigos registruoja šią informaciją ir, jeigu teismo sprendimas nėra įvykdomas, skolininko teisė naudotis savo pinigais gali būti apribota.

Kreditoriaus, kuris prašo įrašyti teismo sprendimą į hipotekos registrą, rašytiniai parodymai prisiekus

Atitinkamam teismui patvirtinus teismo sprendimą, šiame sprendime nurodyto kreditoriaus rašytiniai parodymai prisiekus gali būti registruojami hipotekos registre siekiant apsaugoti kreditoriaus reikalavimą. Pajamos, gautos pardavus turtą, atsižvelgiant į kitų turto įkeitimų eiliškumą, prieš perduodant jas skolininkui, turi būti padalijamos skoloms padengti. Kitas veiksmas, kurį galima atlikti, – pateikti teismui prašymą dėl skolą patvirtinančios nutarties ir nutarties dėl turto pardavimo priėmimo.

Teismo nutartis, kurioje skolininkui nurodoma sumokėti skolą dalimis, ir (arba) teismo nutartis skirti laisvės atėmimo bausmę už teismo įsakymo nevykdymą. Prašymą priimti sprendimą, pagal kurį skola turi būti sumokama dalimis, remiantis [1926–1940 m. Teismo sprendimų vykdymo įstatymais](#), galima pateikti apylinkės teismui. Teisėjas, atsižvelgęs į skolininko turimas lėšas, priims sprendimą dėl skolos grąžinimo įmokų dydžio. Teismo nutartį skirti laisvės atėmimo bausmę už teismo įsakymo nevykdymą galima priimti tik dėl fizinių asmenų; šios nutarties negalima priimti juridinių asmenų, t. y. įmonių, atžvilgiu. Jeigu teismo sprendimas, kuriame skolininkui nurodoma sumokėti skolą dalimis, nevykdomas, galima pateikti prašymą priimti teismo nutartį įkalti skolininką už teismo įsakymo nevykdymą. Iš esmės tai reiškia, kad galite būti įkaltas, jeigu skolą galite sumokėti, tačiau atsisakote tai padaryti.

Pajamų areštas

Teismo sprendime nurodytas kreditorius gali prašyti priimti nutartį, pagal kurią daromi atskaitymai iš skolininko atlyginimo ir (arba) darbo užmokesčio. Tokios nutarties padarinys – išmokas tiesiogiai kreditoriui moka skolininko darbdavys.

Sprendimas dėl turto arešto

Kai teismo sprendime nurodytas kreditorius turi informacijos apie skolą, kurią trečioji šalis turi sumokėti teismo sprendime nurodytam skolininkui, kreditorius gali pateikti teismui prašymą priimti sprendimą, kuriame trečiajai šaliai būtų nurodyta tam tikrą pinigų sumą sumokėti tiesiogiai kreditoriui. Sprendimą dėl tokios nutarties priėmimo teismas priima savo nuožiūra.

Vykdydamas, kurį atlieka nešališkas administratorius

Taikydamas šią priemonę teismas gali paskirti administratorių, kuris, pvz., padalija pajamas, gautas už parduotą skolininko turtą, kad būtų grąžinta skola.

Sprendimą dėl administratoriaus paskyrimo teismas priima savo nuožiūra.

Svarbu pažymėti, kad priemonės, kuriomis siekiama įvykdyti teismo sprendimą, parenka teismo sprendime nurodytas kreditorius ir patarėjai teisės klausimais. [Teismų tarnyba](#) šiuo atveju nepasiūlo jokio konkretaus būdo, kaip elgtis. Šis priemonių sąrašas nėra išsamus, jame tik nurodomos dažniausios vykdymo procedūros.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Dėl vidaus teismo sprendimo gali būti būtina gauti sprendimą priėmusio teismo leidimą; tik tuomet teismo sprendimas gali būti vykdomas (žr. pirmiau). Tam tikrais atvejais, tokiais kaip teismo sprendimo vykdymas arba registracija, prašymo teismui pateikti nebūtina – vykdymo prašymą galima pateikti atitinkamai teismo raštinei.

Jei teismo sprendimas buvo priimtas kitoje ES jurisdikcijoje, kompetentingas teismas yra Aukštasis teismas. Tačiau periodinio išlaikymo mokėjimo, dėl kurio kitose ES jurisdikcijose buvo išduotas Europos vykdomasis raštas, atveju kompetentingas teismas yra apylinkės teismas.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Vykdomi yra teisiniai ir tam tikri neteisiniai sprendimai. Be teismo nutarčių, šie sprendimai yra supaprastinta tvarka priimti teismo sprendimai, kuriuos į registrą įrašo Aukštojo teismo sekretorius arba apygardos teismo apylinkės sekretorius.

Dažnai būtina gauti sprendimą priėmusio teismo leidimą; tik tuomet teismo sprendimas gali būti vykdomas. Tačiau tam tikrais atvejais, pavyzdžiui, vykdat arba registruojant teismo sprendimą, prašymo teismui pateikti nebūtina. Leidimą gali duoti atitinkama teismo raštinė.

Jei pagal kitų jurisdikcijų taisykles priimti teismo sprendimai turi būti vykdomi pagal ES reglamentus, kompetentingas yra Aukštasis teismas (arba periodinio išlaikymo mokėjimo, dėl kurio buvo išduotas Europos vykdomasis raštas, atveju – apylinkės teismas). Reglamente (EB) Nr. 44/2001 (kuris pakeistas Reglamentu (ES) Nr. 1215/2012, kuris taikomas 2015 m. sausio 10 d. patvirtintiems arba sudarytiems teisminiams susitarimams) nustatytos pareigos buvo deleguotos Aukštojo teismo magistratui ir atviraime teismo posėdyje galima pateikti prašymą dėl teismo sprendimo pripažinimo vykdytinu Airijoje, kurį išnagrinėjus priimama vykdymo nutartis.

Teismo sprendimas, kuris yra patvirtinamas Europos vykdomuoju raštu, išduotu pagal Reglamentą (EB) Nr. 805/2004, yra pripažįstamas, turi tokią pačią galią kaip ir Aukštojo teismo sprendimas ir yra atitinkamai vykdytinas. Kompetenciją vykdyti sprendimą dėl periodinio išlaikymo mokėjimo, patvirtinto Europos vykdomuoju raštu, turi apylinkės teismas. Vidaus taisyklės, kuriomis reglamentuojamas šis procesas, galima rasti 2011 m. Airijos įstatymų sąvade Nr. 274. Jeigu teismo sprendimas priimamas dėl neginčytino reikalavimo, kuris turi būti vykdomas kitoje ES jurisdikcijoje, sprendimą priėmęs teismas turi jurisdikciją nagrinėti prašymus, susijusius su jo vykdymu pagal Reglamentą (EB) Nr. 805/2004 dėl Europos vykdomojo rašto.

Prašymą dėl teismo sprendimo vykdymo teismui (arba teismo raštinei) paprastai pateikia praktikuojantis teisininkas, nors kreditoriui nebūtina samdyti teisinio atstovo. Visus prašymus teismui privalo pateikti vietos praktikuojantis teisininkas ir jų negalima siųsti paštu. Tam tikrus prašymus teismo raštinėms, pvz., prašymus dėl teismo sprendimo vykdymo, registracijos ir sertifikavimo siekiant patvirtinti kreditoriaus, kuris prašo įrašyti teismo sprendimą į hipotekos registrą, rašytinius parodymus prisiekus, galima siųsti paštu. Pasikonsultuoti dėl taikomos praktikos ir procedūros galima Aukštojo teismo teisėjų skyriaus elektroninio pašto adresu HighCourtCentralOffice@Courts.ie.

Teismų tarnybos nustatytos išlaidos (mokesčiai) yra minimalūs, o taikomi mokesčiai yra nurodyti [mokesčių reglamente](#), kurį galima rasti [Teismų tarnybos](#) svetainėje. Išlaidų, kurios gali būti patiriamos dėl konsultavimosi su teisininkais ir advokatais, klausimą sprendžia kreditoriai ir jų teisiniai atstovai. Teismas gali priteisti kai kurias arba visas vykdymo procedūros metu susidariusias išlaidas.

3.2 Pagrindinės sąlygos

[1926 m. Teismo sprendimų vykdymo įstatymo \(pakeisto 1986 m. Teismų įstatymo \(Nr. 2\) 1 straipsniu\)](#) 15 straipsnyje nustatyta, kad tais atvejais, kai skolą reikia sumokėti remiantis teismo sprendimu arba dekretu, kreditorius gali kreiptis į apylinkės teismą, kad šis išduotų šaukimą į teismą, pagal kurį skolininkas būtų kviečiamas atvykti pas apylinkės teismo teisėją į apklausą dėl savo turto. Prašymas išduoti vykdomąjį dokumentą turi būti pateikiamas per šešerius metus nuo teismo sprendimo arba dekreto priėmimo dienos. Kreditorius turi pateikti tikrosios skolos įrodymus, o skolininkas turi užpildyti pažymą apie savo turtingą padėtį. Pagal 1926 m. įstatymo 16 straipsnį su pakeitimais, padarytais 1986 m. įstatymo 9 straipsniu, leidžiama pateikti įrodymus ir surengti skolininko arba kreditoriaus kryžminę apklausą. Vykdomasis dokumentas galioja dvylika metų nuo atitinkamo teismo sprendimo arba dekreto priėmimo dienos.

4 Vykdomo priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Vykdymas gali būti taikomas visų rūšių turtui, išskyrus greitai gendančius produktus arba daiktus, kuriuos skolininkas turės parduoti arba grąžinti.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Šaliai, kuri nesilaiko teismo nutarties, dėl teismo neregavimo gali būti taikomos sankcijos. Bausmės, kurias gali paskirti teismas, – tai baudos arba laisvės atėmimas tol, kol yra atsiprašoma teismo. Todėl šiuo atveju laikas, kurį asmuo gali būti kalinamas, nėra ribojamas. Ši nuostata taikoma ir bet kuriai trečiajai šaliai, kuri pažeidžia teismo nutartyje nustatytus reikalavimus.

Svarbu pažymėti, kad pagal [1926 m. Teismo sprendimų vykdymo įstatymo](#) 20 straipsnį skolininko laisvės atėmimas dėl to, kad šis nesilaikė pareigos dalimis sumokėti skolą, nėra laikomas skolos arba jos dalies grąžinimu ir nepanaikina kreditoriaus teisės atgauti skolą kitais teisiniais būdais.

Bankai ir kitos finansų įstaigos turi tas pačias pareigas kaip ir kitos šalys, kurios privalo laikytis teismo sprendimų. Jeigu tam tikros sąlygos teismo sprendime neapartotos, reikėtų atkreipti dėmesį į įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriais reglamentuojami klausimai, susiję su asmens duomenų tvarkymu tokioje įstaigoje (pvz., [1988 m. Duomenų apsaugos įstatymą](#)).

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Tam tikrose sprendimuose visada nustatomas terminas, per kurį atitinkama šalis turi įvykdyti sprendime nustatytus reikalavimus, tačiau taip yra ne visada. Teismo sprendimas galioja dvylika metų, tačiau tam tikroms vykdymo priemonėms, kurios gali būti taikomos, galioja teismo reglamentuose arba teisės aktuose nustatytos terminų ribos. Pavyzdžiui, Aukštojo teismo vykdymo nutartis galioja vienus metus nuo jos priėmimo. Suėjus šiam terminui, reikalinga nauja vykdymo nutartis.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Paprastai skundas pateikiamas ne dėl pačios vykdymo priemonės, kurią leido taikyti teismo raštinė, bet dėl pagrindinio teismo sprendimo ar nutarties, kuriuo (-ia) grindžiama tokia priemonė. Nukentėjusi šalis gali kreiptis į apeliacinį teismą prašydama panaikinti teismo sprendimą arba nutartį. Terminai, per kuriuos turi būti paduodamas skundas, yra skirtingi; šie terminai pateikiami toliau:

Apylinkės teismo sprendimą galima apskųsti apygardos teismui per 14 dienų nuo teismo sprendimo ar nutarties priėmimo.

Apygardos teismo sprendimą galima apskųsti Aukštajam teismui per 10 dienų nuo sprendimo priėmimo.

Magistratų teismo sprendimą galima apskųsti Aukštajam teismui per 6 dienas nuo sprendimo priėmimo dienos arba, jeigu sprendimas buvo priimtas *ex parte*, nuo pranešimo apie minėtą sprendimą dienos, arba, jeigu jį atsisakyta priimti, nuo tokio atsisakymo dienos (tuo atveju, kai vykdomas užsienio teismo sprendimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 44/2001, nustatomas vieno mėnesio apskundimo terminas).

Aukštojo teismo sprendimą galima apskųsti Aukščiausiajam teismui per 10 dienų arba per 28 dienas nuo sprendimo priėmimo dienos; tai priklauso nuo bylos pobūdžio.

Aukštojo teismo arba apeliacinio teismo sprendimą galima apskųsti Aukščiausiam Teismui per 28 dienas nuo sprendimo priėmimo.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Teismo sprendimas galioja dvylika metų ir juo remiantis negalima imtis jokių veiksmų, jeigu suėjo šis dvylikos metų terminas. Jis pradamas skaičiuoti nuo dienos, kurią minėtas sprendimas tapo vykdytinas. Be to, tam tikroms vykdymo priemonėms, kurios gali būti taikomos, galioja teismo reglamentuose arba teisės aktuose nustatytos terminų ribos. Pavyzdžiui, Aukštojo teismo vykdymo nutartis galioja vienus metus nuo jos priėmimo dienos. Suėjus šiam terminui, reikalinga nauja vykdymo nutartis. Dar vienas pavyzdys – norint, kad Aukštasis teismas priimtų vykdymo nutartį, teismo leidimas reikalingas tais atvejais, kai nuo vykdytino teismo sprendimo priėmimo dienos praėjo daugiau nei šešeri metai.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 15/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Graikija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdymas – priverstinis vykdomajame dokumente nustatyto materialaus reikalavimo patenkinimas padedant valdžios institucijoms. Naudojamos toliau nurodytos vykdymo priemonės:

priverstinis kilnojamųjų daiktų paėmimas;

priverstinis iškeldinimas iš būsto;

areštas;

įkalinimas;

baudos;

priverstinis administravimas;

pareiškimai prisaikdinant.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Kaip apibrėžta (naujajame) Civilinio proceso kodekse (CPK 927–931 straipsniai), vykdymo veiksmus atlieka tokią teisę turintis asmuo, kuris, remdamasis oficialia kopija (gr. *Apógrafa*), duoda atitinkamą nurodymą konkrečiam **antstoliui**, nurodo, kaip vykdymas turi būti atliekamas, ir, jei įmanoma, daiktus, į kuriuos bus nukreipti veiksmai. Arešto atveju antstoliai aukciono rengėju paskiria regiono, kuriame rengiamas aukcionas, **notarą**. Sprendime turi būti nurodyta data ir jį turi pasirašyti sprendimo adresatas arba jo atstovas. Sprendimu suteikiamas leidimas atlikti visus vykdymo veiksmus, išskyrus atvejus, kai sprendime nustatyta kitaip.

Antstolis, kuriam įteikiama oficiali kopija ir nurodymas atlikti vykdymo veiksmus, turi įgaliojimus gauti mokėjimus ir išduoti rašytinį patvirtinimą, taip pat gražinti oficialią kopiją, jeigu buvo atlikti visi vykdymo veiksmai. Antstolis taip pat gali priimti dalį sumokėtos sumos; tokiu atveju jis privalo išduoti patvirtinimą ir apie tai pažymėti oficialioje kopijoje. Dalies sumos sumokėjimo faktas netrukdo toliau atlikti vykdymo veiksmų.

Jei to reikia vykdymo tikslais, antstolis turi įgaliojimus pateikti j būstą arba bet kurias kitas skolininko patalpas, atidaryti duris ir apieškoti kambarius, atidaryti uždaramus baldus, indus ar dėžes. Antstolis gali prašyti teisėsaugos institucijų (paprastai tai būna policija) pagalbos; tokiu atveju institucijos turi pareigą padėti.

Jeigu skolininkas vykdymo metu priešinasi, antstolis, siekdamas įveikti pasipriešinimą, gali panaudoti jėgą ir prašyti, kad teisėsaugos institucijos (paprastai policija) suteiktų pagalbą.

Antstolis parengia kiekvieno procesinio vykdymo veiksmo ataskaitą. Jeigu vykdymo procesas nebuvo sėkmingas, antstolis parengia ataskaitą nurodydamas priežastis. Jeigu vykdymo metu padaryta nusikalstama veika, antstolis privalo parengti atitinkamą ataskaitą ir pateikti ją kompetentingam prokurorui.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

Vykdomasis dokumentas – viešas dokumentas, kuriuo patvirtinamas reikalavimas ir tariamam naudos gavėjui leidžiama reikalauti, kad skolininkas būtų priverstas laikytis šio dokumento turinio. Sąlygos, kurios turi būti įvykdytos, – tai vykdomojo dokumento išdavimas ir reikalavimo galiojimas.

3.1 Procedūra

Vykdymas – teisingumo veiksmas, kuriuo siekiama suteikti teisinę apsaugą, o ne atlikti administracinį veiksma. Vykdymo pareigūnams skirti prašymai ir kiekvienas vykdymo veiksmas reiškia procesinį veiksma. Vykdymo tikslais turi būti įgyvendintos toliau nurodytos sąlygos:

vykdymo tarpininkų jurisdikcija ir kompetencija;

bylos šalies veiksnumas;

procesinis veiksnumas;

įgaliojimai veikti kliento vardu;

teisėto intereso buvimas;

gebėjimas būti ieškovu ir atsakovu teisme;

vykdomojo dokumento buvimas;

reikalavimo, kurį galima patenkinti vykdymo veiksmais, buvimas.

Vykdyti galima teisminius ir neteisminius sprendimus, kuriems nebūtinai reikalinga teismo nutartis dėl vykdymo. Toliau nurodomi vykdomieji dokumentai:

galutiniai Graikijos teismų sprendimai;

Graikijos teismų nutartys, kurios yra preliminariai vykdytinos;
arbitražo sprendimai;

Graikijos teismų protokolai, kuriuose įtvirtinamas susitarimas arba nustatomos teismo išlaidos;
notariniai aktai;

Graikijos teisėjų priimti mokėjimo įsakymai;

sprendimai dėl nuomininko iškraustymo;

vykdytiniais paskelbti užsienyje priimti dokumentai;

sprendimai ir aktai, kurie pagal įstatymus pripažįstami vykdomaisiais dokumentais.

Vykdomo pareigūnai skirstomi į tiesioginius ir netiesioginius vykdomo pareigūnus. Tiesioginius pareigūnus paskiria ieškinį pareiškęs kreditorius. Tai: a) antstoliai, kurie yra neapmokami valstybės tarnautojai, turintys įgaliojimus areštuoti skolininko turimus daiktus, turtą, laivus arba orlaivius, atlikti tiesioginius vykdomo veiksmus, areštuoti skolininką, kurį nurodyta suimti, ir pasirengti aukcionams, b) notariai arba juos pavaduojantys aplinkės civilinio teismo teisėjai, kurie turi įgaliojimus rengti savanorišką arba priverstinį aukcioną dėl skolininko areštuoto turto ir paskirstyti gautas pajamas pagal sudarytą reikalavimų patenkinimo eiliškumo sąrašą. Netiesioginiai pareigūnai – policija, ginkluotosios pajėgos ir antstolio liudytojai, kurie bendradarbiauja tais atvejais, kai vykdomo metu susiduriama su pasipriešinimu arba vykdymui iškyla pavojus. Visi šie pareigūnai atsako už bet kokią tyčinį vykdomų pareigų pažeidimą. Patį vykdomąjį dokumentą išduoda asmuo, kuris turi teisę jį vykdyti, t. y. ieškovas arba jo atstovas, kuris nebūtinai turi būti advokatas. Pagrindinės vykdomo išlaidos:

antstolio mokestis už areštą dėl ieškinių, kurių vertė neviršija 590 EUR: 53 EUR, dėl ieškinių, kurių vertė 591–6 500 EUR: 53 EUR + 2,5 proc. ieškinio sumos dydžio papildomas mokestis, o jei ieškinio suma yra 6 500 EUR ar daugiau: 53 EUR + 1 proc. ieškinio sumos dydžio papildomas mokestis, tačiau ne daugiau nei 422 EUR už kiekvieną areštuotą daiktą, laivą ar orlaivį;

antstolio mokestis už kiekvieno aukciono arba pakartotinio aukciono programos arba arešto ataskaitos santraukos parengimą dėl ieškinių, kurių vertė neviršija 590 EUR = 53 EUR, dėl reikalavimų, kurių vertė 591–6 500 EUR = 2 proc., o dėl reikalavimų, kurių vertė 6 501 EUR ar daugiau, = 1 proc., bet ne daugiau nei 210 EUR;

aukciono rengėjo mokestis = 30 EUR;

antstolio mokestis už bet kurį kitą vykdomo veiksmą = 240–400 EUR atsižvelgiant į antstolio ir jo kliento susitarimą;

antstolio liudytojo mokestis = 30 EUR kiekvienam liudytojui ir 60 EUR, jeigu liudytojas yra antstolis;

jeigu vykdomas atšaukiamas, antstolio mokesčiai sumažinami 50 proc.;

0,50 EUR už kiekvieną kilometrą, kurį antstolis ir liudytojai turi nukeliauti iš savo buveinės, kad galėtų atlikti bet kurį veiksmą;

specialus antstolio mokestis, kuris priklauso nuo vykdomo sudėtingumo laipsnio: dėl šio mokesčio susitaria antstolis ir jo klientas (šio mokesčio niekada nemoka asmuo, kurio atžvilgiu atliekami vykdomo veiksmai).

3.2 Pagrindinės sąlygos

Esminės vykdomo sąlygos:

teisėto intereso buvimas, t. y. poreikis atlikti vykdomo veiksmą ir teisinė apsauga, kuri užtikrinama vykdomo veiksmis;
reikalavimo galiojimas.

Vykdomo įstatymo paskirtis – suderinti prieštaraujančius kreditorių, iš vienos pusės, ir skolininkų arba trečiųjų šalių, iš kitos pusės, interesus susiklosčius toms aplinkybėms. Kriterijai, kuriuos teismai taiko priimdami sprendimą dėl vykdomo priemonių taikymo:

greitas kreditorių reikalavimų patenkinimas patiriant mažai išlaidų;

skolininko asmeninių teisių ir apskritai teisėtų interesų apsauga;

bendrų kreditoriaus ir skolininko interesų paieška, atsižvelgiant į poreikį nustatyti kuo geresnę kainą aukcione;

trečiųjų šalių interesų apsauga.

4 Vykdomo priemonių paskirtis ir pobūdis

Vykdomo priemonės gali būti nukreiptos į skolininko turtą ir (arba) patį skolininką. Vykdomo priemonės – esminiai veiksmai, kuriuos atlieka pareigūnai, kuriems šiuo tikslu buvo suteikti įgaliojimai; vykdamas šiuos veiksmus ir taikant valstybės prievartos priemones tiesiogiai arba netiesiogiai patenkinami reikalavimai. Vykdomo veiksmai gali būti nukreipti į šį turtą:

skolininko turimą kilnojamąjį turtą arba kreditoriaus ar trečiosios šalies turimą kilnojamąjį turtą, kai trečioji šalis yra pasirengusi jį perduoti;

skolininko daiktines teises, kurias jis turi trečiosios šalies kilnojamojo turto atžvilgiu;

pinigus;

piniginius reikalavimus trečiųjų šalių atžvilgiu, kuriuos turi asmuo, į kurį yra nukreipti vykdomo veiksmai;

skolininkui priklausantį nekilnojamąjį turtą arba skolininko daiktines teises į nekilnojamąjį turtą;

laivus;

orlaivius;

intelektinės nuosavybės teises, patentus, filmų teises.

Vykdomo veiksmai negali būti nukreipti į:

skolininko ir jo šeimos asmeninius daiktus;

maistą ir kurą, kurio reikia skolininkui ir jo šeimai;

medalius, atmintinus daiktus, rankraščius, korespondenciją, šeimos dokumentus ir verslo apskaitos dokumentus;

knygas, muzikos instrumentus, meno kūrinius;

įrankius, mašinas, knygas ar kitus daiktus, kurie asmeniui yra būtini norint užsidirbti pragyvenimui;

greitai gendančius produktus;

bendrovės akcijas;

įstatymu nustatytas išlaikymo išmokas;

darbo užmokestį, pensiją ar draudimo išmokas.

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdomas?

Skolininkas privalo laikytis sprendimo, kuriuo nustatoma vykdomo priemonė; šios pareigos privalo laikytis ir visos trečiosios šalys. Jeigu vykdomo metu patiriamas pasipriešinimas, antstolis gali jį įveikti jėga ir tuo pat metu prašyti teisėsaugos institucijų pagalbos. Antstolis gali pasamdyti du suaugusius liudytojus arba antrą antstolį. Jei skolininkas nesilaiko reikalavimų:

jeigu skolininkas nesilaiko savo pareigos atlikti veiksmo, kurį taip pat gali atlikti trečiasis asmuo, kreditorius turi teisę atlikti veiksmą skolininko sąskaita;

jeigu skolininkas nevykdo savo pareigos atlikti veiksmą, kurio trečiasis asmuo negali atlikti, ir jo atlikimas priklauso tik nuo skolininko pasirengimo jį atlikti, teismas nurodo skolininkui atlikti veiksmą ir jeigu jis to nepadaro, teismas paskiria skolininkui baudą, kurią jis turi sumokėti kreditoriui, ir laisvės atėmimo bausmę;

jeigu skolininkas privalo susilaikyti nuo tam tikro veiksmo arba sutikti, kad jis būtų atliktas, teismas už bet kokią pažeidimą gali skirti baudą, kuri sumokama kreditoriui, ir laisvės atėmimo bausmę.

Nė vienas iš pirmiau nurodytų atvejų nedaro poveikio kreditoriaus teisei reikalauti sumokėti materialinės teisės nuostatose nustatytą kompensaciją už nuostolius, kuriuos jis patyrė dėl to, kad skolininkas nesilaikė reikalavimų. Skolininkas iš esmės gali disponuoti turto, tačiau jeigu turtas areštuojamas, juo disponuoti draudžiama ir visi disponavimo veiksmai negalioja asmens, kuris areštavo turtą, ir savo reikalavimus pareiškusių kreditorių atžvilgiu.

Jeigu vykdymas yra nukreiptas į skolininko banko sąskaitas, bankas neprivalo atskleisti pareiškėjui tikslių duomenų apie šias sąskaitas, tačiau jeigu bankui įteikiamas dokumentas dėl skolininko turimų piniginių reikalavimų arešto, disponuoti areštuota suma draudžiama ir disponavimo veiksmai sumą areštavusio asmens atžvilgiu negalioja, o bankas per aštuonias dienas nuo nutarimo dėl arešto įteikimo dienos privalo nurodyti, ar areštuotas reikalavimas (banko sąskaitoje esantys pinigai) yra, ir privalo sumokėti areštą atlikusiam asmeniui pinigų sumą, jeigu jos pakanka tokio asmens reikalavimui patenkinti.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Iš esmės nėra nuostatos, kuria būtų nustatomi pareiškėjui privalomi terminai; galioja tam tikri laiko apribojimai, tačiau tai yra terminai, iki kurių pabaigos negalima teisėtai atlikti konkrečių veiksmų, o ne įpareigojantys terminai, be to, jais tiesiogiai nenustatomas konkretus momentas, po kurio pareiškėjas nebegali imtis veiksmų. Nuostata, kuria vadovaujantis skirtingi atskiri veiksmai turi būti atlikti per tam tikrą laikotarpį po arešto arba iki aukciono, nepakeičia sistemos pagrindo. Siekiant užkirsti kelią neribotai procedūros trukmei, galioja tik galutinis vienerių metų laikotarpis, po kurio negalima atlikti arešto ar kitų veiksmų remiantis tuo pačiu sprendimu, be to, aukcionas negali būti rengiamas remiantis areštu, kuris suėjęs šiam terminui atšaukiamas teismo sprendimu.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Vienintelis teisių gynimo būdas, taikomas vykdymo procedūros metu, yra prašymas panaikinti už akių priimtą teismo sprendimą; šį prašymą per 15 dienų nuo pirmojo vykdymo veiksmo atlikimo dienos gali pateikti asmuo, į kurį yra nukreiptas vykdymas, arba bet kuris teisėtą interesą turintis kreditorius, jeigu prašymas yra susijęs su teisės galiojimu arba ikiteisminio tyrimo procedūra; prašymas gali būti pateikiamas iki paskutinio vykdymo veiksmo, jeigu jis yra susijęs su bet kurio vykdymo veiksmo (t. y. nuo pirmojo veiksmo iki paskutinio) galiojimu, ir praėjus šešioms mėnesiams nuo paskutinio vykdymo veiksmo atlikimo dienos, jeigu prašymas yra susijęs su to veiksmo galiojimu. Prašymus panaikinti už akių priimtą teismo sprendimą taip pat gali pateikti trečioji šalis, turinti teisę prieštarauti vykdymui, kuris yra ginčijamas, ir kuriuo jį gali remtis asmens, į kurį yra nukreiptas vykdymas, atžvilgiu; šiuo atveju netaikomas joks konkretus terminas. Jurisdikciją turi teismas, kurio veiklos apylinkėje atliekami vykdymo veiksmai, konkrečiau, apylinkės civilinis teismas, jeigu vykdomasis dokumentas yra apylinkės civilinio teismo (gr. *eirnodlkeio*) sprendimas, o visais kitais atvejais – iš vieno teisėjo sudarytas pirmosios instancijos teismas (gr. *monomelēs protodlkeio*). Tai, kad buvo pateiktas prašymas panaikinti už akių priimtą teismo sprendimą, nesustabdo vykdymo, tačiau vykdymo procedūros sustabdymas gali būti nustatomas teismo nutartimi, kuri priimama pareiškėjui prašant ir kuriuo nustatomas arba nenustatomas reikalavimas pateikti garantiją. Ši nutartis perduodama vykdymo pareigūnams, kurie negali atlikti jokio vykdymo veiksmo, nebent toks leidimas yra aiškiai nustatytas nutartyje.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Vykdymui, visų pirma atsižvelgiant į areštuotą turtą, taikomi toliau nurodyti apribojimai. Areštas negali būti nukreiptas į šį turtą: a) turtą, kuriam padaryta tiesioginės žalos, b) bendrovės akcijas, c) reikalavimus dėl išlaikymo, kylančius iš įstatymų arba testamentų, taip pat reikalavimus dėl sutuoktinių indėlio prisidedant prie šeimos poreikių tenkinimo, d) reikalavimus į darbo užmokestį, pensijas ar draudimo išmokas, išskyrus atvejus, kai nagrinėjamas reikalavimas dėl išlaikymo, kylantis iš įstatymų arba testamentų, arba dėl prisidėjimo prie šeimos poreikių tenkinimo; tokiu atveju galima areštuoti pusę turto, atsižvelgiant į skolininko gautas sumas, jo santuoka sukurtų prievolių patenkinti šeimos poreikius apimtį ir naudos gavėjų skaičių, e) bet kokios rūšies ES pagalbą ar subsidijas, kurias, kaip trečioji šalis, turi OPEKEPE iki tol, kol jos pervedamos į naudos gavėjų banko sąskaitą arba kitaip jiems išmokamos. 2 straipsnio d punkte nustatyta išimtis taip pat taikoma tais atvejais, kai suma sumokama į skolininko banko sąskaitą. Išimtis taikoma tik tiek, kiek sąskaitoje esantis likutis nuo vykdymo pradžios iki mokėjimo dienos neviršija reikalavimo, kuriam netaikomas vykdymas, sumos.

Be to, skolininkas turi teisę apskųsti vykdymo procedūrą pasinaudodamas dviem teisių gynimo priemonėmis:

- a) **protesto pareiškimu pagal CPK 933 straipsnį**, kuriame nurodyta, kad: bet koks asmens, kurio atžvilgiu atliekami vykdymo veiksmai, ir bet kurio kreditoriaus, turinčio teisėtą interesą, susijusį su vykdomojo dokumento, vykdymo procedūros arba reikalavimo pagrįstumu, prieštaravimas kaip protestas gali būti pareiškiamas tik apylinkės civiliniam teismui, jeigu vykdomąjį dokumentą priėmė tas teismas ir visais kitais atvejais – iš vieno teisėjo sudarytam pirmosios instancijos teismui. Jeigu pateikiant atskirus dokumentus pareiškiami keletas protestų, raštinės darbuotojas privalo užtikrinti, kad visi šie protestai būtų nustatyti ir perduoti nagrinėti tame pačiame teismo posėdyje. Papildomi protesto pagrindai gali būti nurodomi tik konkrečiame prašyme, kuris pateikiamas teismo, kuriam yra adresuotas protestas, raštinei; remiantis šiuo prašymu, parengiamas pranešimas, kuris likus ne mažiau kaip aštuonioms (8) dienoms iki teismo posėdžio perduodamas kitai šaliai. Posėdis, kuriame aptariamas protestas, turi būti surengiamas ne vėliau kaip per šešiasdešimt (60) dienų nuo protesto pareiškimo, o atsakovui šaukimas įteikiamas ne vėliau kaip likus dvidešimčiai (20) dienų iki posėdžio. Jeigu po sprendimo įteikimo atliekami kiti vykdymo veiksmai, kompetentingu teismu laikomas vykdymo vietos apylinkės teismas, ; kitu atveju kompetentingu laikomas 584 straipsnyje nurodytas teismas. Jeigu vykdomasis dokumentas yra teismo sprendimas arba mokėjimo įsakymas, prieštaravimai laikomi nepriimtinais tiek, kiek jiems taikomas atitinkamai 330 straipsnyje ir 633 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytas *res judicata* principas. Ginčai dėl reikalavimo patenkinimo turi būti išdėstomi tik raštu arba teisme. Sprendimas dėl protesto turi būti įteikiamas per šešiasdešimt (60) dienų nuo jo aptarimo posėdžio metu;
- b) **pagal CPK 1000 straipsnį** skolininkas turi teisę prašyti sustabdyti jo atžvilgiu surengtą aukcioną. Visų pirma skolininko prašymu, kuris pateiktas vėliau nei likus penkiolikai (15) darbo dienų iki aukciono nebus priimtas, 933 straipsnyje nurodytas teismas, nagrinėdamas bylą 686 ir tolesniuose straipsniuose nustatyta tvarka, gali sustabdyti aukciono procedūrą ne ilgiau nei šešioms (6) mėnesiams nuo pradinės aukciono dienos, jeigu nėra rizikos, kad teismo sprendimo vykdymo reikalaujančiam kreditoriui bus padaryta žala ir jeigu galima pagrįstai tikėtis, kad per šį laikotarpį skolininkas patenkins teismo sprendimo vykdymo reikalaujančio kreditoriaus reikalavimą arba kad praėjus šiam terminui aukcione bus gauta daugiau pajamų. Šis teismo sprendimas turi būti įteiktas iki iš karto prieš aukciono dieną einančio pirmadienio vidurdienio, ir aukcionas visada bus sustabdytas, jeigu bus padengtos šios išlaidos: a) bet kokios teismo sprendime įvertintos aukciono pagreitinimo išlaidos ir b) bent vienas ketvirtadalis sumos, mokėtinos asmeniui, kuris pagreitina aukcioną. Teismo sprendimas, kuriuo sustabdomas aukcionas, aukciono rengėjui bus perduotas tą pačią dieną, kurią jis įteikiamas. Mokėjimas turi būti atliktas aukciono dieną iki 10.00 val., o jeigu jis neatliekamas, aukcionas bus rengiamas įprasta tvarka.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 16/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba [\[es\]](#) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Ispanija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Apskritai vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose reiškia, kad, jei pažeidėjas nevykdo vykdytino sprendimo (pvz., galutinio teismo sprendimo) savanoriškai, ieškovas privalo prašyti teismo užtikrinti kad sprendimas būtų įvykdytas. Pavyzdžiui, siekdamas išieškoti skolą, kurią atsakovas yra įpareigotas sumokėti, tačiau to nepadaro, ieškovas (kreditorius) kreipiasi į teismą dėl vykdymo ir jam leidžiama taikyti išieškojimą areštuojant skolininko einamąsias sąskaitas arba nekilnojamąjį turtą, kurį pardavus aukcione ir gavus iš jo pajamas, galima apmokėti skolą kreditoriui.

Vykdytas grindžiamas 1978 m. Ispanijos Konstitucijoje įtvirtintais įgaliojimais, kuriais teisėjams ir teismams pavedama priimti sprendimus ir užtikrinti jų vykdymą (Konstitucijos 117 ir 118 straipsniai). Todėl bylos šalys privalo vykdyti teismo sprendimus ir kitus teismo dokumentus ir bendradarbiauti, kad būtų įvykdytas priimtas sprendimas. Teisėjas turi užtikrinti, kad šie reikalavimai būtų tinkamai įvykdyti.

Teismo sprendimo įvykdymas reiškia, kad jį reikia įvykdyti taip, kaip nurodė teismas, t. y. kad bylą laimėjusi šalis įgyvendintų visas teismo sprendimu nustatytas teises. Ieškovas (toliau – vykdyto prašanti šalis, isp. *ejecutante*) gali prašyti gražinti pinigų sumą, atlikti tam tikrus veiksmus ar nuo jų susilaikyti arba įgyvendinti pripažintą teisę, įregistruojant ją atitinkamame viešajame registre, atsižvelgiant į tai, kas nurodyta nutartyje.

Vykdytas gali būti galutinis arba laikinas. Pastaruoju atveju ir tam tikromis aplinkybėmis vykdomas dar neįsiteisėjęs teismo sprendimas siekiant, kad kreditorius per tą laiką nepatirtų nuostolių (t. y. kol yra vykdomi ieškinio procedūros etapai dėl tokio sprendimo ir kol dar nepriimtas galutinis teismo sprendimas), nes paprastai bylos nagrinėjimas užtrunka (Civilinio proceso kodekso (isp. *Ley de Enjuiciamiento Civil*) 524–537 straipsniai).

2 Kokia institucija ar institucijos įgalios vykdyti šiuos sprendimus?

Ispanijos teisės aktais teismo sprendimų vykdymas pavedamas teisėjams ir teismams pagal teisės aktus ir taisykles, kuriais reglamentuojama jurisdikcija (Ispanijos Konstitucijos 117 straipsnio 3 dalis).

Pagal Konstituciją ir Civilinio proceso kodeksą (2000 m. sausio 7 d. Įstatymas Nr. 1/2000, BOE Nr. 7, 2000 m. sausio 8 d. su pakeitimais), kuriuo reglamentuojamas vykdyto procesas civilinėse bylose, tinkama vykdyto procedūros įgyvendinimo priežiūra pavedama teisėjui (545, 551, 552 straipsniai ir atitinkamos nuostatos). Būtent teisėjas, gavęs vykdyto siekiančios šalies prašymą, pradeda procedūrą priimdamas bendrąjį vykdomąjį dokumentą, kuris bus išduotas peržiūrėjęs vykdomąjį dokumentą. Teisėjas taip pat priima sprendimą, jei atsakovas (toliau – asmuo, teismo sprendimu pripažintas skolininku, isp. *ejecutado*) pareiškia prieštaravimą dėl vykdyto ir pradeda konkrečią prieštaravimo dėl vykdyto procedūrą, kuri aprašyta toliau.

Teismo sekretoriai (isp. *letrados de la administración de justicia*), anksčiau vadinami teismo tarnautojais (isp. *secretarios judiciales*), nustato ir pritaiko konkrečias vykdyto priemones (mokėjimo reikalavimus, asmens, teismo sprendimu pripažinto skolininku, turto areštą, išskaitymą iš einamųjų sąskaitų, darbo užmokesčio ir pan.). Kai teisėjas priima bendrąjį vykdomąjį dokumentą, teismo sekretorius vadovauja vykdyto procedūrai ir priima atitinkamus sprendimus, nors kai kuriose bylose šie sprendimai gali būti skundžiami teismui apeliacine tvarka.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

Apskritai turi būti priimtas galutinis teismo sprendimas arba bet kuris kitas vykdomasis dokumentas, kuriuo remiantis galima užtikrinti vykdyto (išimties taikomos tais atvejais, kai sprendimas dar negalutinis, bet vykdytinas, pvz., kai ginčijami sprendimai yra laikinai vykdytini, nes tam tikromis aplinkybėmis tai leidžiama).

Pagal Civilinio proceso kodekso 517 straipsnio nuostatas dėl vykdyto procedūros ir vykdomųjų dokumentų vykdyto prašymas turi būti grindžiamas vykdytinu dokumentu. Vykdytini tik toliau nurodyti dokumentai:

galutinis teismo sprendimas;

arbitražo sprendimai ir tarpininkavimo susitarimai; tarpininkavimo susitarimai turi būti registruojami pagal Įstatymą dėl tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose (isp. Ley de Mediación en Asuntos Civiles y Mercantiles);

teismo sprendimai, kuriais patvirtinami teisminiai susitarimai ir byloje pasiekti susitarimai, prireikus pridedant atitinkamus įrodymus, kad būtų matyti atitinkamas jų turinys;

viešieji dokumentai, jei tai yra jų pirmieji egzemplioriai; jei tai yra antrieji egzemplioriai, jie turi būti patvirtinti teismo nutartimi, kurioje nurodomas nuostolius patirsiantis arba nuostolius sukėlęs asmuo, arba jie turi būti išduoti visoms šalims sutikus;

šalių ir profesinei asociacijai priklausančio komercinio tarpininko pasirašyti komercinių susitarimų dokumentai, jei jis patikrino šiuos dokumentus ir jei prie jų pridedama pažyma, kuria šis tarpininkas patvirtina, kad sutartis atitinka jo registre pateiktus įrašus ir datą;

teisėtai išleisti pareikštiniai arba vardiniai vertybiniai popieriai, rodantys įsipareigojimus, kurių terminas jau suėjo, ir šių vertybinių popierių atkarpos (taip pat apmokėtinos), jei jos atitinka šiuos vertybinius popierius ir jei vertybiniai popieriai atitinka buhalterines knygas.

Protestas dėl vertybinių popierių klastojimo, pateiktas per jų sutapties tikrinimo procesą, jei šie vertybiniai popieriai sutampa, neužkerta kelio priimti vykdyto nutartį, tačiau tai neturi poveikio paskesniai prieštaravimui dėl vykdyto, kurį gali pateikti skolininkas, teigdamas, kad vertybinis popierius yra suklastotas; galiojančios pažymos, kurias išdavė už registrus atsakingos įstaigos ir kuriose pagal įrašus apskaitos dokumentuose nurodomi vertybiniai popieriai, kaip nurodyta Akcijų rinkos įstatyme (isp. Ley del Mercado de Valores), jei kartu su jomis pateikiama vertybinius popierius arba, jei taikytina, jų išleidimą patvirtinančio viešojo dokumento kopija, kai šio dokumento reikalaujama pagal galiojančius teisės aktus.

Pateikus vykdyto prašymą ir įpareigojus jį užtikrinti, pirmesniame punkte nurodytos pažymos nenustoją galioti;

teismo nutartis, kuria nustatoma maksimali suma, kurios galima reikalauti kaip kompensacijos, priimta teisės aktų nustatytais sąlygomis baudžiamojoje byloje, iškeltoje dėl įvykių, kuriems taikomas privalomasis transporto priemonių civilinės atsakomybės draudimas; kiti procesiniai sprendimai ir dokumentai, kurie yra vykdytini pagal šį ar kitus įstatymus.

3.1 Procedūra

Vykdyto prašymas turi būti pateikiamas pirmosios instancijos teismo (isp. *Tribunal de Primera Instancia*) teisėjui, priėmusiam vykdytiną teismo sprendimą ar nutartį. Tačiau, jei vykdomasis dokumentas nėra teismo sprendimas, t. y. jei jį priėmė ne teismas arba prie teismo veikiančias sekretorius (pvz., kai priimami vykdytini viešieji dokumentai dalyvaujant notarui), atsižvelgiant į įvairias sąsajas su byla, taikomos specialios taisyklės dėl jurisdikcijos suteikimo teismui. Dažniausiai taikomas priskyrimo kriterijus yra asmens, teismo sprendimu pripažinto skolininku, nuolatinė gyvenamoji vieta. Vykdyto siekianti šalis ir asmuo, teismo sprendimu pripažintas skolininku, turi konsultuotis su baristeriu ir būti atstovaujamas solisitoriaus, išskyrus atvejus, kai vykdomi sprendimai, priimti byloje, kuriose minėtų teisės specialistų dalyvavimas nėra privalomas.

Kalbant apie kitus elementus, tvarka yra reglamentuota Civilinio proceso kodekso 548 straipsnyje ir paskesniuose straipsniuose; reikėtų pažymėti, kad vykdomasis dokumentas išduodamas tik vienos iš šalių prašymu ir yra prašymo formos, kaip nurodyta toliau. Pateikus vykdyto prašymą teismui ir, jeigu yra įvykdytos procesinės taisyklės ir reikalavimai, teismas parengia bendrąjį vykdomąjį dokumentą. Kai teisėjas išduoda vykdomąjį dokumentą, teismo sekretorius priima dekretą, kuriame nurodomos konkrečios vykdyto priemonės, taip pat sekimo ir tyrimo priemonės, susijusios su asmenis, kuris teismo sprendimu pripažintas skolininku, turtu, iš kurio galima išieškoti.

Pranešimas apie minėtą vykdomąjį dokumentą ir dekretą, taip pat vykdyto prašymo kopija tuo pat metu įteikiami asmeniui, teismo sprendimu pripažintam skolininku, nors gali būti taikomos tam tikros priemonės, kad kreditorius nepatirtų žalos.

Asmuo, teismo sprendimu pripažintas skolininku, gali prieštarauti vykdyto remdamasis esminiais (pvz., skola sumokėta) arba procedūriniais (pvz., pateiktame dokumente yra klaidų) pagrindais pagal Civilinio proceso kodekso 556 straipsnį ir paskesnius straipsnius. Šiuo atveju pradeda rungimosi principu grindžiama procedūra, kai leidžiama tirti įrodymus, kuri užbaigiama priėmus nutartį, kuria vykdomasis dokumentas patvirtinamas arba pripažįstamas visiškai ar iš dalies negaliojančiu. Šį sprendimą galima skųsti apeliacine tvarka atitinkamam apygardos teismui (isp. *Audiencia Provincial*).

3.2 Pagrindinės sąlygos

Kaip nurodyta pirmiau, vykdyto prašymas turi būti pateiktas atitinkamos šalies prašymu, įtraukiant jį į paduodamą ieškinį. Prie vykdyto prašymo turi būti pridėtas dokumentas, kuriuo grindžiamas vykdyto prašymas, prašyme turi būti nurodoma, kokį vykdyto prašoma nurodyti atlikti, nurodomas asmens, teismo sprendimu pripažinto skolininku, turtas, kuris gali būti areštuotas, sekimo ir tyrimo priemonės, reikalingos skolininko turtui nustatyti, asmuo ar asmenys, kurių atžvilgiu atliekamas vykdyto prašymas, nurodoma jų tapatybė ir aplinkybės. Jei vykdomasis dokumentas yra teismo sekretoriaus priimtas sprendimas arba už vykdyto atsakingo teismo sprendimas, vykdyto prašyme galima prašyti priimti tik vykdomąjį dokumentą, nurodant vykdytiną teismo sprendimą (Civilinio proceso kodekso 549 straipsnis); kitais atvejais vykdyto prašymą reikia pateikti kartu su dokumentais, kuriais grindžiamas vykdyto prašymas (jį išvardyti Civilinio proceso kodekso 550 straipsnyje). Jei vykdyto prašymas atitinka minėtus reikalavimus ir jei vykdyto prašoma nurodyti atlikti remiantis pateiktu dokumentu, vykdyto nurodo pradėti teismas arba teismo sekretorius, priimdamas dekretą ir nustatydamas (jei išieškoma pinigų suma) pagrindinę išieškotiną sumą, taip pat laikinai nustatytą palūkanų ir išlaidų sumą, kuri vėliau gali būti keičiama, be to, visada būtina nurodyti atitinkamus asmenis ir taikytinas vykdyto priemones.

4 Vykdyto priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 | Kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdyto prašymas?

Neatsižvelgiant į tam tikrą toliau nurodytą turtą, kurio negalima areštuoti, visada reikėtų pabrėžti, kad vykdyto priemonės turi būti proporcingos išieškotinai sumai. Todėl, jei išieškoma per didelė suma, teismas gali nurodyti ją sumažinti. Be to, jei nurodytos sumos nepakanka, vykdyto prašanti šalis gali prašyti ją padidinti, pritaikant daugiau vykdyto priemonių ar išplečiant jų taikymo sritį. Jei vykdyto prašanti šalis nežino, koks turtas priklauso asmeniui, teismo sprendimu pripažintam skolininku, teismo galima prašyti atlikti tyrimą. Jį atlieka teismo sekretorius tiesiogiai iš teismo arba pateikdamas prašymus kompetentingoms institucijoms. Tačiau areštui ir išieškojimui iš darbo užmokesčio taikomi tam tikri dydžio ir kiti apribojimai, nurodyti toliau. Jeigu vykdyto prašoma atlikti pagal įpareigojimą mokėti išlaikymą (jis nustatomas arba byloje dėl išlaikymo tarp giminių, arba šeimos byloje dėl vaikų išlaikymo), taikoma išimtis, nes tokiais atvejais vykdyto netaikomi teisės aktuose nustatyti dydžiai; vietoje to teismas nustato sumą, kuri gali būti areštuota.

Kalbant apie turtą, kurio neleidžiama areštuoti, Civilinio proceso kodekso 605 straipsnyje ir paskesniuose straipsniuose nurodyta (žodžius „teismo tarnautojas“ reikėtų suprasti kaip „teismo sekretorius“):

605 straipsnis. Turtas, kuris negali būti areštuotas

Šio turto negalima areštuoti jokiomis aplinkybėmis:

- 1) turto, kuris pripažintas nenusavinamu;
- 2) papildomų teisių, kurių negalima atskirti nuo pagrindinės teisės;
- 3) turto, kuris pats neturi vertės;
- 4) turto, kuris pagal teisės aktų nuostatas aiškiai pripažintas kaip neareštuotinas.

606 straipsnis. Asmens, teismo sprendimu pripažinto skolininku, turtas, kuris negali būti areštuotas

Taip pat negali būti areštuotas toliau išvardytas turtas:

- 1) baldai ir namų ūkio reikmenys, taip pat šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyto, arba jos šeimos narių drabužiai, kurių negalima laikyti pertekliniais. Apskritai tokie dalykai kaip maistas, kuras ir kt., kurie, teismo nuomone, yra būtini, kad asmuo, teismo sprendimu pripažintas skolininku, ir jo išlaikytiniai galėtų gyventi pakankamai oriai;
- 2) knygos ir priemonės, kurių teismo sprendimu pripažintam skolininkui reikia siekiant verstis savo profesija ar amatu, jei jų vertė nėra proporcinga reikalaujamos skolos sumai;
- 3) šventi daiktai ir daiktai, naudojami išpažįstant teisės aktų nustatyta tvarka registruotą tikėjimą;
- 4) sumos, kurios pagal įstatymus aiškiai pripažintos kaip neareštuotinos;
- 5) turtas ir sumos, pripažintos neareštuotinomis pagal Ispanijos ratifikuotas tarptautines sutartis.

607 straipsnis. Darbo užmokesčio ir pensijų areštavimas

1. Negali būti areštuotas atlyginimas, darbo užmokeskis, pensijos, atlygiai ar jiems lygiavertės išmokos, mažesni už minimalaus darbo užmokesčio sumą. Pakeitimas padarytas 2011 m. liepos 1 d. Karališkuoju įstatyminiu dekretu 8/2011 dėl hipotekos turėtojų paramos priemonių, galiojančiu nuo 2011 m. liepos 7 d.:

1 straipsnis. Draudimas areštuoti minimalias šeimos pajamas

„Jei pagal Hipotekos įstatymo (isp. *Ley Hipotecaria*) 129 straipsnio nuostatas kaina, gauta pardavus įkeistą įprastinį būstą, kai vykdomas tokios skolos išieškojimas, yra nepakankama užtikrintai paskolai padengti, suma, kuri negali būti areštuojama, kaip nustatyta Civilinio proceso kodekso 607 straipsnio 1

dalyje, bus padidinta 50 proc. ir, be to, dar 30 proc. minimalaus darbo užmokesčio vienam šeimos nariui, negaunančiam stabilių pajamų, atlyginimo ar pensijos, viršijančių minimalų darbo užmokesčių. Šiais tikslais šeima suprantama kaip sutuoktinis ar sugyventinis ir pirmos eilės palikuonys bei palikuonys, kurie gyvena kartu su asmeniu, teismo sprendimu pripažintu skolininku.

Darbo užmokestis, atlyginimas ar pensijos, viršijantys minimalų darbo užmokesčių, ir, kai taikoma, sumos, kurios gaunamos taikant ankstesnėje pastraipoje nustatytą nuostatą, kuria numatoma šeimos apsauga, bus areštuojami pagal minėto įstatymo 607 straipsnio 2 dalyje nustatytą skalę.“

2. Darbo užmokestis, atlyginimas ar pensijos, viršijantys minimalų darbo užmokesčių, gali būti areštuojami pagal šią skalę:

- 1) pirmą papildoma suma – iki dviem minimaliems darbo užmokesčiams prilygstančios sumos, 30 proc.;
- 2) papildoma suma – iki trimis minimaliems darbo užmokesčiams prilygstančios sumos, 50 proc.;
- 3) papildoma suma – iki keturiems minimaliems darbo užmokesčiams prilygstančios sumos, 60 proc.;
- 4) papildoma suma – iki penkiems minimaliems darbo užmokesčiams prilygstančios sumos, 75 proc.;
- 5) visos kitos sumos, viršijančios pirmiau nurodytą sumą, – 90 proc.

3. Jei šalis, kurios atžvilgiu prašoma užtikrinti vykdymą, gauna daugiau negu vieną darbo užmokesčių ar atlyginimą, visi jie sudedami ir neareštuotina suma atskaitoma tik vieną kartą. Sutuoktinių darbo užmokestis, atlyginimas, pensijos, atlygiai ar lygiavertės išmokos sujungiami, išskyrus atvejus, kai sutuoktiniai turi atskiro turto ir teismo tarnautojui pateikiami tai patvirtinantys įrodymai.

4. Jei šalis, kurios atžvilgiu užtikrinti vykdymą, turi išlaikytinių, teismo tarnautojas gali šio straipsnio 2 dalies 1, 2, 3 ir 4 punktuose nurodytas procentines dalis sumažinti 10–15 proc.

5. Jei darbo užmokestis, atlyginimas, pensija ar kitos išmokos suvaržomi nuolat ar laikinai atliekant viešojo pobūdžio atskaitymus pagal mokesčių ar socialinės apsaugos teisės aktus, areštuotina suma nustatoma remiantis grynąja suma, kurią asmuo, teismo sprendimu pripažintas skolininku, gavo po šių atskaitymų.

6. Pirmesnės šio straipsnio dalys taikomos profesinės ir komercinės veiklos dirbant savarankiškai pajamoms.

7. Pagal šią nuostatą areštuotas sumas galima pervesti tiesiogiai vykdymo prašančiai šaliai į jos prieš tai nurodytą sąskaitą, jei tam pritaria už arešto vykdymą atsakingas teismo tarnautojas.

Tokiu atveju tiek asmuo ar įstaiga, vykdantys areštą ir paskesnę perdavimą, tiek vykdymo prašanti šalis privalo kas tris mėnesius informuoti teismo tarnautoją apie išsiųstas ir gautas sumas, išskyrus bet kokius reikalavimus, kuriuos gali pateikti šalis, kurios atžvilgiu siekiama vykdymo, – arba todėl, kad tokia šalis mano, jog skola visiškai gražinta ir todėl areštas nebegalioja, arba todėl, kad išieškojimas ir perdavimas atliekamas ne tokia tvarka, kurią nustatė teismo tarnautojas.

Teismo tarnautojo priimta nutartis, kuria leidžiamas tiesioginis perdavimas, gali būti skundžiama paduodant tiesioginį apeliacinį skundą teismui.

Turtas, kuris negali būti areštuotas šio turto negalima areštuoti jokiais aplinkybėmis:

- 1) turto, kuris pripažintas nenusavinamu;
- 2) papildomų teisių, kurių negalima atskirti nuo pagrindinės teisės;
- 3) turto, kuris pats neturi vertės;
- 4) turto, kuris pagal teisės aktų nuostatas aiškiai pripažintas kaip neareštuotinas.

Asmens, teismo sprendimu pripažinto skolininku, turtas, kuris negali būti areštuotas Taip pat negali būti areštuotas toliau išvardytas turtas:

- 1) baldai ir namų ūkio reikmenys, taip pat šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdymo, arba jos šeimos narių drabužiai, kurių negalima laikyti pertekliniais. Apskritai tokie dalykai kaip maistas, kuras ir kt., kurie, teismo nuomone, yra būtini, kad asmuo, teismo sprendimu pripažintas skolininku, ir jo išlaikytiniai galėtų gyventi pakankamai oriai;
- 2) knygos ir priemonės, kurių teismo sprendimu pripažintam skolininkui reikia siekiant verstis savo profesija ar amatu, jei jų vertė nėra proporcinga reikalaujamos skolos sumai;
- 3) šventi daiktai ir daiktai, naudojami išpažįstant teisės aktų nustatyta tvarka registruotą tikėjimą;
- 4) sumos, kurios pagal įstatymus aiškiai pripažintos kaip neareštuotinos;
- 5) turtas ir sumos, pripažintos neareštuotinomis pagal Ispanijos ratifikuotas tarptautines sutartis.

Dėl darbo užmokesčio ir pensijų areštavimo Civilinio proceso kodekse nustatyti tokie apribojimai:

1. Negali būti areštuotas atlyginimas, darbo užmokestis, pensija ar jiems lygiavertė išmoka, neviršijanti minimalaus darbo užmokesčio sumos (kurią kasmet nustato vyriausybė).

2. Darbo užmokestis, atlyginimas ar pensijos, viršijantys minimalų darbo užmokesčių, gali būti areštuojami pagal toliau nurodytą skalę:

- 1) pirmą papildoma suma – iki dviem minimaliems darbo užmokesčiams prilygstančios sumos, 30 proc.;
- 2) papildoma suma – iki trimis minimaliems darbo užmokesčiams prilygstančios sumos, 50 proc.;
- 3) papildoma suma – iki keturiems minimaliems darbo užmokesčiams prilygstančios sumos, 60 proc.;
- 4) papildoma suma – iki penkiems minimaliems darbo užmokesčiams prilygstančios sumos, 75 proc.;
- 5) visos kitos sumos, viršijančios pirmiau nurodytą sumą, – 90 proc.

3. Jei šalis, kurios atžvilgiu prašoma užtikrinti vykdymą, gauna daugiau negu vieną darbo užmokesčių ar atlyginimą, visi jie sudedami ir neareštuotina suma atskaitoma tik vieną kartą. Sutuoktinių darbo užmokestis, atlyginimas, pensijos, atlygiai ar lygiavertės išmokos sujungiami, išskyrus atvejus, kai sutuoktiniai turi atskiro turto ir teismo tarnautojui pateikiami tai patvirtinantys įrodymai.

4. Jei darbo užmokestis, atlyginimas, pensija ar kitos išmokos suvaržomi nuolat ar laikinai atliekant viešojo pobūdžio atskaitymus pagal mokesčių ar socialinės apsaugos teisės aktus, areštuotina suma nustatoma remiantis grynąja suma, kurią asmuo, teismo sprendimu pripažintas skolininku, gavo po šių atskaitymų.

5. Jei darbo užmokestis, atlyginimas, pensija ar kitos išmokos suvaržomi nuolat ar laikinai atliekant viešojo pobūdžio atskaitymus pagal mokesčių ar socialinės apsaugos teisės aktus, areštuotina suma nustatoma remiantis grynąja suma, kurią asmuo, teismo sprendimu pripažintas skolininku, gavo po šių atskaitymų.

6. Pirmesnės šio straipsnio dalys taikomos profesinės ir komercinės veiklos dirbant savarankiškai pajamoms.

7. Pagal šią nuostatą areštuotas sumas galima pervesti tiesiogiai vykdymo prašančiai šaliai, į jos prieš tai nurodytą sąskaitą, jei tam pritaria už arešto vykdymą atsakingas teismo tarnautojas.

Tokiu atveju tiek asmuo ar įstaiga, vykdantys areštą ir paskesnę perdavimą, tiek vykdymo prašanti šalis privalo kas tris mėnesius informuoti teismo tarnautoją apie išsiųstas ir gautas sumas, išskyrus bet kokius reikalavimus, kuriuos gali pateikti šalis, kurios atžvilgiu siekiama vykdymo, – arba todėl, kad tokia šalis mano, jog skola visiškai gražinta ir todėl areštas nebegalioja, arba todėl, kad išieškojimas ir perdavimas atliekamas ne tokia tvarka, kurią nustatė teismo tarnautojas.

Teismo tarnautojo priimta nutartis, kuria leidžiamas tiesioginis perdavimas, gali būti skundžiama paduodant tiesioginį apeliacinį skundą teismui.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Jei tai yra nekilnojamas turtas ar kitas turtas, kurį galima registruoti, teismas, siekdamas užtikrinti paskesnį vykdymą, vykdymo prašančios šalies prašymu gali įpareigoti atlikti prevencinio arešto įrašą atitinkamame viešajame registre (paprastai tai yra turto registras, t. y. nekilnojamojo turto registras).

Kitais atvejais gali būti taikomos toliau nurodytos priemonės:

- gryniesi pinigai: konfiskavimas.
- einamosios sąskaitos: blokavimo įsakymas bankui.
- darbo užmokesčiai: įsakymas mokėtoju sulaukyti sumą.
- palūkanos, pajamos ir įplaukos: mokėtojo sulaukoma suma, teismo prižiūrimas administravimas arba sumokėjimas teismui;
- vertybiniai popieriai ir finansinės priemonės: palūkanų sulaukymas prie šaltinio, pranešimas, pateiktas vertybinių popierių biržos arba antrinės rinkos reguliavimo institucijai (jei vertybiniais popieriais prekiaujama viešojoje rinkoje) ir pranešimas, pateiktas juos išleidusiai bendrovei;
- kitas kilnojamas turtas: konfiskavimas.

Be to, siekiant užtikrinti vykdymą, visi asmenys, taip pat viešieji ir privatieji subjektai privalo bendradarbiauti taikant vykdymo užtikrinimo priemones (jie įspėjami apie tai, kad neįvykdžius šio reikalavimo jiems gali būti skirta bauda arba kita sankcija už nepaklusimą teismo sprendimui). Tai reiškia, kad jie privalo suteikti prašomą informaciją, taikyti atitinkamas užtikrinimo priemones ir perduoti teismui visus turimus dokumentus ir duomenis, netaikant jokių kitų apribojimų nei tie, kurie atsiranda dėl pagrindinių teisių laikymosi arba tam tikrais atvejais – teisės aktuose aiškiai nustatytų apribojimų.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Vykdymo priemonių galiojimo trukmė nenustatyta; jos galioja, kol vykdymas užbaigiamas. Taikant šias priemones, vykdymo prašanti šalis privalo prašyti kiekvienu atveju atitinkamo vykdymo. Pavyzdžiui, jei areštuojamas kilnojamas ar nekilnojamas turtas, turi būti prašoma surengti aukcioną. Mokėjimas vykdymo prašančiai šaliai bus atliktas iš pinigų, gautų pardavus turtą aukcione. Visais kitais atvejais, pavyzdžiui, kai nurodoma perduoti turtą vykdymo prašančiai šaliai (pvz., iškeldinimas dėl nuomos mokesčio nesumokėjimo), vykdymo užtikrinimo priemonės bus turto valdymo perdavimas vykdymo prašančiai šaliai, kai sutartį pažeidęs nuomininkas bus iškeldintas iš patalpų.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Tačiau asmuo, teismo sprendimu pripažintas skolininku, kai yra informuojamas apie vykdymo užtikrinimą, gali jam prieštarauti. Tokiu atveju rengiama jau minėta prieštaravimo procedūra. Prieštaravimas gali būti pateikiamas dėl esmės arba dėl procedūrinių trūkumų. Prieštaravimo pagrindai skiriasi atsižvelgiant į vykdytiną dokumentą (kaip numatyta Civilinio proceso kodekso 556 straipsnyje ir paskesniuose straipsniuose, atsižvelgiant į tai, ar tai yra procedūrinis teisėjo ar teismo sekretoriaus priimtas sprendimas, arbitražo teismo sprendimas ar tarpininkavimo siekiant taikos metu sudarytas susitarimas; maksimalios baudmės priemonės, kurias nurodyta taikyti baudžiamojoje byloje dėl eismo įvykių; Civilinio proceso kodekso 517 straipsnio 4, 5, 6 ir 7 punktuose nurodyti dokumentai, taip pat kiti vykdytini dokumentai, nurodyti 517 straipsnio 2 dalies 9 punkte. Pertekliniu reikalavimu grindžiami prieštaravimai ir formaliais trūkumais grindžiami prieštaravimai reglamentuoti atitinkamai Civilinio proceso kodekso 558 ir 559 straipsniuose). Reikėtų pažymėti, kad teismas gali būti anksčiau pasinaudojęs kuriuo nors iš šių pagrindų savo iniciatyva (jeigu manoma, kad kuri nors iš vykdomajame dokumente (patvirtintame viešajame dokumente ar pažymoje) esančių sąlygų gali būti nesąžininga, jis privalo veikti savo iniciatyva, išklausyti šalį šiuo klausimu ir priimti nutartį). Šalys gali apskųsti pirmosios instancijos teismo nutartį reaguodamos į prieštaravimo motyvus. Apeliacinį skundą nagrinės atitinkamas apygardos teismas.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Taigi vykdymo užtikrinimo priemonė, grindžiama teismo sprendimu arba nutartimi, teismo sekretoriaus sprendimu, kuriuo patvirtinama taikos sutartis ar nagrinėjant bylą sudarytas susitarimas, arba arbitražo teismo sprendimu ar tarpininkavimo susitarimu, netenka galios, jei per penkerius metus nuo teismo sprendimo ar nutarties įsiteisėjimo dienos nepaduodamas atitinkamas vykdymo užtikrinimo prašymas (Civilinio proceso kodekso 518 straipsnis).

Be to, prieš pradėdant vykdyti procesinius sprendimus (kai to imasi teisėjas arba teismo sekretorius), arbitražo teismo sprendimus ar tarpininkavimo susitarimus, nustatomas tam tikras laukimo laikotarpis. Šis laikotarpis skirtas tam, kad asmuo, teismo sprendimu pripažintas skolininku, turėtų laiko savanoriškai įvykdyti nutartį, o bylą laimėjusiam asmeniui nereikėtų prašyti užtikrinti jos vykdymą. Todėl 20 dienų nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos arba pranešimo apie sprendimą patvirtinti ar pasirašyti susitarimą asmeniui, kuris teismo sprendimu pripažintas skolininku, dienos nereikalaujam užtikrinti, kad būtų vykdomi procesiniai ar arbitražo teismo sprendimai (Civilinio proceso kodekso 548 straipsnis). Galiausiai šis laukimo laikotarpis skirtas tam, kad asmuo, teismo sprendimu pripažintas skolininku, būtų paskatintas savanoriškai įvykdyti teismo sprendimą.

Kaip paaiškinta 4.1 punkte, siekiant apsaugoti skolininką, Civilinio proceso kodekse nustatyta, kad tam tikras turtas negali būti areštuotas, taip pat nustatyti kiekybiniai apribojimai, proporcingi darbo užmokesčio, atlyginimo ar pensijų areštui.

Turto aukcionuose didžiausią kainą pasiūliusiam dalyviui turtas parduodamas už mažiausias sumas proporcingai pagal turto vertę arba skolos sumą. Šios skolininko apsaugos ribos yra didesnės, jei aukcione parduodamas skolininko būstas, kuriame yra jo įprastinė gyvenamoji vieta (Civilinio proceso kodekso 670 ir 671 straipsniai).

Civilinio proceso kodekse taip pat nustatyta, kad paprastai, jei vykdymas nukreipiamas į pagrindinės įsiskolinimo sumos palūkanas ir proceso išlaidas, ši suma negali viršyti 30 proc. pagrindinės sumos (Civilinio proceso kodekso 575 straipsnis).

Jei vykdymas nukreipiamas į įprastinę gyvenamąją vietą, išlaidos, kurių galima reikalauti iš asmens, teismo sprendimu pripažinto skolininku, negali viršyti 5 proc. vykdymo užtikrinimo prašyme nurodytos sumos (Civilinio proceso kodekso 575 straipsnis).

Jei skola išieškoma iš hipoteka įkeisto turto, o skolininko socialinė ir finansinė padėtis labai pažeidžiama, iškeldinimas iš įprastinės gyvenamosios vietos atidedamas.

Pagal Nemokumo įstatymo (isp. *Ley Concursal*) 55–57 straipsnius pavieniai vykdomieji dokumentai negali būti nukreipti į komercines bendroves, kurios paskelbtos bankrutavusiomis, nes tik bankroto bylą nagrinėjantis teisėjas turi išimtinę kompetenciją, susijusią su vykdymo užtikrinimu, nukreiptu į nemokią šalį.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 12/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Prancūzija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdytas (t. y. privalomas vykdymas, nes savanoriškas skolininkų prievolių įvykdymas nereikalauja proceso) apima visas procedūras, kurias atliekant tampa įmanoma priversti skolininką atlikti prievolę pagal vykdomąjį dokumentą. Vykdomieji dokumentai visų pirma yra teismo sprendimai (Prancūzijos ar užsienio teismo sprendimai) ir notariniai aktai, kurie yra patvirtinti kaip vykdytini (žr. toliau išdėstytą 2 punktą). Prancūzijos teisėje šiais vykdomaisiais dokumentais skolininkui gali būti nustatytos trijų rūšių prievolės: sumokėti, atlikti tam tikrą veiksmą arba susilaikyti nuo veiksmo atlikimo ir galiausiai perduoti arba grąžinti.

Vykdyti teisę susijusi tik su skolininko turto. Vykdytas asmenų atžvilgiu neįmanomas. Tai reiškia, pavyzdžiui, kad skolininkas negali būti įkaltas vien už skolos nesumokėjimą. Tačiau atsisakymas vykdyti tam tikras prievolės (išlaikymo prievolės) yra laikomas nusikaltimu, dėl kurio gali būti pradėtas skolininko baudžiamasis persekiojimas ir skiriama laisvės atėmimo bausmė. Tą patį galima pasakyti apie skolininko tyčinį bankrotą.

Prievolės sumokėti vykdytas užtikrinamas areštuojant skolininkui priklausančias pinigų sumas, kilnojamąjį turtą ar nekilnojamąjį turtą. Jeigu areštas yra susijęs su pinigų suma, areštuota suma bus perduota kreditoriui (pvz., banko sąskaitos areštas). Jeigu areštas yra susijęs su skolininkui priklausančiu kilnojamuoju ar nekilnojamuoju turto, arešto padarinys bus priverstinis turto pardavimas, o pardavus turtą gautos pajamos bus perduotos kreditoriui atsižvelgiant į jo reikalavimo dydį.

Prievolės perduoti arba grąžinti priklauso nuo turto pobūdžio. Jeigu tai yra kilnojamasis turtas, jis konfiskuojamas taikant areštą ir turi būti grąžinamas teisėtam turto savininkui. Jeigu tai yra nekilnojamasis turtas, turto valdymo teisė savininkui grąžinama išskeldinant gyventoją.

Kadangi draudžiama fiziškai priversti asmenį atlikti prievolę arba susilaikyti nuo veiksmo atlikimo, teismas paskatina skolininką įvykdyti šias prievolės skirdamas piniginę baudą. Baudos suma yra pinigų suma, kurią skolininkas turi sumokėti, jeigu neįvykdo prievolių. Mokėtina suma apskaičiuojama proporcingai pagal laikotarpį, kurį prievolė buvo vykdoma (jei tai yra prievolė atlikti tam tikrą veiksmą), arba pagal prievolės susilaikyti nuo tam tikro veiksmo atlikimo pažeidimų skaičių. Kadangi prievolės sumokėti, perduoti arba grąžinti taip pat yra aiškinamos kaip prievolės atlikti tam tikrą veiksmą, greta kitų priverstinio vykdymo priemonių, kurių gali būti imtasi, taip pat gali būti skiriama pinigine bauda.

Taip pat pažymėtina, kad privalomos vykdymo priemonės iš esmės gali būti taikomos tik dėl vykdomoju dokumentu nustatytų prievolių.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Priverstinio vykdymo sritis yra antstolių monopolis. Jie yra teisingumo ministro skiriami valstybės teisės pareigūnai. Teisingumo ministras tikrina, ar jie savo pareigas vykdo griežtai laikydamiesi etikos normų. Antstoliams už jų paslaugas mokama (žr. 8 punktą). Kreditorius sumoka privalomo vykdymo priemonių išlaidas, vėliau šias išlaidas skolininkas privalo jam kompensuoti.

Kai ieškiny pateikiamas teismui, kompetentingas teisėjas paprastai būna vykdymo teisėjas – specializuotas apygardos teismo (pranc. *tribunal de grande instance*) teisėjas.

Išimties tvarka uždirbtų pajamų areštą atlieka apylinkės teismai (pranc. *juges d'instance*).

Galutiniai, nors leidimą taikyti apsaugos priemonės iš esmės duoda vykdymo teisėjas, jas išimties tvarka taip pat gali patvirtinti komercinių bylų teismo (pranc. *tribunal de commerce*) pirmininkas, jeigu jomis siekiama užtikrinti komercinių bylų teismo jurisdikcijai priklausantį reikalavimą.

Norint kreiptis į antstolį, kad jis imtųsi privalomo vykdymo priemonių, nebūtina turėti advokato.

Nekilnojamojo turto arešto procese advokatas privalo dalyvauti. Išimties tvarka skolininkas, nesinaudodamas advokato paslaugomis, gali paprašyti vykdymo teisėjo leidimo privačiai perduoti savo turtą.

Kituose privalomo vykdymo procesuose teikiant ieškinį teismui advokato neprivaloma turėti. Taigi, šalys į teismą gali atvykti asmeniškai. Jeigu jos pageidauja, joms gali padėti arba atstovauti advokatas, sutuoktinis, sugyventinis, asmuo, su kuriuo jos yra sudariusios civilinės partnerystės susitarimą, tiesioginiai giminaičiai, šoninės linijos giminaičiai iki trečio laipsnio imtinai arba asmenys, išimtiniais santykiais susiję su bylos šalių asmeniniais darbuotojais arba jų įmone.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Prancūzijoje pripažįstamų vykdomųjų dokumentų sąrašas išdėstytas Civilinio vykdymo proceso kodekso (pranc. *Code des procédures civiles d'exécution*) L. 111-3 straipsnyje. Tai:

bendrosios kompetencijos arba administracinių teismų priimti teisiškai privalomi sprendimai ir susitarimai, kuriems teisinio vykdymo statusą suteikė šie teismai;

užsienio dokumentai ir teismų bei arbitražo sprendimai, kurių vykdytinumas patvirtintas nutartimi, kurios negalima ginčyti paduodant vykdymą sustabdantį skundą, nedarant poveikio taikytinoms Europos Sąjungos teisės nuostatoms;

Bendro patentų teismo priimti sprendimai;

teisėjo ir šalių pasirašyti oficialių taikinimo ataskaitų išrašai;

notariniai aktai, kuriuose yra vykdytam sankcionuojanti išlyga;

susitarimai, kuriais sutuoktiniai tarpusavyje susitaria dėl santuokos nutraukimo, sudarydami privatų dokumentą, kurį pasirašo abiejų šalių advokatai ir kuris saugomas oficialiame notaro registre Civilinio kodekso (pranc. *Code civil*) 229-1 straipsnyje nustatyta tvarka;

dokumentas, kurį išduoda antstolis čekio nesumokėjimo atveju arba jeigu kreditorius ir skolininkas yra sudarę susitarimą pagal Civilinio vykdymo proceso kodekso L. 125-1 straipsnyje nustatytas sąlygas;

pagal viešąją teisę įsteigtų juridinių asmenų, kurie įstatyme apibūdinami kaip viešieji juridiniai asmenys, išduoti dokumentai arba priimti sprendimai, kuriems įstatymu suteikiama tokia pati galia kaip teismo sprendimui.

Bendrosios kompetencijos teismų sprendimai yra vykdytini, todėl jais remiantis galima pradėti vykdyti privalomo vykdymo priemones, jeigu jų jau nebegalima skųsti apeliaciniu skundu arba prieštaravimu, kurie sustabdo vykdymą, arba jeigu teisėjas nurodė savo sprendimą laikinai įvykdyti. Administracinių teismų sprendimai yra vykdytini, net jeigu juos galima apskųsti.

Leidžiamos privalomo vykdymo priemonės

Kai asmuo turi vykdomąjį dokumentą, jis iš esmės be išankstinio teisėjo leidimo gali pradėti visas Civilinio vykdymo proceso kodekse numatytas privalomo vykdymo priemones. Išimties tvarka dvi privalomo vykdymo procedūros gali būti pradėtos tik gavus išankstinį teisėjo leidimą:

uždirbtų pajamų areštas, kurį atlikti leidimą suteikia skolininko gyvenamosios vietos apylinkės teismas, arba, jeigu skolininkas gyvena užsienyje arba neturi žinomos gyvenamosios vietos, trečiojo asmens, kuriam nurodyta perduoti pinigų sumas, gyvenamosios vietos apylinkės teismas,

nekilnojamojo turto areštas, kurį atlieka vykdydamą užtikrinantis turto buvimo vietos teismas.

Norint atlikti bet kokį mažesnės nei 535 EUR sumos areštą gyvenamosiose patalpose taip pat reikia gauti išankstinį vykdymo teisėjo leidimą.

Civilinio vykdymo proceso kodekse numatytos privalomo vykdymo priemonės yra įvairios ir skiriasi priklausomai nuo atitinkamo turto rūšies (nekilnojamasis turtas, materialus kilnojamasis turtas, pinigai ir kt.; žr. 4.2 punktą). Be to, vykdymo procedūros turi būti ribojamos atsižvelgiant į tai, kiek tai yra būtina siekiant išieškoti reikalavimą, be to, pasirenkant šias priemones negalima piktnaudžiauti.

Nukrypstant nuo principo, kad privalomo vykdymo priemonės galima pradėti vykdyti tik pagal vykdomąjį dokumentą, apsaugos priemonės galima taikyti ir iki vykdomojo dokumento išdavimo. Jomis kreditoriui sudaromos sąlygos užtikrinti savo teises, kol jis laukia vykdomojo dokumento.

Apsaugos priemonės yra areštai ir teisiniai suvaržymai. Leidimą taikyti šias priemones išduoda teisėjas, jeigu pareiškėjo reikalavimas iš esmės atrodo pagrįstas ir pareiškėjas įrodo aplinkybes, dėl kurių, tikėtina, išieškojimas bus apsunkintas. Išankstinis teisėjo leidimas nereikalingas, kai kreditorius turi teismo sprendimą, kuris dar nėra tapęs vykdytinu. Bet kuriuo atveju šiomis sąlygomis priimtoms priemonės nustoja galioti, jeigu antstolis labai greitai apie jas nepraneša skolininkui ir jeigu kreditorius neinicijavo bylos dėl dalyko esmės, kad gautų savo reikalavimą patvirtinantį teismo sprendimą.

Laikas, kuriuo gali būti atliekamos privalomo vykdymo priemonės

Vykdymo priemonės gali būti vykdomos tik 6.00–21.00 val. Jas draudžiama vykdyti sekmadieniais ir valstybinių švenčių dienomis, nebent vykdymo teisėjas suteikė išankstinį leidimą.

Privalomo vykdymo priemonių išlaidos

Antstoliams už jų paslaugas mokama. Kreditorius sumoka privalomo vykdymo priemonių išlaidas, vėliau šias išlaidas skolininkas privalo jam kompensuoti kartu su skola. Tačiau kreditorius vis tiek sumoka šių išlaidų dalį.

Antstolių atlyginimas reglamentuojamas 2016 m. vasario 26 d. Nutarimu Nr. 2016-230 ir 2016 m. vasario 26 d. įsakyму, kuriuo nustatoma jiems už kiekvieną vykdyto priemonę mokėtina suma. Visų pirma šiai mokesčių skalei priklauso:

- fiksuotas mokestis už kiekvieną priemonę, t. y. įsakymu nustatyta konkretaus dydžio suma; pagal ieškinio sumą šis fiksuotas mokestis dauginamas iš 0,5 (už ne didesnę kaip 128 EUR reikalavimą), iš 1 (už 128–1 280 EUR reikalavimą) arba iš 2 (už didesnę negu 1 280 EUR reikalavimą);
- mokestis už proceso pradėjimą, kuris gali būti imamas tik vieną kartą už vieną vykdomąjį dokumentą; tai yra 4,29 EUR, kai reikalavimas yra mažesnis negu 76 EUR; jeigu reikalavimas didesnis, mokestis yra proporcingas reikalavimo sumai ir gali būti ne didesnis kaip 268,13 EUR;
- mokestis už išieškojimą ir įvykdymą; tai yra proporcinis kintamas mokestis, kurį antstolis ima tik tuo atveju, jeigu jis išieškojo visą reikalavimo sumą arba jos dalį; bet kuriuo atveju dalį šio mokesčio privalo sumokėti kreditorius (Komerčinės veiklos kodekso (pranc. *Code de commerce*) A. 444-32 straipsnis);
- bylos administravimo mokesčiai; antstolis ima 6,42 EUR už kiekvieną skolininko atliktą mokėjimą dalimis, išskyrus skolos dalį, už kurią jis neturi teisės imti šios sumos; šie mokesčiai už konkrečią bylą negali viršyti 33 EUR;
- 7,68 EUR transporto išlaidos (8,80 EUR, jeigu pranešimas teikiamas tik elektroninėmis priemonėmis);
- PVM (20 %);
- su tam tikromis išimtimis – vienodo dydžio 14,89 EUR mokestis (2017 m. sausio 1 d. duomenimis), kurį antstoliai sumoka valstybei;
- pašto išlaidos, skirtos laiškam, kuriais atliekami privalomi procesiniai formalumai;
- šaltkalvio, kraustymo, transporto priemonės saugojimo ir baldų sandėliavimo išlaidos (pagal sąskaitą faktūrą).

Pavyzdžiui, jeigu išieškoma 10 000 EUR suma, minimali tam tikrų vykdymo priemonių mokesčių suma yra tokia:

prevencinis banko sąskaitos areštas: 129,64 EUR, įskaitant mokesčius (fiksuotas mokestis, transporto išlaidos ir vienodo dydžio mokestis);

kilnojamojo turto areštas arba pardavimas: 114,21 EUR, įskaitant mokesčius (fiksuotas mokestis, transporto išlaidos ir vienodo dydžio mokestis);

transporto priemonės areštas pateikiant deklaraciją prefektūroje: 124,50 EUR, įskaitant mokesčius (fiksuotas mokestis, transporto išlaidos ir vienodo dydžio mokestis);

oficialus raginimas sumokėti kartu su nekilnojamojo turto areštu: 178,55 EUR, įskaitant mokesčius (fiksuotas mokestis, transporto išlaidos ir vienodo dydžio mokestis).

Be šių fiksuotų mokesčių, taikomi proporciniai mokesčiai, kurie už visą reikalavimą siekia 707,52 EUR, įskaitant mokesčius, iš kurių 118,46 EUR sumoka skolininkas, o 589,06 EUR – kreditorius.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Iš esmės norint taikyti vykdomaisiais dokumentais pagrįstas vykdymo priemones nereikalinga jokia teismo nutartis (žr. 3.1 punktą).

Vykdomojo dokumento neturintys kreditoriai gali inicijuoti apsaugos priemones, jeigu įvykdomos tam tikros sąlygos (žr. 3.1 punktą).

4 Vykdyto priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Iš esmės privalomo vykdymo priemonė gali būti taikoma visam skolininkui priklausančiam turtui.

Tačiau išimties tvarka teisės aktuose nurodyta, kad tam tikras turtas negali būti areštuojamas. Tai visų pirma yra:

sumos, reikalingos pragyvenimui; taigi, pavyzdžiui, negalima areštuoti visų asmens uždirbtų pajamų, nes tam asmeniui turi būti palikta suma, pakankama jo kasdieniams poreikiams patenkinti; ta suma nustatoma kasmet, ją nustatant atsižvelgiama į uždirbtų pajamų sumą ir išlaikytinių skaičių;

kilnojamieji daiktai, reikalingi kasdieniam skolininko gyvenimui ir darbui; iš esmės šiuos daiktus galima areštuoti tik siekiant užtikrinti jų kainos sumokėjimą

arba jeigu jie yra nemažos vertės; šių daiktų sąrašas išdėstytas Civilinio vykdymo proceso kodekso R. 112-2 straipsnyje; pavyzdžiui, negalima areštuoti

skolininko lovos arba stalo, nebent areštas grindžiamas jų pirkimo kainos nesumokėjimu arba tai yra didelės vertės daiktai;

turtas, būtinas neįgaliajam arba skirtas ligoniui prižiūrėti; pavyzdžiui, negalima areštuoti neįgaliųjų vežimėlio.

Tam tikrais atvejais individualių įmonių savininkams taip pat suteikiama viso ar dalies jų turto apsauga.

4.2 Koks yra vykdyto priemonių poveikis?

Privalomo vykdymo priemonės, nukreiptos į kilnojamąjį turtą ir pinigines skolas, vykdomos keliais etapais. Pirmiausia antstolis areštuoja turtą. Areštas reiškia, kad turtu negalima disponuoti. Areštu skolininkui draudžiama perleisti areštuotą kilnojamąjį turtą. Jeigu skolininkas nevykdo šios prievolės išlaikyti savo turto nuosavybę, jis daro nusikalstamą veiką. Areštuotos pinigų sumos lieka užblokuotos skolininko sąskaitoje. Tada antstolis apie areštą informuoja skolininką. Jeigu skolininkas neužginčija arešto perduodamas šį klausimą vykdyto teisėjui, antstolis gali konfiskuoti kilnojamąjį turtą ir surengti jo pardavimą viešame aukcione arba pasirūpinti areštuotų sumų perdavimu. Jeigu areštas užginčijamas, vykdyto teisėjas priima nutartį ir leidžia atlikti privalomo vykdymo priemonę arba ją sustabdo, jeigu ji nebuvo pagrįstai atlikta.

Į pastatus nukreipta privalomo vykdymo priemonė yra nekilnojamojo turto arešto procedūra. Ji pradama, kai antstolis išduoda skolininkui oficialų raginimą sumokėti, kartu areštuodamas turtą, o tai reiškia, kad turtu negalima disponuoti. Tada kreditorius perduoda bylą vykdyto teisėjui, kad šis nustatytų, kokius veiksmus toliau atlikti byloje. Jeigu galimas privatus turto pardavimas ir skolininkas to prašo, teisėjas nukreipia bylą privataus pardavimo linkme ir nustato terminą tam pardavimui atlikti. Jeigu privatus pardavimas yra neįmanomas arba nepavyko, teisėjas nurodo parduoti turtą viešame aukcione. Viešas aukcionas rengiamas per posėdį, dalyvaujant teisėjui.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Vykdomieji dokumentai iš esmės gali būti įvykdyti per 10 metų (Civilinio vykdymo proceso kodekso L. 111-4 straipsnis). Tas laikotarpis pradamas skaičiuoti, kai remiantis tuo vykdomuoju dokumentu pradama vykdyti privalomo vykdymo priemonė.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Šis klausimas aktualus tik dėl:

- arešto, kai kreditorius dar neturi vykdomojo dokumento,
- uždirbtų pajamų arešto,
- nekilnojamojo turto arešto.

Šios procedūros yra vienintelės privalomo vykdymo priemonės, dėl kurių leidimą turi duoti vykdymo teisėjas. Teisėjo nutartis gali būti skundžiama apeliaciniu skundu arba kasaciniu skundu Kasaciniam Teismui (pranc. *Cour de cassation*), priklausomai nuo ieškinio sumos.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Vykdomieji dokumentai iš esmės gali būti įvykdyti per 10 metų (Civilinio vykdymo proceso kodekso L. 111-4 straipsnis). Tas laikotarpis pradamas skaičiuoti, kai remiantis tuo vykdomuoju dokumentu pradama vykdyti privalomo vykdymo priemonė.

Vykdomos priemonės gali būti vykdomos tik 6.00–21.00 val. Jas draudžiama vykdyti sekmadieniais ir valstybinių švenčių dienomis, nebent vykdymo teisėjas davė išankstinį leidimą.

Be to, vykdymo procedūros turi būti ribojamos atsižvelgiant į tai, kiek tai yra būtina siekiant išieškoti reikalavimą, be to, pasirenkant šias priemones negalima piktnaudžiauti.

Be to, tam tikras turtas negali būti areštuojamas (žr. 4.1 punktą) ir dėl bet kokie gyvenamajam būstui priskiriamų patalpų arešto ar pardavimo turi būti gautas išankstinis leidimas, jeigu tokiu areštu siekiama išieškoti kitokį reikalavimą negu mažesnės nei 535 EUR sumos išlaikymas (Civilinio vykdymo proceso kodekso L. 221-2 ir R. 221-2 straipsniai).

Galiausiai, jeigu skolininkas turi imunitetą nuo išieškojimo, į jo turtą, kuriam taikomas tas imunitetas, privalomo vykdymo priemonės negali būti nukreipiamos. Siekiant privalomo vykdymo priemonę nukreipti į tokiam asmeniui priklausančią turtą remiantis tuo, kad jam netaikomas imunitetas nuo išieškojimo, reikia gauti išankstinį teisėjo leidimą (Civilinio vykdymo proceso kodekso L. 111-1–L. 111-3 ir R. 111-1–R. 111-5 straipsniai).

Susijusios nuorodos

[Legifrance](#)

[Nacionalinių antstolių rūmų \(pranc. *Chambre Nationale des Huissiers de Justice*\) svetainė](#)

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 22/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Kroatija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Kroatijos Respublikoje vykdymo procesas reglamentuojamas Vykdymo įstatymo (kroat. *Ovršni zakon*) (*Narodne Novine* (NN; Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys), Nr. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 ir 73/17; toliau – OZ) nuostatomis. Šiuo įstatymu reglamentuojama tvarka, kuria teismai ir notarai atlieka priverstinį reikalavimų išieškojimą pagal vykdomuosius dokumentus ir autentiškus dokumentus (vykdymo procedūra), jeigu specialiajame įstatyme nenumatyta kitaip.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Teismai vykdyto procesą atlieka pagal vykdomuosius dokumentus, o notarai – pagal autentiškus dokumentus.

Vykdomojo dokumento apibrėžtis pateikta OZ 23 straipsnyje, o autentiški dokumentai apibūdinti OZ 31 straipsnyje.

Vykdyto procedūros sudedamoji dalis taip pat yra Finansų agentūra (kroat. *Financijska agencija*, toliau – Agentūra) – teisinis subjektas, atliekantis vykdymą pagal OZ nuostatas ir įstatymą, kuriuo reglamentuojamas lėšų išieškojimas, taip pat darbdaviai, Kroatijos pensijų draudimo institutas (kroat. *Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje*) ir kitos įstatymuose numatytos institucijos.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

Teismai vykdyto procesą atlieka pagal vykdomuosius dokumentus, kurie pagal OZ yra šie:

1. vykdytini teismų sprendimai ir susitarimai,
2. vykdytini susitarimai, nurodyti Civilinio proceso įstatymo 186 straipsnio a punkte,
3. vykdytini arbitražo teismo sprendimai,
4. vykdytini sprendimai, paskelbti administracinio proceso metu, ir vykdytini susitarimai, pasiekti administracinio proceso metu, jeigu tai apima pinigines prievolės vykdymą ir jeigu įstatyme nenumatyta kitaip,
5. notarinis vykdyto sprendimas ir notarinė vykdyto sąlyga,
6. susitarimai, pasiekti Kroatijos Respublikos garbės teismų (kroat. *sudovi časti*) kolegijų nagrinėjamosiose bylose, ir susitarimai, pasiekti vykstant tarpininkavimo procesams, kaip numatyta įstatymo, kuriuo reglamentuojami tarpininkavimo procesai, nuostatomis,
7. kiti dokumentai, kurie įstatymais yra pripažinti vykdytiniais.

Vykdytini dokumentai yra tinkami vykdyti, jeigu juose nurodytas kreditorius ir skolininkas, pinigines prievolės įvykdymo dalykas, rūšis, apimtis ir laikas.

Jeigu vykdytinasis dokumentas yra sprendimas, kuriame raginama išieškoti skolą mokėjimo būdu arba atliekant tam tikrą veiksmą, jame taip pat turi būti nurodytas savanoriško įvykdymo terminas, o jeigu savanoriško įvykdymo terminas nenurodytas, tada šį terminą vykdomajame rašte nurodo teismas.

3.1 Procedūra

Kreditorius, remdamasis vykdytinu dokumentu, inicijuoja vykdymo procesą pateikdamas teismui prašymą dėl vykdymo. Prašymus dėl vykdymo kreditorius gali teikti asmeniškai kaip proceso šalis, arba per atstovą. Kai konkrečiai nurodyta įstatymuose, vykdymo procesas gali būti inicijuojamas *ex officio*. Dalykinį teisingumą vykdyto procese turi savivaldybių teismai, jeigu įstatymuose nenumatyta kitaip. Vykdytas atliekamas laikantis vykdomajame rašte nurodytų apribojimų.

Vykdomajame rašte turi būti nurodytas vykdytinasis, t. y. autentiškas, dokumentas, kuriuo remiantis atliekamas vykdymas, taip pat kreditorius ir šalis, kurios atžvilgiu siekiama įvykdyti reikalavimą (skolininkas), vykdomas reikalavimas, vykdymo priemonės ir dalykas, kita informacija, reikalinga vykdymui atlikti.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Prašyme dėl vykdymo turi būti išdėstytas prašymas atlikti vykdymą, jame nurodomas vykdytinasis arba autentiškas dokumentas, kuriuo remiantis siekiama atlikti vykdymą, taip pat kreditorius ir skolininkas, kreditoriaus ir skolininko asmens kodai, reikalavimas, kurį siekiama įvykdyti, priemonės, reikalingos vykdymui atlikti, ir (prireikus) vykdymo dalykas. Prašyme turi būti nurodyta ir kita privaloma informacija, reikalinga vykdymui atlikti.

Prašyme dėl vykdymo remiantis autentišku dokumentu turi būti išdėstyti:

1. prašymas teismui nurodyti skolininkui per aštuonias dienas, o jeigu ginčas kilo dėl įsakomojo vekselio arba čekio – per tris dienas patenkinti reikalavimą ir sumokėti visas su tuo susijusias išlaidas,
2. vykdytinasis prašymas.

Taigi, pagrindinės sąlygos, kurios turi būti įvykdytos, kad būtų išduotas vykdomasis dokumentas, yra vykdytinasis arba autentiškas dokumentas, kuriuo remiantis nurodoma atlikti vykdymą, ir vykdytinasis prašymas.

4 Vykdyto priemonių paskirtis ir pobūdis

Vykdyto dalykas yra daiktai ir teisės, kurie pagal įstatymus gali būti vykdyto dalykas, kai juos siekiama išieškoti pagal reikalavimą. Vykdytas atliekamas siekiant patenkinti kreditoriaus reikalavimą išieškoti daiktus, sudarančius skolininko turto dalį.

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Vykdyto dalykas gali būti skolininko turtas (pinigai, nekilnojamas turtas, kilnojamas turtas, vertybiniai popieriai ar dalyvavimas) arba tam tikros pareiškėjo neturtinės teisės (kilnojamojo turto perdavimas ir pristatymas, išskeldinimas iš nekilnojamojo turto ir jo perdavimas, asmens gražinimas į darbą ir kt.). Proceso metu pareiškėjas gali pasirinkti, kuriuos daiktus jis nori išieškoti.

Daiktai, kuriais neprekiuojama, negali būti išieškomi, taip pat negali būti išieškomi kiti daiktai, kai tai draudžiama specialiaisiais teisės aktais. Negali būti išieškoma pagal mokesčiais pagrįstus reikalavimus, negali būti išieškomos ir kitos rinkliavos.

Be to, negali būti išieškomi gynybai skirti įrenginiai, ginklai ir įranga, taip pat vietos ir regioninės valdžios institucijų ir teisminių institucijų darbui skirti įrenginiai. Ar tam tikras objektas ar teisė gali būti išieškomi, t. y. ar vykdytas daikto arba teisės atžvilgiu yra apribotas, vertinama atsižvelgiant į aplinkybes, buvusias tuo metu, kai buvo pateiktas prašymas dėl vykdymo, jeigu OZ konkrečiai nenumatyta kitaip.

4.2 Koks yra vykdyto priemonių poveikis?

Pagrindiniai vykdyto užtikrinimo priemonių padariniai – apribojamos skolininko teisės disponuoti turtu.

Nekilnojamojo ir kilnojamojo turto atžvilgiu atliekant vykdyto procedūras nekilnojamas arba kilnojamas turtas parduodamas, kad iš pardavimo pajamų būtų patenkintas kreditoriaus reikalavimas.

Finansių reikalavimų vykdyto procedūros baigiamos reikalavimui patenkinti reikalingos sumos konfiskavimu pagal piniginį reikalavimą ir jos pervedimu kreditoriui.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Vykdyto užtikrinimo priemonės galioja, kol baigiamas vykdyto procesas, o tai įvyksta, kai iki galo patenkinamas kreditoriaus reikalavimas arba jis atsiima prašymą dėl vykdymo.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Skolininkas turi teisę:

- apskųsti išduotą vykdomąjį raštą arba
- apskųsti notaro sprendimą, priimtą pagal autentišką dokumentą.

Leistinu apeliacinio skundu laiku apskundus vykdomąjį raštą, išduotą pagal vykdytiną dokumentą, vykdyto procesas nesustabdomas.

Leistinu skundu laiku apskundus notaro sprendimą, priimtą pagal autentišką dokumentą (dėl kurio teismas priėmė sprendimą ir kuris buvo pateiktas notarui), procesas pertvarkomas į standartinį ieškinio nagrinėjimo procesą (kroat. *klasična parnica*) ir ieškinys toliau nagrinėjamas teisme, kuriame proceso šalys – dabartinis pareiškėjas (buvęs kreditorius) ir atsakovas (buvęs skolininkas), – siekdami laimėti procesą, turi pagrįsti savo argumentus. Jeigu įvykdomos OZ nurodytos būtinos sąlygos, skolininkas turi teisę sustabdyti vykdyto procesą.

6 Ar vykdyto procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Teismas vykdyto apibrėžia tokiomis priemonėmis ir tokių daiktų atžvilgiu, kokie nurodyti prašyme dėl vykdymo. Jeigu siūlomos kelios priemonės ir daiktai, teismas skolininko siūlymu apriboja vykdyto ir jį taiko tik pasirinktoms priemonėms ar daiktams, jeigu jie laikomi pakankamais reikalavimui patenkinti.

Vienas iš pagrindinių vykdyto procedūros principų – atliktas vykdyto ir laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūras, teismas privalo gerbti skolininko orumą, taigi, užtikrinti, kad vykdytas būtų kuo palankesnis.

Skolininko apsauga užtikrinama į vykdyto procesą neįtraukiant daiktų ir priemonių (arba įtraukiant tik dalį jų), iš kurių arba kuriais naudojantis vykdyto proceso metu galima priverstinai patenkinti kreditoriaus reikalavimą – skolininkui suteikiamos tam tikros procesinės ir materialinės garantijos, susijusios su vykdyto. Ši apsauga pasireiškia tuo, jog sprendžiant, ar vykdytas yra leistinas, nustatant vykdyto priemones ir daiktus, kurių atžvilgiu jis taikomas, ir taikant kreditoriaus reikalavimo priverstinio patenkimo procedūrą, vadovaujamosi teisėtumo principu.

Esama nekilnojamojo turto išieškojimo apribojimų, susijusių su daiktais, kurių negalima išieškoti, kaip nurodyta OZ 91 straipsnyje.

Esama kilnojamojo turto išieškojimo apribojimų, susijusių su daiktais, kurių negalima išieškoti, kaip nurodyta OZ 135 straipsnyje.

Esama išieškojimo pagal piniginius reikalavimus apribojimų, kurie yra nurodyti OZ 173 straipsnyje, o OZ 172 straipsnyje nurodyta, iš kokių skolininko pajamų išieškoti negalima.

OZ 212 straipsnyje nurodytos specialios išieškojimo taisyklės, susijusios su lėšomis, kurių neleidžiama išieškoti arba kurių išieškojimas ribojamas, o OZ 241 ir 242 straipsniuose išdėstytos specialios taisyklės, kokios išimties ir apribojimai taikomi išieškant iš juridinių subjektų.

Skolininkų, kurie yra fiziniai asmenys, apsauga atliekant išieškojimo pagal piniginius reikalavimus procedūras numatyta OZ 75 straipsnyje, o juridinių subjektų apsauga numatyta OZ 76 straipsnyje.

OZ nuostatomis, kuriose nurodyti vykdyto apribojimai, t. y. kuriomis draudžiama išieškoti tam tikrus daiktus, numatyta skolininko apsauga vykdyto proceso metu.

Šis tinklalapis priklauso portalui Jūsų Europa.

Laukiame jūsų atsiliepimų apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 22/12/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Italija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdymas – priverstinis teismo sprendimų ir kitų vykdomųjų dokumentų (skolos dokumentų, viešų potvarkių (it. *atti pubblici*) ir su konkrečiomis paslaugomis susijusių privačių aktų, kurių autentiškumas patvirtintas) įgyvendinimas. Šiame etape, kurio metu vis dar vyksta teisminis nagrinėjimas, gali įsikišti teisėsaugos ir teisėtvarkos tarnybos, jeigu skolininkas savanoriškai nevykdo prievolių.

2 Kokia institucija ar institucijos įgalios vykdyti šiuos sprendimus?

Kompetenciją atlikti vykdymo veiksmus turi bendrosios kompetencijos teismai. Prašymas dėl vykdymo atsisakymo, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1215/2012 (reglamento „Bruselis I“ nauja redakcija) 47 straipsnio 1 dalyje, taip pat turi būti pateikiamas bendrosios kompetencijos teismams.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

Vykdomojo dokumento turėjimas yra būtina ir pakankama sąlyga vykdymo veiksmams pradėti. Vykdomieji dokumentai paprastai yra nustatyti įstatymu, t. y. Civilinio proceso kodekso 474 straipsniu; vykdomieji dokumentai yra dviejų rūšių: teisminiai ir neteisminiai. Teisminiai vykdomieji dokumentai – teismo sprendimai, aktai ir nutartys, kuriuos teismas priėmė bylos nagrinėjimo metu arba proceso pabaigoje. Neteisminiai dokumentai – šalių savarankiškai sudaryti skolos dokumentai, vieši potvarkiai ir privatūs aktai, kurių autentiškumas patvirtintas.

3.1 Procedūra

Vykdymas pradedamas, kai skolininkui įteikiamas vykdomasis dokumentas; tai turi būti vykdytina kopija, kaip nustatyta Civilinio proceso kodekso 475 straipsnyje, ir vykdymo nutartis (it. *precetto*), kuri yra preliminarus sprendimas, kuriuo skolininkas įpareigojamas įvykdyti prievolę per ne trumpesnę nei 10 dienų laikotarpį ir kuriuo įspėjama, kad priešingu atveju bus pradėtas priverstinis vykdymas pagal Civilinio proceso kodekso 480 straipsnį. 480 straipsnio trečioje pastraipoje nustatyta, kad vykdymo nutartyje kreditorius privalo pasirinkti nuolatinę gyvenamąją vietą savivaldybėje, kurioje jurisdikciją turi vykdydamą užtikrinantis teismas. Jeigu nuolatinė gyvenamoji vieta nepasirenkama, skundai dėl vykdymo nutarties paduodami nutarties įteikimo vietoje teismui, o pranešimai kreditoriumi įteikiami to paties teismo raštiniame. Įvykdyti šiuos oficialius reikalavimus, antstolis gali pradėti vykdymo procesą nuo arešto, tačiau pirmiausia jis turi parodyti minėtus reikalaujamus dokumentus. Areštas atliekamas per 90 dienų nuo vykdymo nutarties įteikimo dienos, bet ne anksčiau nei toje nutartyje nurodytą dieną, priešingu atveju nutartis nebegalios (481 straipsnis). Šiame etape būtinas teisinis atstovavimas.

Areštas nustoja galioti, jeigu per 45 dienas nuo jo atlikimo neprašoma perduoti ar parduoti turtą.

Pasitelkus teisėsaugos ir teisėtvarkos tarnybas, vykdytu siekiama užtikrinti priverstinį neįvykdytų prievolių įgyvendinimą. Vykdydamą galima taikyti finansinėms skoloms ir prievolėms, susijusioms su kilnojamojo turto perdavimu arba nekilnojamojo turto atlaisvinimu, ir nepakeičiamoms teigiamoms prievolėms.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Būtina ir pakankama sąlyga vykdymui pradėti yra vykdomojo dokumento, kuriame nustatyta „tikra, fiksuoto dydžio ir mokėtina“ teisė (it. *certo, liquido ed esigibile*) (474 straipsnis), turėjimas. Tikrumo laipsnis priklauso nuo vykdomojo dokumento: akivaizdu, kad didesnę tikrumo laipsnį suteikia pirmos instancijos teismo sprendimas (kuris yra preliminarai vykdytinas), palyginti su skolos dokumentu arba sandoriais, patvirtintais viešais potvarkiais arba privačiais aktais, kurių autentiškumas patvirtintas.

4 Vykdomojo priemonių paskirtis ir pobūdis

Vykdydamą užtikrinantis teismas proceso metu taiko įvairių rūšių priemones, paprastai priimdamas įsakymus (it. *ordinanze*). Tai yra įvairios priemonės: nuo priemonių, kurios yra reikalingos norint nustatyti tinkamo bylos nagrinėjimo taisyklės, iki priemonių dėl daikto perdavimo, pvz., dekretas (it. *decreto*), kuriuo areštuotas turtas perduodamas asmeniui, kuris už jį aukcione pasiūlė didžiausią kainą.

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Konfiskuoti galima toliau nurodytą turtą: a) kilnojamąjį turtą, b) nekilnojamąjį turtą, c) skolininko reikalavimus ir kilnojamąjį turtą, kurį skolininkas laiko trečiųjų šalių patalpose, d) įmonių akcijas.

Taip pat gali būti užtikrinamas prievolių atiduoti kilnojamąjį turtą ir atlaisvinti nekilnojamąjį turtą ir pakeičiamų teigiamų bei neigiamų prievolių vykdymas.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Pinigų sumų išieškojimo, kuris pradedamas areštu, atveju vykdymas reiškia, kad skolininkas, kurio atžvilgiu buvo įvykdyta vykdymo nutartis, areštuotais pinigais negali naudotis. Todėl visi disponavimo tais pinigais veiksmai negalios ir jais negalima užkirsti kelio vykdymui.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Vykdomojo priemonės – pareiktų reikalavimų patenkinimo priemonės, todėl tyrimų metu jų negalima naudoti kaip įrodymų.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Teisės sistemoje skolininkui (ir (arba) trečiosioms šalims, į kurias nukreiptas vykdymas) leidžiama apskųsti su vykdomojo procedūra susijusius aktus ir teismo sprendimus. Dėl skundų gali būti priimami dviejų rūšių teismo sprendimai:

– skundas dėl vykdymo (it. *opposizione all'esecuzione*) (Civilinio proceso kodekso 615 ir 616 straipsniai), kuriuo ginčijama teisė tęsti vykdymą (arba kreditoriaus teisė tęsti vykdymą);

– skundas dėl vykdomųjų dokumentų (it. *opposizione agli atti esecutivi*) (Civilinio proceso kodekso 617 ir 618 straipsniai), kuriuo ginčijamas procesinės klaidos (t. y. su vykdomojo procedūra susijusių dokumentų teisėtumas).

Skundai dėl vykdymo arba vykdomųjų dokumentų, paduoti prieš priverstinio vykdymo pradžią, apibūdinami kaip skundai dėl vykdymo nutarties (it. *precetto*), nes jie paduodami po to, kai įteikiamas dokumentas, kuriuo iš anksto pranešama apie vykdymo pradžią: pagal bendrąsias kodekso nuostatas skundas dėl vykdymo nutarties paduodamas teismui, kuris turi jurisdikciją byloje arba jurisdikcija jam priklauso pagal sumą ir teritoriją.

Jeigu vykdymas jau prasidėjo arba arešto orderis jau įteiktas, vykdymas arba vykdomieji dokumentai apskundžiami paduodant konkretų skundą vykdomajam teismui.

Trečiosios šalys, teigiančios, kad jos turi daiktines teises į areštuotą turtą, gali paduoti skundą vykdomajam teismui ir tai turi padaryti iki turto pardavimo arba perdavimo.

Šis klausimas teisiškai reglamentuojamas Civilinio proceso kodekso 615, 616, 617, 618 ir 619 straipsniais.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Be daiktų, kurių pagal specialias teisinės nuostatas negalima areštuoti, areštas negali būti taikomas toliau nurodytam turtui:

1) šventiems objektams ir daiktams, naudojamiems religinėms apeigoms;

2) vestuviniams žiedams, drabužiams, namų ūkio tekstilėi, lovoms, pietų stalams ir kėdėms, drabužių spintoms, komodomams, šaldytuvams, dujinėms ir elektrinėms viryklėms ir orkaitėms, skalbimo mašinoms, namų ūkio ir virtuvės įrankiams ir baldams, kuriuose jie laikomi, kad jų pakaktų skolininko ir jo namų ūkio poreikiams patenkinti; tačiau tai neapima didelės vertės baldų (išskyrus lovas), įskaitant vertingus antikvarinius ir patvirtintą meninę vertę turinčius daiktus;

3) maistui ir kurui, kuris yra būtinas skolininkui ir ankstesniuose punktuose nurodytiems kitiems asmenims pragyventi vieną mėnesį.

Didelę piniginę vertę turintys baldai (išskyrus lovas) (įskaitant vertingus antikvarinius ir patvirtintą meninę vertę turinčius daiktus) taip pat negali būti areštuojami.

Ginklai ir kiti daiktai, kuriuos skolininkas turi turėti, kad galėtų teikti viešąsias paslaugas, apdovanojimai, laiškai, užrašai ir apskritai šeimos dokumentai, taip pat rankraščiai, išskyrus atvejus, kai jie yra kolekcijos dalis, negali būti areštuojami.

Įstatyme nustatyta, kad *inter alia* negalima areštuoti valstybei priklausančio turto, valstybei ar kitam viešajam subjektui priklausančio turto, kuriuo negalima disponuoti, turto, kuriam taikomas sutuoktinių turto režimas, bažnytinėms institucijoms priklausančio turto ir religinių pastatų.

Vykdymo veiksmas negali būti sėkmingas, jeigu visiškai pasibaigė reikalavimui taikomas senaties terminas. Senaties terminai priklauso nuo atitinkamos teisės. Tačiau svarbu pažymėti, kad kartais įstatymuose būna nustatyti skirtingi senaties terminai, kurių trukmė priklauso nuo reikalavimą, kuriuo grindžiamas vykdymas, patvirtinančio dokumento rūšies. Pavyzdžiui, teismo sprendime nustatytam reikalavimui taikomas 10 metų senaties terminas, net jeigu šios rūšies reikalavimui galioja įstatymuose nustatytas trumpesnis senaties terminas.

Įstatymai buvo neseniai pakeisti taip, kad skolininko nuolatinės buvimo vietos, laikinos ar nuolatinės gyvenamosios vietos arba pagrindinės buveinės teismas kreditoriaus prašymu gali leisti areštuoti turtą elektroniniu būdu (Civilinio proceso kodekso 492-bis straipsnis, pakeistas [2015 m. birželio 27 d. įstatyminiu dekretu Nr. 83](#) (pakeistas [2015 m. rugpjūčio 6 d. įstatymu Nr. 132](#))); taip pat buvo nustatyti mokėjimo dalimis būdai, jeigu vykdymas yra nukreiptas į kilnojamuosius daiktus, kurie taikomi keičiant areštuotiems daiktams taikomas priemones (it. *conversione del pignoramento*).

Susiję priedai

Civilinio proceso kodeksas (474–482 straipsniai) (64 Kb) [it](#)

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 22/12/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Kipras

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdymas – tai priverstinis teismo sprendimo ar nutarties turinio įgyvendinimas padedant teismui, o kartais – papildomai pasitelkiant kitus kompetentingus pareigūnus ar tarnybas (pvz., Žemės registrą (gr. *Ktimatología*)). Teismo sprendimą ar nutartį gavusi šalis gali prašyti teismo imtis vykdymo priemonių.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Teismų tarnyba (antstoliai) ir Žemės registras. Institucija, kompetentinga vykdyti nutartį siekiant išieškoti uždelstus išlaikymo mokėjimus, yra policija.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

Teismo sprendimas ar nutartis vykdytini nuo jų įteikimo momento. Skundo pateikimo terminas savaime nesustabdo vykdymo; skundo pateikėjas šiuo tikslu turi pateikti pagrįstą prašymą.

3.1 Procedūra

Jeigu dokumentą išduoda ne teismas (pvz., priimamas arbitražo sprendimas), jis nėra savaime vykdytinas, tačiau gali tapti vykdytinas, jei jį vykdytinu pripažįsta teismas. Teismas, turintis jurisdikciją priimti nutartį dėl ne teismo ar užsienio valstybės teismo akto vykdymo, yra asmens, kurio atžvilgiu bus atliekamas vykdymas, gyvenamosios vietos apylinkės teismas arba šeimos bylą teismas, jei nutartis yra dėl išlaikymo. Teismų sprendimus paprastai vykdo teisme bylą vedęs advokatas, taikydamas vieną iš 3.1 skirsnyje nustatytų vykdymo būdų.

Kad užsienio teismo sprendimas būtų įregistruotas ir įvykdytas pagal daugiašalį ar dvišalį susitarimą, procedūrą atlieka Teisingumo ir viešosios tvarkos ministerija kaip centrinė įstaiga, pasitelkdama Teisės tarnybą (gr. *Nomikí Ypiresía*). Kitais atvejais procedūrą galima vykdyti per privačius advokatus.

Procedūros išlaidų neįmanoma nustatyti iš anksto, tačiau jas apskaičiuoja teismo sekretorius, remdamasis mokesčių taisyklėmis, ir juos sumokėti įpareigojamas asmuo, kurio nenaudai priimtas teismo sprendimas.

Vykdymas paprastai atliekamas per antstolius (gr. *dikastikoí epidótes*), kurie yra valstybės tarnautojai, nuolat dirbantys teisme. Siekiant paspartinti vykdymo procedūrą įteikti dokumentus visose civilinėse bylose nuo 1996 m. patikėta privačioms bendrovėms, todėl antstoliai gali skirti daugiau dėmesio teismo sprendimų vykdymui.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Jeigu teismo sprendimas vykdomas tarp šalių Kipre, taikomi skirtingi kriterijai, kurie priklauso nuo konkrečios bylos. Turi būti priimtas teismo sprendimas, jis turi būti įteiktas, kad atsirastų prievolė, o atsakovas turi atsakyti sumokėti priteistą sumą arba jos nesumokėti.

Paprastai nutarties dėl užsienio valstybės teismo sprendimo vykdymo priėmimo kriterijai nurodomi atitinkamame susitarime. Šiuo atveju taikoma įprasta sąlyga, kad atsakovui turi būti tinkamai pranešta apie jam užsienio šalyje iškeltą bylą.

4 Vykdymo priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Daiktai, į kuriuos galima nukreipti išieškojimą, yra banko sąskaitos, akcijos, registruotos transporto priemonės, nekilnojamas turtas ir kiti daiktai. Išieškojimo negalima nukreipti į labai asmeniškų daiktus, kurie yra būtini atsakovui pragyventi arba verstis savo profesija.

Vykdymo priemonės:

kilnojamojo turto arešto ir pardavimo orderis (gr. *éntalma katáschesis kai pólisis*);

kilnojamojo turto paėmimo orderis (gr. *éntalma parádosis*) (jei kilnojamas turtas yra ieškinio dalykas, pvz., ieškinio dėl išperkamosios nuomos sutarties pažeidimo, išperkamosios nuomos dalykas);

vykdomasis raštas dėl iš kitų asmenų skolininkui priklausančio turto arešto (gr. *éntalma katáschesis eis cheíras trítou*);

nurodymas mėnesiniais mokėjimais sumokėti teismo sprendimu nustatytą skolą;

nurodymas nuskaičiuoti (gr. *diátagma apokopís*) asmens, teismo sprendimu pripažinto skolininku, mėnesines pajamas (įteikiamas darbdaviui vykdyti);

nurodymas atlaisvinti (gr. *éntalma parádosis katochís*) nekilnojamąjį turtą;

nurodymas parduoti (gr. *éntalma pólisis*) nekilnojamąjį turtą;

nurodymas nustatyti sąlyginį įpareigojimą nekilnojamajam turtui (gr. *mesengýisi*) (išduodamas asmeniui, kuris teismo sprendimu pripažintas skolininku, paprašius, jei teismas įsitikina, kad per trejus metus pajamos iš nekilnojamojo turto gali padengti priteistą skolą, palūkanas ir visas išlaidas);

nekilnojamojo turto įkeitimas (gr. *epivárynsi*), nurodytas teismo sprendime;

bankrotas;

įmonės likvidavimas.

Jei priimama nutartis dėl išlaikymo, vykdymas apima galimybę išduoti skolininko suėmimo orderį (gr. *fylakistiríou éntalma*).

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Skolininkas ir bet kuris trečiasis asmuo privalo vykdyti teismo sprendimą, kuriuo nustatoma vykdymo priemonė. Jei skolininkas atsisako atlikti nutartyje, kuria nustatomos vykdymo priemonės, nurodytus veiksmus arba jų neatlieka, už teismo nutarties nevykdymą jam gali būti atimta laisvė.

Bankas, kuriam pateikiamas vykdomasis raštas dėl iš kitų asmenų skolininkui priklausančio turto arešto, privalo įšaldyti atitinkamą sąskaitą, nebent jis turi priešasčių jį ginčyti. Tokiu atveju jis turi atvykti į vykdomąjį raštą išdavusį teismą ir nurodyti priežastis, kodėl šis raštas neturėtų būti vykdomas.

Visos neužginčytos nutartys tampa galutinės ir turi teismo sprendimo galią.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Vykdymo priemonės galioja šešis mėnesius nuo įteikimo dienos. Teismo sprendimas, kuriuo nustatomos vykdymo priemonės, galioja šešerius metus nuo jo įteikimo dienos. Jei per tą laiką vykdymas neatliekamas, teismas gali atnaujinti teismo sprendimą pagal Civilinio proceso taisyklių 40D.8 taisyklę.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Atsižvelgiant į bylą, galima pareikšti teisinių prieštaravimų, pvz., siekiant sustabdyti vykdymą arba panaikinti registraciją.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Siekiant apsaugoti skolininką, išieškojimas negali būti nukreipiamas į asmeninius daiktus, kurie yra būtini pragyventi ar verstis savo profesija.

Kai skolininkas yra valstybė arba valstybinė tarnyba, vykdymas nenukreipiamas į visuomeninės paskirties objektus ir įrangą, įskaitant ginkluotosioms pajėgoms ir saugumo pajėgoms priklausančią įrangą, meniniu, archeologiniu, kultūriniu, religiniu ir istoriniu požiūriu svarbius objektus bei užsienio valiutos atsargas.

Be to, kilnojamojo turto arešto ir pardavimo orderis vykdomas tarp saulėtekio ir saulėlydžio.

Areštuotas turtas (išskyrus pinigus ar vertybinius popierius) turi būti parduodamas tik praėjus bent trimis dienoms nuo dienos, kurią turtas buvo areštuotas, išskyrus nusidėvinčius daiktus arba savininkui pateikus rašytinį prašymą. Iki pardavimo pabaigos turtas turi būti laikomas tinkamoje vietoje arba gali būti prižiūrimas tinkamo asmens.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 17/01/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Latvija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdytas yra civilinio proceso etapas, kuriuo teismo antstoliai vykdo teismų nutartis arba kitų institucijų ar pareigūnų nutarimus, jeigu skolininkas (atsakovas) savanoriškai neįvykdo tokios nutarties ar nutarimo per teisės aktuose nustatytą arba teismo nurodytą laikotarpį.

Vykdyto priemonės, kurias teismo antstolis turi teisę taikyti, žr. „Teisininko profesijos: Latvija“.

2 Kokia institucija ar institucijos įgalios vykdyti šiuos sprendimus?

Teismo antstoliai vykdo teismų ir kitų institucijų sprendimus ir atlieka kitus teisės aktuose nurodytus veiksmus.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

Teismų sprendimai tampa vykdytini po to, kai įsigalioja, išskyrus atvejus, kai teisės aktuose ar teismo nutartyse nurodyta, kad jie yra vykdytini nedelsiant. Teismo antstoliai turi teisę pradėti vykdyto procesą remdamiesi vykdomuoju dokumentu.

Pagal teismo nutarčių vykdyto tvarką turi būti vykdomi šie teismų, teisėjų ir kitų institucijų sprendimai:

teismų nutartys ir teismų ar teisėjų sprendimai civilinėse bylose ir administracinėse bylose;

teismų sprendimai ir prokurorų sprendimai ar nurodymai baudžiamosiose bylose, susijusiose su turto susigrąžinimu;

teisėjų ar teismų sprendimai administracinių pažeidimų bylose, susijusiose su turto susigrąžinimu;

teismų sprendimai dėl susitarimų patvirtinimo;

nuolatinio arbitražo teismų nutartys;

teisės aktuose nurodytais atvejais – užsienio teismų ar kompetentingų institucijų ir užsienio arbitražo teismų sprendimai;

teismo nutartis dėl procesinių sankcijų – baudų – taikymo;

pramoninių ginčų komisijos sprendimai;

nacionalinių viešojo administravimo reguliavimo institucijų (toliau – reguliavimo institucija) sprendimai dėl ginčų ar juose pasiektų susitarimų.

Jeigu teisės aktuose nenurodyta kitaip, teismo nutarčių vykdyto procedūra taip pat taikoma:

institucijų ir pareigūnų sprendimams administracinių pažeidimų ir teisės aktų pažeidimų atvejais, kai tai nurodyta teisės aktuose;

su mokėjimais susijusiems administraciniams aktams, kuriuos surašė valstybės įgalios valdžios institucijos ir pareigūnai;

teisės profesijų atstovų (notarų, advokatų, antstolių) nutarimams dėl profesinio atlygio, atlygio už suteiktą teisinę pagalbą ir su suteiktomis paslaugomis susijusių išlaidų atlyginimo, taip pat žyminiams mokesčiams;

Tarybos, Komisijos ar Europos Centrinio Banko priimtiems aktams pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 299 straipsnį;

notariniais dokumentams, išduotiems Notarų įstatymo D1 skyriuje nustatyta tvarka.

Vykdomasis dokumentas yra:

vykdomasis dokumentas, išduotas civilinėse ar administracinėse bylose remiantis teismo nutartimi arba teismo ar teisėjo sprendimu, arba baudžiamosiose bylose remiantis teismo nutartimi, kuria patvirtinamas susitarimas, nuolatinio arbitražo teismo nutartimi, pramoninių ginčų komisijos sprendimu, reguliavimo institucijos sprendimu dėl ginčo arba jame pasiektu susitarimu, užsienio teismo arba užsienio arbitražo teismo sprendimu, taip pat Tarybos, Komisijos arba Centrinio Banko aktais, priimtais pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 299 straipsnį;

institucijų ir pareigūnų sprendimai administracinių pažeidimų ir teisės aktų pažeidimų atvejais;

teismo arba teisėjo sprendimas administracinių pažeidimų atvejais;

prokuroro sprendimo arba nurodymo baudžiamosiose bylose, susijusiose su turto susigrąžinimu, išrašas;

vykdyto orderis, išduotas remiantis administraciniu aktu (Civilinio proceso kodekso 539 straipsnio 2 dalies 2 punktą);

teisėjo nutartis dėl neginčijamo įsipareigojimų vykdyto, įsipareigojimų vykdyto pagal apsaugos procedūras arba savanoriško nekilnojamojo turto pardavimo aukcione teismo proceso pagrindu;

teismo nutartis dėl procesinių sankcijų – baudų – taikymo;

notaro, advokato arba teismo antstolio išduotas dokumentas;

pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 805/2004 užsienio teismo arba kompetentingos institucijos išduotas Europos vykdomasis raštas;

pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 2201/2003 41 straipsnio 1 dalį užsienio teismo arba kompetentingos institucijos išduotas pažymėjimas;

pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 2201/2003 42 straipsnio 1 dalį užsienio teismo arba kompetentingos institucijos išduotas pažymėjimas;

pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 861/2007 20 straipsnio 2 dalį teismo, įskaitant užsienio teismą, išduota pažyma;

pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1896/2006 18 straipsnį teismo, įskaitant užsienio teismą, išduotas mokėjimo įsakymas;

teismo nutartis dėl leidimo užtikrinimo priemonę turinčiam kreditoriui perduoti įkeistą skolininko turtą vykstant procesui dėl teisinės apsaugos (Bankroto įstatymo 37 straipsnio 2 dalis);

pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 4/2009 20 straipsnio 1 dalies b punktą užsienio teismo arba kompetentingos institucijos priimto sprendimo išrašas;

pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 4/2009 48 straipsnį užsienio kompetentingos institucijos priimto autentiško dokumento išrašas;

suvienodintas dokumentas, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, užpildytas pagal 2011 m. lapkričio 18 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1189/2011 II priede išdėstytą pavyzdį;

notariniai vykdomieji dokumentai, išduoti Notarų įstatymo D1 skyriuje nustatyta tvarka;

pagal 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdyto 53 arba 60 straipsnį užsienio teismo arba kompetentingos institucijos išduota pažyma;

Europos Sąjungos arba Europos ekonominės erdvės valstybės narės kompetentingos institucijos sprendimo dėl administracinės baudos, susijusios su darbuotojų komandiravimo pažeidimais ir gautos per Vidaus rinkos informacinę sistemą (IMI), taikymo išrašas;

pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 655/2014 19 straipsnio 1 dalies a punktą teismo, įskaitant užsienio teismą, išduoto europinio sąskaitos blokavimo įsakymo A dalis.

3.1 Procedūra

Teismų sprendimai ir neteismina tvarka priimti sprendimai tampa vykdytini po to, kai įsigalioja, išskyrus atvejus, kai teisės aktuose ar teismo nutartyse nurodyta, kad jie yra vykdytini nedelsiant. Jeigu nustatytas teismo nutarties savanoriško vykdyto laikotarpis ir nutartis neįvykdoma, pasibaigus savanoriško vykdyto laikotarpiui teismas parengia vykdomąjį dokumentą. Teismo antstoliai turi teisę pradėti vykdyto procesą remdamiesi vykdomuoju dokumentu. Vykdyto atliekančio pareigūno prašymu vykdomąjį dokumentą išduoda tuo metu bylą nagrinėjantis teismas. Dėl kiekvienos nutarties turi būti išduotas vienas vykdomasis dokumentas. Jeigu nutartis turi būti vykdoma skirtingose vietose, turi būti nedelsiant vykdoma bet kuri jos dalis, o jeigu nutartis priimama kelių ieškovų naudai ar kelių atsakovų atžvilgiu, vykdyto atliekančio pareigūno prašymu teismas turi išduoti kelis vykdomuosius dokumentus. Išduodant kelis vykdomuosius dokumentus, kiekviename tokia vykdomajame dokumente turi būti nurodyta nutarties dalis, kuri turi būti vykdoma pagal tą vykdomąjį dokumentą, tiksli vykdyto vieta, o jeigu turi būti vykdomos solidarios prievolės, turi būti nurodytas atsakovas, kurio atžvilgiu nutartis turi būti įvykdyta pagal atitinkamą vykdomąjį dokumentą.

Siekiant pradėti nutarties vykdyto, vykdyto atliekančiam pareigūnui ar jo įgaliotam atstovui išduotas vykdomasis dokumentas turi būti pateiktas teismo antstoliui kartu su prašymu.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Bendrieji klausimai, susiję su prisiekusių teismo antstolių veikla ir apskaita, reglamentuojami Teismo antstolių įstatymu ir 2006 m. kovo 14 d. Ministrų kabineto priimtu potvarkiu Nr. 202 „Potvarkis dėl prisiekusių teismo antstolių apskaitos“.

4 Vykdomo priemonių paskirtis ir pobūdis

Taikant Civilinio proceso įstatyme nustatytas vykdymo priemones, skirtas teismo sprendimams ir kitų institucijų sprendimams įvykdyti, siekiama apriboti skolininko teises ir taip atkurti pusiausvyrą tarp asmens, kurio civilinėms teisėms ar interesams, saugomiems įstatymu, buvo padarytas poveikis, teisių ir skolininko prievolės įvykdyti teismo (ar kitos institucijos) sprendimą.

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Teismo antstoliai turi teisę vykdomo veiksmus nukreipti į skolininko kilnojamąjį turtą, įskaitant kitų asmenų laikomą turtą, ir nematerialųjį turtą, taip pat išieškoti pinigų, kuriuos skolininkui privalo sumokėti kiti asmenys (atlygį už darbą, lygiaverčius mokėjimus, kitas skolininko pajamas, investicijas kredito įstaigose), ir nekilnojamąjį turtą.

Tam tikras teisės aktuose nurodytas skolininkui priklausantis turtas ir daiktai arba jų dalys pagal vykdomuosius dokumentus neišieškomi (pavyzdžiui, namų ūkio reikmenys ir įranga, drabužiai, maistas, knygos, priemonės ir įrankiai, reikalingi skolininkui jo kasdieniame darbe, iš kurio skolininkas užsidirba pragyvenimui, ir kt.).

Pagal vykdomuosius dokumentus neišieškomi toliau nurodyti skolininkui priklausantys daiktai arba jų dalis:

namų ūkio reikmenys ir įranga, skolininkui, jo šeimos nariams ir jo išlaikomiems asmenims reikalingi drabužiai:

kasdien nešioti reikalingi drabužiai, avalynė ir apatiniai drabužiai;

lovos reikmenys, naktiniai drabužiai ir rankšluosčiai;

kasdien naudoti reikalingi virtuvės įrankiai ir stalo įrankiai;

baldai – viena lova ir kėdė vienam asmeniui, taip pat vienas stalas ir viena spinta šeimai;

visi vaikų reikmenys;

namuose esantys maisto produktai, reikalingi skolininkui ir jo šeimos nariams prasimaitinti tris mėnesius;

minimalaus mėnesinio darbo užmokesčio dydžio suma skolininkui, kiekvienam jo šeimos nariui ir jo išlaikomiems asmenims, tačiau bylose dėl išieškojimo nepilnamečiams vaikams išlaikyti arba išlaikymo garantijų fondo administracijos naudai – 50 proc. minimalaus mėnesinio darbo užmokesčio dydžio suma skolininkui, kiekvienam jo šeimos nariui ir jo išlaikomiems asmenims;

viena karvė arba ožka ir viena kiaulė šeimai, taip pat pašarai, reikalingi iki naujų pašarų surinkimo arba iki gyvulių išvedimo į ganyklą;

kuras, reikalingas šeimai maistui paruošti ir gyvenamosioms patalpoms šildyti šildymo sezonu;

knygos, priemonės ir įrankiai, reikalingi skolininkui kasdieniam darbui, kuriuo jis užsidirba pragyvenimui;

ūkiui reikalingi žemės ūkio reikmenys, t. y. žemės ūkio įrankiai, mašinos, gyvuliai ir sėklos, kartu su pašarais, reikalingais atitinkamo ūkio gyvuliams išlaikyti iki naujo derliaus. Žemės ūkio ministro nurodymuose nustatoma, kokie žemės ūkio įrankiai, kiek gyvulių ir pašarų laikoma reikalingais;

kilnojamasis turtas, kuris pagal civilinę teisę pripažįstamas nekilnojamojo turto priklausiniu, atskiru nuo minėto nekilnojamojo turto;

apeigų namai ir ritualiniai daiktai.

Panašiai vykdomo veiksmų negalima nukreipti į:

išeitinę išmoką darbuotojui, išmoką laidotuviams, vienkartinę išmoką pergyvenusiam sutuoktiniui, valstybės socialines išmokas, valstybės paramą celiakija sergančiam vaikui, našlių ir našlaičių pensiją ir maitintojo netekimo išmoką;

kompensaciją už darbuotojui priklausančių įrankių nusidėvėjimą ir kitą kompensaciją pagal įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriais reglamentuojami teisėti darbo santykiai;

sumas, mokėtinas darbuotojui už tarnybinės keliones, perkėlimą ir paskyrimą dirbti kitoje gyvenvietėje;

socialinės paramos išmokas;

vaiko išlaikymą, neviršijantį vyriausybės nustatyto minimalaus vaiko išlaikymo dydžio, kurį pagal teismo sprendimą arba išlaikymo garantijų fondo administracijos sprendimą turi mokėti vienas iš tėvų, taip pat vaiko išlaikymą, kurį išmoka išlaikymo garantijų fondo administracija.

4.2 Koks yra vykdomo priemonių poveikis?

Kai vykdomo veiksmai nukreipiami į skolininko kilnojamąjį turtą, nekilnojamąjį turtą arba pajamas, skolininkas nebegali laisvai jais disponuoti.

Kai teismo antstolio reikalavimai arba nurodymai nevykdomi, teismo antstolis surašo protokolą ir pateikia jį teismui, kad šis priimtų nutartį dėl atsakomybės. Atsakingoms šalims teismas gali skirti baudą – iki 360 EUR fiziniam asmeniui arba iki 750 EUR pareigūnui. Teismo nutartį galima apskųsti atskiruoju skundu. Už teismo antstolio reikalavimų nesilaikymą tam tikrų kategorijų bylose gali būti nustatytos konkrečios sankcijos.

Jeigu antstoliui trukdoma atlikti vykdomo veiksmus, jis į pagalbą gali pasitelkti policiją.

Jeigu skolininkas neatvyksta pas teismo antstolį pagal šaukimą arba atsisako pateikti paaiškinimus arba teisėtai reikalaujamą informaciją, teismo antstolis turi teisę kreiptis į teismą, kad būtų priimta nutartis dėl šio asmens atsakomybės. Teismas gali priimti nutartį atvesdinti skolininką ir skirti baudą: iki 80 EUR fiziniam asmeniui arba iki 360 EUR pareigūnui. Teismo nutartį galima apskųsti atskiruoju skundu.

Jeigu paaiškėja, kad skolininkas tyčia pateikė klaidingą informaciją, teismo antstolis turi nusiųsti pareiškimą prokurorui.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Vykdomasis dokumentas gali būti pateiktas vykdyti per 10 metų nuo teismo arba teisėjo sprendimo įsigaliojimo, jeigu norminiuose aktuose nenustatyti kiti laikotarpiai. Jeigu teismo sprendimu nustatomi mokėjimai dalimis, vykdomasis dokumentas lieka galioti visą laikotarpį, kuriuo turi būti atliekami mokėjimai, o 10 metų laikotarpis pradėdamas skaičiuoti nuo kiekvieno mokėjimo termino pabaigos.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Vykdomo procedūra pradėdama remiantis teismo ar kitos institucijos išduotu galiojančiu vykdomuoju dokumentu. Teismo ar kitos institucijos sprendimu įpareigotas asmuo gali apskųsti (užginčyti) šį sprendimą bendra tvarka, nustatyta teisės aktuose, kuriuose reglamentuojamas teismų ar kitų institucijų sprendimų apskundimas (ginčijimas).

Bylos šaliai pateikus prašymą ir atsižvelgiant į dalyvaujančių šalių turtinę padėtį ar kitas aplinkybes, konkrečią bylą nagrinėjantis teismas turi teisę priimti nutartį atidėti sprendimo vykdymą, nurodyti sprendimą vykdyti dalimis arba iš dalies pakeisti sprendimo vykdymo formą ar tvarką. Per 10 dienų aukštesnės instancijos teismui gali būti pateiktas atskirasis skundas dėl teismo nutarties atidėti sprendimo vykdymą, nurodyti sprendimą vykdyti dalimis arba iš dalies pakeisti sprendimo vykdymo formą ar tvarką. Jeigu teismo sprendimo negalima įvykdyti arba jį sudėtinga įvykdyti dėl tam tikrų aplinkybių, teismo antstolis taip pat turi teisę sprendimą priėmusiam teismui pateikti pasiūlymą atidėti sprendimo vykdymą, nurodyti sprendimą vykdyti dalimis arba iš dalies pakeisti sprendimo vykdymo formą ar tvarką.

Teismo antstolis gali atidėti vykdymą remdamasis vykdomą atliekančio pareigūno prašymu arba teismo ar teisėjo nutartimi, kuria atidedami vykdomo veiksmai arba sustabdomas turto pardavimas, arba remdamasis teismo nutartimi atidėti vykdymą arba nurodyti sprendimą vykdyti dalimis.

6 Ar vykdomo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Kreditorius arba **skolininkas**, teikdami motyvuotą skundą, per 10 dienų nuo skundžiamų veiksmų atlikimo arba nuo tos dienos, kai skundo pateikėjas, kuriam nebuvo pranešta apie veiksmų atlikimo laiką ir vietą, sužino apie tokius veiksmus, apylinkės (miesto) teismui pagal oficialią teismo antstolio paskyrimo vietą gali apskųsti teismo antstolio veiksmus, kuriais vykdomas sprendimas, arba teismo antstolio atsakymą atlikti tokius veiksmus, išskyrus veiksmus dėl negaliojančio aukciono.

Per 15 dienų skundas turi būti išnagrinėtas teismo posėdyje. Apie teismo posėdį turi būti pranešama skolininkui, kreditoriui ir teismo antstoliui. Šių asmenų nedalyvavimas neklaido išnagrinėti klausimo.

Skundą teikiančio asmens motyvuotu prašymu teisėjas gali priimti nutartį dėl vykdymo veiksmų sustabdymo, draudimo pervesti pinigus teismo antstoliui, kreditoriui arba skolininkui arba turto pardavimo sustabdymo. Nutartis turi būti vykdoma iš karto po jos priėmimo.

Teismo nutartį galima apskųsti atskiruju skundu.

Nuorodos

[http://www.tm.gov.lv/](http://www.tm.gov.lv) – Teisingumo ministerijos interneto svetainė

[http://www.lzti.lv/](http://www.lzti.lv) – Latvijos prisiekusiųjų teismo antstolių taryba

[http://www.tiesas.lv/](http://www.tiesas.lv) – Latvijos teismų portalas

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 16/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Lietuva

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Teismo sprendimo vykdymas suprantamas kaip teismo sprendimu nustatytų proceso šalių prievolių įvykdymas, t.y. vykdydamas teismo sprendimą bylos šalys atlieka teismo sprendime nustatytus veiksmus. Kai kurie teismo sprendimai nereikalauja specialaus vykdymo: teismo sprendimai dėl pripažinimo, teisinių santykių nutraukimo, pakeitimo ar nustatymo. Teismo sprendimas gali būti vykdomas bylos šalių gera valia, t.y. netaikant priverstinių vykdymo priemonių arba priverstinai. Jei asmuo, kurio atžvilgiu priimtas teismo sprendimas, šio sprendimo nevykdo gera valia, teismo sprendimo siekiantis kreditorius turi teisę kreiptis į teismą dėl vykdomojo rašto išdavimo ir pateikti šį vykdomąjį raštą antstoliui.

Antstoliai yra valstybės įgalioti asmenys, kreditoriaus prašymu galintys imtis priemonių, taikant priverstinio vykdymo priemones, kad gera valia nevykdomas teismo sprendimas būtų įvykdytas priverstinai.

Teismo sprendimų priverstinį vykdymą reglamentuoja LR Civilinio proceso kodekso VI dalis („Vykdymo procesas“ Civilinio proceso kodeksas), taip pat Teisingumo ministro 2005 m. spalio 27 d. įsakymas Nr. 1R-352 „Dėl sprendimų vykdymo instrukcijos patvirtinimo“ (Instrukcija). Atskiros sprendimų vykdymą reguliuojančios teisės normos gali būti numatytos ir kituose teisės aktuose.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Teismo sprendimus vykdo antstoliai.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Teismo sprendimo pagrindu išduotą vykdomąjį raštą antstoliui pateikia vykdyti tam teisę turintis asmuo, t.y. išieškotojas ar jo atstovas. Jei vykdomąjį raštą antstoliui pateikia išieškotojo atstovas, teisės aktai reikalauja, kad atstovo pagal pavedimą teisės būtų išreikštos įstatymų nustatyta tvarka išduotame ir įformintame įgaliojime, t.y. fizinių asmenų pateikiami įgaliojimai turi būti patvirtinti notarine tvarka, o juridinio asmens atstovo įgaliojimas taip pat gali būti patvirtintas atitinkamo juridinio asmens organo. Jei vykdomąjį raštą antstoliui pateikia advokatas ar jo padėjėjas, jis taip pat turi antstoliui pateikti rašytinę sutartį su klientu ar kitą dokumentą, kuriame būtų aptartos jo teisės ir pareigos bei jų apimtis. Vykdomuosius dokumentus dėl pinigų sumų išieškojimo antstoliams paskirsto Antstolių informacinė sistema Sprendimų vykdymo instrukcijoje nustatyta tvarka: proporcingai visiems toje veiklos teritorijoje veikiantiems antstoliams atsižvelgiant į Sprendimų vykdymo instrukcijoje nustatytas vykdomųjų dokumentų kategorijas ir išieškotinių sumų dydžius, taip pat užtikrinant, kad naujas vykdomasis dokumentas dėl išieškojimo iš to paties skolininko būtų paskirtas vykdyti antstoliui, jau vykdančiam išieškojimą iš šio skolininko, išskyrus atvejus, kai naujas vykdomasis dokumentas nėra vykdytinas šio antstolio veiklos teritorijoje. Antstolis, gavęs vykdyti vykdomąjį dokumentą, per tris darbo dienas, o skubaus vykdymo atvejais – nedelsdamas, patikrina, ar nėra akivaizdžių kliūčių, vykdomajam dokumentui priimti ir vykdymo veiksmams pradėti.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Vykdomąjį dokumentą antstoliui vykdyti gali pateikti išieškotojas ar jo atstovas, vykdomąjį dokumentą išdavusi institucija ar pareigūnas. Jeigu skolininkas yra fizinis asmuo, vykdomąjį dokumentą antstolis vykdo pagal šio asmens gyvenamąją vietą, jo turto buvimą vietą arba jo darbo vietą. Jeigu skolininkas yra juridinis asmuo, vykdomąjį dokumentą antstolis vykdo šio skolininko buveinės arba jo turto buvimą vietoje.

Vykdomasis dokumentas turi būti pateiktas nepraleidus pateikimo vykdyti senaties termino. Vykdomieji raštai pagal teismo sprendimus gali būti pateikti vykdyti per penkerius metus nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo. Vykdomųjų raštų pagal skubiai vykdytinus teismo sprendimus pateikimo vykdyti terminas skaičiuojamas nuo pirmos dienos po sprendimo priėmimo.

Vykdomasis dokumentas priimamas vykdyti, kai išieškotojas antstoliui apmoka vykdomosios bylos administravimo išlaidas. Atsižvelgdamas į išieškotojo – fizinio asmens turtingą padėtį, antstolis gali iš viso ar iš dalies atleisti jį nuo vykdymo išlaidų mokėjimo arba jų mokėjimą atidėti iki vykdomosios bylos užbaigimo.

4 Vykdomo priemonių paskirtis ir pobūdis

Priverstinio vykdymo priemonės yra:

išieškojimas iš skolininko lėšų ir turto ar turtingų teisių;
išieškojimas iš skolininko turto ir pinigų sumų, esančių pas kitus asmenis;
uždraudimas kitiems asmenims perduoti skolininkui pinigus, turtą ar vykdyti skolininkui kitas prievoles;
dokumentų, patvirtinančių skolininko teises, paėmimas;
išieškojimas iš skolininko darbo užmokesčio, pensijos, stipendijos ar kitų jo pajamų;
tam tikrų teismo sprendime nurodytų daiktų paėmimas iš skolininko ir perdavimas išieškotojui;
skolininko turto administravimas ir iš to gautų pajamų panaudojimas išieškojimui padengti;
skolininko įpareigojimas atlikti tam tikrus veiksmus ar nuo jų susilaikyti;
priešpriešinių išieškotinių sumų tarpusavio įskaitymas;
kitos įstatymų numatytos priemonės.

Vienu metu gali būti taikomos kelios priverstinio vykdymo priemonės.

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Iš fizinio asmens išieškoma:

iš hipotekos ir įkeisto turto, jeigu išieškoma hipotekos kreditoriaus ar įkaito turėtojo naudai.
iš skolininkui priklausančių pinigų, turtingų teisių, vertybinių popierių, darbo užmokesčio, stipendijos ar kitų pajamų arba kilnojamojo turto.
iš skolininkui priklausančio nekilnojamojo turto.
iš skolininkui priklausančios žemės ūkio paskirties žemės, jeigu skolininko pagrindinis verslas yra žemės ūkis.
iš skolininkui priklausančio gyvenamojo būsto, kuriame jis gyvena.

Iš juridinio asmens išieškoma:

iš hipotekos ir įkeisto turto, jeigu išieškoma hipotekos kreditoriaus ar įkaito turėtojo naudai.
iš skolininkui priklausančių pinigų, turtingų teisių, vertybinių popierių, pagamintos produkcijos (prekių), taip pat iš kito kilnojamojo ir nekilnojamojo turto, tiesiogiai nenaudojamo ir nepritaikyto tiesiogiai naudoti gamyboje, išskyrus administracines patalpas.
iš kito turto
iš gamybai būtinų nekilnojamojo turto objektų, taip pat žaliavų ir medžiagų, staklių, įrengimų, kitų pagrindinių priemonių, skirtų tiesiogiai gamybai.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Priverstinio vykdymo priemonės ir tvarka skiriasi priklausomai nuo to, ar priverstine tvarka vykdoma piniginio ar nepiniginio pobūdžio prievolė, taip pat nuo to, ar išieškoma iš skolininko lėšų, pajamų ar kito turto.

Jeigu priverstine tvarka vykdoma piniginio pobūdžio prievolė ir išieškojimas nukreipiamas į skolininko lėšas, esančias kredito, mokėjimo ir (ar) elektroninių pinigų įstaigose, antstolis, vykdydamas išieškojimą, pateikia šioms įstaigoms per Piniginių lėšų apribojimų informacinę sistemą nurodymą apriboti disponavimą skolininko pinigėmis lėšomis arba priverstinai nurašyti skolininko pinigines lėšas skolai ir vykdymo išlaidoms padengti.

Jeigu antstolis nustato, kad skolininko lėšų ar kitokio turto yra pas trečiuosius asmenis (antstolis turi teisę gauti šią informaciją, taip pat informaciją, ar tretieji asmenys privalo išmokėti skolininkui lėšas ar duoti kitokį turtą), šios lėšos areštuojamos.

Jeigu priverstine tvarka vykdoma piniginio pobūdžio prievolė ir išieškojimas nukreipiamas į skolininko pajamas, antstolis vykdomąjį dokumentą pateikia skolininko darbdaviui ar kitam išmokančiam asmeniui. Iš skolininkui priklausančių darbo užmokesčio ir jam prilygintų išmokų išskaitoma nustatyto dydžio pajamų dalis tol, kol padengiamos išieškomos sumos.

Jeigu priverstine tvarka vykdoma piniginio pobūdžio prievolė ir išieškojimas nukreipiamas į skolininko turtą, šis turtas areštuojamas ir realizuojamas. Pinigų išieškojimas negali būti nukreipiamas į skolininko turtą, jeigu skolininkas pateikia antstoliui įrodymus, kad išieškomą pinigų sumą galima išieškoti per šešis mėnesius, o išieškant iš paskutinio būsto, kuriame jis gyvena, - per aštuoniolika mėnesių, darant įstatyme nustatyto dydžio išskaitymus iš skolininko pajamų. Išieškoti iš skolininkui priklausančio būsto, kuriame jis gyvena, galima tik tuo atveju, jeigu išieškoma suma viršija keturis tūkstančius eurų. Teismas skolininko ar jo šeimos narių prašymu po to, kai butas ar gyvenamasis namas išieškant sumas, nesumokėtas už sunaudotus energijos išteklius, komunalines ir kitokias paslaugas, yra areštuotas, gali nustatyti, kad nebūtų išieškoma iš paskutinio buto, gyvenamojo namo ar jų dalies, būtino šiems asmenims gyventi. Tai teismas gali nustatyti atsižvelgdamas į vaikų, neįgalųjų ir socialiai remtinių asmenų materialinę padėtį bei interesus.

Skolininko turto areštas yra priverstinis nuosavybės teisės į skolininko turtą arba šios teisės atskirų sudėtinių dalių – valdymo, naudojimosi ar disponavimo – laikinas uždraudimas ar apribojimas.

Areštuoti turtą gali teismas arba antstolis.

Teismas turtą areštuoja nutartimi, taikydamas laikinąsias apsaugos priemones. Areštuojama turi būti ne daugiau lėšų ar turto negu reikalauja ieškinio suma. Šią nutartį teismas gali panaikinti suinteresuotų asmenų prašymu ar nustatytais atvejais savo iniciatyva. Teismui išnagrinėjus bylą ir atmetus ieškinį laikinosios apsaugos priemonės paliekamos iki teismo sprendimo įsiteisėjimo, o tais atvejais, kai teismui pritaikius laikinąsias apsaugos priemones, ieškiny patenkinamas, taikytos laikinosios apsaugos priemonės galioja iki teismo sprendimo įvykdymo.

Antstolis, priverstine tvarka vykdydamas sprendimą, areštuoja skolininko turtą surašydamas turto arešto aktą. Antstolis turi teisę panaikinti turto areštą tik tuomet, jeigu turtas areštuotas antstolio. Antstolis negali areštuoti skolininko turto iš esmės daugiau, negu jo reikia išieškotinai sumai ir vykdymo išlaidoms padengti.

Turto realizavimas – tai areštuoto skolininkui ar įkaito davėjui nuosavybės teise priklausančio turto priverstinis pardavimas iš varžytynių, per įmones, kurios verčiasi turto prekyba ar perdirbimu, perdavimas išieškotojui, pardavimas skolininko pasiūlytam pirkėjui ar realizavimas kita numatyta tvarka. Areštuotą turtą, atsižvelgiant į arešto pagrindus ir turto rūšis, įstatymų nustatyta tvarka realizuoja antstolis, Valstybinės mokesčių inspekcijos įstaigos, vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkai ir prekybos įmonės.

Skolininkui priklausantis nekilnojamojasis turtas bei kitas įstatymų nustatyta tvarka registruojamas turtas, kurio vertė viršija du tūkstančius eurų, taip pat kitas kilnojamojasis turtas, kurio vieneto vertė viršija trisdešimt tūkstančių eurų, realizuojamas parduodant iš varžytynių. Kitas turtas gali būti realizuojamas ir kitais būdais. Turto pardavimas iš varžytynių vykdomas elektroniniu būdu.

Iki varžytynių pradžios skolininkas turi teisę surasti parduodamo turto pirkėją. Jeigu skolininkas suranda iš varžytynių parduodamo turto pirkėją, turtas parduodamas skolininko surastam pirkėjui. Skolininko surastam pirkėjui turtas gali būti parduodamas už ne mažesnę pinigų sumą kaip turto arešto akte nurodyta realizuojamo turto vertė, arba mažesnę sumą, kurios užtenka visiškai padengti įsiskolinimams ir vykdymo išlaidoms.

Areštuoto turto realizavimas panaikina visus to turto areštus.

Jeigu yra pateikti vykdyti vykdomieji dokumentai dėl skolininko ir išieškotojo priešpriešinių pinigų sumų, nustatyta tvarka antstolis atlieka šių sumų tarpusavio įskaitymą. Jeigu yra galimybė nustatyta tvarka visą sumą išieškoti pinigų sumų tarpusavio įskaitymo būdu, kitos priverstinio vykdymo priemonės netaikomos. Įskaitymas negalimas išieškant išlaikymą.

Įstatymai nustato nepiniginio pobūdžio prievolių priverstinio vykdymo ypatumus.

Vykdydamas teismo sprendimą dėl vaikų perdavimo, antstolis vykdyto veiksmus atlieka dalyvaujant asmeniui, kuriam perduodamas vaikas, ir valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos atstovui. Turi būti užtikrinama vaiko teisių apsauga.

Kai išieškotojui yra priteisti tam tikri teismo sprendime nurodyti daiktai, antstolis paima tuos daiktus iš skolininko ir perduoda išieškotojui.

Pagal teismo sprendimą į gyvenamąsias patalpas įkeldinami (ar iškeldinami) gali būti tik tie asmenys, kurie nurodyti vykdomajame rašte. Prireikus, kviečiama policija.

Jeigu neįvykdytas sprendimas, įpareigojantis skolininką atlikti arba nutraukti tam tikrus veiksmus, nesusijusius su turto ar lėšų perdavimu, antstolis apie tai surašo aktą. Aktas perduodamas vykdyto vietas apylinkės teismui, o šis priima nutartį taikyti sprendime nurodytas pasekmes (t. y. kad, atsakovui neįvykdžius sprendimo per nustatytą terminą, ieškovas turi teisę atlikti tuos veiksmus arba imtis priemonių jiems nutraukti atsakovo lėšomis ir kartu išieškoti iš atsakovo reikiamas išlaidas), o jeigu pasekmės sprendime nebuvo nurodytos, teismas išsprendžia sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimo klausimą.

Jeigu teismo sprendime nurodytus veiksmus gali atlikti arba nutraukti tik pats atsakovas, ir jis sprendimo nevykdo, atsakovui išieškotojo naudai gali būti skiriama bauda ir nustatomas naujas terminas sprendimui įvykdyti. Baudos sumokėjimas skolininko neatleidžia nuo pareigos atlikti arba nutraukti teismo sprendime numatytus veiksmus.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Vykdomieji raštai pagal teismo sprendimus gali būti pateikti vykdyti per penkerius metus nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo. Vykdomųjų raštų pagal skubiai vykdytinus teismo sprendimus pateikimo vykdyti terminas skaičiuojamas nuo pirmos dienos po sprendimo priėmimo. Vykdomieji dokumentai dėl gražinimo į darbą gali būti pateikti vykdyti per vieną mėnesį nuo pirmos dienos po sprendimo priėmimo.

Jeigu pagal teismo sprendimą išieškamos periodinės išmokos, tai vykdomieji dokumentai galioja per visą laikotarpį, kuriam priteistos išmokos, o pateikimo vykdyti terminas prasideda nuo kiekvienos išmokos termino pasibaigimo dienos.

Kitų pareigūnų ar institucijų nutarimų, kurie gali būti vykdomi priverstine tvarka, pateikimui vykdyti nustatomi specialūs terminai.

Jeigu terminas vykdomajam dokumentui pateikti vykdyti buvo praleistas dėl priežasčių, teismo pripažintų svarbiomis, praleistą terminą teismas gali atnaujinti, išskyrus įstatymuose numatytas išimtis, kada terminas negali būti atnaujinamas.

Antstolio pritaikytos vykdyto priemonės galios, kol jas panaikins pats antstolis. Ginčijant antstolio veiksmų teisėtumą ir teismui pripažinus, kad skundas yra pagrįstas, ar iš dalies pagrįstas, taikytas priemonės ar jų dalį gali panaikinti skundą nagrinėjęs teismas.

Turto areštas ar kitos laikinos apsaugos priemonės, kurias taikė teismas, galios iki jas panaikins, (pakeis kita priemone) jas taikęs teismas, arba esant skundui, bus panaikintos aukštesnės instancijos teismo.

Areštuoto turto realizavimas panaikina visus to turto areštus.

Papildomai Žr. Atsakymą į 3.2.

5 Ar yra galimybė apskusti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Skundas dėl antstolių atliktų procesinių veiksmų gali būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų nuo tos dienos, kurią skundą pateikiantis asmuo sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamo veiksmo atlikimą ar atsisakymą jį atlikti, bet ne vėliau kaip per 90 dienų nuo skundžiamo veiksmo atlikimo. Skundas pateikiamas nagrinėti pačiam antstoliui. Antstolis skundą privalo išnagrinėti per 5 darbo dienas. Jeigu antstolis atsisako visiškai ar iš dalies patenkinti skundą, skundas kartu su antstolio patvarkymu persiunčiamas apylinkės teismui, kurio veiklos teritorijoje yra antstolio kontoros buveinė.

Teismo taikytos priemonės gali būti naikinamos ar keičiamos to paties teismo, arba skundžiant aukštesnės instancijos teismui.

6 Ar vykdyto procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Papildomai Žr. Atsakymą į 3.2.

Paskutinis naujinimas: 20/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Liuksemburgas

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Jeigu skolininkas savanoriškai neįvykdo teismo sprendimo, ieškovas gali priversti jį įvykdyti. Tai žinoma kaip privalomas vykdymas.

Kad teismo sprendimas būtų vykdytinas, jame turi būti nurodyta vykdyto sąlyga ir jis turi būti tinkamai įteiktas arba apie jį turi būti tinkamai pranešta.

Teismo sprendimo vykdytinumas sustabdomas savaitei nuo teismo sprendimo dienos ir (arba) kol bus faktiškai pasinaudota teise paduoti apeliaciją, nebent sprendimas yra laikinai vykdytinas.

Priverstinis vykdymas dažniausiai atliekamas siekiant išieškoti pinigus, tačiau jis gali būti taikomas ir siekiant priversti įvykdyti tam tikrą veiksmą.

Jeigu asmeniui nurodoma sumokėti tam tikrą pinigų sumą, skolininko turtui taikoma vykdyto užtikrinimo priemonė ir tai vadinama areštu.

Tačiau yra ir kitų, konkretesnių vykdyto užtikrinimo priemonių: skolininkui mokėtinų lėšų sulaikymas, pasėlių areštas, pajamų areštas, nekilojamojo turto areštas, turto aprašymas, užsienyje galiojantis areštas, turto gražinimas savininkui, darbo pajamų areštas, vidaus vandenų laivų areštas, orlaivių areštas, taip pat „areštuojamo turto aprašymas“ (*saisie-description*), skirtas intelektinės nuosavybės teisėms apsaugoti.

Dažniausiai Liuksemburge naudojama suvaržymo forma yra kito asmens valdomo turto, priklausiančio skolininkui, areštas ir areštas siekiant įvykdyti teismo sprendimą.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Teismo antstoliai turi vienašališkus įgaliojimus įvykdyti teismo sprendimą, kurį paskelbė vykdytinu Liuksemburgo teismas pagal Liuksemburgo teisę arba kitos Europos Sąjungos valstybės narės teismas pagal ES teisės aktus civilinėse ir komercinėse bylose, tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose būdu pasiektus susitarimus, kurie yra vykdytini, ir kitus vykdytinus dokumentus ar teises.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Didžiojoje Hercogystėje priimti teismo sprendimai ir parengti dokumentai

Jie Didžiojoje Hercogystėje yra vykdytini ir jų nereikia oficialiai patvirtinti arba turėti *pareatis* rašto, net jeigu jie vykdomi už sprendimą priėmusio teismo jurisdikcijos ribų arba ne toje teritorijoje, kurioje buvo parengti dokumentai.

Dokumento ar teismo sprendimo pristatymas teismo antstoliui yra leidimas atlikti visų rūšių vykdymo veiksmus, išskyrus nekilnojamojo turto areštą ir įkalinimą, kuriems reikia specialaus leidimo.

Užsienio teismų sprendimams taikoma sutartis arba Europos Sąjungos teisės aktai ir jiems įvykdyti reikalinga egzekvatūros procedūra.

Užsienio valstybėje priimti teismų sprendimai civilinėse ir komercinėse bylose, kurie yra vykdytini toje valstybėje ir kurie pagal

– 1968 m. rugsėjo 27 d. Briuselio konvenciją dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo, su pakeitimais, padarytais konvencijomis, kuriomis naujos valstybės narės prisijungė prie tos konvencijos,

– 1988 m. rugsėjo 16 d. Lugano konvenciją dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo,

– 1971 m. liepos 29 d. Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės ir Austrijos Respublikos konvenciją dėl teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo,

– 1961 m. lapkričio 24 d. Belgijos, Nyderlandų ir Liuksemburgo sutartį dėl jurisdikcijos, bankroto ir teismo sprendimų, arbitražo sprendimų ir autentiškų dokumentų galiojimo ir vykdymo, kol ji galioja,

– arba 1973 m. spalio 2 d. Hagos konvenciją dėl sprendimų, susijusių su išlaikymo pareigomis, pripažinimo ir vykdymo,

atitinka jų pripažinimo ir vykdymo Liuksemburge sąlygas, tampa vykdytini taip, kaip nustatyta Naujojo civilinio proceso kodekso (pranc. *Nouveau code de procedure civile*) 680–685 straipsniuose.

Teismų sprendimai civilinėse ir komercinėse bylose, priimti ES valstybėje narėje, kurie yra vykdytini toje valstybėje narėje ir kurie pagal 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo atitinka jų pripažinimo ir vykdymo Liuksemburge sąlygas, tampa vykdytini, kaip nustatyta tame reglamente.

Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 buvo panaikintas Reglamentu (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, žinomu kaip nauja redakcija išdėstytas Reglamentas „Briuselis I“. Tačiau Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 ir toliau taikomas to reglamento taikymo sričiai priklausantiems sprendimams, priimtiems nagrinėjant ieškinius, pateiktus iki 2015 m. sausio 10 d., taip pat iki tos datos parengtiems arba oficialiai užregistruotiems autentiškiems dokumentams ir iki tos datos patvirtintiems arba sudarytiems teisiniams sandoriams.

Teismų sprendimai civilinėse ir komercinėse bylose, priimti ES valstybėje narėje, kurie yra vykdytini toje valstybėje narėje ir kurie pagal 2012 m. liepos 4 d. Reglamentą (ES) Nr. 650/2012 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų paveldėjimo klausimais pripažinimo ir vykdymo bei autentiškų dokumentų paveldėjimo klausimais priėmimo ir vykdymo bei dėl Europos paveldėjimo sukūrimo atitinka jų pripažinimo ir vykdymo Liuksemburge sąlygas, tampa vykdytini, kaip nustatyta tame reglamente.

Teismų sprendimai, priimti valstybėje narėje, kuriai pagal 2008 m. gruodžio 18 d. Reglamento (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje IV skyriaus 2 skirsnį netaikomas 2007 m. lapkričio 23 d. sudarytas Hagos protokolas dėl išlaikymo prievolių taikytinos teisės, ir atitinkantys pripažinimo ir vykdymo Liuksemburge sąlygas, tampa vykdytini, kaip nustatyta tame reglamente.

ES teisės aktais, kuriais panaikinama egzekvatūra, reglamentuojami užsienio teismų sprendimai

2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, žinomą kaip nauja redakcija išdėstytas Reglamentas „Briuselis I“. Pagal to reglamento 36 straipsnį valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas pripažįstamas kitose valstybėse narėse nereikalaujant jokios specialios procedūros (panaikinama egzekvatūra). Pagal minėtame reglamente nustatytas sąlygas nuo 2015 m. sausio 10 d. jis taikomas visose ES valstybėse narėse.

Teismų sprendimai, priimti valstybėje narėje, kuriai pagal 2008 m. gruodžio 18 d. Reglamento (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje IV skyriaus 2 skirsnį taikomas 2007 m. lapkričio 23 d. sudarytas Hagos protokolas dėl išlaikymo prievolių taikytinos teisės, Liuksemburge pripažįstami nereikalaujant taikyti jokios specialios procedūros ir nesuteikiant galimybės prieštarauti pripažinimui.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Kilnojamas arba nekilnojamas turtas areštuojamas tik esant vykdomajam dokumentui, išduotam pagal Liuksemburgo teisę, ir esant neginčijamam reikalavimui, kurio įvykdymo terminas yra suėjęs; jeigu skola, kurios grąžinimo terminas yra suėjęs, nėra pinigų suma, jos grąžinimas po arešto atidedamas visų vėlesnių procesų laikotarpiui, kol ji įvertinama.

Teismų sprendimai, kuriais reikalaujama panaikinti įsipareigojimą, panaikinti hipotekos registraciją, atlikti mokėjimą arba atlikti kitą veiksmą, kai tai turi būti atliekama trečiosios šalies arba jos vardu, gali būti vykdytini tik trečiųjų šalių arba jų atžvilgiu, net ir suėjus prieštaravimo arba apeliacinio skundo pateikimo terminams, remiantis ieškovo advokato patvirtinimu ir nurodant dieną, kurią teismo sprendimas buvo įteiktas šalies, kurios atžvilgiu priimtas sprendimas, gyvenamosios vietos adresu, ir remiantis teismo antstolio pažyma, kad dėl teismo sprendimo nėra pateiktas prieštaravimas ar apeliacinis skundas.

Jeigu iš pažymos aišku, kad prieštaravimas ar apeliacinis skundas nepateiktas, turto administratoriai, saugotojai ir visi kiti asmenys privalo vykdyti teismo sprendimą.

4 Vykdytojų paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Daiktai, kuriuos galima areštuoti

Areštuoti galima tik skolininko nuosavybės teise turimus kilnojamuosius ar nekilnojamuosius daiktus, trečiajai šaliai priklausančių daiktų areštuoti negalima.

Tačiau į tai, kas skolininko daiktus turi jų arešto momentu, menkai atsižvelgiama, todėl įmanoma areštuoti trečiosios šalies patalpose esančius daiktus.

Daiktai, kurių negalima areštuoti

Naujojo civilinio proceso kodekso 728 straipsnyje nurodyta, kad negali būti areštuojami ne tik specialiuose įstatymuose neareštuojamais paskelbti daiktai, bet ir toliau nurodyti daiktai:

daiktai, kurie Liuksemburgo teisėje yra pripažinti nekilnojamaisiais pagal paskirtį;

tam tikras kilnojamas turtas, pavyzdžiui, nakvynės vieta, drabužiai, baldai, kuriuose jie laikomi, skalbyklė, stalai ir kėdės, kad šeimos nariai galėtų kartu valgyti.

Šių daiktų negalima areštuoti, nepaisant kreditoriaus įgaliojimų, net jeigu kreditorius yra valstybė, išskyrus atvejus, kai areštas skiriamas už tam tikras skolas, kurios yra konkrečiai išvardytos teisės aktuose.

Siekiant, kad kreditorius neareštuotų visų skolininko pragyvenimo lėšų, Didžiosios Hercogystės teisės nuostatomis nustatyta, kokią darbo užmokesčio, pensijų ir periodinių išmokų dalį galima perleisti ir areštuoti. Teisės aktais yra numatytas apsaugotų reguliarių pajamų (darbo užmokesčio, periodinių išmokų, pensijų) areštas. Šių rūšių reguliarių pajamų negalima areštuoti visų, o galima areštuoti tik jų dalį, kuri nustatyta pagal Didžiosios Hercogystės reglamentavimo nuostatomis išdėstytus intervalus. Taigi, skolininkams paliekamos minimalios pajamos pragyventi.

Atskyrimas

Atskyrimu areštuoto turto turėtoją siekiama apsaugoti nuo viso turto netekimo padarinių.

Šiuo metodu teisėjui suteikiama galimybė apriboti sulaikomas sumas.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Nuo daiktų areštavimo momento skolininkas praranda teisę jais disponuoti. Tačiau areštas nesuteikia jo prašiusiam kreditoriui jokios pirmenybinės teisės įsigyti daiktą. Teisių atėmimas reiškia, kad skolininkas neturi teisės parduoti areštuotų daiktų, neturi teisės jų perduoti ar juos suvaržyti hipoteka. Areštuoti daiktai gali būti paimti iš karto. Skolininkas išlieka areštuotų daiktų savininkas iki priverstinio pardavimo net ir nedisponuodamas jais. Padėtis keičiasi ne tiek praktiškai, kiek teisiškai.

Jeigu šis teisių atėmimo režimas pažeidžiamas, priemonės, kurių imasi areštuoto turto turėtojas, arešto prašiusiam kreditoriui nėra privalomos.

Tokiu atveju teisių atėmimas yra tik sąlyginis, t. y. jis taikomas tik arešto prašiusio kreditoriaus naudai. Kiti kreditoriai vis tiek turi taikstyti su skolininko turto sudėties pokyčiais. Tačiau jiems paprasta dalyvauti turto arešte, dėl kurio jau yra susitarta.

Teisių atėmimas yra pirmasis turto pardavimo etapas. Daiktai atiduodami valdyti teismui. Taigi, teismo sprendimui įvykdyti skirtas areštas pirmiausia atlieka laikinosios apsaugos priemonės vaidmenį.

Kalbant apie reikalavimų areštą, pažymėtina, kad šia arešto forma panaikinamos visos galimybės valdyti areštu užtikrintą skolą, kad ir kokia jos vertė. Tačiau areštuotą reikalavimą turinti trečioji šalis gali įmokėti pakankamą užstatą (atskyrimas).

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Vykdytini dokumentai, išduoti pagal Liuksemburgo teisę, nebaigia galioti ir neturi senaties termino.

Komercinių bylų teismo pirmininkaujančio teisėjo leidimas taikyti prevencinį areštą netenka galios, jeigu prevencinės priemonės nesiimama per nutartyje nustatytą terminą.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Dėl komercinių bylų teismo pirmininkaujančio teisėjo priimtos nutarties leisti taikyti prevencinį areštą gali būti paduodamas prieštaravimas arba apeliacinis skundas.

Kalbant apie areštą, taikomą siekiant įvykdyti teismo sprendimą, skolininkas gali pareikšti ieškinį dėl sunkumų, susijusių su vykdymu (*action en difficulté d'exécution*) arba prieštarauti areštuotų daiktų pardavimui.

Trečioji asmenys taip pat gali pareikšti prieštaravimą, t. y. prieštarauti areštuotų daiktų pardavimui, ir prašyti neparduoti šių daiktų.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Remiantis Naujojo civilinio proceso kodekso 590 straipsniu, skolininkas gali užblokuoti laikinąjį vykdymą, jeigu jį nurodyta atlikti kitokiu atveju negu numatyta teisės aktuose. Šiuo tikslu skolininkas gali kreiptis į apeliacinį teismą, kad šis uždraustų atlikti laikinąjį vykdymą. Tai taikoma tik civilinėse bylose ir netaikoma komercinėse bylose pagal Prekybos kodekso (pranc. *Code de commerce*) 647 straipsnį.

Naujojo civilinio proceso kodekso 703 straipsnio 2 dalyje nustatyta turto apsaugos procedūra. Taip siekiama apsaugoti asmenį, kurio turtas areštuojamas, nuo viso jo turto neprieinamumo pasekmių. Šiuo metodu teisėjui suteikiama galimybė apriboti areštuotas sumas.

Siekiant, kad kreditorius neareštuotų visų skolininko pragyvenimo lėšų, Didžiosios Hercogystės teisės nuostatomis nustatyta, kokią darbo užmokesčio, pensijų ir periodinių išmokų dalį galima perteisti ir areštuoti. Teisės aktais yra sureguliuotas apsaugotų reguliarių pajamų (darbo užmokesčio, periodinių išmokų, pensijų) areštas. Šių rūšių reguliarių pajamų negalima areštuoti visų, o galima areštuoti tik jų dalį, kuri nustatyta pagal Didžiosios Hercogystės reglamentavimo nuostatomis išdėstytus intervalus. Taigi, skolininkams paliekamos minimalios pajamos pragyventi.

Susijusios nuorodos

<http://www.legilux.lu/>

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 21/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Vengrija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdymas – tai civilinis procesas, vykdomas ne ginčo teiseną, kai valstybė įgyvendina teismo ir notaro sprendimuose, taip pat kituose teisės aktų nustatytuose dokumentuose nurodytus įpareigojimus, taikydama prievartos priemones.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Vykdymą įpareigoja atlikti ir atlieka teismas, notaras arba kitos institucijos ir asmenys, visų pirma:

- nepriklausomas teismo antstolis;
- apygardos teismo antstolis;
- nepriklausomo teismo antstolio pavaduotojas;
- apygardos teismo antstolio pavaduotojas;
- antstolio padėjėjas.

Antstolio procedūra yra civilinė ne ginčo procedūra, prilygstanti teismo procesui.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

Vykdomasis dokumentas gali būti išduodamas, jei vykdytiname sprendime nustatytas įpareigojimas (bauda), jis yra galutinis arba nurodyta jį laikinai vykdyti ir yra suėjęs įvykdymo terminas. Pagal teismo patvirtintą susitarimą vykdomasis dokumentas gali būti išduotas net ir tuo atveju, jei nutartis, kuria jis patvirtintas, yra apskūsta. Ši nuostata taip pat taikoma notaro patvirtintiems susitarimams, turintiems tokią pačią galią kaip ir teismo patvirtintas susitarimas. Vykdomasis dokumentas taip pat gali būti išduodamas pagal teismo sprendimą, priimtą vykstant procedūrą, numatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 861/2007, nustatančiame Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, net jeigu tas sprendimas buvo apskūstas. Vykdomasis dokumentas negali būti išduotas pagal mokėjimo nurodymą, jei sąlygoje, pagal kurią jis tapo galutinis, nurodyta, kad vykdymas ieškinio dalyko atžvilgiu neleidžiamas.

Speciali taisyklė taikoma išlaikymo išieškojimui, jeigu galima leisti išieškoti ilgiau kaip šešis mėnesius įsiskolintas sumas, jei vykdymo prašanti šalis mano, jog yra tikėtina, kad išlaikymo skola atsirado dėl skolininko nesąžiningo elgesio arba jei nurodoma pagrįsta priežastis, dėl kurios reikalavimas nepatvirtinamas. Vykdydamas užsienio valstybėse priimtus sprendimus, teismas taip pat nagrinėja, ar vykdymas yra leidžiamas pagal teisės aktus, tarptautinę konvenciją, abipusiškumo principą ar ES teisės aktus.

3.1 Procedūra

Vykdydamą galima įpareigoti atlikti priimančią vykdomąjį dokumentą. Tam tikrais atvejais tai nėra oficialus sprendimas (parengiamas vykdomasis raštas arba padaromas vykdomasis įrašas), o kitais atvejais priimama nutartis. Teismas arba notaras išduoda vykdomąjį dokumentą vykdyti šaliai prašymu. Vykdyti prašymą kopijū teikiama tiek, kiek yra būtina, naudojant vykdomojo dokumento formą. Mokėjimo nurodymo procedūrose prašymą taip pat galima pateikti elektroninėmis priemonėmis. Prašymas paprastai teikiamas bylą pirmąją instanciją nagrinėjančiam teismui arba notarui. Tačiau tam tikrais atvejais 1994 m. Įstatyme LIII dėl vykdymo teisme (Įstatymas dėl vykdymo teisme) taip pat nustatytos kitos taisyklės dėl jurisdikcijos, pvz., užsienio sprendimą gali nurodyti vykdyti apylinkės teismas apygardos teismo, turinčio jurisdikciją pagal skolininko gyvenamąją ar pagrindinę verslo vietą, buveinę, arba turto, į kurį nukreiptas vykdymas, buvimo vietoje. Budapešte tai yra Budapešto centrinis apylinkės teismas (vengr. *Budai Központi Kerületi Bíróság*). Vykdyti prašymą turi būti pateikiama informacija apie šalis, vykdytiną sprendimą, reikalavimą, kurį reikia įvykdyti, ir kuo daugiau informacijos apie skolininko turimą, į kurį gali būti nukreiptas vykdymas.

Teismas arba notaras nedelsdami, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo prašymo gavimo dienos, jį išnagrinėja, siekdami nustatyti, ar bylą reikėtų perduoti, nenagrinėti iš esmės arba (išskyrus atvejus, kai šalys turi teisinius atstovus) grąžinti, prašant papildyti; tada įgyvendinamos reikalaujamos priemonės. Sprendimas priimamas per 15 dienų nuo prašymo gavimo dienos, o jeigu prašymą buvo prašoma papildyti trūkstama informacija – per 15 dienų nuo informacijos pateikimo dienos. Jei prašymas yra pagrįstas, išduodamas vykdomasis dokumentas; jei ne, vykdyti prašymas atmetamas.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Žr. 2 punktą.

4 Vykdyti priemonių paskirtis ir pobūdis

Prievartos priemonėmis apribojamos skolininko finansinės ir asmeninės teisės. Finansines priemones gali taikyti teismas ir teismo antstolis; priemones pačiam asmeniui gali taikyti policija, remdamasi teismo arba antstolio dokumentu. Svarbiausios finansinės prievartos priemonės yra šios:

darbo užmokesčio ir kitų pajamų areštas;

kilnojamojo turto konfiskavimas ir pardavimas;

finansų įstaigos valdomų lėšų konfiskavimas ir banko sąskaitų užblokovimas;

skolininko reikalavimų tretiesiems asmenims perėmimas;

nekilnojamojo turto areštas ir pardavimas;

baudų skyrimas.

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Vykdyti gali būti nukreipiamas į:

skolininko darbo užmokestį, pensiją ar kitas pajamas (nors jiems taikomos tam tikros išimtys);

finansų įstaigos valdomas lėšas (įstatyme numatyta vykdyti išimtis fiziniams asmenims iki tam tikros sumos);

kilnojamąjį turtą (tačiau būtiniausi daiktai, į kuriuos vykdyti negali būti nukreiptas pagal teisės aktus, negali būti areštuojami, pvz., reikalingiausi drabužiai, baldai, atsižvelgiant į žmonių skaičių skolininko namų ūkyje, vaistai skolininko ligai gydyti ir kt.);

skolininko reikalavimus tretiesiems asmenims arba skolininkui priklausančias įmonių akcijas;

nekilnojamąjį turtą, neatsižvelgiant į jo rūšį, naudojimą, teises ar suvaržymus, taip pat žemės registre įregistruotus faktus (tačiau vykdyti negali būti nukreipiamas į nekilnojamąjį turtą, kurio negalima laikyti skolininko turto dalimi per likvidavimo procedūrą).

4.2 Koks yra vykdyti priemonių poveikis?

Vykdyti priemonėmis iš esmės apribojama skolininko teisė disponuoti savo turtu.

Jei vykdyti nukreiptas į kilnojamąjį turtą ar banko sąskaitą, skolininko teisė disponuoti turtu pasibaigia. Jei suvaržytas kilnojamas turtas paimamas, skolininkas taip pat netenka teisės juo disponuoti. Jei nekilnojamas turtas suvaržomas, skolininkas gali juo disponuoti ir perduoti šį turtą, nors jis ir toliau liks suvaržytas vykdyti teise.

Jei skolininkas ar bet kuris kitas asmuo vykdyti metu fiziškai priešinasi, antstolis kreipiasi į policiją, kuri gali taikyti prievartos priemones šiam asmeniui, kad jis nebesipriešintų.

Visi asmenys, aktyviai (jėga) trukdantys antstoliui atlikti vykdyti, gali būti patraukti baudžiamajon atsakomybėn. Be to, nusikaltimu laikoma pašalinti daiktą, į kurį nukreiptas vykdyti, arba nuimti plombą vykdyti metu, taip pat įsilaužti į užrakintas patalpas, kuriose saugomas suvaržytas, užplombuotas arba paimtas daiktas (baudžiama už plombos pažeidimą).

Teismas skiria baudą skolininkui, asmeniui ar organizacijai, privalančiai dalyvauti vykdyti procedūroje, jei jie nevykdo teisės aktuose nustatytų savo pareigų, susijusių su vykdyti, arba jei jie savo elgesiu trukdo taikyti vykdyti priemones.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Priemonės galioja tol, kol vykdyti sėkmingai užbaigiamas; jų galiojimą taip pat gali nutraukti antstolis arba teismas, be to, tai gali būti padaryta ir pagal teisės aktus. Vykdyti priemonės galima įvykdyti laikantis civilinėje teisėje nustatytų senaties terminų (paprastai senaties terminas yra 5 metai), pradedamų skaičiuoti nuo galutinio teismo sprendimo priėmimo dienos. Vykdyti negalimas, jei prašymas pateiktas jau pasibaigus senaties terminui, o ankstesnės vykdyti procedūros negalima pradėti iš naujo. Panašiai kaip ir tuo atveju, kai byla teisme iškeliamą siekiant patenkinti reikalavimą, senaties terminą nutraukia vykdyti veiksmai, o vėliau jis pradedamas skaičiuoti iš naujo.

5 Ar yra galimybė apskūsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

a) Vykdomojo rašto atšaukimas ir vykdomojo įrašo panaikinimas. Jei vykdyti buvo nurodyta pradėti išduodant vykdomąjį raštą ar padarant vykdomąjį įrašą, vykdomasis raštas gali būti atšauktas, o vykdomasis įrašas – panaikintas, taikant teisių gynimo priemonę, jei vykdomasis dokumentas neturėjo būti išduotas.

Skolininkas arba vykdymo siekianti šalis gali prašyti atšaukti vykdomąjį raštą arba panaikinti vykdomąjį įrašą, be to, teismas gali nurodyti tai padaryti *ex officio*. Prašymas turi būti teikiamas teismui arba notarui, kuris priėmė sprendimą dėl vykdymo. Prašymo pateikimo terminas nenumatytas: jį galima pateikti bet kada. Jei prašymas patenkinamas, priimama nutartis dėl vykdomojo rašto atšaukimo arba vykdomojo įrašo panaikinimo; nutartį galima skųsti.

b) Vykdomojo dokumento apskundimas Skolininkas arba vykdymo prašanti šalis gali apskųsti oficialų vykdomąjį dokumentą, kuriuo leidžiama imtis vykdymo. Skundas pateikiamas per vykdymą leidusį taikyti teismą, tačiau adresuojamas apeliaciniam teismui. Apeliacinis teismas turi jurisdikciją nagrinėti skundą. Jeigu vykdymą leidusio taikyti teismo priimta nutartis iš esmės pagrįsta, apeliacinis teismas ją palieka nepakeistą; kitu atveju jis pakeičia nutartį. Jei apeliacinis teismas nustato procedūrinį pažeidimą, jis panaikina nutartį ir nurodo vykdymą leidusiam taikyti teismui priimti naują sprendimą.

c) Skundas dėl nutarties, kuria atsisakoma išduoti vykdomąjį dokumentą Vykdomo prašanti šalis gali paduoti apeliacinį skundą dėl nutarties, kuria atsisakoma išduoti vykdomąjį dokumentą. Skundas paduodamas per teismą arba notarą, leidusį taikyti vykdymą, tačiau adresuojamas apeliaciniam teismui. Apeliacinis teismas turi jurisdikciją nagrinėti skundą. Jeigu vykdymą leidusio taikyti teismo priimta nutartis iš esmės pagrįsta, apeliacinis teismas palieka ją nepakeistą; kitu atveju jis pakeičia nutartį. Jei apeliacinis teismas nustato procedūrinį pažeidimą, jis panaikina nutartį ir nurodo vykdymą leidusiam taikyti teismui priimti naują sprendimą.

d) Antstolis taiko vykdymui reikalingas prievartos priemones savarankiškai, po to, kai priimamas sprendimas dėl vykdymo; teismo leidimas nebūtinas. Dėl antstolio priemonių gali būti taikoma atskira teisių gynimo priemonė, vadinama prieštaravimu dėl vykdymo. Prieštaravimus dėl vykdymo gali pateikti skolininkas, vykdymo siekianti šalis arba kitas suinteresuotasis asmuo. Jei teismas pripažįsta prieštaravimą pagrįstu, jis panaikina neteisėtas antstolio priemones, o jeigu antstolis nesiėmė veiksmų, teismas įpareigoja antstolį jų imtis. Kitu atveju teismas prieštaravimą atmeta. Prieštaravimą būtina pateikti antstoliui.

e) Be pirmiau nurodytų teisių gynimo priemonių, vykdymą taip pat galima nutraukti. Teismas priima nutartį dėl vykdymo nutraukimo vykdomo prašančios šalies prašymu, jei jį nutraukus nebūs pažeistos kitų asmenų teisės arba jei teisės aktuose nenumatyta kitaip. Vykdytas nutraukiamas ir tuo atveju, jei, pavyzdžiui, skolininkas įvykdo prievolę. Teismas priima nutartį dėl vykdymo nutraukimo ir tuo atveju, jei, remdamasis viešais dokumentais, nustato, kad vykdytinas sprendimas panaikintas galutiniu sprendimu.

f) Vykdomo byloje trečiasis asmuo, turintis reikalavimą į turimą, areštuotą vykdymo metu, remdamasis nuosavybės teise ar kitomis teisėmis, dėl kurių turto pardavimas per vykdymo procedūrą yra negalimas, gali iškelti vykdymo reikalavimo bylą tai šaliai, kuri siekia vykdymo, siekdamas užtikrinti turto arešto panaikinimą. Jei teismas patenkina prašymą, jis panaikina turto areštą.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Vykdomo sustabdymas

Vykdomą leidęs atlikti teismas išimtiniais atvejais nurodo sustabdyti vykdymą skolininko prašymu, jei skolininkas gali pagrįsti vykdymo sustabdymą pagrindžiančias teisėtas aplinkybes ir jei skolininkas anksčiau nebuvo nubaustas per vykdymo procedūrą.

Teismas, priimdamas sprendimą dėl sustabdymo, prireikus gali išklausti šalis.

Visų pirma teismas atsižvelgia į tokias teisėtas aplinkybes, suteikiančias pagrindą sustabdyti vykdymą: kiek asmenų skolininkas turi išlaikyti ir kiek asmenų skolininkas faktiškai išlaiko, skolininko ilgalaikę ar sunkią ligą ar skolininko išlaikytinius, taip pat gaivalines katastrofas, įvykusias per vykdymo procedūrą ir paveikusias skolininką.

Jei vykdytas nukreiptas į nekilnojamąjį turimą, vykdymą skolininko prašymu galima sustabdyti tik vieną kartą ir ne ilgiau kaip 6 mėnesiams.

Mokėjimas dalimis:

Išskyrus mokesčių skolas ir viešąsias skolas, kurios išieškamos kaip mokesčiai, antstolis, paprašytas skolininko, kuris yra fizinis asmuo, gali nustatyti skolos sumokėjimo dalimis sąlygas po to, kai antstolis ėmėsi priemonių nustatyti skolininko turto buvimo vietą ir jį areštuoti, o skolininkas jau įvykdė dalį vykdytino reikalavimo. Antstolis taip pat praneša turto neturinčiam skolininkui, kurio atžvilgiu gali būti nukreiptas vykdytas, apie skolos sumokėjimo dalimis galimybes ir sąlygas.

Antstolis surašo pranešimą, kuriame aprašo skolos sumokėjimo dalimis plano sudarymą ir jo turinį, ir įteikia jį šalims. Per 15 dienų nuo šio pranešimo gavimo dienos vykdymo siekianti šalis gali raštu pranešti antstoliui, jei nesutinka su skolos sumokėjimo dalimis plano turiniu, gali pateikti rekomendacijas dėl plano turinio ir mokėjimo dalių dydžio ir gali prašyti skolininko pateikti įvykdymo užtikrinimą. Remdamasis vykdymo siekiančios šalies pareiškimu, antstolis gali pakeisti mokėjimo plano sąlygas toliau nurodyta tvarka:

- antstolis panaikina skolos sumokėjimo dalimis planą, jei vykdymo siekianti šalis nesutinka su išlaikymui, darbo užmokesčiui sumokėti ar panašioms reikalavimams įvykdyti nustatytomis dalimis, jei vykdymo siekiantis fizinis asmuo nurodo, kad skolos sumokėjimo dalimis planas kelia grėsmę jo pragyvenimui, arba jeigu įmonė, siekianti vykdymo, bankrutuoja, yra likviduojama arba dėl jos nagrinėjama vykdymo byla;
- a punkte nenurodytais atvejais skolos sumokėjimo dalimis planas gali būti sudarytas ne ilgiau kaip 1 metams, jei vykdymo siekia juridinis asmuo ir juridinio asmens statuso neturintis subjektas, ir ne ilgiau kaip 6 mėnesiams, jei vykdymo siekia fizinis asmuo;
- antstolis gali reikalauti, kad, be mokėjimų pagal skolos apmokėjimo dalimis planą, būtų atliekami daliniai mokėjimai, proporcingi reikalavimo sumai, jei to buvo prašoma vykdymo siekiančios šalies pareiškime.

Antstolis pateikia skolininkui ne ilgesnį kaip 6 mėnesių mokėjimo planą, kuriame numatyti vienodi mėnesiniai mokėjimai, jei vykdymo priemonių imtasi skolininko lėšų, esančių finansų įstaigose, darbo užmokesčio ir kilnojamojo turto atžvilgiu, tačiau dar neišieškota visa skolos suma, ir

- prieš tai nebuvo patvirtintas skolos sumokėjimo dalimis planas;
- skolininkui yra pradėta vykdymo procedūra, susijusi su piniginiu reikalavimu, kurio suma neviršija 500 000 HUF, arba jeigu skolininkui yra pradėta vykdymo procedūra, susijusi su piniginiu reikalavimu, kurio suma neviršija 1 000 000 HUF, tačiau žemės registre taip pat yra įregistruotas skolininko gyvenamojo būsto įkeitimas, kuriuo užtikrintas kitas reikalavimas, ir
- norint įvykdyti reikalavimą, skolininko gyvenamąjį būstą tektų parduoti aukcione.

Vykdomo siekianti šalis neprivalo sutikti su skolos sumokėjimo dalimis planu; pranešimą apie skolos sumokėjimo dalimis planą reikia įteikti ir vykdymo siekiančiai šaliai.

Sumos, kurios buvo išskaičiuotos iš skolininko jas areštavus, turi būti įtraukiamos apskaičiuojant skolininko sumokėtą sumą.

Apytikrė gyvenamojo būsto vertė ir pirmasis jo pardavimas aukcione gali būti nustatytas tik jeigu skolininkas nesumoka skolos dalimis (Teismo vykdymo įstatymo 52/A–52/B straipsniai).

Vykdomo teisės senatis

Vykdomo teisės senaties terminas pasibaigia tuo pat metu kaip ir vykdytino reikalavimo senaties terminas. Paprastai į vykdymo teisės senatį atsižvelgiama gavus prašymą; į ją gali būti atsižvelgiama *ex officio*, jei į reikalavimo, kuria ši teisė grindžiama, senatį taip pat reikalaujama atsižvelgti *ex officio*. Jei remiantis tuo, kas nurodyta pirmiau, į vykdymo teisės senatį turi būti atsižvelgta, jei prašymas pateikiamas pasibaigus senaties terminui, vykdytas negalimas, o jau nurodytos atlikti vykdymo procedūros negali būti atliekamos. Vykdomo teisės senaties terminas nutraukiamas bet koku vykdomuoju dokumentu.

Apribojimai

Sumos, kurios gali būti išskaičiuojamos iš darbo užmokesčio per vykdymo procedūrą, yra sumos, likusios atskaičius mokesčius (avansinius mokesčius), sveikatos draudimo ir pensijų įmokas, privačių pensijų fondų narystės mokesčius, taip pat kitas įmokas, kurių reikalaujama pagal atskirus teisės aktus. Apskritai gali būti išskaičiuojama ne daugiau kaip 33 proc. šios sumos, o išimtiniais atvejais – ne daugiau kaip 50 proc. šios sumos. Vykdytas negali būti nukreipiamas į tą mėnesinio atlyginimo dalį, kuri atitinka minimalią senatvės pensiją. Tačiau ši išimtis netaikoma, jei yra išieškomas vaiko išlaikymas ir vaiko gimimo išlaidos.

Iš darbo užmokesčio, kurį darbdavys moka esant darbo santykiams, negali būti išskaitoma daugiau nei 33 proc.

Ši išskaičiuojama suma gali būti padidinta iki 50 proc. darbuotojo darbo užmokesčio, jei reikalavimai, susiję su:

a) išlaikymu;

b) reikalavimais skolininkui dėl darbuotojų darbo užmokesčio;

c) neteisėtai gautu darbuotojų darbo užmokesčiu ir socialinės apsaugos paslaugomis (Teismo vykdymo įstatymo 65 straipsnio 2 dalis).

Iš skolininko socialinio draudimo pensijų išmokų, ankstyvo išėjimo į pensiją išmokų, išmokų už stažą, rentų ir pereinamojo laikotarpio išmokų, skiriamų kalnakasiams (toliau kartu – pensijų išmokos) (Teismo vykdymo įstatymo 67 straipsnio 1 dalis).

Išskaitomas sumas galima padidinti ne daugiau kaip iki 50 proc. pensijų išmokų, jei reikalavimai susiję su:

a) vaiko išlaikymu;

b) neteisėtai gautomis pensijų išmokomis (Teismo vykdymo įstatymo 67 straipsnio 2 dalis).

Ne daugiau kaip 33 proc. galima išskaityti iš išmokų darbo ieškantiems asmenims (bedarbio pašalpų, priešpensinių bedarbio pašalpų, kompensacinių veiklos išmokų) reikalavimams, susijusiems su:

a) išlaikymu;

b) neteisėtai gautomis bedarbio pašalpomis;

c) neteisėtai gautomis išmokomis grynaisiais pinigais, išmokėtomis kaip išmokos darbingo amžiaus asmenims.

Negali būti areštuojama:

– valstybinė priežiūros išmoka, išmokos grynaisiais karo aukoms, taip pat rentos iki gyvos galvos, mokėtinos pagal įstatymą dėl kompensacijos asmenims, kuriems neteisėtai atimta gyvybė ar laisvė dėl politinių priežasčių;

– vietos valdžios parama, išimtiniais atvejais skiriama vietos valdžios parama, išmokos grynaisiais pinigais, mokamos kaip išmokų darbingo amžiaus asmenims dalis, senatvės išmokos, pajamų kompensavimo išmokos bedarbiams, taip pat priežiūros išmoka;

– motinystės išmokos;

– metinės rentos neįgaliesiems, taip pat akliesiems mokamos asmeninės išmokos;

– darbo užmokesčio priedai už sugadintą sveikatą, laikinasis darbo užmokesčio priedas, priedas prie pajamų, laikinasis priedas prie pajamų, taip pat metinės rentos kalnakasiams už žalą sveikatai;

– teisės aktuose nustatytas išlaikymas, įskaitant teismo įpareigotą skirti vaiko išlaikymą, ir vaikų apsaugos išmokas grynaisiais pinigais pagal įstatymą dėl vaikų apsaugos ir globos administravimo;

– švietimo mokesčiai, specialiai parama ir išmoka šeimai, mokama globėjams ir skirta laikinai arba nuolat globjamiems vaikams arba pilnamečiams jaunuoliams, kuriems taikoma priežiūra, išlaikyti;

– stipendijos, išskyrus stipendijas, kurios mokamos kaip darbo užmokestis už tolesnį mokslinį švietimą;

– išlaidos, gražinamos už darbuotojų komandiravimą, paslaugų teikimą užsienio šalyse ir keliones į darbą ir iš jo;

– sumos, skirtos specialiosioms išlaidoms padengti;

– neįgalumo išmokos (Teismo vykdymo įstatymo 74 straipsnis).

Jeigu lėšas tvarko mokėjimo paslaugų teikėjas ir jos turi būti sumokėtos fiziniam asmeniui, vykdytas be apribojimų gali būti nukreiptas į sumą, viršijančią keturias minimalias senatvės pensijas; jei suma yra mažesnė už šią ribą, vykdytas gali būti nukreiptas į sumą, lygią 50 proc. minimalios senatvės pensijos ir keturių minimalių senatvės pensijų skirtumo sumos (Teismo vykdymo įstatymo 79/A straipsnio 2 dalis).

Net jei skolininkas sutinka, neleidžiama areštuoti turto, į kurį vykdymo neleidžiama nukreipti pagal teisės aktus.

Vykdytas negali būti nukreipiamas į toliau nurodytą kilnojamąjį turtą:

– turtą, kuris yra būtinas skolininko darbui, visų pirma svarbiausius įrankius, instrumentus, techninę, karinę ir kitą įrangą, uniformas, savigynai skirtus ginklus ir vežimo priemones (išskyrus transporto priemones);

– būtiniausias priemones, skirtas nuolatinėms studijoms, visų pirma vadovėlius, mokyklinius reikmenis ir muzikos instrumentus;

– būtinus drabužius: 3 viršutinius drabužius, 1 žieminį paltą, 1 paltą, 3 batų poras;

– būtiniausiajį patalynę: 1 rinkinį, kuriame yra po 2 paklodes kiekvienam asmeniui;

– tiek baldų, kiek asmenų yra skolininko namų ūkyje: ne daugiau kaip 2 stalus ir 3 drabužių spintas ar panašius baldus, taip pat 1 lovą ar lygiavertį baldą ir 1 kėdę ar kitą lygiavertį baldą kiekvienam asmeniui;

– būtiniausiajį šildymo ir apšvietimo įrangą;

– būtiniausiajį skolininko virtuvės ir namų ūkio įrangą, 1 šaldytuvą ar šaldiklį ir 1 skalbyklę;

– skolininko apdovanojimus (pasižymėjimo ženklus, medalius, ženklelius, garbės ženklelius), jei jie patvirtinti dokumentais;

– vaistus ir medicinos bei techninę įrangą, reikalingą dėl skolininko ligos ar fizinės negalios, taip pat riboto judumo skolininko transporto priemonę;

– daiktus, kuriuos nepilnamečiai naudoja skolininko namų ūkyje ir kurie yra skirti vaikams;

– 1 mėnesio maisto atsargas ir 3 mėnesiams skirtą kurą šildymui, kuris yra reikalingas skolininkui ir jo namų ūkiui;

– nenuimtą derlių ir vaisius;

– daiktus, kurių negalima laikyti skolininko turto dalimi per likvidavimo procedūrą;

– kultūrinės vertybės, išvardytas įstatymo dėl specialios kultūrinių vertybių apsaugos nurodytoje pažymoje, per specialiosios apsaugos laikotarpį (Teismo vykdymo įstatymo 90 straipsnio 1 dalis).

Jei yra areštuojama transporto priemonė, kurios skolininkui, kuris yra fizinis asmuo, reikia jo darbui atlikti (jei transporto priemonė nėra konfiskuota), pakanka paimti registracijos kortelę, kuri kartu su arešto pranešimo kopija siunčiama kompetentingai transporto institucijai, o jeigu institucijos neįmanoma nustatyti – transporto priemonę užregistravusiai institucijai. Jei transporto priemonė nekonfiskuota, skolininkas gali naudoti transporto priemonę tol, kol ji parduodama. Jei apskaičiuotoji transporto priemonės vertė yra mažesnė už Teisingumo ministro dekretu, išleistame suderinus su ministru, atsakingu už mokesčių politiką, nurodytą sumą, vykdytas negali būti nukreiptas į transporto priemonę.

Vykdomojo rašto atšaukimas ir vykdomojo įrašo panaikinimas

Jei teismas, išduodamas vykdomąjį raštą, pažeidė teisės aktus, jį privaloma atšaukti.

Jei teismas, pridėdamas vykdomąjį raštą prie nutarties, pažeidė teisės aktus, vykdomąjį įrašą būtina panaikinti.

Teismas atšaukia vykdomąjį raštą arba panaikina vykdomąjį įrašą, jei skolininko prašymu nustato, kad yra įvykdytos sąlygos:

- a) atsisakyti vykdymo pagal Reglamento (EB) Nr. 805/2004 21 straipsnį;
- b) atsisakyti vykdymo pagal Reglamento (EB) Nr. 1896/2006 22 straipsnio 1 dalį arba Reglamento (EB) Nr. 861/2007 22 straipsnio 1 dalį arba
- c) atsisakyti vykdymo pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 4/2009 21 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą arba Reglamento (ES) Nr. 1215/2012 46 straipsnį.

Vykdomojo dokumento apskundimas

Jei teismas išdavė vykdomąjį dokumentą arba jeigu vykdomasis dokumentas skiriasi nuo to, ko buvo prašoma, teismas priima nutartį dėl šio skirtumo, šalyje gali apskųsti tokį sprendimą. Vykdomojo dokumento apskundimas nesustabdo jo vykdymo. Tačiau, jei teisės aktuose nenumatyta kitaip, negali būti imamasi jokių veiksmų siekiant parduoti areštuotą nuosavybę, o vykdymo metu sumokėta suma negali būti išmokėta gavėjui.

Prieštaravimas dėl vykdymo

Šalys ar kiti suinteresuotieji asmenys gali pateikti prieštaravimus dėl vykdymo vykdomojo byla nagrinėjančiam teismui dėl antstolio veiksmų ar neveikimo, dėl kurio iš esmės pažeidžiamos vykdymo procedūrų taisyklės arba prieštaravimą dėl vykdymo pateikiančios šalies teisės ar teisėti interesai. Esminiu vykdymo procedūrų taisyklių pažeidimu laikomas pažeidimas, kuris turėjo esminį poveikį vykdymo procedūros baigčiai (Teisminio vykdymo įstatymo 217 straipsnio 1 dalis).

Jei ginčijama priemonė atitinka teisinius reikalavimus arba tai nėra esminis pažeidimas, teismas pripažįsta ginčijamą priemonę pagrįsta ir atmeta prieštaravimą. Jei ginčijama priemonė nėra esminis pažeidimas, teismas panaikina ginčijamą priemonę ar jos dalį arba, jei tai leidžiama pagal teisės aktus ir galima pagrįsti faktines aplinkybes, kuriomis remiantis priimamas sprendimas, pakeičia visą vykdymo priemonę ar jos dalį. Jei pateikiant prieštaravimą remiamasi neveikimu, teismas nurodo antstoliui įgyvendinti priemonę, kuri nebuvo taikyta (Teisminio vykdymo įstatymo 217/A straipsnio 5 dalis).

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

Paskutinis naujinimas: 16/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Malta

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdytas reiškia, kad teismo sprendimas yra įgyvendinamas.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Tai priklauso nuo pateikto prašymo. Pavyzdžiui, Viešojo registro direktorius padaro hipotekos įrašą gavęs patvirtintą teismo sprendimo kopiją kartu su registro išrašu, kuriame nurodyta, kad teismo sprendimas neapskųstas ir pasibaigė jo apskundimo terminas ar kad teismo sprendimo neįmanoma apskųsti.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

Pagal bendrąsias teisės aktų nuostatas – Civilinio proceso organizavimo kodeksą (Maltos įstatymų 12 sk.), vykdomaisiais dokumentais laikoma; teismo raštas, jei skola yra nustatyta, apskaičiuota ir mokėtina ir jei tai nėra veiksmo įvykdymas ir jei skola neviršija 25000 EUR. Šis klausimas reglamentuojamas Civilinio proceso organizavimo kodekso 166A straipsnyje.

Maltos teismų sprendimai ir nutartys;

Maltos notaro ar bet kurio kito valstybės tarnautojo, įgalioto gauti šiuos dokumentus, gautos sutartys, jei sutartis yra dėl nustatytos, apskaičiuotos ir mokėtinos skolos ir jei nereikia įvykdyti kokio nors veiksmo;

apmokestintos teismo mokesčių ir mokesčių sąskaitos, išrašytos advokato, įgaliotojo administratoriaus, teismo eksperto ar kito teismo darbuotojo ar liudytojo naudai, nebent pagal teisės aktus šios apmokestintos sąskaitos nėra užginčytos;

Maltos arbitražo centre registruotų arbitrų sprendimai;

paprastieji ir įsakomieji vekseliai;

tarpininkavimo siekiant taikos sutartys, kurias tarpininkavimo siekiant taikos šalys paskelbia vykdytinomis;

Vartotojų skundų teismo sprendimai.

Specialiuosiuose teisės aktuose, pavyzdžiui, mokesčių teisės aktuose, taip pat numatyti kiti vykdomieji dokumentai.

3.1 Procedūra

Aktai, kuriais, atsižvelgiant į aplinkybes, gali būti vykdomi vykdomieji dokumentai:

kilnojamojo turto arešto orderis;

nekilnojamojo turto arešto orderis;

veikiančios komercinės įmonės arešto orderis;

teisminis kilnojamojo ar nekilnojamojo turto ar su nekilnojamoju turto susietų teisių pardavimas aukcione;

vykdomasis raštas, įteikiamas asmeniui, turinčiam skolininkui priklausantį turą;

iškeldinimo iš nekilnojamojo turto orderis;

orderis *in factum*;

jūrų laivo arešto orderis;

orlaivio arešto orderis;

orderis *in procinctu*.

Jei vykdomasis dokumentas įsigalioja pagal 166A straipsnį, asmuo, prašantis įregistruoti teismo raštą, laikomą vykdomuoju dokumentu, pateikia Teismo sekretoriui teismo rašto kopiją, įteikimo įrodymus ir gauto atsakymo (jei jis gautas) kopiją.

Kalbant apie kitus vykdomuosius dokumentus, procedūra skiriasi atsižvelgiant į jų pobūdį. Šią informaciją galima rasti [Civilinio proceso organizavimo kodekso](#) 252 ir paskesniuose straipsniuose.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Sąlygos priklauso nuo jų pobūdžio. Informacija pateikiama [Civilinio proceso organizavimo kodekso](#) 252 ir paskesniuose straipsniuose.

4 Vykdomo priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Išieškojimas gali būti nukreipiamas į kilnojamąjį turtą, įskaitant:

ūkinių prekybos bendrijų kapitalą ir akcijas;

kompetentingos institucijos išduotas licencijas, kurios nustatomos už teisingumą atsakingo ministro taisyklėse; draudimo liudijimus;

kredito užtikrinimą ir bet kurią intelektualinę ar pramoninę nuosavybės teisę.

Tačiau išieškojimas negali būti nukreiptas į:

kasdienius drabužius, patalynę ir buitines reikmenis bei baldus, kurie laikomi pagrįstai būtiniais deramam skolininko ir jo šeimos gyvenimui;

asmens dokumentus ir knygas, susijusias su skolininko, jo sutuoktinio ar vaikų profesija;

notarų registrus ir knygas;

įrankius ir priemones, reikalingas skolininkui, jo sutuoktiniui ar vaikams mokytis tam tikro mokslo ar amato ar jį praktikuoti;

gyvūnus ir įrankius, reikalingus žemės ūkiui, taip pat vaisius, kurie jau nuimti ar dar neatskirti nuo žemės;

orlaivius, kurie išimtinai paskirti valstybinėms paslaugoms teikti, įskaitant pašto paslaugas, tačiau neįskaitant komercinių paslaugų;

jūrų laivus, visa apimtimi priklausančius Maltos vyriausybės laivynui;

bažnytinius drabužius ir indus, naudojamus veikiančioje bažnyčioje arba priklausančius kunigui, religinei grupei ar bet kuriam jos nariui;

bet kurio Maltos policijos pajėgų ar ginkluotųjų pajėgų nario turtą – ginklus, šaudmenis, įrangą, įrankius ar drabužius, naudojamus pareigoms atlikti.

Gali būti areštuojamas nekilnojamasis turtas, veikiančios komercinės įmonės, laivai ir orlaiviai.

Nutartys dėl kitam asmeniui priklausančio skolininko turto negali būti priimanamos dėl:

darbo užmokesčio (įskaitant premijas, išmokas, užmokesčių už viršvalandžius ir kitą uždarbį);

visų išmokų, pensijų, išmokų ar paramos, nurodytos Socialinės apsaugos įstatyme, ar kitų išmokų asmenims, kuriems pensiją moka vyriausybė;

bet kokių vyriausybės labdaros išmokų ar dovanų;

bet kokio palikimo, kuris aiškiai paliktas išlaikymo tikslais, jei skolininkas neturi kitų pragyvenimo lėšų, o pati skola nėra mokėtina dėl išlaikymo;

bet kurios išlaikymui skirtos sumos, nesvarbu, ar ji priteista *officio judicis*, ar viešu dokumentu, jei pati skola nėra mokėtina dėl išlaikymo;

pinigų, kurie suteikti skolininkui paskolos aktu namo, kuris yra skirtas skolininkui kai pagrindinė gyvenamoji vieta, statybai ir priežiūrai;

banko sąskaitos kreditavimo, išskyrus kredito korteles, kurias naudojant veiklą vykdo skolininko vadovaujama veikianti komercinė įmonė;

banko garantijų ir akredityvų.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Vykdomieji dokumentai vykdomi ir juos naudojant pagal teisės aktus paimamas kito asmens turtas.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Viskas priklauso nuo konkretaus atvejo, tačiau apskritai galima teigti, kad vykdomieji raštai galioja tol, kol galioja teisė, kuria remiantis jie buvo išduoti.

Nutartys dėl kitam asmeniui priklausančio skolininko turto negali būti pratęsimos ir galioja tol, kol teismas jas panaikina nutartimi.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Asmuo, kurio atžvilgiu išduodamas vykdomasis raštas, ar bet kuris kitas suinteresuotasis asmuo gali pateikti prašymą šį raštą išdavusiam teismui dėl viso vykdomojo rašto ar jo dalies panaikinimo. Apie prašymą pranešama priešingai šaliai, kuri per 10 dienų turi pateikti atsakymą, kuriame išdėsto visus norimus argumentus. Teismas priima sprendimą dėl prašymo išklauses šalis. Minėtą nutartį galima apskųsti apeliacine tvarka per 6 dienas nuo nutarties perskaitymo viešame teismo posėdyje dienos.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Aukštesniųjų teismų sprendimai gali vėl tapti vykdytini praėjus dešimčiai (10) metų nuo tos dienos, kai teismo sprendimas ar nutartis galėjo būti įvykdyta.

Žemesnės instancijos teismų ar reikalavimų dėl nedidelių sumų teismo sprendimai gali vėl tapti vykdytini po 5 metų. Sutartimi sudaryti vykdomieji dokumentai, jei skola yra aiškiai nustatyta, apskaičiuota ir mokėtina, pagal Maltos įstatymų 12 skyriaus 166A straipsnį ir paprastieji bei įsakomieji vekseliai gali vėl tapti vykdytini praėjus 3 metams. Jie vėl tampa vykdytini pateikus prašymą kompetentingam teismui. Pareiškėjas taip pat priesaika patvirtina skolos ar reikalavimo, kurio vykdymo prašo, rūšį ir tai, kad skola ar jos dalis vis dar mokėtina. Be to, tokiomis aplinkybėmis taikomas trisdešimties (30) metų senaties terminas, tačiau jis gali nutrūkti, jei pateikiamas minėtas prašymas.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 16/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Nyderlandai

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdyto teisė: bendra informacija

Teismo procesas užbaigiamas teismui priimant sprendimą. Šiame sprendime šalis (skolininkas) gali būti įpareigotas įvykdyti prievolę kitai šaliai (kreditoriui). Jei skolininkas to nepadaro savanoriškai, kreditorius gali priversti įvykdyti teismo sprendimą, imdamasis priemonių pagal vykdyto teisę. Ši teisės sritis apima teismo sprendimo vykdymą, kai tai nurodo teismas. Šiuo tikslu teisės aktuose įtvirtintos taisyklės dėl prievartos priemonių ir jų taikymo tvarkos. Teismo antstoliai (nyd. k. *gerechtsdeurwaarders*), dar vadinami tiesiog antstoliais (nyd. *deurwaarders*), yra įgalioti vykdyti teismo sprendimus ir jiems tai paveda daryti kreditoriai, norintys atgauti tai, kas jiems priklauso.

Norint imtis vykdyto teisėje numatytų prievartos priemonių turi būti įvykdytos dvi sąlygos: asmuo turi turėti vykdomąjį dokumentą (nyd. k. *executoriale titel*), pavyzdžiui, vykdytiną teismo sprendimą, ir šis vykdomasis dokumentas turi būti iš anksto įteiktas šaliai, prieš kurią bus imtasi vykdyto veiksmų.

Pagrindinės vykdyto procese dalyvaujančios šalys yra vykdytojas (vykdyto prašanti šalis, kreditorius), skolininkas (šalis, kurios atžvilgiu imamasi vykdyto veiksmų) ir antstolis (valstybės pareigūnas, atsakingas už konkrečių vykdyto veiksmų taikymą vykdytojo prašymu).

Prievartos priemonės

Pagrindinė prievartos priemonė yra vykdomasis areštas (nyd. k. *executoriaal beslag*). Jis išsamiau aptartas 2.1 skirsnyje.

Kitos prievartos priemonės:

laipsniškai didinama bauda (nyd. k. *dwangsom*);

įkalinimas, jei nevykdomas teismo nurodymas (nyd. k. *gijzeling*).

Laipsniškai didinama bauda – tai teismo sprendimu nustatyta pinigų suma, kurią asmuo turi sumokėti, jei neįvykdo pagrindinės vykdytinai prievolės. Ši priemonė daugiausia taikoma procesuose dėl laikinųjų apsaugos priemonių kaip būdas daryti spaudimą. Laipsniškai didinama bauda gali būti susieta tik su pagrindine prievole, nesusijusia su pinigų sumos sumokėjimu.

Įkalinimas už teismo nurodymo nevykdymą yra prievartos priemonė, kuria siekiama priversti šalį įvykdyti konkrečią prievolę. Šią priemonę teismai skiria retai, o jei skiria, tai ji retai iš tikrųjų įgyvendinama. Ją gali taikyti tik teismas. Teismas gali leisti taikyti šią priemonę siekiant įvykdyti teismo sprendimus kreditoriaus prašymu, jei jie susiję su nutartimi, kuri nėra susijusi su pinigų sumos sumokėjimu. Įkalinimas taip pat gali būti pritaikytas, pavyzdžiui, jei priimamas teismo sprendimas ar autentiškas aktas, pagal kurį nustatomas išlaikymo mokėjimas pagal Civilinio kodekso 1 knygą ((nyd. k. *Burgerlijk Wetboek*), pavyzdžiui, vaiko išlaikymas (Civilinio proceso kodekso (nyd. k. *Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*) 585 straipsnis).

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Procedūra aprašyta toliau.

Vykdytinis dokumentas

Nyderlandų teismų priimti sprendimai (sprendimai ir nutartys), autentiški aktai (notariniai aktai) ir kai kurie kiti dokumentai laikomi vykdytiniais dokumentais.

Kiti dokumentai, teisės aktuose nurodyti kaip vykdytini, yra:

Prokuratūros departamento (nyd. k. *Openbaar Ministerie*) išduoti vykdomieji raštai,

mokesčių institucijų išduoti vykdomieji raštai,

arbitražo sprendimai su vykdyto leidimu ir

oficialiai patvirtintos taikos sutartys.

Teismo kancleris įteikia byloje dalyvavusiam ieškovui ir atsakovui teismo sprendimo kopiją. Tai yra galutinis teismo sprendimas, kuriame pateikiamas teismo nurodymas, o šalis, įgaliota vykdyti teismo sprendimą, gauna vykdytinai formos kopiją. Šalims nemokamai įteikiama teismo sprendimo antstolio kopija (nyd. k. *grosse*). Tai autentiška teismo sprendimo kopija. Tai yra vykdytinai formos teismo sprendimas. Vykdyto veiksmai gali būti atliekami tik jei yra išduota ši antstolio kopija. Taip pat gali būti išduodama antstolio kopija arba notarinio akto pirmoji patvirtinta kopija. Gavęs šį dokumentą, antstolis įgaliojamas imtis vykdyto veiksmų.

Prieš imdamasis vykdyto, antstolis įteikia dokumentą (antstolio kopiją / pirmąją patvirtintą kopiją) šaliai, prieš kurią bus imtasi veiksmų. Įteikimo tikslas – kad kita šalis sužinotų apie teismo sprendimą ir pranešti jai, kad kreditorius reikalauja jį įvykdyti.

Informacija apie vykdytinų dokumentų iš kitų ES valstybių narių įteikimą pateikiama ES įteikimo reglamente: 2000 m. gegužės 29 d. [Tarybos reglamentas \(EB\) Nr. 1348/2000](#) dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse.

Teismo antstoliai

Vaidmuo vykdyto srityje

Antstolis yra pagrindinė šalis, dalyvaujanti vykdamas teismo sprendimus, ir visada veikia pagal vykdyto prašančios šalies nurodymus. Šie nurodymai duodami perduodant antstolio kopiją (autentišką teismo sprendimo kopiją) antstoliui. Apskritai antstoliui nereikalingas joks atskiras leidimas.

Veiksmai, kuriuos antstolis gali atlikti vykdyto metu, yra:

vykdytinai dokumento įteikimas šaliai, prieš kurią imtasi vykdyto veiksmų;

reikalavimas įvykdyti prievolę, pvz., sumokėti pinigų sumą;

mokėjimo gavimas, jei skolininkas neįvykdo mokėjimo prievolės;

turto areštas;

prireikus – policijos pagalbos pasitelkimas (pavyzdžiui, areštuojant turą).

Antstolio mokesčiai

Oficialiems antstolio atliktiems veiksams taikomi fiksuoti mokesčiai, kuriuos gali tekti apmokėti skolininkui. Kreditorius fiksuotų mokesčių netaiko, t. y. dėl jų reikia tartis su antstoliu. Mokesčiai, kuriuos antstolis taiko skolininkui, nustatyti 2001 m. liepos 4 d. Dekrete, kuriuo nustatomos išsamios taisyklės dėl oficialių antstolių veiksmų ir mokesčių (dar vadinamas [Antstolių mokesčių dekretu](#) (nyd. k. *Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders*). Daugiau informacijos apie oficialiems veiksams taikomus mokesčius, galiojančius nuo 2019 m., (nyd. k. *Tarieven ambtshandelingen m.i.v. 2019*) galima rasti [Karališkosios teismo pareigūnų profesinės organizacijos \(Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders\)](#) interneto svetainėje.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Kad vykdytas būtų tęsiamas, turi būti įvykdytos dvi bendros sąlygos:

būtina turėti vykdytiną dokumentą;

prieš pradėdamas vykdyti šis dokumentas turi būti įteiktas šaliai, prieš kurią imamasi vykdyto veiksmų.

Kaip minėta, vykdomasis areštas yra pagrindinė taikoma prievartos priemonė.

Galima imtis ir kitų priemonių, kol dar neišduotas vykdytinai dokumentas. Jas galima prašyti taikyti prieš priimant teismo sprendimą, taip pat kol byla nagrinėjama ir net prieš prasidedant procesui. Tai yra apsaugos priemonės (nyd. k. *conservatoire maatregelen*), jomis suteikiama laikina apsauga. Apsaugos priemonės yra areštas iki teismo sprendimo priėmimo (nyd. k. *conservatoir beslag*), užplombavimas (nyd. k. *verzegeling*) ir turto aprašymas (nyd. k. *boedelbeschrijving*). Šioje dalyje kalbama apie vykdomąjį areštą.

4 Vykdytojų priemonių paskirtis ir pobūdis

Vykdytojų priemonių dalykas ir pobūdis gali skirtis. Galima išskirti priemones, kuriomis siekiama, kad būtų sumokėta pinigų suma, perduotas turtas, atliktas veiksmas ar susilaikyta nuo veiksmų. Dažniausiai taikoma priemonė yra areštas siekiant išieškoti pinigus (nyd. k. *verhaalsbeslag*).

Jei skolininko prievolė nesusijusi su veiksmo atlikimu, gali tekti atlikti „faktinį veiksma“ (nyd. k. *feitelijkke handeling*), kuris sukelia teisinius padarinius, nepaisant to, ar juos buvo ketinama sukelti arba juridinį veiksma (nyd. k. *rechtshandeling*), kai buvo ketinama sukelti teisinius padarinius. Jei faktinis veiksmas nėra susietas su asmeniu, kreditorius gali prašyti teismo leisti atkurti padėtį, kuri būtų buvusi, jei prievolė būtų įvykdyta. Jei skolininko prievolė susijusi su juridinio veiksmo atlikimu, pavyzdžiui, pasiūlymo priėmimu, veiksma galima pakeisti teismo sprendimu. Teismas taip pat gali įpareigoti skolininką susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų atlikimo.

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdytojų?

Vykdomasis areštas gali būti taikomas:

kilnojamajam turtui, kuris neregistruojamas. Registruotinas turtas yra: nekilnojamasis turtas, laivai ir orlaiviai;

teisėms į pareikštinius vertybinius popierius, teisei užsisakyti vardinius vertybinius popierius, teisėms į vardines akcijas ir kitus vardinius vertybinius popierius; trečiajam asmeniui, kuris turi skolininko turto (nyd. k. *executoriaal derdenbeslag*);

nekilnojamajam turtui;

laivams;

orlaiviams.

Paprastai vykdytojas gali laisvai pasirinkti turtą, kurį nori areštuoti.

Iš esmės areštas gali būti taikomas visam skolininko turtui. Tačiau tam tikras turtas negali būti areštuotas, pavyzdžiui, pagrindiniai būtini daiktai, tokie kaip drabužiai, maistas, darbo įrankiai, specializuota literatūra ir daiktai, naudojami švietimo, meno ir mokslo tikslais. Areštas netaikomas darbo užmokesčio daliai, išlaikymui ar kitoms išmokoms. Tokiais atvejais nustatytas saugomas pajamų dydis, siekiant užtikrinti, kad skolininkas turėtų pakankamai pajamų, kurios jam leistų apsirūpinti pagrindiniais būtinais daiktais.

Be to, negalima areštuoti turto, kuris yra skirtas viešosioms paslaugoms teikti. Vykdytojas gali vienu metu areštuoti įvairų turtą.

4.2 Koks yra vykdytojų priemonių poveikis?

Neregistruotino kilnojamojo turto arešto teisiniai padariniai

Vienas iš arešto padarinių yra tas, kad visi veiksmai, kuriuos skolininkas atlieka po arešto, negali pakenkti areštą taikančios šalies teisėms. Jei, pavyzdžiui, skolininkas parduotų turtą, pirktas iš esmės negalėtų teikti kreditoriui, kad jis dabar yra šio turto savininkas. Kitas padarinys yra tas, kad areštas taikomas ir visoms iš turto gaunamoms pajamoms.

Akcijų, vertybinių popierių ir kito turto arešto teisiniai padariniai

Konkrečių teisių padarinių nėra. Arešto trukmės laikotarpiu asmeniui, kurio atžvilgiu taikomas areštas, paliekama teisė balsuoti.

Kito asmens turimo skolininko turto arešto teisiniai padariniai

Jei areštuojamas kito asmens turimas skolininko turtas, kreditorius (areštą taikanti šalis) taiko areštą trečiajam asmeniui (t.y. ne skolininkui), nes šis trečiasis asmuo yra skolingas skolininkui arba turi skolininkui priklausantį turtą.

Areštą taikanti šalis yra apsaugota nuo kitos šalies atliktų juridinių veiksmų. Juridiniais veiksmais, atliktais po arešto uždėjimo, negalima remtis prieš areštą taikančią šalį. Dvi įprastos kito asmens turimo skolininko turto arešto formos yra banko sąskaitos arba darbuotojo darbo užmokesčio arba išmokų areštas.

Nekilnojamojo turto arešto teisiniai padariniai

Nekilnojamojo turto areštas registruojamas viešuosiuose registruose, kuriuos tvarko [Žemės registro tarnyba](#) (nyd. k. *Kadaster*). Laivai ir orlaiviai laikomi nekilnojamuoju turtu, kai jie įregistruojami registre. Areštas įsigalioja nuo įregistravimo momento. Areštas taikomas visoms pajamoms iš nekilnojamojo turto, gautoms uždėjus areštą. Areštą taikanti šalis yra apsaugota nuo juridinių veiksmų, kuriuos skolininkas atlieka po arešto uždėjimo. Nekilnojamojo turto realizavimu (pardavimu) negalima remtis prieš areštą taikančią asmenį.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Paprastai teisė įvykdyti teismo sprendimą išnyksta praėjus 20 metų nuo dienos, einančios po teismo sprendimo priėmimo dienos. Jei teismo sprendimo vykdymui taikomi tam tikri reikalavimai, kurių įvykdymas nepriklauso nuo teismo sprendimą gavusio asmens valios, tada teisė įvykdyti teismo sprendimą išnyksta praėjus 20 metų nuo dienos, einančios po reikalavimų įvykdymo dienos, pradžios.

Tačiau visoms sumoms, kurias teismo sprendimu nurodoma sumokėti per metus ar trumpesnį laiką, taikomas 5 metų senaties terminas. Jei reikia mokėti palūkanas, baudas, laipsniškai didinamas baudas ir kitas teismo nustatytas papildomas sumas, senaties terminas pasibaigia ne anksčiau nei tada, kai pasibaigia teisės įvykdyti pagrindinį teismo sprendimą senaties terminas, nebent jis nutraukiamas ar pratęsimas.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Ginčai dėl vykdytojų

Civilinio proceso kodekso 438 straipsnyje nustatytos bendrosios taisyklės dėl ginčų, susijusių su vykdytoju (nyd. k. *executiegeschillen*). Kilus tokiam ginčui, skolininkas gali mėginti užkirsti kelią vykdytoju. Ginčas gali būti susijęs, pavyzdžiui, su vykdomojo dokumento svarba ir apimtimi, po teismo sprendimo (vykdomojo dokumento) paaiškėjusių faktinių aplinkybių poveikiu, arešto galiojimu ar klausimu, kam priklauso areštuotas turtas. Ginčas dėl vykdytojų susijęs tik su vykdytoju klausimu. Pagrindinio ieškinio, dėl kurio teismo sprendimas jau priimtas, esmė iš naujo nevertinama.

Kilus ginčui dėl vykdytojų skolininkas gali teigti, kad vykdytojas piktnaudžiauja savo teisėmis arba, pavyzdžiui, kad areštas yra neproporcingas teismo sprendimui. Skolininkas (prieš kurį imamasi vykdytojų veiksmų) šiuo etapu negali pateikti jokių kitų esminių prieštaravimų dėl teismo sprendimo. Tam jis turėtų pareikšti protestą (nyd. k. *verzet*), paduoti apeliacinį skundą (nyd. k. *hoger beroep*) arba kasacinį skundą (nyd. k. *cassatie*) (tai yra teisių gynimo būdai).

Teritorinė jurisdikcija

Teritorinė jurisdikcija priklauso nuo bylų nagrinėjančio teismo vietos. Teritorinę jurisdikciją turintis teismas – tai teismas, turintis jurisdikciją pagal bendrąsias jurisdikciją reglamentuojančių teisės aktų taisykles. Tai yra teismas, kurio veiklos teritorijoje yra ar bus taikomas areštas, teismas, kurio veiklos teritorijoje yra atitinkamas turtas, arba teismas, kurio veiklos teritorijoje bus atliekamas vykdytojų. Visiems Nyderlanduose atliekamiems vykdytojų veiksams turi būti nustatytas kompetentingas Nyderlandų teismas.

Kompetentingas teismas

Čia svarbu, kuris teismas nagrinės bylą. Apylinkės teismas (nyd. k. *rechtbank*) turi jurisdikciją nagrinėti visus ginčus dėl vykdytojų, neatsižvelgiant į tai, koks teismas paskelbė vykdytiną teismo sprendimą. Apylinkės teismas turi jurisdikciją net jei sprendimą priėmė Apeliacinis teismas (nyd. k. *gerechtshof*) arba Aukščiausiasis Nyderlandų Teismas (nyd. k. *Hoge Raad der Nederlanden*).

Ginčai dėl vykdytojų paprastai sprendžiami byla dėl laikinųjų apsaugos priemonių (nyd. k. *kort geding*). Teismas gali nuspręsti tam tikram laikui sustabdyti vykdytojų arba panaikinti areštą.

6 Ar vykdytojų procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Šis tinklalapis priklauso portalui Jūsų Europa.

Laukiame jūsų atsiliepimų apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 17/11/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklę rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Austrija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdytas (Austrijoje dar vadinamas „priverstiniu vykdymu“) atliekamas tada, kai vykdytiniams reikalavimams ir prašymams užtikrinti yra panaudojama valstybės valdžia.

Vykdytas kodekse numatytas įvairių rūšių vykdymas:

vykdymas siekiant išieškoti pinigų sumas;

vykdymas siekiant užtikrinti, kad būtų imtasi veiksmų ar susilaikyta nuo jų.

Vykdytas siekiant išieškoti pinigų sumas

Jei vykdytas atliekamas siekiant išieškoti pinigų sumas, kreditoriaus vykdytas prašyme būtina nurodyti areštuotiną turtą (vykdymo priemonės pasirinkimas), šiuo atveju jis gali pasirinkti, ar nukreipti vykdytas į kilnojamosius daiktus, gautinas sumas, visų pirma darbo užmokesčių, ar taikyti priverstinį nekilnojamojo turto pardavimą aukcione.

Vykdytas siekiant užtikrinti, kad būtų atlikti veiksmai ar susilaikyta nuo jų:

jei vykdytas atliekamas siekiant, kad būtų atlikti veiksmai arba susilaikyta nuo jų, kreditorius turi prašyti taikyti Vykdytas kodekse nurodytas vykdytas priemones reikalavimui įvykdyti.

Jei vykdytas taikomos laikinosios apsaugos priemonės, vykdytas bylą nagrinėjančio teismo prašymu taikoma bauda, jeigu vykdytas leidžiamas. Jei padaromas dar vienas pažeidimas, vykdytas bylą nagrinėjantis teismas paprašytas turėtų paskirti dar vieną baudą ar ne ilgesnę nei vienu metų laisvės atėmimo bausmę.

Siekiant įvykdyti veiksmą, kurį gali atlikti trečiasis asmuo, prašymą pateikusiam kreditoriui teismo prašymu leidžiama atlikti veiksmą jį privalančios atlikti šalies lėšomis.

Reikalavimas atlikti veiksmą, kurio negali atlikti trečiasis asmuo ir kurio vykdytas kartu priklauso nuo jį privalančios atlikti šalies valios, įvykdomas teismo prašymu paskiriant baudą ar ne ilgesnę kaip 6 mėnesių laisvės atėmimo bausmę veiksmą privalančiai atlikti šaliai.

2 Kokia institucija ar institucijos įgalios vykdyti šiuos sprendimus?

Dažniausiai leidimą pradėti vykdytas suteikia atitinkamas apylinkės teismas (vok. *Bezirksgericht*).

Kompetentingas teismas:

išieškojimas iš kilnojamojo turto ir gautinų sumų:

jei išieškoma iš gautinų sumų, už tai atsako bendrą jurisdikciją skolininkui (jo gyvenamajai vietai) turintis teismas; jei išieškoma iš kilnojamojo turto, jurisdikcija priklauso nuo to, kur vykdytas pradžioje yra kilnojamieji daiktai.

Priverstinis nekilnojamojo turto pardavimas aukcione:

jei išieškoma iš nekilnojamojo turto (įregistruoto žemės registre), jurisdikciją turi žemės registro teismas (vok. *Grundbuchgericht*).

Leidus atlikti vykdytas, procesas turėtų būti *ex officio*. Vykdytas procesą organizuoja teisėjas (priverstinis nekilnojamojo turto pardavimas) arba teismo pareigūnas (išieškojimas iš nekilnojamojo turto arba iš gautinų sumų). Teismo pareigūnas yra specialiai apmokytas teismo darbuotojas.

Baigiamuosius veiksmus nustato antstoliai, kurie Austrijoje yra teismo darbuotojai, kurie nėra savarankiškai dirbantys asmenys ar prašymą pateikusio kreditoriaus atstovai ar įgaliotiniai. Paprastai jie veikia vieni, kol galutinai patvirtinama, ar vykdytas atliktas sėkmingai, ar ne.

Kreditorius turi būti prašoma pateikti prašymus tik tada, jei teismas ar antstolis negali tęsti proceso be jų arba jei byloje patiriama išlaidų. Tačiau kreditorius savo prašyme gali pateikti papildomą informaciją: pavyzdžiui, jei išieškoma iš darbo užmokesčio, jis gali atsisakyti darbdavio pareiškimo dėl to, ar darbo užmokesčiai yra mokamas ir koks jo dydis; jei išieškoma iš kilnojamojo turto, jis gali atsisakyti priverstinio pateikimo į gyvenamąsias patalpas, padengiant spynų meistro išlaidas, jei skolininko nerandama.

3 Quali sono le condizioni per l'emissione di un titolo esecutivo o per l'esecuzione di un provvedimento giudiziario?

3.1 Procedūra

Vykdytas siekiant išieškoti pinigų sumas

Vykdytas procesas padalijamas į leidimo ir vykdytas procesą.

Kad vykdytas būtų leidžiamas, kreditorius turi pateikti prašymą, kuriame jis pasirenka pageidaujamas vykdytas priemones. Jei kreditorius pageidauja išieškoti iš verslininko, paprastai jis nusprendžia nukreipti vykdytas į kilnojamosius daiktus ir pateikti turto sąrašą. Taikant šią procedūrą antstolis mėgina pasiekti, kad reikalavimas būtų įvykdytas, o jei to nepavyksta padaryti, jis areštuoja rastus daiktus. Jei daiktų vertės nepakanka reikalavimui įvykdyti, antstolis turėtų paprašyti skolininko pateikti turto sąrašą, į kurį skolininkas privalo įtraukti visą savo turtą.

Jei kreditorius nori, kad reikalavimą įvykdytų vartotojas, paprastai jis pasirenka išieškojimą iš kilnojamojo turto, darbo užmokesčio ir turto sąrašo pateikimą. Kreditorius gali pasirinkti išieškojimą iš darbo užmokesčio, neatsižvelgiant į tai, ar skolininkas dirba pagal darbo sutartį ir iš ko jis gauna darbo užmokesčių. Jei kreditoriui tai nėra žinoma, jam reikia sužinoti skolininko gimimo datą; tada teismas gali nustatyti mokėjimo įstaigą per Pagrindinę Austrijos socialinio draudimo įstaigų asociaciją. Pirmas žingsnis yra skolininko darbo užmokesčio areštas ir pervedimas. Jei tai pavyksta padaryti, iš nekilnojamojo turto

išieškoma tik kreditoriaus prašymu. Taikant šią procedūrą, antstolis mėgina išieškoti reikalaujamą sumą; jei to nepavyksta padaryti, jis areštuoja rastus daiktus. Jei daiktų vertė nepadengia įvykdytino reikalavimo sumos, antstolis reikalauja, kad skolininkas pateiktų turto sąrašą, kuriame jis išsamiai nurodytų visą savo turtą.

Pateikdamas vykdymo prašymą kreditorius turi naudoti specialią formą (E-forma 1) arba pateikti tam tikros formos prašymą. Vykdymo prašymo nebūtina pateikti per advokatą.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Kad vykdymas būtų atliktas, kreditorius turi turėti vykdytiną sprendimą dėl vykdomojo rašto. Be to, būtina pripažinti vykdytinumą ir tai turi padaryti vykdomąjį raštą išdavusi institucija teismo proceso metu. Kreditorius taip pat turi žinoti skolininko adresą; jam reikia nurodyti tik gimimo datą, jei jis ketina prašyti išieškojimo iš darbo užmokesčio, tačiau nežino mokėjimo įstaigos.

4 Vykdytojų priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Skolininkas atsako už prievoles visu savo turtu, jei tik jį galima areštuoti. Tačiau vykdymo procedūra taikoma tik tam turtui, kurį kreditorius nori areštuoti ir kuris dėl to yra nurodomas vykdymo prašyme. Jei vykdymas nukreipiamas į kilnojamosius daiktus, pakanka prašyti areštuoti visus skolininko turimus daiktus; jei vykdymas nukreipiamas į gautinas sumas, kreditorius turi nurodyti skolininką trečiąjį asmenį, o išieškojimui iš darbo užmokesčio taikoma išimtis. Kreditorius gali nurodyti, kad nežino, kas yra skolininkas trečiasis asmuo. Teismas gali gauti šią informaciją iš Pagrindinės Austrijos socialinio draudimo įstaigų asociacijos, jei kreditorius nurodo skolininko gimimo datą.

Kreditorius taip pat gali naudoti tokias vykdymo priemones: gautinas sumas, išskyrus reikalavimus, nukreiptus į darbo užmokesį; skolininko akcijas ribotos atsakomybės bendrovėje; jeigu skolininkas turi nekilnojamojo turto, prašymą pateikiantis kreditorius gali reikalauti priverstinai įkeisti šį turtą, priverstinai jį administruoti ir priverstinai parduoti aukcione.

Skolininko turtas, į kurį negalima nukreipti vykdymo, išvardytas poskyryje „Vykdymo apribojimai“.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Vykdymo priemonių padariniai priklauso nuo vykdymo priemonės.

Išieškojimas iš kilnojamojo turto:

antstolis areštuoja daiktus, jei juos galima areštuoti; jie parduodami aukcione.

Išieškojimas iš gautinų sumų, visų pirma iš darbo užmokesčio:

Reikalavimui nustatoma įkeitimo teisė. Skolininkui draudžiama disponuoti reikalavimu ar atsiimti reikalaujamą sumą. Jei vykdymą įmanoma nukreipti į reikalavimą, jis perduodamas kreditoriui.

Priverstinis nekilnojamojo turto pardavimas aukcione:

nustatoma turto įkeitimo teisė. Nuo tada, kai aukciono pradžia įregistruojama žemės registre, visi teisiniai veiksmai, kurių skolininkas imasi dėl turto ir jo priklausinių ir kurie nelaikomi įprastu administravimu, negalioja nei kreditoriams, nei kainą aukcione pasiūliusiam dalyviui. Jei skolininkas parduoda turtą, aukcione, kurį leista surengti, turto pardavimas toliau tęsiasi jo pirkėjo atžvilgiu.

Jei asmuo, kuriam nustatyta prievolė, nuslepia, realizuoja, parduoda arba sugadina savo turto dalį arba suranda pretekstą nesamam prievolei atsirasti, pripažįsta šią prievolę arba kitaip sumažina arba neva sumažina savo turtą ir taip trukdo kreditoriui įvykdyti savo reikalavimą arba sumažina per vykdymą arba nagrinėjant vykdymo bylą atgautiną sumą, jam yra numatyti baudžiamieji padariniai. Be to, asmuo, kuriam nustatyta prievolė, gali būti nubaustas, jei jis sunaikina, sugadina, padaro nenaudojamą arba visiškai ar iš dalies atskiria kitą daiktą nuo daikto, kuris buvo oficialiai areštuotas arba paimtas.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Vykdymas turi būti tęsiamas tol, kol sėkmingai užbaigiamas ar nutraukiamas, pavyzdžiui, todėl, kad nagrinėjant vykdymo bylą skolininkas sumokėjo skolą kreditoriui. Išimtinėmis aplinkybėmis vykdymą galima sustabdyti anksčiau, pavyzdžiui, jei kreditorius siekia išieškojimo iš darbo užmokesčio, o skolininkas pereina į kitą darbą.

Vykdymo kodekse taip pat leidžiama atidėti vykdymo procesą. Visų pirma taip gali nutikti tuo atveju, jei pareiškiamas ieškinyje dėl vykdomojo dokumento negaliojimo, jei prašoma nutraukti vykdymą, jei teisme pareiškiamas priešinis ieškinyje (žr. 4 punktą), jei ginčijamas teismo priimto sprendimo vykdymas, jei dėl vykdymo veiksmo paduodamas skundas arba jei siekiama, kad būtų atšauktas arba pataisytas teisiškai vykdytinas vykdymo pareiškimas.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Suteikiama teisė apskųsti vykdymo leidimą (Austrijoje jis vadinamas vykdymo leidimu). Apeliacinis skundas turi būti paduodamas apeliaciniam teismui (aukštesniajam apygardos teismui), tačiau jis paduodamas per pirmosios instancijos teismą (apylinkės teismą). Apeliacinį skundą reikia pateikti per 14 dienų. Paprastai reikalaujama, kad asmeniui atstovautų advokatas. Apeliacinis procesas yra tik rašytinis ir jo metu taikomas novacijos draudimas.

Aplinkybe, kad per tą laiką skolininkas įvykdė išieškotą reikalavimą, galima remtis pateikiant prieštaravimą arba ieškinį dėl prieštaravimo vykdymui (bet ne apeliaciniame skunde dėl vykdymo leidimo). Skundas pateikiamas per vykdymą leidusį teismą. Skundas gali būti pateiktas kartu su prašymu atidėti vykdymą. Jei reikalavimas yra vykdomas priverstinai, vykdymą reikėtų nutraukti *ex officio*.

Jeigu vykdymą buvo leista atlikti supaprastinto leidimo tvarka, tai buvo padaryta remiantis vien prašymą pateikusios šalies nurodytais duomenimis. Šiuo atveju skolininkas, paduodamas apeliacinį skundą, gali įrodyti, kad nėra vykdomojo dokumento, kuris taikomas vykdymui, įskaitant vykdytinumo patvirtinimą, ar kad vykdomasis dokumentas neatitinka vykdymo prašyme pateiktos informacijos. Apeliacinis skundas paduodamas per teismą, patvirtinusį vykdymą pirmąja instancija. Jei paduodamas apeliacinis skundas, teismas tikrina, ar yra vykdomasis dokumentas, taikomas įvykdytinam reikalavimui. Prieštaravimams pateikti nustatytas 14 dienų terminas.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Vykdymo apribojimai

Apskritai taikomas bendras apribojimas – vykdymas negali apimti daugiau, nei tai yra būtina vykdymo leidime nurodytam reikalavimui įvykdyti.

Teisės aktuose nustatyti tam tikri vykdymo apribojimai, taikomi asmenims ar jų asociacijoms:

iš viešojo transporto įstaigos turto, kuris yra kontroliuojamas valstybės, galima išieškoti tik taikant atitinkamas vykdymo priemones, dėl kurių sutrikdomos viešojo transporto paslaugos, ir su tuo sutinka šios įstaigos priežiūros institucija;

prieš nukreipiant vykdymą į asmenį, tarnaujantį federalinėje kariuomenėje ar federalinėje policijoje, būtina pateikti vykdymo pranešimą vyresniajam pareigūnui, kuriam šis asmuo yra pavaldus;

išieškant iš karių pastatų, prieš atliekant vykdymą, būtina apie tai pranešti pastato valdytojui ir pasitarti su jo kariniu atašė;

vykdymo procedūra dėl asmenų, kuriems Austrijoje taikomas imunitetas pagal tarptautinę teisę, taip pat išieškojimas iš šių asmenų daiktų ir patalpų yra galimas tik jei jį vykdo Federalinė teisingumo ministerija, susitarusi su Federaline Europos, integracijos ir išorės reikalų ministerija;

išieškoti iš savivaldybės ar valstybės ar labdaros įstaigos siekiant patenkinti finansinius reikalavimus leidžiama nukreipiant išieškojimą tik į tą turtą, kuris gali būti panaudotas kreditoriaus reikalavimams patenkinti, nepaveikiant viešųjų interesų, kuriuos siekiama apsaugoti. Jei vykdymo tikslas – įvykdyti sutartimi nustatytą įkeitimą, šis apribojimas netaikomas.

Be to, siekiant apsaugoti skolininką, išieškoti iš tam tikro turto neleidžiama, pavyzdžiui, išieškant iš kilnojamojo turto, neleidžiama išieškoti iš: daiktų, reikalingų kukliam gyvenimo būdai ar buičiai; daiktų, kurie yra būtini siekiant mokytis profesijos ir profesinei praktikai, taip pat pagalbinių mokymosi mokykloje priemonių; pakankamo maisto ir šildymo medžiagų, reikalingų skolininko ir su juo bendrą ūkį vedančių šeimos narių poreikiams patenkinti keturias savaites; naminių gyvūnų; šeimos nuotraukų, laiškų ir kitų dokumentų, taip pat skolininko vestuvinio žiedo; paramos, kuria kompensuojama skolininko ar su juo bendrą ūkį vedančių šeimos narių negalia ir priežiūra, taip pat vaistų ir pagalbinių įrenginių, kurie yra reikalingi medicininiam gydymui; religinių objektų; grynųjų pinigų iki sumos, kuriai netaikomas areštas, iki kito darbo užmokesčio mokėjimo termino po arešto, jei skolininko pajamų negalima teisėtai areštuoti arba jas galima areštuoti tik ribotai.

Antstolis taip pat gali neareštuoti mažos vertės daiktų, jei akivaizdu, kad pajamos, gautos tęsiant vykdymą ar jį atliekant, neviršys vykdymo išlaidų. Išieškant iš piniginių reikalavimų (darbo užmokesčio), neleidžiama išieškoti iš: išlaidų kompensavimo, jei kompensuojama suma padengiamos papildomos išlaidos, patirtos vykdant profesinę veiklą; teisės aktuose numatytos pagalbos, jei ji suteikiama siekiant padengti papildomas išlaidas, susijusias su negalia ar ilgalaikė priežiūra, pavyzdžiui, priežiūros išmokos; teisės aktuose numatytos paramos nuomai sumokėti arba kitoms būsto išlaidoms padengti; šeimos išmokų; tam tikrų teisės aktuose numatytų išmokų, skiriamų gimus vaikui, visų pirma vienkartinės vaiko priežiūros išmokos; tam tikrų rūšių pagalbos, kurią suteikia Valstybės užimtumo tarnyba; valstybinio socialinio draudimo išlaidų grąžinimo.

Areštas negali būti taikomas:

socialinės apsaugos teisės aktuose numatytoms išmokoms natūra; reikalavimui paskirstyti santuokoje įgytą turtą ir santuokines santaupas, jei jis nepripažintas ir nenustatytas teisme sudarant susitarimą ar taikos sutartį. Ribotas areštas gali būti taikomas uždirbtoms pajamoms, pensijų išmokoms ir teisės aktuose nustatytam atlyginimui, kuris yra skirtas laikinam nedarbui arba sumažėjusiam darbingumui kompensuoti. Dalis, kuriai negali būti taikomas areštas (minimalus pragyvenimo lygis) priklauso nuo pajamų sumos ir nuo to, kiek išlaikymo prievolių turi skolininkas. Sumos, kurių negalima areštuoti ir kurios kasmet didinamos, nurodytos Federalinės teisingumo ministerijos sudarytose lentelėse (<http://www.justiz.gv.at/web2013/html/default/2c9484852308c2a60123ec387738064b.de.html>). Teisės aktuose atskirais atvejais atsižvelgiama į specialiuosius skolininko ir jo kreditoriaus poreikius, – tam tikromis aplinkybėmis, gavus prašymą, leidžiama padidinti arba sumažinti išmoką, kuri negali būti areštuota. Jei vykdymas atliekamas pagal teisės aktuose nustatytą išlaikymo reikalavimą, išmokos, kuri negali būti areštuota, suma bendrai mažinama 25 proc.

Be to, jeigu vykdymas atliekamas pagal vykdomąjį dokumentą dėl išskeldinimo iš buto pagal Nuomos įstatymą (MRG), šiame įstatyme numatyta apsaugoti skolininką, nes išskeldinimą reikalaujama atidėti, jei nuomininkas dėl to taptų benamis.

Vykdyto terminai

Galutiniai terminai, kurie turi būti nustatyti vykdyto prašymuose, numatyti tik išimtiniais atvejais (įsakymas dėl išskeldinimo pagal Austrijos civilinio proceso kodekso (ZPO) 575 straipsnį). Tačiau skolininkas gali prieštarauti vykdyto reikavimams, kurie jau įsigaliojo. Paprastai teisės aktuose numatytas senaties terminas reikalavimams, kuriems yra išduotas teisiškai privalomas vykdomasis dokumentas (toliau – reikalavimai, priteisti vykdytinu teismo sprendimu, vok. *Judikatsschulden*), yra 30 metų nuo vykdomojo dokumento įsigaliojimo dienos. Jei vykdomasis dokumentas grindžiamas viešosios arba privatinės teisės reglamentuojamų juridinių asmenų teisėmis, šis senaties terminas pratęsiamas iki 40 metų. Tačiau išimtis taikoma paslaugoms, už kurias bus sumokėta tik ateityje, jei bendrosiose nuostatose dėl senaties terminų nustatytas trumpesnis senaties terminas. Senaties terminas nutraukiamas, jei duodamas teisiškai privalomas vykdyto leidimas, ir pradedamas skaičiuoti iš naujo, kai užbaigiamas paskutinis vykdyto etapas arba vykdyto nutraukiamas.

Tam tikrais atvejais kito vykdyto prašymo neleidžiama pateikti ar vykdyto procedūros neįmanoma tęsti dėl laiko apribojimų:

Jeigu, siekiant išieškoti iš kilnojamojo turto, nerandama jokie areštuotino turto, turi būti patenkintas kito prašymą pateikusių kreditoriaus prašymas leisti išieškojimą iš kilnojamojo turto arba leisti naują vykdyto, tačiau tik praėjus 6 mėnesiams nuo paskutinio mėginimo įvykdyti reikalavimą dienos, nebent tikėtina, kad ankstesnis mėginimas įvykdyti reikalavimą duos rezultatų.

Prašymą pateikęs kreditorius turėtų turėti teisę pateikti vykdyto prašymą, nukreiptą į darbo užmokesčių, kurį moka nežinomas skolininkas trečiasis asmuo, tik jeigu yra patvirtinamas išieškojimas iš kilnojamojo turto, jei nuo leidimo dienos praėjo vieni metai; šis blokavimo laikotarpis netaikomas, jei prašymą pateikęs kreditorius įrodo, jog apie tai, kad skolininkas turi teisę reikalauti išieškojimo iš darbo užmokesčio, į kurį galima nukreipti išieškojimą, jis sužinojo tik pateikęs prašymą leisti vykdyto. Skolininkas privalo pateikti tik naujausią turto sąrašą, jei kreditorius įrodo, kad skolininkas įsigijo turto arba jei nuo turto sąrašo pateikimo praėjo daugiau nei vieni metai.

Vykdyto kodekse taip pat nustatyti terminai skubiam vykdyto užtikrinti. Taigi antstolis turi numatyti, kada per 4 savaites bus atliekamas pirmas vykdyto veiksmas, ir ne vėliau kaip per 4 mėnesius pranešti kreditoriui apie veiksmo atlikimą arba jo atlikimo kliūtis. Turto įkeitimas priverstiniam paėmimui, kurį kreditoriui leidžiama taikyti, išieškant iš skolininko kilnojamojo turto, galioja dvejus metus, jei pardavimo procedūra nėra tęsiama.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 16/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismų tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (PL) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Teismo sprendimų vykdymo tvarka - Lenkija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Teismo sprendimų civilinėse bylose, įskaitant komercines bylas, vykdymo taisyklės nustatytos Lenkijos civilinio proceso kodekse (lenk. *Kodeks postępowania cywilnego*).

Vykdymas – procedūra, kai kompetentingos nacionalinės institucijos taiko teisės aktuose nustatytas prievartos priemones siekdamas susigrąžinti kreditoriams įsiskolintus mokėjimus pagal vykdomąjį dokumentą. Vykdymo procesas pradedamas pateikus vykdymo prašymą.

Vykdomasis dokumentas yra vykdymo pagrindas. Paprastai vykdomasis dokumentas – tai vykdomasis raštas, kuriame padarytas vykdomasis įrašas (Civilinio proceso kodekso 776 straipsnis). Šio įrašo nereikalaujama vykdant kai kurias teismo nutartis, priimtas valstybės narės lygmeniu, arba taikius susitarimus ir oficialius dokumentus, nurodytus Civilinio proceso kodekso 115314 straipsnyje. Jei šie teismo sprendimai, taikūs susitarimai ir oficialūs dokumentai atitinka pirmiau nurodytas sąlygas, jie yra vykdomieji dokumentai, kuriuos kreditoriai gali tiesiogiai pateikti vykdymo institucijai.

Vykdymo bylose dalyvauja dviejų rūšių institucijos:

teisminės institucijos – bylose dėl vykdomojo įrašo padarymo vykdomajame dokumente (pirmininkaujantis teisėjas, apylinkės teismas (lenk. *sąd rejonowy*), apygardos teismas (lenk. *sąd okręgowy*) ir apeliacinis teismas);

vykdymo institucijos – atitinkamose vykdymo bylose tai apylinkės teismai ir antstoliai (Civilinio proceso kodekso 758 straipsnis).

Vykdytinumo procedūros ir vykdymo bylos paskelbimo šalyje yra skolininkas ir kreditorius.

Lenkijos teisėje skiriamos tokios vykdymo procedūros:

kai yra vykdomi piniginiai reikalavimai, kylantys iš:

- kilnojamojo turto;
- darbo užmokesčio;
- banko sąskaitų;
- kitų reikalavimų;
- kitų nuosavybės teisių;
- nekilnojamojo turto;
- jūrų laivų.

Kai yra vykdomi nepiniginiai reikalavimai, kylantys iš:

- bankrutavusio asmens turto administravimo;
- įmonės ar ūkio pardavimo;

išlaikymo mokėjimų. Teismas vykdomąjį įrašą vykdomajame dokumente padaro *ex officio*. Tokiais atvejais vykdomasis dokumentas įteikiamas kreditoriui *ex officio*. Jei paskiriamas išlaikymas, vykdymo byla gali būti keliami *ex officio* byla nagrinėjančio pirmosios instancijos teismo prašymu. Šis prašymas pateikiamas jurisdikciją turinčiai vykdymo institucijai. Antstolis atlieka tyrimą siekdamas nustatyti skolininko pajamas, turtą ir gyvenamąją vietą *ex officio*. Jei to nepavyksta padaryti, policija, veikdama antstolio prašymu, imasi atitinkamų veiksmų skolininko gyvenamajai ir darbo vietai nustatyti. 1 dalyje nurodytas tyrimas turėtų būti atliekamas ne dažniau kaip kartą per 6 mėnesius. Jei atliekant tyrimą skolininko pajamų ar turto nenustatoma, antstolis prašo teismo įpareigoti skolininką atskleisti savo turtą. Jei skolininkas yra įsiskolinęs ilgiau kaip 6 mėnesius, antstolis *ex officio* kreipiasi į Nacionalinį teismų registrą (lenk. *Krajowy Rejestr Sądowy*), kad skolininkas būtų įtrauktas į nemokių skolininkų sąrašą. Jei vykdymo priemonė neįgyvendinama, tai nėra pagrindas nutraukti bylą.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Pagal Civilinio proceso kodekso 758 straipsnį klausimai, susiję su vykdymu, priskiriami apylinkių teismų ir jų vardu veikiančių antstolių jurisdikcijai.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

Pagal Civilinio proceso kodekso 803 straipsnį vykdomasis dokumentas yra pagrindas patenkinti visą reikalavimą, susijusį su visų rūšių skolininko turto, nebent yra nustatyta kitaip. Įgyvendinimo institucija nėra įgaliota nagrinėti vykdomojo dokumento, kuriam taikoma ši prievolė, galiojimo.

Paprastai vykdomasis įrašas padaromas vykdomajame dokumente.

Pagal 777 straipsnį vykdomaisiais dokumentais laikoma:

galutinis arba iš karto vykdytinas teismo sprendimas ir teisme sudarytos taikos sutartys;

galutinis arba iš karto vykdytinas teisėjo padėjėjo sprendimas;

kiti teismo sprendimai, taikos sutartys ir teisiniai dokumentai, kurie vykdomi teismo tvarka;

notarinis aktas, kai skolininkas savanoriškai įvykdo vykdomąjį dokumentą, kuriuo jo reikalaujama sumokėti sumą arba perduoti konkrečios rūšies daiktą ar konkretų daiktų kiekį, nurodytą akte, arba perduoti atskirai nurodytus daiktus, jei akte nurodyta, iki kada reikia įvykdyti šią prievolę arba nurodomas įvykis, kuris turi įvykti, kad būtų pradėtas vykdymas;

notarinis aktas, kuriuo skolininkas savanoriškai paklūsta vykdymo priemonei, kuria reikalaujama sumokėti akte nurodytą sumą arba sumą, nurodytą pateikus nuorodą į aprašą, jei akte nurodytas įvykis, kuris turi įvykti, kad ši prievolė būtų įvykdyta, ir iki kada kreditorius gali reikalauti, kad akte būtų padarytas vykdomasis įrašas;

4 ar 5 dalyse nurodytas notarinis aktas, kai asmuo, kuris nėra asmeninis skolininkas, ir kurio turtas, reikalavimas ar teisė yra užtikrinta hipoteka ar įkeitimu, savanoriškai pakluso vykdymo veiksams, nukreiptiems į hipoteka ar įkeitimu užtikrintą turtą, kad būtų patenkintas kreditoriaus, kurio reikalavimas užtikrintas, piniginis reikalavimas.

Skolininkas pareiškimą dėl savanoriško pritarimo vykdymui taip pat gali padaryti atskiru notarinio aktu.

Vykdomuoju dokumentu gali būti laikomos tik galiojančios teismo nutartys, kuriose padarytas vykdomasis įrašas, arba kurios yra vykdytinos iš karto (pagal nutartį dėl nedelsiamo vykdytinumo, kuri priimta *ex officio* arba prašant bet kuriai bylos šaliai). Notarinis aktas prilyginamas vykdomajam dokumentui, jei jis atitinka Civilinio proceso kodekse ir notarinėse taisyklėse nustatytas sąlygas.

Kiti vykdomieji dokumentai yra: išrašas iš reikalavimų sąrašo bankroto byloje; teisiškai galiojantis susitarimas su banku; planas paskirstyti sumas, gautas atėmus nuosavybės teisę iš įkeisto turto savininko; banko vykdomasis dokumentas, numatytas bankų teisės aktuose, tačiau tik po to, kai teismas padaro vykdomąjį įrašą; užsienio valstybių teismų sprendimai ir šiuose teismuose sudarytos taikos sutartys, po to, kai Lenkijos teismai paskelbė jas vykdytinomis. Teismų sprendimai, priimti užsienio valstybių teismų civilinėse bylose ir vykdytini teismo keliu, laikomi vykdomaisiais dokumentais, po to, kai Lenkijos teismas pripažįsta juos vykdytinais. Dokumentas paskelbiamas vykdytinu, jei atitinkamas teismo sprendimas vykdytinas kilmės šalyje ir jei nekyla [1146 straipsnio](#) 1 ir 2 dalyse nurodytų kliūčių.

3.1 Procedūra

Vykdytinas dokumentas suteikia pagrindą iškelti vykdymo bylą. Bylą nagrinėjantis pirmosios instancijos teismas padaro vykdomąjį įrašą teismo priimtuose vykdomuosiuose dokumentuose (Civilinio proceso kodekso 781 straipsnio 1 dalis).

Prašymus dėl vykdomojo įrašo padarymo teismas išnagrinėja nepagrįstai nedelsdamas, tačiau ne vėliau kaip per 3 dienas nuo prašymo pateikimo jurisdikciją turinčiai institucijai (Civilinio proceso kodekso 781 straipsnis) dienos. Vykdomasis įrašas *ex officio* padaromas dokumentuose, kurie yra priimami bylose, kurios yra arba galėjo būti iškeltos *ex officio*. Teismas įtraukia vykdomąjį įrašą į mokėjimo nurodymus, priimtus bylose dėl teismo įsakymo, nagrinėjamos elektroninėmis priemonėmis arba *ex officio* iš karto po to, kai jie tampa galutiniai (Civilinio proceso kodekso 782 straipsnis).

Paprastai vykdymo byla keliama pagal prašymą. Byloje, kuri gali būti iškelta *ex officio*, vykdymo procedūra gali būti pradėta *ex officio* gavus bylą nagrinėjančio jurisdikciją turinčio pirmosios instancijos teismo ar antstolio prašymą (Civilinio proceso kodekso 796 straipsnio 1 dalis).

Prašymą iškelti vykdymo bylą kreditorius gali pateikti jurisdikciją turinčiam apylinkės teismui arba prie šio teismo priskirtam antstoliui. Šį prašymą taip pat gali pateikti kitos kompetentingos institucijos (teismas arba prokuroras bylose, susijusiose su baudų, piniginių baudų, teismo mokesčių ir proceso išlaidų, mokėtinų į valstybės biudžetą, išieškojimu).

Paprastai prašymai iškelti vykdymo bylą pateikiami raštu. Būtina pridėti vykdomąjį dokumentą.

Taisyklės, kuriomis reglamentuojamas mokesčių surinkimas ir dydis, nustatytos 1967 m. rugpjūčio 20 d. Teismo antstolių ir vykdymo įstatyme (lenk. *Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji*). Pagal šio įstatymo 43 straipsnį antstolis taiko vykdymo mokesčius už teismo nutarties vykdymą ir kitų įstatyme nustatytų veiksmų atlikimą.

Taikomi tokie vykdymo mokesčiai:

mokestis už nutarties vykdymą siekiant užtikrinti piniginio reikalavimo patenkinimą yra 2 proc. reikalavimo, kuriam šias priemones numatyta taikyti, vertės, tačiau jis negali būti mažesnis nei 3 proc. vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio ir didesnis nei penki vidutiniai darbo užmokesčiai. Mokestį sumoka kreditorius, pateikdamas prašymą įvykdyti nutartį dėl mokėjimo užtikrinimo. Jei mokestis nesumokamas paduodant prašymą, antstolis nurodo kreditoriui sumokėti mokestį per 7 dienas. Kol mokestis nesumokėtas, antstolis nevykdo nutarties (įstatymo 45 straipsnis).

Bylose dėl piniginių reikalavimų vykdymo antstolis nustato skolininkui proporcingą mokestį, kurio dydis – 15 proc. įvykdymo reikalavimo vertės, tačiau jis negali būti mažesnis nei 1/10 vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio ir didesnis kaip 30 vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių. Tačiau jei reikalavimas nukreipiamas į banko sąskaitas, darbo užmokestį, socialinės apsaugos išmokas ar mokėjimus, atliekamus pagal nuostatas, susijusias su užimtumo skatinimu ir darbo rinkos institucijomis, bedarbio pašalpas, premijas, stipendijas ar mokymosi stipendijas, antstolis taiko skolininkui proporcingą mokestį, kuris yra 8 proc. įvykdyto reikalavimo vertės, tačiau jis negali būti mažesnis nei 1/20 vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio ir didesnis nei 10 vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių (įstatymo 49 straipsnis).

Bylose dėl piniginių reikalavimų įvykdymo, kai vykdymo byla nutraukiama kreditoriaus prašymu ir remiantis Civilinio proceso kodekso [823 straipsniu](#), antstolis taiko skolininkui proporcingą mokestį, kuris yra 5 proc. nepatenkinto reikalavimo vertės, tačiau jis neturi būti mažesnis nei 1/10 vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio ir didesnis nei 10 vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių. Tačiau jeigu vykdymo byla nutraukiama kreditoriaus prašymu, prieš skolininkui pranešant apie vykdymo bylą, antstolis taiko skolininkui proporcingą mokestį, kuris sudaro 1/10 vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio.

Jeigu reikalavimui įvykdyti reikia paimti prekes, antstolis taiko fiksuotą mokestį, kuris yra 50 proc. vidutinio darbo užmokesčio (įstatymo 50 straipsnis).

Fiksuotas mokestis sudaro 40 proc. vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (51 straipsnis) ir yra mokamas:

perimant nekilnojamąjį turtą nuosavybėn ir pašalinant iš jo visą kilnojamąjį turtą; prekybos ir pramonės įmonės privalo sumokėti mokestį už kiekvieną įmonės patalpą sudarančią patalpą;

paskiriant nekilnojamojo turto ar įmonės administratorių ir nekilnojamojo turto prižiūrėtoją;

pašalinant prekes ar išskeldinant asmenis iš patalpų, jei už kiekvieną patalpą sumokamas atskiras mokestis.

Už daiktų išnešimą ar asmenų išskeldinimą iš gyvenamųjų patalpų, kaip antai: prieškambarių, laiptinių, koridorių, verandų, vonios kambarių, sandėliukų, lodžijų ir kt.

3.2 Pagrindinės sąlygos

leškiny vykdymo byloje pareiškiamas kreditoriaus pateikiamu prašymu, prie kurio pridedamas vykdomasis dokumentas. Prašyme būtina nurodyti skolininką ir apibrėžti vykdymo būdą, t. y. nurodyti atitinkamas nuosavybės teises. Jei siekiama įvykdyti su turtu susijusius reikalavimus, taip pat būtina nurodyti Žemės registrą. Jei vykdytas susijęs su kilnojamuoju turtu, nebūtina išsamiai aprašyti kiekvieno kilnojamojo daikto, nes vykdytas nukreipiamas į visą skolininko kilnojamąjį turtą.

4 Vykdyto priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Vykdytas gali būti nukreiptas į visus skolininkui priklausančius daiktus ar įrenginius: kilnojamąjį turtą, nekilnojamąjį turtą, darbo užmokestį, banko sąskaitas, kilnojamojo turto dalį, jūrų laivus ir kitus skolininko reikalavimus bei nuosavybes teises.

Civilinio proceso kodekso 829–831 straipsniuose nustatyti tam tikri apribojimai, taikomi daiktui ar įrenginiui, į kurį gali būti nukreiptas vykdymas. Pagal šias nuostatas vykdymo negalima nukreipti į toliau nurodytus daiktus ar įrenginius: asmeninius ir namų ūkio reikmenis, patalynę, apatinius ir kasdienius drabužius, kurių gali pagrįstai reikėti siekiant patenkinti svarbiausius skolininko ir jo išlaikomų šeimos narių buitinius poreikius, taip pat drabužius, kurių skolininkui gali reikėti siekiant atlikti viešąsias ar profesines pareigas; maisto ir kuro atsargas, kurios yra būtinos siekiant patenkinti pagrindinius skolininko ir jo išlaikomų šeimos narių vieno mėnesio poreikius; įrankius ir kitas priemones, kurių skolininkui gali reikėti siekiant atlikti mokamą darbą, taip pat žaliavas, kurių gali reikėti vienos savaitės gamybos procesams, išskyrus motorines transporto priemones.

Be Civilinio proceso kodekso, taikomos ir kitos nacionalinės taisyklės, kuriomis apibrėžiama, į kokius reikalavimus negalima nukreipti vykdymo, ir tai, koku mastu ši išimtis taikoma (pvz., Darbo kodekse (lenk. *Kodeks pracy*) nurodyta, į kokią darbo užmokesčio dalį gali būti nukreiptas vykdymas).

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Vykdomasis dokumentas suteikia pagrindą įvykdyti visą reikalavimą, nukreipiant jį į visą skolininko turtą, nebent nurodyta kitaip.

Skolininkai turi teisę valdyti savo turtą, nebent teismas iš jų atima šią teisę.

Išskėlus vykdymo bylą dėl **kilnojamojo turto**, antstolis areštuoja turtą ir surašo arešto protokolą. Uždėjus areštą areštuoto kilnojamojo turto valdymas neturi įtakos tolesnei bylos eigai, o pirkėjui gali būti iškelta vykdymo byla dėl areštuoto kilnojamojo turto. Tačiau antstolis dėl svarbių priežasčių bet kuriuo bylos etapu gali perduoti areštuoto kilnojamojo turto kontrolę kitam asmeniui, taip pat ir kreditoriumi.

Jei ieškinyje vykdymo byloje pareiškiamas dėl **nekilnojamojo turto**, antstolis prašo skolininko sumokėti skolą per dvi savaites, o jei jis to nepadaro, taikomos tokios priemonės kaip turto aprašas ir vertės nustatymas. Nekilnojamojo turto valdymas po jo arešto neturi įtakos tolesnei bylos eigai. Pirkėjas gali dalyvauti byloje kaip skolininkas.

Jei skolininkas privalo **susilaikyti** nuo tam tikrų veiksmų arba nesikišti į kreditoriaus veiksmus, teismas, gavęs kreditoriaus prašymą, skiria skolininkui baudą, jei jis nevykdo savo prievolės. Jei skolininkas nesumoka baudos, jis suimamas. Taigi skolininkui gali būti atimta laisvė, jei jis nesumoka baudos, kuri paskirta kaip prievartos priemonė.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Civilinio proceso kodekse vykdymo prašymų terminai nenustatyti. Tačiau pagal Lenkijos teisę galutiniu teismo ar kitos bylos nagrinėti paskirtos institucijos sprendimu, arbitražo teismo sprendimu nustatytiems reikalavimams arba reikalavimams, nustatytiems susitarimu, sudarytu teisme ar arbitražo teisme, arba tarpininko akivaizdoje sudarytu ir teismo patvirtintu susitarimu nustatytiems reikalavimams taikomas 10 metų senaties terminas, net jei šių reikalavimų senaties terminas yra trumpesnis (Civilinio kodekso (lenk. *Kodeks cywilny*) 125 straipsnio 1 dalis). Jeigu tokia tvarka patvirtinti reikalavimai apima prievoles, kurių senaties terminas jau suėjęs, visiems būsiniams reikalavimams taikomas trejų metų senaties terminas.

Vykdomo prašymus nagrinėja kompetentinga institucija, siekdama nustatyti, ar jie atitinka formalius reikalavimus ir priimtumo kriterijus. Jei atitinkami reikalavimai neįvykdomi, prašymas gali būti atmestas arba vykdymo byla gali būti nutraukta.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Bylos šalys gali apskųsti teismo nutartį dėl vykdomojo įrašo padarymo.

Vykdomo byloje galimos tokios teisių gynimo priemonės:

skundas dėl antstolio veiksmų (apylinkės teisme; taikoma ir antstolio neveikimui). Skundą gali paduoti bylos šalis arba asmuo, kurio teisės yra pažeistos arba kurio teisėms tokie antstolio veiksmai ar neveikimas pakenkė. Skundas turi būti paduotas ne vėliau kaip per savaitę po veiksmų atlikimo dienos arba tos dienos, kai asmuo sužinojo apie neveikimą);

apeliacinis skundas dėl teismo nutarties padaryti vykdomąjį įrašą (Civilinio proceso kodekso 795 straipsnis – apeliacinio skundo padavimo terminas kreditoriaus atveju skaičiuojamas nuo tos dienos, kai kreditorius gavo vykdomąjį dokumentą, arba sprendimo, kuriuo vykdymo prašymas atmestas, priėmimo dienos, o kalbant apie skolininką – nuo tos dienos, kai buvo įteiktas pranešimas apie vykdymo bylos iškėlimą);

apeliacinis skundas dėl teismo nutarties, kuria Europos mokėjimo įsakymas pripažįstamas vykdytinu (Civilinio proceso kodekso 7957 straipsnis);

apeliacinis skundas dėl teismo nutarties, jei vykdymas administracinėje byloje ir teismo byloje sutampa;

apeliacinis skundas dėl teismo nutarties sustabdyti ar nutraukti bylos nagrinėjimą (Civilinio proceso kodekso 828 straipsnis);

apeliacinis skundas dėl teismo nutarties apriboti vykdymą (Civilinio proceso kodekso 839 straipsnis);

teismo nutartis apriboti vykdymą ir apeliacinis skundas dėl šios nutarties (Civilinio proceso kodekso 839 straipsnis);

skolininko ieškiniai vykdomo priemonėms ginčyti (Civilinio proceso kodekso 840–843 straipsniai);

apeliaciniai skundai dėl teismo nutarties dėl prižiūrėtojo išlaidų padengimo (Civilinio proceso kodekso 859 straipsnis);

apeliacinis skundas dėl teismo nutarties dėl aprašymo ir vertės nustatymo veiklos, kai įkeistas turtas realizuojamas;

žodinis skundas dėl antstolio veiksmų rengiant aukcioną, paduotas priežiūros institucijai (Civilinio proceso kodekso 986 straipsnis);

apeliacinis skundas dėl teismo nutarties, kuria priimamas sprendimas dėl sutarties (Civilinio proceso kodekso 997 straipsnis);

kaltinimai dėl sumų, išieškotų per vykdymo procesą, paskirstymo plano (per dvi savaites nuo pranešimo planą sudariusiai vykdomo institucijai dienos) (Civilinio proceso kodekso 998 straipsnis);

apeliacinis skundas dėl teismo nutarties, susijusios su kaltinimais dėl paskirstymo plano (Civilinio proceso kodekso 1028 straipsnis);

apeliacinis skundas dėl teismo nutarties, kuria skolininkui leidžiama paduoti skundą dėl teismo nutarties dėl arešto netaikymo vykdomo byloje, susijusioje su valstybės išdu (Civilinio proceso kodekso 1061 straipsnio 2 dalis).

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Pagal Civilinio proceso kodekso 829 straipsnį vykdymas negali būti nukreipiamas į:

1) namų ūkio reikmenis, patalynę, apatinius ir kasdienius drabužius, kurių gali pagrįstai reikėti svarbiausiems buitiniams skolininko ir jo išlaikomų šeimos narių poreikiams patenkinti, taip pat drabužius, kurių skolininkui gal reikėti jo viešosioms ar profesinėms pareigoms atlikti;

2) maisto ir kuro atsargas, kurios yra būtinos svarbiausiems skolininko ir jo išlaikomų šeimos narių vieno mėnesio poreikiams patenkinti;

3) vieną karvę, dvi ožkas ar tris avis, kurios yra būtinos skolininko ir jo išlaikytinių pragyvenimui, kad jie turėtų pakankamai pašarų ir kraiko, kurių užtektų iki kito derliaus;

4) priemonės ir kitus įrankius, kurių gali reikėti skolininkui asmeniškai, kad jis galėtų atlikti mokamą darbą, taip pat visas žaliavas, kurių gali reikėti vienos savaitės gamybos procesui, išskyrus motorines transporto priemones;

5) atlyginimo sumą, atitinkančią tą atlyginimo dalį, į kurią negalima nukreipti vykdymo, iki kito mokėjimo dienos, jei skolininkas periodiškai gauna fiksuotą atlyginimą, o jeigu skolininkas negauna fiksuoto atlyginimo – sumą, atitinkančią skolininko ir jo šeimos narių dviejų savaitių pragyvenimo lėšas;

6) daiktus ar įrangą, reikalingą mokymosi tikslais, asmeninius dokumentus, apdovanojimus ir daiktus, naudojamus religijos išpažinimui, taip pat kasdienius daiktus, kurie gali būti perduoti tik už gerokai mažesnę kainą nei jų pradinė vertė, tačiau jie turi didelę praktinę reikšmę skolininkui;

7) lėšas, laikomas sąskaitoje, nurodytoje 2004 m. balandžio 20 d. Pieno ir pieno produktų rinkos organizavimo įstatymo (lenk. *Ustawa o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych*) (*Dziennik Ustaw*, 2013, 50 ir 1272 punktai) 36 straipsnio 4a dalies 25 punkte;

8) vaistus, kaip apibrėžta 2001 m. rugsėjo 6 d. Farmacijos įstatyme (lenk. *Prawo farmaceutyczne*) (*Dziennik Ustaw*, 2008, Nr. 45, 271 punktą, su pakeitimais), kurie yra būtini siekiant užtikrinti tinkamą sveikatos priežiūros subjekto veikimą trijų mėnesių laikotarpį, kaip apibrėžta nuostatose dėl medicininės veiklos, ir medicinos priemonės, kurios yra būtinos siekiant užtikrinti tinkamą šio subjekto veikimą, kaip apibrėžta 2010 m. gegužės 20 d. Medicinos priemonių įstatyme (lenk. *Ustawa o wyrobach medycznych*) (*Dziennik Ustaw*, Nr. 107, 679 punktą; 2011/102, 586 punktą ir 2011/113, 657 punktą);

9) daiktus ar įrangą, kuri yra būtina dėl skolininko ar jo šeimos narių negalios.

Pagal 831 straipsnio 1 dalį vykdymo negalima nukreipti į:

- 1) mokėjimus ir išmokas natūra, kurios yra atidėtos išlaidoms ar verslo kelionių išlaidoms padengti;
 - 2) sumas, skirtas iš valstybės biudžeto specialioms tikslams (visų pirma stipendijoms ir paramos programoms), nebent reikalavimas, kurį siekiama įvykdyti, buvo nustatytas siekiant šių tikslų arba dėl išlaikymo prievolių;
 - 3) programų, finansuojamų 2009 m. rugpjūčio 27 d. Viešųjų finansų įstatymo (lenk. *Ustawa o finansach publicznych*) (*Dziennik Ustaw*, 2013, 885, 938 ir 1646 punktai) 5 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytomis lėšomis, išteklius, nebent vykdomas reikalavimas skirtas projektui, kuriam skirtos šios lėšos, įgyvendinti;
 - 4) neperleidžiamas teises, nebent pagal susitarimą jos tampa perleidžiamos ir suteiktų paslaugų galima priverstinai reikalauti arba šios teisės įgyvendinimą galima patikėti kitam subjektui;
 - 5) asmens draudimo išmokas ir turto draudimo reikalavimus pagal teisės aktuose, Finansų ministro ir Teisingumo ministro nustatytus apribojimus; tai netaikoma vykdomo priemonėms, kuriomis siekiama patenkinti reikalavimus, kylančius iš išlaikymo prievolių;
 - 6) socialinę paramą, kaip apibrėžta 2004 m. kovo 12 d. Socialinės paramos įstatyme (lenk. *Ustawa o pomocy społecznej*) (*Dziennik Ustaw*, 2013, 182 punktas su pakeitimais);
 - 7) sumas, mokėtinas skolininkui iš valstybės biudžeto ar Nacionalinio sveikatos fondo teikiant sveikatos priežiūros išmokas, kaip apibrėžta 2004 m. rugpjūčio 27 d. Įstatyme dėl valstybės finansuojamos sveikatos priežiūros (lenk. *Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*) (*Dziennik Ustaw*, 2008/164, 1027 punktas su pakeitimais), prieš nutraukiant šių išmokų mokėjimą, jei jų suma atitinka 75 proc. kiekvieno mokėjimo, nebent šiuos reikalavimus pateikia skolininko darbuotojai ar sveikatos priežiūros paslaugų teikėjai, kaip nurodyta 2004 m. rugpjūčio 27 d. Valstybės finansuojamos sveikatos priežiūros įstatymo 5 straipsnio 41 dalies a ir b punktuose.
- Pagal Civilinio proceso kodekso 833 straipsnio 1 dalį iš darbo užmokesčio išieškoma pagal Darbo kodeksą. Šios nuostatos *mutatis mutandis* taikomos nedarbo išmokoms, premijoms, stipendijoms ir mokymosi išmokoms, mokėtinoms pagal nuostatas dėl užimtumo skatinimo ir darbo rinkos institucijų.
- Pagal Darbo kodekso 871 straipsnio 1 dalį negali būti išskaitoma iš toliau nurodytų sumų:
- 1) minimalaus darbo užmokesčio, nustatyto pagal atskiras nuostatas, mokėtino visą darbo laiką dirbantiems asmenims, atskaičius socialinio draudimo įmokas ir mokesčius prie pajamų šaltinio, atėmus sumas, išieškotas pagal vykdomuosius dokumentus siekiant patenkinti kitus reikalavimus nei išlaikymas;
 - 2) 75 proc. 1 dalyje nurodyto darbo užmokesčio, atskaičius darbuotojui išmokėtą avansą grynaisiais pinigais;
 - 3) 90 proc. 1 dalyje nurodyto darbo užmokesčio, atskaičius 108 straipsnyje nurodytas baudas.
- Jei darbuotojas dirba ne visą darbo laiką, Darbo kodekso 1 skirsnyje nurodytos sumos mažinamos proporcingai dirbtų valandų skaičiui.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 21/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([Pt](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Portugalija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo procesas pradedamas, kai kreditorius arba šalis, siekianti, kad skolininkas arba asmuo, kurio prievolių įvykdymo siekiama, įvykdytų prievolę, kreipiasi į teismą su prašymu priverstinai įvykdyti tokio kreditoriaus arba šalies atžvilgiu vykdytiną prievolę.

Vykdomo procesu gali būti siekiama trijų tikslų: pinigų sumos sumokėjimo; tam tikro daikto perdavimo arba tam tikro veiksmo atlikimo arba jo neatlikimo.

Vykdomo procesas gali vykti standartine tvarka (kuri gali būti įprasta, pagreitinta arba ypatingoji) arba specialiąja tvarka.

Vykdomo procesas dėl tam tikros pinigų sumos sumokėjimo visada vyksta įprasta standartine tvarka, išskyrus toliau nurodytus atvejus, kai vyksta pagreiktas procesas, ir vykdomo procesą, susijusį su išlaikymu, kuris vyksta specialiąja tvarka.

Pagreiktas procesas taikomas, kai vykdomoji byla susijusi su tam tikros pinigų sumos sumokėjimu pagal:

arbitražo arba teismo sprendimą, kuris negali būti įvykdytas per patį arbitražo arba teismo procesą;

prašymą išduoti mokėjimo įsakymą, prie kurio pridėtas vykdomasis raštas;

neteisminį vykdomąjį dokumentą, susijusį su laiku neįvykdyta pinigine prievole, kurios įvykdymas užtikrintas hipoteka arba kreditorinio reikalavimo pirmumo teise;

neteisminį vykdomąjį dokumentą, susijusį su laiku neįvykdyta pinigine prievole, kurios vertė neviršija dvigubos reikalavimų, kuriuos pirmosios instancijos teismas turi jurisdikciją nagrinėti, vertės.

Net kai byloje yra išduotas vienas iš pirmiau nurodytų vykdomųjų dokumentų, toliau nurodytais atvejais procesas vyksta įprasta, o ne pagreitinta tvarka: alternatyviosios prievolės, kuri priklauso nuo pasirinkimo arba sąlygos, vykdymas;

kai norint įvykdyti atitinkamą prievolę būtina vykdomo etape atlikti atsiskaitymą ir atsiskaitymas nepriklauso nuo paprasto aritmetinio skaičiavimo;

kai yra išduotas vykdomasis dokumentas (ne teismo sprendimas) tik dėl vieno iš sutuoktinių, o išieškotojas prašyme dėl vykdymo nurodo, kad skola yra solidarioji;

per vykdomo procesą, pradėtą tik subsidiariojo skolininko, kuris nėra atsakęs teisės reikalauti, kad prievolė būtų įvykdyta iš pagrindinio skolininko turto (portug. *benefício da excussão prévia*).

Vykdomo procesas, susijęs su tam tikro daikto perdavimu ir veiksmų atlikimu, vyksta standartine tvarka.

Su tam tikro daikto perdavimu susijęs vykdymas gali būti pakeistas su tam tikros sumos sumokėjimu susijusiu vykdymu, jeigu negalima rasti daikto, kurį turėtų gauti išieškotojas. Tokiu atveju išieškotojas gali per tą patį procesą pareikalauti sumokėti daikto, kuris turėjo būti perduotas, vertę ir dėl jo neperdavimo atsiradusius nuostolius.

Su tam tikrų veiksmų atlikimu susijęs vykdymas gali būti pakeistas su tam tikros sumos sumokėjimu susijusiu vykdymu, jeigu išieškotojas siekia, kad būtų atlyginta patirta žala ir sumokėta atitinkama suma.

Su išlaikymu susijęs vykdymo procesas vyksta specialiaja tvarka, pagal kurią:

išieškotojas gali prašyti jam priteisti dalį sumų, darbo užmokesčio arba pensijų išmokų, kuriuos gauna asmuo, kurio prievolių įvykdymo siekiama, arba jam perleisti teisę gauti skolininkui priklausantį nuomos mokesį, kad būtų sumokėtos įmokos, kurių terminas yra suėjęs arba sueina, ir toks priteisimas arba teisių perleidimas nėra susijęs su areštu;

kai išieškotojas paprašo pirmiau nurodytas sumas, darbo užmokesčių arba pensijų išmokas, už jų sumokėjimą arba atitinkamo darbo užmokesčio tvarkymą atsakingam subjektui pranešama, kad jis privalo sumokėti priteistą dalį tiesiogiai išieškotojui;

kai išieškotojas paprašo jam perleisti teisę gauti nuomos mokesį, jis privalo nurodyti turtą, su kuriuo susijęs toks prašymas, ir už vykdymą atsakingas pareigūnas įvykdo tokį prašymą dėl turto, kurio, jo manymu, pakanka tam, kad būtų atlikti mokėjimai, kurių mokėjimo terminas yra suėjęs arba sueina. Dėl to gali būti išklaustas asmuo, kurio prievolių įvykdymo siekiama;

šalis, kurios atžvilgiu atliekami vykdymo veiksmai, visada šaukiama po to, kai areštuojamas turtas, ir jos prieštaravimai dėl vykdymo arba arešto vykdymo proceso nesustabdo.

Vykdymo proceso procedūra nustatyta Civilinio proceso kodekso (portug. *Código de Processo Civil*), su kuriuo galima susipažinti paspaudus šią [nuorodą](#), 703–877 straipsniuose (vykdymo procedūra) ir 933–937 straipsniuose (speciali vykdymo procedūra dėl išlaikymo).

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Kompetentingos vykdymo institucijos yra teismai ir už vykdymą atsakingi pareigūnai.

Patys vykdymo veiksmai atliekami per teisminį vykdymo procesą, per kurį teismai yra kompetentingos institucijos ir jiems padeda už vykdymą atsakingi pareigūnai. Be teismo proceso įstatymo dar yra numatyta ir „priešvykdomoji neteisminė procedūra“ (portug. *procedimento extrajudicial pré-executivo*), kuri nėra privaloma ir kuria kreditorius gali pasinaudoti tais atvejais, kai įvykdomi tam tikri reikalavimai. Per priešvykdomąją neteisminę procedūrą kompetentingi subjektai yra už vykdymą atsakingi pareigūnai.

Teisminis vykdymo procesas

Vykdymas pradedamas, kai teismui pateikiamas prašymas dėl vykdymo. Prašymo dėl vykdymo pavyzdys ir pateikimo sąlygos nustatyti Vyriausybės nutarime, t. y. 2013 m. rugpjūčio 29 d. Vyriausybės nutarime Nr. 282/2013 (2020 m., kai ši informacijos suvestinė buvo pataisyta), su kuriuo galima susipažinti paspaudus šią [nuorodą](#).

Išieškotojams per vykdymo procesą, kuriame nėra privaloma būti atstovaujama advokato, advokato padėjėjo arba teisinio atstovo, naudotis skirtos formos pateiktos internete [portale CITIUS](#)

[Prašymas dėl vykdymo](#)

[Prašymas dėl sprendimo vykdymo](#)

Paskirti už vykdymą atsakingą pareigūną privalo išieškotojas. Jeigu jis to nepadaro, teismo kancleris paskiria už vykdymą atsakingą pareigūną automatiškai atsitiktine tvarka. Išimtiniais įstatymuose numatytais atvejais už vykdymą atsakingo pareigūno pareigas gali vykdyti teismo antstolis.

Paprastai teismui ir už vykdymą atsakingam pareigūnui pareigos paskirstomos taip:

už vykdymą atsakingas pareigūnas privalo įvykdyti visus vykdymo formalumus, kuriuos įvykdyti nėra pavesta teismo kancleriui arba kurie nėra teismo kompetencija, visų pirma įskaitant šaukimus, pranešimus, paskelbimą, paiešką duomenų bazėse, areštą ir įrašus apie areštą, atsiskaitymą ir mokėjimus; net kai byloje sprendimas nepriimamas, už vykdymą atsakingas pareigūnas turi užtikrinti, kad byloje būtų įvykdyti reikalingi jo intervenciniai veiksmai; be įstatymuose aiškiai nurodytos teismo kanclerio kompetencijos, jis privalo užtikrinti sklandų administracinių reikalų tvarkymą ir proceso valdymą, taip pat vykdyti teismo nutartis tiek dėl parengiamojo etapo, tiek dėl deklaratyviojo proceso arba dėl su šaukimu į teismą susijusių incidentų, už kuriuos atsako už vykdymą atsakingas pareigūnas;

teismo kancleris taip pat privalo neoficialiai informuoti už vykdymą atsakingą pareigūną apie vykstančius deklaratyvius procesus arba incidentus ir apie atliktus atitinkamus veiksmus, kurie gali turėti įtakos bylai.

Visų pirma:

teisėjas privalo:

prireikus taikyti laikinąsias apsaugos priemones;

priimti nutartį dėl prieštaravimų dėl vykdymo ir arešto ir patikrinti reikalavimus bei nustatyti jų patenkinimo eilės tvarką per ne ilgesnį kaip trijų mėnesių laikotarpį nuo prieštaravimo arba reikalavimo pareiškimo dienos;

priimti neskundžiamą nutartį dėl skundų dėl už vykdymą atsakingo pareigūno taikytų priemonių ir priimtų sprendimų;

spręsti kitus už vykdymą atsakingo pareigūno, šalių arba į bylą įstojusių trečiųjų šalių iškeltus klausimus.

Už vykdymą atsakingas pareigūnas privalo:

imtis būtinų priemonių vykdomojo dokumento teisėtumui patikrinti ir patikrinti kompiuterinį vykdymo procesų registrą bei internetines duomenų bazes, kuriose galima tiesiogiai atlikti paiešką siekiant nustatyti areštuotiną turtą;

įteikti šaukimą asmeniui, kurio prievolių įvykdymo siekiama, įskaitant atvejus, kai atitinkamas asmuo šaukiamas tam, kad nurodytų, kokį turtą areštuoti, kai areštuotino turto nenustatyta;

areštuoti turtą ir po to atlikti jo vertinimą;

parduoti turtą, išskaityti teises išlaidas ir išmokėti atitinkamą sumą.

Nustatyta tokia su Portugalijoje inicijuojamais vykdymo procesais susijusi teismų dalykinė jurisdikcija:

centrinio apylinkės teismo (portug. *Instância Central do Tribunal de Comarca*) vykdymo kolegijos turi jurisdikciją spręsti civilines vykdomąsias bylas, išskyrus: jurisdikciją, suteiktą intelektualinės nuosavybės teismui, konkurencijos, reguliavimo, priežiūros teismui, jūrų teismui, šeimos ir nepilnamečių bylų kolegijoms, darbo bylų kolegijoms, prekybos bylų kolegijoms, taip pat baudžiamųjų bylų kolegijos paskirtų bausmių vykdymą, kurio klausimai pagal baudžiamojo proceso teisę negali būti sprendžiami civilinių bylų kolegijoje;

kai nėra vykdomųjų bylų kolegijos, kitokios kolegijos arba jurisdikciją turinčio specializuoto teismo, jurisdikciją turi vietos apylinkės teismo (portug. *Instância Local do Tribunal de Comarca*) bendrosios kompetencijos kolegijos (arba atitinkama civilinių bylų kolegija, jeigu tokia yra).

Portugalijos teismai turi tokią teritorinę jurisdikciją vykdomosiose bylose:

paprastai su vykdymu susijusią jurisdikciją turi asmens, kurio prievolių įvykdymo siekiama, nuolatinės gyvenamosios vietos teismas, jeigu specialioje teisės nuostatoje arba toliau išdėstytoje taisyklėse nenurodyta kitaip;

išieškotojas gali pasirinkti teismą, kurio aptarnaujamoje teritorijoje turi būti vykdoma prievolė, jeigu asmuo, kurio prievolių įvykdymo siekiama, yra juridinis asmuo arba jeigu išieškotojo nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lisabonos arba Porto metropolinėje zonoje, o asmens, kurio prievolių įvykdymo siekiama, nuolatinė gyvenamoji vieta yra toje pačioje metropolinėje zonoje; jeigu vykdymas susijęs su tam tikro daikto perdavimu arba su skola, kurios grąžinimas yra užtikrintas daiktinėmis teisėmis, jurisdikciją vykdomojoje byloje turi teismas, kurio aptarnaujamoje teritorijoje yra atitinkamas daiktas arba turtas, teisės į kurį yra suvaržytos; jeigu vykdymo procesas turi vykti teisme, kurio aptarnaujamoje teritorijoje yra asmens, kurio prievolių įvykdymo siekiama, nuolatinė gyvenamoji vieta, ir toks asmuo negyvena Portugalijoje, tačiau turi joje turto, jurisdikciją turi tokio turto buvimo vietos teismas; turto buvimo vietos teismas turi jurisdikciją ir kai: vykdymo procesas turi vykti Portugalijos teisme, nes jis susijęs su bendrovių (kitų juridinių asmenų), kurių registruota buveinė yra Portugalijoje, įsteigimo (likvidavimo) teisėtumu arba su jų organų sprendimų galiojimu ir nėra pirmiau arba toliau išdėstytose taisyklėse nurodytų aplinkybių; kai byla yra susijusi su keliais vykdymo procesais, kuriuos turi nagrinėti skirtingą teritorinę jurisdikciją turintys teismai, jurisdikciją turi teismas, kurio aptarnaujamoje teritorijoje yra asmens, kurio prievolių įvykdymo siekiama, nuolatinės gyvenamosios vietos teismas; kai siekiama įvykdyti Portugalijos teismų priimtus sprendimus, prašymas dėl vykdymo pateikiamas byloje, kurioje priimtas atitinkamas sprendimas, ir vykdymas įtraukiamas į bylos medžiagą. Jeigu byla vėliau nagrinėjama apeliacine tvarka, perduodama bylos dokumentų rinkinio kopija. Jeigu su vykdymu susijusi jurisdikciją turi specializuota kolegija, šiai specializuotai kolegijai turi būti skubiai nusiųstos sprendimo, prašymo, dėl kurio pradėtas vykdymas, ir lydimųjų dokumentų kopijos; jeigu sprendimą priėmė Portugalijoje vykusio arbitražo arbitrai, jurisdikciją dėl vykdymo turi vietos, kurioje vyko arbitražas, apylinkės teismas (portug. *Tribunal da comarca*); jeigu byla buvo nagrinėjama apeliaciniame teisme arba Aukščiausiąjame Teisme (portug. *Supremo Tribunal de Justiça*), jurisdikciją turi asmens, kurio prievolių įvykdymo siekiama, nuolatinės gyvenamosios vietos teismas; jeigu vykdymo procesas yra susijęs su bylinėjimosi išlaidomis, baudomis arba kompensacija, mokėtina dėl piktnaudžiavimo procesu, jurisdikciją turi teismas, kuriame buvo nagrinėjama byla, kurioje pateiktas pranešimas dėl atitinkamos sąskaitos arba atsiskaitymo. Su bylinėjimosi išlaidoms, baudomis arba kompensacija susiję sprendimai vykdomi sujungus tokią bylą su atitinkama byla; jeigu nutartį dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo, baudos arba kompensacijos priima Apeliacinis teismas arba Aukščiausiasis Teismas, tokia nutartis vykdoma pirmosios instancijos teisme, kuris turi jurisdikciją srityje, su kuria susijusi išnagrinėta byla; kai vykdymas grindžiamas užsienio šalyje priimtu sprendimu, įskaitant Europos vykdomąjį raštą, jurisdikciją turi skolininko nuolatinės gyvenamosios vietos teismas; jurisdikciją dėl Europos mokėjimo įsakymo (2006 m. gruodžio 12 d. Reglamentas (EB) Nr. 1896/2006) turi Porto apylinkės teismo 1-oji civilinių bylų kolegija.

Neteisminė priešvykdomoji procedūra

Kaip alternatyvą teismo procesui kreditoriai gali rinktis taikyti išankstinę administracinę procedūrą, kuri vadinama PEPEX (portug. *procedimento extrajudicial pré-executivo* (neteisminė priešvykdomoji procedūra)) – <http://www.pepex.pt>.

Už vykdymą atsakingi pareigūnai yra subjektai, turintys kompetenciją įgyvendinti su šia procedūra susijusias priemones.

PEPEX galima taikyti, kai yra išduoti (priimti): nacionaliniai vykdomieji sprendimai, kiti nacionaliniai vykdomieji dokumentai, vykdytinai pripažinti užsienio teismų sprendimai, sprendimai, kurie yra vykdytini pagal ES teisės aktus, sutartis arba konvencijas, kurie yra privalomi Portugalijai, Europos vykdomieji raštai. Bet kuriuo iš šių atvejų turi būti įvykdyti abu toliau nurodyti reikalavimai:

kreditorius privalo turėti vykdomąjį dokumentą, kuris atitinka sutrumpintos formos standartinio vykdymo proceso, susijusio su pinigų sumos sumokėjimu, taikymo reikalavimus, ir

ties išieškotojas, tiek skolininkas privalo turėti mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį Portugalijoje nepaisant jų pilietybės ir gyvenamosios vietos.

Už vykdymą atsakingi pareigūnai turto ir pajamų paiešką atlieka pagal skolininko mokesčių mokėtojo numerį ir gali tai daryti tik Portugalijos duomenų bazėse (jie negali atlikti paieškos kitų valstybių narių duomenų bazėse). Pagal Portugalijos teisės aktus tiek užsienio juridiniai, tiek fiziniai asmenys gali prašyti suteikti mokesčių mokėtojo numerį, net jeigu jie Portugalijoje nevykdo jokios veiklos ir neturi nuolatinės gyvenamosios vietos šioje šalyje.

PEPEX yra bepapierė elektroninė procedūra, kuri yra greita ir pigesnė už teismo procesą. Kreditorius elektroninį prašymą tiesiogiai pateikia šioje IT platformoje: <http://www.pepex.pt/>.

Prieiga prie mokesčių ir muitų institucijos portalo suteikiama suvedus prisijungimo duomenis arba naudojantis piliečio kortelės (portug. *cartão de cidadão*) elektroniniu sertifikatu.

Kai kreditorius paskiria įgaliotą atstovą, advokatai (portug. *Advogados*) ir teisiniai atstovai (portug. *Solicitadores*) gali prisijungti prie platformos naudodamiesi šiam tikslui jų atitinkamų profesinių organizacijų išduotu elektroniniu sertifikatu.

Pateikus prašymą, procedūra automatiškai priskiriama už vykdymą atsakingam pareigūnui ir kreditoriai netrukus (paprastai per penkias dienas po prašymo pateikimo) gauna informaciją apie realią galimybę atgauti jiems priklausančius pinigus arba pažymą apie tai, kad tokia skola yra beviltiška mokesčių mokėjimo tikslais, ir jiems nebūtina kreiptis į teismą.

Pagrindinis šios procedūros tikslas yra užtikrinti savanorišką atsiskaitymą. Pagal PEPEX procedūrą negali būti taikomos turto arešto priemonės. Tam, kad jos galėtų būti taikomos, PEPEX procedūra turi būti pakeista vykdymo procesu.

Pagal PEPEX procedūrą prašymo adresatas gali savanoriškai atlikti mokėjimą arba sudaryti su išieškotoju susitarimą dėl atsiskaitymo.

Jeigu išieškotojas nusprendžia pateikti skolininkui pranešimą, tokį pranešimą asmeniškai pateikia už vykdymą atsakingas pareigūnas.

Skolininkai, kurie yra tinkamai informuojami apie procedūrą ir nesiima jokių veiksmų, yra įtraukiami į viešą skolininkų sąrašą ir tokiu atveju teisiniais arba mokesčių mokėjimo tikslais gali būti išduota pirmiau nurodyta pažyma dėl skolos beviltiškumo. Jeigu vėliau reikalavimas visiškai patenkinamas, situacija pakinta – skolininko pavadinimas (vardas ir pavardė) išbraukiamas iš sąrašo ir apie tai pranešama mokesčių institucijai.

Šalys gali prašyti, kad PEPEX procedūroje dalyvautų teisėjas: išieškotojas gali pakeisti PEPEX procedūrą vykdomo proceso, jeigu negaunamas savanoriškas atsiskaitymas; prašymo adresatas gali tai padaryti pareiškęs prieštaravimą dėl PEPEX procedūros taikymo.

Kalbant apie išlaidas, PEPEX procedūra yra pigesnė už teismo procesą. Tik už 51,00 EUR su PVM kreditoriai gali sužinoti, ar jų reikalavimą įmanoma įvykdyti, nepaisant reikalavimo vertės. Jeigu reikalavimas įvykdomas, atsižvelgiant į konkretų atvejį išlaidos gali viršyti 51,00 EUR.

Taip pat pažymėtina, kad jeigu PEPEX procedūra pakeičiama vykdomo procesu, kreditoriai atleidžiami nuo pirminio teismo mokesčio.

PEPEX procedūra numatyta 2014 m. gegužės 30 d. Įstatyme Nr. 32/2014, su kuriuo galima susipažinti paspaudus šią [nuorodą](#).

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Visa vykdymo procedūra grindžiama vykdomuoju dokumentu, kuriuo nustatomas prašymo dėl vykdymo tikslas ir ribos. Laikoma, kad į vykdomąjį dokumentą įtraukti įstatymuose nustatyto dydžio delspinigiai, skaičiuojami už jame nurodytas prievolas pavėluotą įvykdymą.

Sprendimai yra vykdytini ir vykdomieji dokumentai gali būti išduoti toliau nurodytomis aplinkybėmis.

a) Skolininko atžvilgiu priimti sprendimai:

sprendimas laikomas vykdomuoju dokumentu tik po to, kai jis tampa galutinis, išskyrus atvejus, kai dėl jo pateiktas apeliacinis skundas neturi stabdomojo poveikio;

vykdytinumo požiūriu įsakymai ir kiti teisminės institucijos sprendimai arba veiksmai, kuriais reikalaujama įvykdyti prievolę, yra lygiaverčiai teismo sprendimams. Arbitražo teismo (portug. *Tribunal Arbitral*) sprendimai vykdomi tomis pačiomis sąlygomis kaip ir įprastų teismų sprendimai; nedarant poveikio sutartyse, konvencijose, ES reglamentuose ir specialiuose teisės aktuose įtvirtintoms nuostatomis, teismų arba arbitrų užsienio šalyje priimti sprendimai gali būti vykdomo pagrindas tik tada, kai juos patikrina ir patvirtina kompetentingas Portugalijos teismas; užsienio šalyse išduotų vykdomųjų dokumentų nebūtina patikrinti tam, kad jie būtų vykdytini.

b) Notaro ar kitų atitinkamą kompetenciją turinčių subjektų arba specialistų parengti arba patvirtinti dokumentai, pagal kuriuos reikalaujama nustatyti arba pripažinti kokią nors prievolę:

notaro ar kitų atitinkamą kompetenciją turinčių subjektų arba specialistų parengti arba patvirtinti dokumentai, kuriuose susitariama dėl prievolės įvykdymo ateityje arba nurodomos būsimos prievolės, gali būti vykdomo pagrindas, jeigu dokumentu, parengtu pagal tokiuose dokumentuose išdėstytas sąlygas (o jeigu tokių sąlygų nėra, – kitu dokumentu, kuris pats savaime yra vykdytinas), yra įrodyta, kad siekiant sudaryti verslo sandorį buvo atliktas mokėjimas arba šalių tarpusavio susitarimu buvo nustatyta prievolė;

kieno nors kito vardu pasirašytas dokumentas laikomas vykdytinu tik tuo atveju, jeigu parašą patvirtino notaras arba kiti atitinkamą kompetenciją turintys subjektai arba specialistai.

c) Skolos priemonės, net ir ranka surašytos, jeigu šiuo atveju faktai, kurie sudaro pagrindinį santykį, yra aprašyti pačiame dokumente arba nurodyti prašyme dėl vykdomo:

skolos priemonės apima čekius, įsakomuosius ir paprastuosius vekselius.

d) Dokumentai, kuriems vykdomojo dokumento statusas suteikiamas specialiaja nuostata:

pavyzdžiui, prašymai išduoti įsakymą, prie kurio pridodamas vykdomasis dokumentas, ir bendrosios nuosavybės dalininkų susirinkimų protokolai.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Dėl reikalavimo

Vykdytinas reikalavimas privalo būti tikrai patvirtintas, turi būti suėjęs jo įvykdymo terminas ir turi būti nustatytas jo dydis. Jeigu atsižvelgiant į vykdomąjį dokumentą tai nėra aišku, vykdytas pradedamas veiksmais, kuriais užtikrinama, kad prievolė tikrai būtų patvirtinta, kad būtų suėjęs jos terminas ir kad būtų nustatytas jos dydis.

Dėl kreditoriaus

Vykdytą turi inicijuoti asmuo, vykdomajame dokumente nurodytas kaip kreditorius. Jeigu vykdomasis dokumentas yra pareikštinis, vykdytą inicijuoja vykdomojo dokumento turėtojas.

Jeigu teisė arba pareiga buvo paveldėta, vykdytas turi būti atliekamas asmenų, kurie yra vykdytinai prievolės kreditoriaus arba skolininko teisių ir pareigų perėmėjai, atžvilgiu. Faktus, kuriais įrodomas paveldėjimas, įvykdymo siekiantis asmuo turi išdėstyti pačiame prašyme dėl vykdomo.

Dėl skolininko

Vykdomo užtikrinimas turi būti inicijuojamas asmens, kuris vykdomajame dokumente nurodytas kaip skolininkas, atžvilgiu.

Skolininko turtas areštuojamas ir tuo atveju, kai kokiu nors pagrindu jį valdo trečioji šalis, tačiau tai neturi poveikio šios trečiosios šalies teisėms, kuriomis ji gali pasinaudoti prieš išieškotoją.

Daiktinėmis teisėmis į trečiojo asmens turtą užtikrinta skola turi būti išieškoma tiesiogiai iš to trečiojo asmens, jeigu išieškotojas pageidauja pasinaudoti užtikrinimu, nepaisydamas to, kad iš karto gali būti pareikštas ieškinys ir skolininkui.

Jeigu vykdomo procesas pradėtas tik trečiosios šalies atžvilgiu ir žinoma, kad daiktinėmis teisėmis suvaržyto turto nepakanka, išieškotojas per tą patį procesą gali prašyti tęsti vykdomo procesą skolininko atžvilgiu ir pastarojo reikalauti visiškai patenkinti reikalavimą. Kai suvaržytas turtas priklauso skolininkui, tačiau jis yra trečiosios šalies žinioje, iš karto galima inicijuoti teismo procesą tiek jo, tiek skolininko atžvilgiu.

Per vykdomo procesą, pradėtą subsidiariusis skolininko atžvilgiu, subsidiariojo skolininko turto negalima areštuoti tol, kol nėra areštuotas visas pagrindinio skolininko turtas, jeigu subsidiariusis skolininkas per prieštaravimo dėl vykdomo pateikimo laikotarpį pagrįstai remiasi teise reikalauti, kad prievolė būtų įvykdyta iš pagrindinio skolininko turto.

Jeigu per vykdomo procesą, pradėtą tik vieno iš sutuoktinių atžvilgiu, areštuojamas bendras sutuoktinių turtas, nes laikoma, kad šalis, kurios prievolės įvykdymo siekiama, turi nepakankamai turto, šalies, kurios prievolės įvykdymo siekiama, sutuoktiniui pranešama, kad jis gali prašyti atidalyti jo turtą arba pridėti pažymą, įrodančią, kad vyksta teismo procesas, per kurį jau yra pateiktas prašymas atidalyti turtą, – jeigu sutuoktinis šia teise nepasinaudoja, vykdomo procesas toliau vyksta bendro turto atžvilgiu.

Kai vykdomo procesas pradedamas vieno iš sutuoktinių atžvilgiu, išieškotojas gali motyvuotai teigti, kad skola, užfiksuota ne teismo sprendime, o kitame dokumente, yra solidarioji. Tokiais atvejais šalies, kurios prievolės įvykdymo siekiama, sutuoktiniui pranešama, kad jis gali nurodyti, ar pripažįsta, kad, remiantis išdėstytais pagrindais, skola yra solidarioji; priešingu atveju, jeigu toks sutuoktinis jokių pareiškimų nepadaro, laikoma, kad skola yra solidarioji, tačiau neribojama jo teisė tai ginčyti.

Kai išieškoma iš vieno arba daugiau palikimo, kurį sudaro atskiras turtas arba bendras turtas, bendraturčių, atskirą turtą sudarantys turto objektai arba jų dalis, arba bendro turto konkreti dalis negali būti areštuoti.

Kai išieškoma iš įpėdinių, gali būti areštuojamas tik jų iš palikėjo gautas turtas. Jeigu areštas apima kitą turtą, šalis, kurios turtą siekiama areštuoti, gali paprašyti už vykdytą atsakingo pareigūno panaikinti turto areštą ir nurodyti, kokį paveldėtą turtą ji valdo. Toks prašymas tenkinamas, jeigu išklauskamas išieškotojas ir jis neprieštarauja. Jeigu išieškotojas prieštarauja turto arešto panaikinimui, šalis, kurios prievolės įvykdymo siekiama, gali užsitikrinti turto arešto panaikinimą tik jeigu palikimas buvo priimtas besąlygiškai (nesudarius jo apyrašo) ir jeigu ji teismui nurodo ir įrodo: a) kad areštuotas turtas nėra gautas iš paveldėto turto; b) kad ji iš paveldėto turto negavo daugiau turto, nei nurodyta, arba, jeigu ji gavo daugiau turto, kad visas toks kitas turtas buvo panaudotas palikėjo skoloms apmokėti.

4 Vykdomo priemonių paskirtis ir pobūdis

Pagrindinės vykdomo užtikrinimo priemonės yra:

areštas;

pardavimas;

mokėjimas,

tam tikro daikto perdavimas;

tam tikri veiksmai, kuriuos kitas asmuo atlieka šalies, kurios prievolės įvykdymo siekiama, sąskaita.

Prieš taikant šias pagrindines vykdomo priemones arba po to gali būti taikomos kitos joms įgyvendinti būtinos priemonės (pavyzdžiui, įvykdymo būdo pasirinkimas, jeigu prievolė yra alternatyvioji; sąlygos įvykdymas arba paslaugos, nuo kurios priklauso vykdytina prievolė, suteikimas; vykdytinai prievolės

įvykdymas, kai ji yra nelikvidi; prievolės įvykdymo, kurį atlieka trečioji šalis, kainos įvertinimas; išankstinės konsultacijos, siekiant nustatyti areštuoto turto buvimo vietą ir konkretų areštuotiną turtą; arešto registracija; areštuoto turto saugyklos sukūrimas; viešas paskelbimas apie areštuoto turto pardavimą; pranešimas apie pardavimą registro tvarkytojui).

Vykdyto priemonių pasirinkimas priklauso nuo vykdyto tikslo, kuris gali būti: pinigų sumos sumokėjimas, tam tikro daikto perdavimas; tam tikrų veiksmų atlikimas.

Vykdyto procese dėl pinigų sumos sumokėjimo vykdyto priemonės, kurios labiausiai atitinka vykdyto proceso tikslą, yra areštas, pardavimas ir sumokėjimas.

Vykdyto procese dėl tam tikro daikto perdavimo vykdyto priemonė, kuri labiausiai atitinka vykdyto proceso tikslą, yra tokio daikto perdavimas, kurį atlieka už vykdyto atsakingas pareigūnas. Jeigu daikto, kurį turėtų gauti išieškotojas, rasti nepavyksta, jis gali pakeisti vykdyto procese pateiktą prašymą taip, kad vykdyto procesas būtų vykdomas dėl tam tikros sumos sumokėjimo, – tokiu atveju sumokama daikto vertė ir dėl daikto neperdavimo patirti nuostoliai.

Vykdyto procese dėl tam tikrų veiksmų atlikimo gali būti taikomos dvi alternatyvios tinkamos vykdyto priemonės: arba šalies, kurios prievolės įvykdymo siekiama, sąskaita veiksmus atlieka kitas asmuo, jeigu veiksmus gali atlikti ne tik pats skolininkas, ir sumokama kompensacija už vėlavimą atlikti veiksmus, arba sumokamas patirtų nuostolių atlyginimas, jeigu veiksmus gali atlikti tik pats skolininkas, – tokiu atveju dar gali būti pareikalauta sumokėti baudą. Jeigu išieškotojas reikalauja atlyginti patirtus nuostolius, procesas tampa vykdyto procesu dėl tam tikros sumos sumokėjimo.

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdyto?

Gali būti išieškoma iš viso skolininko turto, kuris gali būti areštuotas.

Iš trečiųjų asmenų turto gali būti išieškoma, jeigu toks turtas susietas su kredito garantija arba jeigu jis yra kreditoriui žalingo veiksmo, dėl kurio pareikštiems kreditoriaus prieštaravimams buvo pritarta, objektas.

Gali būti areštuojami tik pinigais įvertinami objektai ir teisės. Negali būti areštuojamas turtas, kuriuo negalima teisėtai prekiauti.

Pagal pirmiau išdėstytas taisykles gali būti išieškoma iš tokio turto:

nekilnojamojo turto;
perkraustomo turto;
paskolų;
vertybinių popierių;
teisių;
būsimųjų teisių;
banko indėlių;
išmokų arba darbo užmokesčio;
nedalomo turto;
bendrovių akcijų;
biuro patalpų.

4.2 Koks yra vykdyto priemonių poveikis?

Arešto padariniai

Išskyrus įstatymuose konkrečiai nurodytus atvejus, areštavus turtą išieškotojas įgyja teisę į atsiskaitymą anksčiau už bet kurį kitą kreditorių, kuris neturi anksčiau įgytų daiktinių užtikrinimo teisių;

jeigu šalies, kurios prievolės įvykdymo siekiama, turtas jau paimtas saugoti, arešto pirmumas priklauso nuo datos, kurią jis paimtas saugoti; reiškiant prieštaravimus dėl vykdyto negalima remtis jokiais areštuoto turto perleidimo, suvaržymo arba nuomos veiksmis, tačiau tai neriboja nuostatų, kuriomis reglamentuojama registracija, poveikio;

jeigu yra areštuota skolininko reikalavimo teisė, reiškiant prieštaravimus dėl vykdyto taip pat negalima remtis reikalavimo įvykdymu dėl priežasčių, priklausančių nuo šalies, kurios prievolės įvykdymo siekiama, arba jos skolininko valios, jeigu reikalavimas buvo įvykdytas po reikalavimo teisės arešto nustatymo;

prieš išieškotoją negalima remtis visišku nuomos mokesčio, kurio mokėjimo terminas dar nėra suėjęs, sumokėjimu arba jo perleidimu prieš arešto nustatymą, jeigu toks nuomos mokeskis susijęs su laikotarpiu, kurie arešto nustatymo dieną dar nėra praėję;

jeigu areštuotas objektas prarandamas, paimamas visuomenės poreikiams arba sumažėja jo vertė, ir bet kuriuo iš šių atvejų kyla klausimas dėl trečiųjų šalių mokėtinos kompensacijos, išieškotojas išsaugo tokią teisę į atitinkamus reikalavimus arba į kaip kompensacija išmokamas pinigų sumas, kokią jis turėjo į atitinkamą objektą.

Pardavimo padariniai

Priverstinai pardavus turtą, pirkėjui pereina šalies, kurios prievolės įvykdymo siekiama, teisės į parduotą turtą;

turtas perleidžiamas be jokių suvaržymų ir kitų daiktinių teisių, kurios nebuvo įregistruotos prieš paimant turtą saugoti, jį areštuojant arba nustatant garantiją, išskyrus anksčiau nustatytas teises, kurios turi poveikį trečiosioms šalims nepaisant registracijos;

pirmiau nurodytos trečiųjų šalių teisės, kurių terminas baigiasi, priskiriamos prie atitinkamo turto pardavimo pajamų.

Sumokėjimo padariniai

Sumokėjus reikalaujamą sumą vykdyto procesas nutrūksta;

atsiskaitymas gali būti vykdomas sumokant pinigų sumą, perleidžiant kreditoriui turtą, pajamas arba dalinėmis įmokomis pagal išieškotojo ir šalies, kurios prievolės įvykdymo siekiama, sudarytą susitarimą.

Tam tikro daikto perdavimo padariniai

Jeigu šalis, kurios prievolės įvykdymo siekiama, neperduoda daikto savanoriškai, perdavimui subsidiariai *mutatis mutandis* taikomos nuostatos, kuriomis reglamentuojamas areštas, ir atliekama paieška bei taikomos kitos būtinos priemonės;

gali būti perduodamas turtas, kuris priklauso valstybei, kitiems viešiesiems juridiniams asmenims, viešųjų darbų arba paslaugų koncesioninkams arba labdaros organizacijoms;

jeigu norint perduoti kilnojamuosius daiktus juos reikia suskaičiuoti, pasverti arba išmatuoti, už vykdyto atsakingas pareigūnas dalyvauja atliekant tokius būtinus veiksmus ir perduoda atitinkamą kiekį išieškotojui;

jeigu turi būti perduotas nekilnojamas daiktas, už vykdyto atsakingas pareigūnas išieškotojui nuosavybės teisę suteikia perduodamas jam dokumentus ir raktus (jeigu jie yra) ir apie tai informuoja šalį, kurios prievolės įvykdymo siekiama, nuomininkus ir visus asmenis, kurie naudojami tuo daiktu, siekdamas užtikrinti, kad jie gerbtų ir pripažintų išieškotojo teises;

jeigu daiktas valdomas bendrosios nuosavybės teise kartu su kitomis suinteresuotosiomis šalimis, išieškotojui suteikiama nuosavybės teisė į atitinkamą daikto dalį;

jeigu daiktas yra šalies, kurios prievolės įvykdymo siekiama, pagrindinė gyvenamoji vieta ir kyla didelių sunkumų ją išskeldinti, už vykdymą atsakingas pareigūnas apie tai iš anksto praneša savivaldybės tarybai ir kompetentingoms socialinėms įstaigoms;

jeigu daiktas yra šalies, kurios prievolės įvykdymo siekiama, pagrindinė gyvenamoji vieta ir ji jį nuomojasi, už vykdymą atsakingas pareigūnas sustabdo daikto perdavimą, jeigu gydytojo išduotoje pažymoje nurodyta, kad dėl ūmios ligos šios priemonės taikymas kelia grėsmę patalpomis besinaudojančio asmens gyvybei, ir nustatytas vykdymo sustabdymo laikotarpis.

Tam tikrų veiksmų atlikimo padariniai

Jeigu išieškotojas pasirenka reikalauti, kad tam tikrus veiksmus atliktų kitas asmuo, jis paprašo paskirti ekspertą tokių veiksmų atlikimo kainai įvertinti; baigus vertinimą, remiantis vykdymo proceso dėl tam tikros pinigų sumos sumokėjimo sąlygomis areštuojamas turtas, būtinas nustatytai sumai sumokėti; jeigu reikalaujama, kad skolininkas neatliktų kokių nors veiksmų, tačiau jis juos atlieka, kreditorius turi teisę reikalauti, kad, jeigu darbai buvo užbaigti, pastatytas objektas būtų nugriautas asmens, kuriam buvo nurodyta neatlikti atitinkamų veiksmų, sąskaita;

ši teisė nesuteikiama ir tik bendra tvarka sumokama kompensacija, jeigu žala, kurią skolininkas patirtų nugriovus objektą, būtų gerokai didesnė už kreditoriaus patirtą žalą.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Pardavimas, sumokėjimas, tam tikro daikto perdavimas ir tam tikro veiksmo atlikimas yra vykdymo priemonės, kurios, kai jos pritaikomos, neturi galiojimo laikotarpio. Ta pati taisyklė taikoma ir kalbant apie areštą, tačiau būtina atsižvelgti į toliau nurodytą specifiką, susijusią su registruojamo turto areštu. Jeigu areštuojamas nekilnojamas daiktas, kuris turi būti įregistruotas, areštas privalo būti įregistruotas ir tokią registraciją atlieka už vykdymą atsakingas pareigūnas. Tam tikrais įstatymuose aiškiai nurodytais atvejais turi būti atliekama laikinoji arešto registracija. Tokiais atvejais laikinoji registracija baigiasi, jeigu ji per nustatytą laikotarpį nepakeičiama nuolatine registracija arba nepratęsiama. Todėl registruotino turto arešto, kurio registracija yra laikinoji, atvejais už vykdymą atsakingas pareigūnas privalo užtikrinti, kad laikinoji registracija būtų pakeista nuolatine registracija, jeigu laikui bėgant tai tampa įmanoma, arba kad ji būtų pratęsta reikiamam laikotarpiui.

Galiausiai, pradėtas vykdymo procesas gali baigtis patikrinimo, per kurį siekiama nustatyti skolininko turto buvimo vietą, stadijoje, taip ir neužtikrinus atsisakymo, jeigu iki civilinio proceso teisėje nustatyto termino, kuris priklauso nuo bylos ir nuo taikytinos proceso formos, pabaigos patikrinimas nėra rezultatyvus.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Plačiąja prasme sąvoka „skundas“ (portug. *recurso*) apima prieštaravimus dėl vykdymo, prieštaravimus dėl arešto ir apeliacinį (kasacinį) skundą siaurąja prasme.

Prieštaravimai dėl vykdymo

Asmuo, kurio prievolių įvykdymo siekiama, gali užginčyti vykdymą, pareiškdamas prieštaravimus dėl vykdymo per 20 dienų nuo teismo šaukimo įteikimo dienos.

Neribojant tarptautinės ir ES teisės nuostatų, kurios yra privalomos Portugalijai ir kurios turi viršenybę, poveikio pagal nacionalinės teisės aktus prieštaravimo dėl vykdymo pagrindai skiriasi atsižvelgiant į tai, ar vykdymas grindžiamas teismo sprendimu (labiau riboti), arbitražo sprendimu (šiek tiek platesni), ar kitokiu vykdomuoju dokumentu (dar platesni).

Jeigu vykdymas grindžiamas teismo sprendimu, prieštaravimai gali būti reiškiami tik remiantis tokiais pagrindais:

teisės į vykdymą nėra arba ji negali būti įgyvendinta;

byla arba patvirtinta kopija yra suklastota arba netiksli ir tai turi įtakos vykdymo sąlygoms;

nėra procesinio reikalavimo, nuo kurio priklauso vykdymo proceso tinkamumas, tačiau tai neturi įtakos reikalavimų laikymuisi;

atsakovas nedalyvavo paskelbimo procese, jei paaiškėja, kad yra viena iš Civilinio kodekso 696 straipsnio e punkte nurodytų situacijų (teismo šaukimas neįteiktas arba negalioja; apie šaukimą nebuvo žinoma dėl priežasčių, kurių negalima priskirti atsakovui; dėl *force majeure* nepateikta prieštaravimų);

ketinamos įvykdyti prievolės neapibrėžtumas, nevykdytinumas arba nelikvidumas, kurių klausimas nebuvo sprendžiamas vykdymo proceso pirminiame etape; vykdymo procesas prieš priimant sprendimą išspręstoje byloje;

bet koks prievolę panaikinantis arba keičiantis veiksnys, jeigu jis atsiranda pasibaigus diskusijoms per paskelbimo procesą ir gali būti pateikta rašytinių įrodymų; gali būti bet kokiomis priemonėmis įrodyta, kad yra suėjęs teisės įgyvendinimo arba prievolės įvykdymo senaties terminas;

šieškotojui pareikštas priešpriešinis reikalavimas, siekiant įskaityti reikalavimus;

kai byloje yra priimtas sprendimas, kuriuo patvirtintas pripažinimas arba taikos sutartis, bet koks tokių dokumentų negaliojimo arba nugincijimo pagrindas.

Jeigu vykdymas grindžiamas arbitražo sprendimu, šalia pirmiau išvardytų pagrindų galima remtis ir pagrindais, kuriais gali būti grindžiamas to paties sprendimo panaikinimas teisme, tačiau tai neribuoja Savanoriško arbitražo įstatymo (portug. *Lei da Arbitragem Voluntária*) nuostatų poveikio.

Kai vykdymas grindžiamas ne teismo sprendimu arba prašymu taikyti teismo draudimą, prie kurio pridėtas vykdomasis raštas, šalia jau išvardytų prieštaravimo dėl teismo sprendimu grindžiamo vykdymo pagrindų gali būti remiamasi bet kuriais kitais pagrindais, kuriais galima remtis kaip gynyba per deklaratyvųjį procesą.

Prieštaravimai dėl arešto

Šalis, kurios prievolių įvykdymo siekiama, jos sutuoktinis ir trečiosios šalys gali reikšti prieštaravimus dėl tam tikro turto arešto toliau nurodytais atvejais.

Kai šaliai, kurios prievolių įvykdymo siekiama, priklausantis turtas areštuojamas, ta šalis gali reikšti prieštaravimus dėl arešto remdamasi bet kuriuo iš toliau nurodytų pagrindų:

faktiškai areštuoto turto arešto arba įvykdyto arešto apimties nepriimtumas;

skubus turtas, kuriuo tik subsidiariai užtikrintas išieškamos skolos grąžinimas, areštas;

turtas, kurio atžvilgiu neturėjo būti taikomas areštas, nes pagal materialinės teisės nuostatas juo nėra užtikrintas išieškamos skolos grąžinimas, areštas.

Jeigu areštas arba bet koks teismo nurodymu vykdomas turto konfiskavimas arba perdavimas pažeidžia bet kurio asmens, kuris nėra bylos šalis, nuosavybės teisę arba bet kurią kitą teisę, nesuderinamą su šios priemonės įgyvendinimu arba apimtimi, nukentėjusioji šalis gali pareikšti trečiosios šalies vindikacinį ieškinį, grindžiamą šia aplinkybe.

Sutuoktinis, kuris turi trečiosios šalies statusą, gali be kito sutuoktinio leidimo ginti savo teises į jam asmeninės nuosavybės teise arba bendrosios nuosavybės teise priklausantį turtą, kurios buvo nepagrįstai pažeistos dėl arešto.

Apeliacijos

Įprasti apeliaciniai ir kasaciniai skundai gali būti pateikti apeliaciniam teismui (portug. *de apelação*) (dėl pirmosios instancijos teismo priimtų sprendimų) arba kasaciniam teismui (portug. *de revista*) (Aukščiausiam Teismui). Įprastiems apeliaciniais skundams dėl per vykdymo procesą priimtų sprendimų taikomos deklaratyviajam procesui taikytinos nuostatos.

Pagal bendrąją taisyklę įprastas apeliacinis skundas yra priimtinas tik jeigu bylos vertė viršija sumą, dėl kurios teismas, kurio sprendimas skundžiamas, turi jurisdikciją, ir ginčijami sprendimai apeliantui nepalankūs suma, kuri taip pat viršija pusę sumos, dėl kurios teismas turi jurisdikciją. Portugalijoje suma, dėl kurios Apeliacinis teismas turi jurisdikciją, yra 30 000,00 EUR, o suma, dėl kurios jurisdikciją turi pirmosios instancijos teismas, yra 5 000,00 EUR.

Vykdymo procese leidžiami tam tikri šalutiniai pareiškimai, kurie daromi arba nedaromi atsižvelgiant į bylą, – pavyzdžiui, vykdyimo užginčijimas šaliai, kurios prievolių įvykdymo siekiama, reiškiama vindikacinį ieškinį; šalies, kurios prievolių įvykdymo siekiama, arba trečiųjų šalių prieštaravimai dėl arešto; reikalavimų tvirtinimas ir jų tenkinimo eilės sudarymas, kai yra daiktinių užtikrinimo teisių į areštuotą turtą turinčių kreditorių, kurie reikalauja jų atitinkamus reikalavimus patenkinti iš pajamų, gautų pardavus areštuotą turtą. Pateikti apeliacinių skundų pirmiau nurodytomis sąlygomis galima ir dėl sprendimų, priimtų dėl tokių šalutinių pareiškimų.

Visų pirma, per vykdyimo procesą apskūsti apeliacine tvarka galima:

- sprendimą dėl teisėjo nušalinimo;
- sprendimą dėl teismo išimtinės jurisdikcijos;
- sprendimą dėl bylos sustabdymo;
- nutartį priimti arba atmesti bet kokį pareiškimą (portug. *articulado*) arba įrodymą;
- sprendimą skirti baudą arba kitą procesinę sankciją;
- sprendimą panaikinti registraciją;
- sprendimą, priimtą po galutinio sprendimo;
- sprendimus, kuriuos būtų visiškai beprasmiška ginčyti apeliacine tvarka skundžiant galutinį sprendimą;
- sprendimus sustabdyti, nutraukti arba panaikinti vykdyimą;
- sprendimus dėl pardavimo panaikinimo;
- sprendimus dėl pasinaudojimo pirmumo arba atpirkimo teise;
- atsisakymą (net ir dalinį) nagrinėti prašymą dėl vykdyimo;
- nutartį atmesti prašymą dėl vykdyimo.

Kasacine tvarka skundžiami:

apeliacinio teismo sprendimai, apeliacine tvarka priimti bylose dėl atsiskaitymo, kurių sprendimas priklauso ne nuo paprasto aritmetinio skaičiavimo, dėl reikalavimų tikrinimo ir jų tenkinimo eilės sudarymo arba dėl prieštaravimų, pareiktų dėl vykdyimo; tai neriboja šalių teisių tais atvejais, kai kasacinis skundas Aukščiausiajam Teismui visada priimtinas.

6 Ar vykdyimo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Taip, su skolininko apsauga susijusių apribojimų tikrai yra. Kai kurie iš jų nustatyti areštui, kiti – vykdymui ir yra susiję su terminais.

Su skolininko apsauga susijusius arešto apribojimus sudaro absoliutus arba visiškais, santykinis ir dalinis draudimas areštuoti tam tikrą skolininko turtą. Yra dar du apribojimai: vienas iš jų susijęs su sutuoktinių bendro turto apsauga, kai vykdyimo procesas yra nukreiptas tik į vieną iš sutuoktinių; o kitas išplaukia iš proporcingumo principo, pagal kurį turėtų būti areštuojamas tik skolai padengti ir vykdyimo išlaidoms apmokėti būtinas turtas.

Praėjus tam tikram laikui vykdytas gali būti ribojamas dėl senaties terminų. Suėjus atitinkamiems terminams, teisė, kuria siekiama pasinaudoti, išnyksta.

Kaip veikia šie su skolininko apsauga ir terminais susiję apribojimai, aiškinama toliau.

Turtas, kuriam taikomas absoliutus ir visiškas draudimas areštuoti

Be prekių, kurių negalima areštuoti pagal specialiąją nuostatą, absoliutus draudimas areštuoti taikomas:

- neatimamiems daiktams arba teisėms;
- valstybei ir kitiems viešiesiems juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiam turtui;
- daiktams, kurių areštas neatitiktų moralės reikalavimų arba būtų finansiniu požiūriu nepateisinamas dėl nedidelės jų rinkos vertės;
- daiktams, konkrečiai skirtiems viešoms religinėms apeigoms atlikti;
- kapinėms;
- neįgaliesiems arba ligonių gydymui būtinoms priemonėms ir daiktams.

Turtas, kuriam taikomas santykinis draudimas areštuoti

Išskyrus atvejus, kai išieškoma skola, kurios gražinimas užtikrintas daiktinėmis teisėmis, negali būti areštuotas valstybės ir kitų viešųjų juridinių asmenų turtas, viešųjų darbų arba viešųjų paslaugų koncesijas turinčių subjektų turtas, taip pat labdaros organizacijų turtas, konkrečiai skirtas viešajam interesui tenkinti;

areštuoti negalima ir šalies, kurios prievolių įvykdymo siekiama, darbo įrankių bei daiktų, būtinų jos profesinei veiklai arba profesiniam mokymui, išskyrus atvejus, kai atitinkama šalis nurodo, kad juos galima areštuoti, arba kai išieškoma jų pirkimo kaina, remonto išlaidos, arba kai jie areštuojami kaip biuro patalpose esantis materialusis turtas;

taip pat negalima areštuoti turto, kurį sudaro šalies, kurios prievolių įvykdymo siekiama, namų, kuriuose ji faktiškai gyvena, apyvokos reikmenys, išskyrus atvejus, kai išieškamos sumos, mokėtinos už pačius tokius daiktus, arba jų remonto išlaidos.

Iš dalies areštuojamas turtas

Negalima areštuoti dviejų trečdalių grynojo darbo užmokesčio, atlyginimo, periodinių senatvės pensijos išmokų ir visų kitų socialinių išmokų, draudimo išmokų, kompensacijų ar anuiteto išmokų už nelaimingus atsitikimus, taip pat visų kitų panašaus pobūdžio mokėjimų, kuriais užtikrinamas skolininko pragyvenimas;

apskaičiuojant grynąją minėtų išmokų dalį, atsižvelgiama tik į tas įmokas, kurių reikalaujama pagal teisės aktus;

šiais atvejais draudžiama areštuoti turto dalį, kiekvieno arešto metu neviršijančią trijų nacionalinių minimalių darbo užmokesčių, o kai skolininkas neturi kitų pajamų, draudžiama areštuoti vieną nacionalinį minimalų darbo užmokesčių atitinkančią sumą;

pirmiau nurodyti apribojimai netaikomi, kai vykdomas reikalavimas dėl išlaikymo, – tokiu atveju areštuoti negalima sumos, atitinkančios visą neįmokinės pensijos dydį;

areštuojant pinigų arba banko sąskaitas negali būti areštuojama minimaliam darbo užmokesčiui lygi suma arba, kai byla susijusi su išlaikymo prievole, suma, lygi visam neįmokinės pensijos dydžiui. (Šis arešto draudimas ir pirmiau nurodytas dalinis arešto draudimas netaikomi kartu);

įvertinęs vykdomo reikalavimo sumą ir pobūdį, taip pat šalies, kurios prievolių įvykdymo siekiama, ir jos šeimos poreikius, teismas gali išimties tvarka šalies, kurios prievolių įvykdymo siekiama, prašymu teismo manymu protingam laikotarpiui sumažinti jos pajamų, kurios gali būti areštuotos, dalį ir net apskritai atsisakyti areštuoti tokias pajamas ne ilgiau kaip vienus metus.

Draudimas areštuoti pinigų sumas arba banko indėlius

Pinigų sumos ir banko indėliai, gauti patenkinus reikalavimą, kurį draudžiama areštuoti, negali būti areštuoti tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir pradinis reikalavimas.

Bendram sutuoktinių turtui taikomi apribojimai vykdomosiose bylose, išskeltose vienam iš sutuoktinių

jeigu per vykdymo procesą, pradėtą tik vieno iš sutuoktinių atžvilgiu, areštuojamas bendras sutuoktinių turtas, nes laikoma, kad šalis, kurios prievolių įvykdymo siekiama, turi nepakankamai turto, skolininko sutuoktiniui pranešama, kad jis gali per 20 dienų prašyti atidalyti jo turtą arba pridėti pažymą, įrodančią, kad vyksta teismo procesas, per kurį jau yra pateiktas prašymas atidalyti turtą, – jeigu sutuoktinis šia teise nepasinaudoja, išieškojimas ir toliau vykdomas iš bendro turto;

prijungus prie bylos prašymą atidalyti turtą arba pridėjus pažymą, vykdymas sustabdomas iki atidailijimo. Jeigu, atidailijus turtą, areštuotas turtas tenka ne šaliai, kurios prievolių įvykdymo siekiama, gali būti areštuotas kitas jai tekęs turtas, o ankstesnis areštas galioja iki naujo arešto įsigaliojimo.

Arešto apribojimai atsižvelgiant į proporcingumą

Areštuojamas tik turtas, reikalingas atitinkamai skolai grąžinti ir numatomoms vykdymo išlaidoms apmokėti, ir laikoma, kad tokios išlaidos areštui įvykdyti, nesiejamos su vėlesniu atsiskaitymu, sudaro 20 proc., 10 proc. ir 5 proc. išieškomo turto vertės ir priklauso nuo to, ar išieškoma suma patenka į apylinkės teismo jurisdikciją, viršija tokią vertę, tačiau neviršija iš keturių padaugintos vertės, dėl kurios Apeliacinis teismas turi jurisdikciją, ar yra didesnė negu pastaroji vertė. Į apylinkės teismo jurisdikciją patenka bylos, kurių vertė – 5 000,00 EUR, o į Apeliacinio teismo jurisdikciją – 30 000,00 EUR (2020 m., kai buvo peržiūrėta ši informacijos suvestinė). Šios dvi vertės nustatytos 2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013, su kuriuo galima susipažinti paspaudus šią [nuorodą](#), 44 straipsnyje.

Vykdymo apribojimai dėl senaties terminų

Paprastai teisminei apsaugai (kurios buvimas arba nustatymas priklauso nuo šalių valios) taikoma senatis, jeigu ja nepasinaudojama per įstatyme nustatytą laikotarpį.

Teismas negali tokio senaties termino taikyti savo iniciatyva. Tam, kad senatis galiotų, ja teisme arba per neteisminę procedūrą turi remtis asmuo, kurio naudai ji nustatyta, tokio asmens atstovas arba, jeigu toks asmuo yra neveiksnius, – prokuroras.

Suėjus senaties terminui, asmuo, kurio naudai jis nustatytas (skolininkas), gali atsisakyti atlikti mokėjimą arba bet kuriuo būdu ginčyti teisės, kuriai taikoma senatis, įgyvendinimą. Jeigu atitinkamo asmens atžvilgiu pradedamas vykdymo procesas, skolininkas, kurio prievolių įvykdymo siekiama, gali prieštarauti vykdymui pagal vindikacinį ieškinį, remdamasis senatimi. Prieštaravimus dėl vykdymo galima pateikti per 20 dienų nuo teismo šaukimo įteikimo.

Tačiau skolininkas negali reikalauti grąžinti įmokos, kurią jis spontaniškai sumokėjo vykdydamas prievolę, dėl kurios yra suėjęs senaties terminas, net jeigu tai darydamas jis nežinojo apie senatį. Ši taisyklė taikoma bet kokiam teisių, dėl kurių yra suėjęs senaties terminas, įgyvendinimui, taip pat jų pripažinimui ir garantijų suteikimui.

Išieškotojo atžvilgiu senatimi gali remtis skolininko kreditoriai ir trečiosios šalys, turinčios teisėtą interesą taikyti senaties terminą, net jeigu skolininkas yra atsisakęs tai daryti. Tačiau, jeigu skolininkas yra atsisakęs tai daryti, skolininko kreditoriai senatimi gali remtis tik jeigu yra įvykdyti kreditoriaus teisei ginčyti skolininko sudarytus sandorius (portug. *impugnação Pauliana*) civilinėje teisėje numatyti reikalavimai.

Jeigu skolininkas, kurio atžvilgiu vyksta procesas, nepareiškia, kad reikalavimui taikoma senatis, ir pralaimi bylą, išnagrinėta byla neturi įtakos kreditoriams suteikiamai teisei.

Bendrasis senaties terminas yra 20 metų, tačiau yra ir sutrumpintų senaties terminų.

Penkerių metų senaties terminas taikomas:

anuitetui iki gyvos galvos ir žemės nuomai;

nuomininko mokamam nuomos mokesčiui, net jeigu jis sumokamas tik kartą;

ilgalaikei nuomai;

sutartyje arba įstatyme numatytiems palūkanoms, įskaitant bendrąsias palūkanas ir bendrovių dividendus;

kapitalo amortizacijos normai, mokamai su palūkanomis;

išlaikymo įmokoms, kurių mokėjimo terminas yra suėjęs;

bet kuriems kitiems periodiniams mokėjimams.

Įstatyme numatyti preziumuojami senaties terminai (remiantis reikalavimų įvykdymo prezumpcija) toliau nurodytais atvejais:

apgyvendinimo paslaugas teikiančių, maisto produktus arba gėrimus tiekiančių subjektų reikalavimams dėl jų suteiktų apgyvendinimo paslaugų, pristatytų maisto produktų arba gėrimų taikomas šešių mėnesių senaties terminas, neribojant toliau nurodyto dvejų metų senaties termino taikymo;

studentams apgyvendinimo paslaugas teikiančių, arba jiems apgyvendinimo paslaugas teikiančių ir jiems maisto produktus arba gėrimus tiekiančių subjektų reikalavimams taikomas dvejų metų senaties terminas, kaip ir reikalavimams, kuriuos reiškia švietimo, mokymo, pagalbos arba gydymo paslaugas teikiančios įstaigos dėl jų suteiktų paslaugų;

verslininkų reikalavimams dėl asmeniui, kuris nėra verslininkas, parduotų daiktų arba dėl daiktų, kurie nėra skirti jo verslui, taikomas dvejų metų senaties terminas, kaip ir reikalavimams, kuriuos dėl prekių arba produktų tiekimo, darbų vykdymo arba kitos šalies reikalų tvarkymo reiškia profesionaliai tam tikru verslu užsiimantys subjektai, įskaitant reikalavimus dėl patirtų išlaidų, išskyrus atvejus, kai atitinkama paslauga yra skirta skolininko pramonės veiklai; reikalavimams dėl paslaugų, teikiamų laisvųjų profesijų atstovų, ir dėl atitinkamų išlaidų atlyginimo, taikomas dvejų metų senaties terminas.

Kai taikomas civilinėje teisėje numatytas preziumuojamas senaties terminas, taikomos tokios taisyklės:

reikalavimo įvykdymo suėjus terminui prezumpciją galima nuglūnti tik jeigu pradinis skolininkas arba asmuo, kuriam reikalavimas perduotas paveldėjimo būdu, pripažįsta reikalavimą;

neteisminis pripažinimas galioja tik jeigu jis užfiksuotas raštu;

laikoma, kad reikalavimas pripažintas, jeigu skolininkas atsisako teikti parodymus arba prisiekti teisme, arba atlieka teisinius veiksmus, nesuderinamus su reikalavimo įvykdymo prezumpcija.

Teismo sprendime arba vykdomajame dokumente pripažintoms teisėms senaties terminas taikomas tokia tvarka:

jeigu įstatyme tam tikrai teisei įgyvendinti numatytas trumpesnis nei bendrasis senaties terminas, net jeigu jis tik preziumuojamas, tokiai teisei taikomas bendrasis senaties terminas, jeigu jis tęsiasi ir priėmus *res judicata* galią įgijusį teismo sprendimą, kuriuo pripažinta teisė, arba kitą vykdomąjį dokumentą; tačiau kai sprendimas arba kitas vykdomasis dokumentas yra susijęs su įmokomis, kurių mokėjimo terminas dar nesuėjęs, tokioms įmokoms ir toliau taikomas trumpesnis senaties terminas.

Civiliniame kodekse numatytos senaties termino skaičiavimo pradžios, jo sustabdymo ir nutraukimo taisyklės. Jeigu yra sustabdymo pagrindų (pvz., nepilnamečiai, karo tarnyba, nenugalima jėga, skolininko kaltė), senaties terminas nepradedamas skaičiuoti arba neskaičiuojamas. Kai senaties terminas nutraukiamas, į praėjusį laikotarpį neatsižvelgiama ir pradedamas skaičiuoti naujas senaties terminas.

Kreditorius gali nutraukti senaties terminą atlikdamas toliau nurodytus veiksmus arba jais remdamasis:

šaukimas arba teismo pranešimas apie ieškinį, kuriame tiesiogiai arba netiesiogiai išreikštas ketinimas pasinaudoti teise, nepaisant to, su kokio pobūdžio procesu susijęs ieškiny, ir net jeigu teismas neturi jurisdikcijos.

Jeigu šaukimas arba pranešimas nepateikiami per penkias dienas po to, kai pateikiamas atitinkamas prašymas, dėl nuo pareiškėjo nepriklausančių priežasčių, senaties terminas nutrūksta praėjus penkioms dienoms.

Šaukimo arba pranešimo panaikinimas nėra kliūtis nutraukti senaties terminą, kaip nurodyta ankstesniuose punktuose.

Kiek tai susiję su šio straipsnio nuostatomis, laikoma, kad šaukimui arba pranešimui prilygsta bet kuri kita teisminė priemonė, kuria asmeniui, kurio atžvilgiu gali būti įgyvendinta teisė, pranešama apie atitinkamus veiksmus; arbitražinis susitarimas, kuriuo nutraukiamas senaties terminas, susijęs su teise, kuria remiamasi; asmens, kurio atžvilgiu gali būti įgyvendinta teisė, tokios teisės pripažinimas jos turėtoji; į numanomą pripažinimą atsižvelgiama tik jeigu jis išplaukia iš įvykių, kurie nedviprasmiškai atspindi tokį pripažinimą. Senaties termino nutraukimas sukelia tokias pasekmes (išskyrus atvejus, kai įstatymuose nurodyta kitaip): neatsižvelgiama į visą jau praėjusį laikotarpį; nuo veiksmo, kuriuo nutrauktas senaties terminas, pradedamas skaičiuoti naujas senaties terminas; naujasis senaties terminas yra toks pat kaip ir pradinis.

Vykdyimo apribojimai suėjus terminui

Kai pagal įstatymą arba šalių valia teise privaloma pasinaudoti per tam tikrą laikotarpį, taikomos termino pabaigos taisyklės, išskyrus atvejus, kai įstatymuose aiškiai nurodytas senaties terminas.

Termino eiga gali būti sustabdyta per įstatyme arba sutartyje nustatytą laikotarpį atliekant veiksmą, kuris pagal įstatymą arba sutartį turi stabdomąjį poveikį. Vien pareiškus ieškinį dėl pripažinimo arba pateikus prašymą dėl vykdymo užkertamas kelias terminui pasibaigti, išskyrus atvejus, kai skolininkui būtina įteikti šaukimą. Jeigu pagal sutartį arba teisės nuostatą numatytas terminas, susijęs su teismine apsauga, kai asmuo, kurio atžvilgiu tokia apsauga turi būti pasinaudota, ją pripažįsta, taip pat užkertamas kelias terminui pasibaigti.

Terminas sustabdomas arba nutraukiamas tik įstatyme nustatytais atvejais ir, jeigu įstatyme nenumatyta kitaip, jis pradedamas skaičiuoti tuo metu, kai teise galima teisėtai pasinaudoti.

Teismas termino pasibaigimo klausimą sprendžia savo iniciatyva ir išspręsti šį klausimą gali būti reikalaujama bet kurioje proceso stadijoje, jeigu jis susijęs su teismine apsauga. Jeigu jis susijęs su teismine apsauga, dėl kurios pradėtas vykdymo procesas, termino pabaiga turi remtis asmuo, kuriam ji naudinga (iš esmės – skolininkas arba šalis, kurios prievolės įvykdymo siekiama).

Termino ir pabaigos datos apibrėžtis ir padariniai nustatyti Civilinio kodekso, su kuriuo galima susipažinti paspaudus šią [nuorodą](#), 309–340 straipsniuose.

Pastaba.

Europos teismo tinklo civilinėse bylose ryšių palaikymo punktas, teismai ir kitos įstaigos bei institucijos neprivalo vadovautis šioje informacijos suvestinėje pateikta informacija. Be to, vis tiek būtina susipažinti su galiojančiais teisės aktais. Šie teisės aktai reguliariai atnaujinami ir tikslinami atsižvelgiant į teismų praktiką.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 11/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Rumunija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Priverstinio vykdymo nuostatos išdėstytos Civilinio proceso kodekso 622–914 straipsniuose. Priverstinio vykdymo procedūra yra antras civilinio proceso etapas, iš esmės skirtas užtikrinti, kad būtų realiai pasinaudota teismo sprendime ar kitame vykdomajame dokumente pripažinta teise. Pasinaudodamas priverstinio vykdymo procedūra, kreditorius, turintis teisę, pripažintą teismo sprendimu ar kitu vykdomuoju dokumentu, priverčia skolininką įvykdyti atitinkamas prievoles, kurias pastarasis atsisakė vykdyti savanoriškai.

Rumunijos Civilinio proceso kodekse išdėstytas tiesioginių ir netiesioginių priverstinio vykdymo priemonių sąrašas.

Tiesioginėmis priverstinio vykdymo priemonėmis laikomos priemonės, susijusios su vykdomajame dokumente nustatytos prievolės objektu, t. y. kilnojamojo turto areštas pagal Civilinio proceso kodekso 893–895 straipsnius, nekilnojamojo turto areštas pagal Civilinio proceso kodekso 896–902 straipsnius ir prievolės atlikti tam tikrus veiksmus arba neatlikti tam tikrų veiksmų priverstinis vykdymas (įskaitant specialiąsias nuostatas dėl teismo sprendimų priverstinio vykdymo nepilnamečių atžvilgiu pagal 910–914 straipsnius) pagal Civilinio proceso kodekso 903–914 straipsnius ir pagal Civilinio kodekso 1527 ir kitus straipsnius. Kalbant apie prievolių atlikti tam tikrus veiksmus priverstinį vykdymą, teisės aktuose prievolės skirstomos į prievoles, kurias gali įvykdyti ir asmuo (subjektas), kuris nėra skolininkas, ir į prievoles *intuitu personae*.

Netiesioginis priverstinis vykdymas – tai priemonė gauti vykdomajame dokumente nurodytą pinigų sumą priverstinai parduodant skolininko turtą.

Netiesioginių priverstinio vykdymo priemonių pavyzdžiai – pinigų sumos areštas arba turto areštas (tada – pardavimas). Dar viena priemonė yra bendrų iš nekilnojamojo turto gaunamų pajamų areštas.

Prievolės, kurioms, tikėtina, bus taikomas priverstinis vykdymas, yra, be kita ko, piniginės prievolės, turto ar jo naudojimo perdavimas, pastato nugriovimas / įrenginių atlaisvinimas / darbų nutraukimas, prievolės, susijusios su nepilnamečių globos teisių ir jų gyvenamosios vietos bei bendravimo su jais sąlygų patvirtinimu.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Teismų sprendimus ir kitus vykdomuosius dokumentus vykdo teismo antstolis (rum. *executor judecătoresc*), dirbantis apeliacinio teismo jurisdikcijoje, kurioje yra nekilnojamojo turto, kai taikomas nekilnojamojo turto ir (arba) nenuimto derliaus areštas, arba kai tiesioginis priverstinis vykdymas taikomas

nekilnojamojamam turtui. Kilnojamojo turto areštu ir į kilnojamoji turtą nukreiptu tiesioginiu priverstiniu vykdymu užsiima teismo antstolis, dirbantis apeliacinio teismo jurisdikcijoje, kurioje yra skolininko gyvenamoji vieta / registruota buveinė arba yra atitinkamas turtas. Jeigu skolininko gyvenamoji vieta arba registruota buveinė yra užsienyje, kompetenciją turi bet kuris teismo antstolis.

Kreditoriaus prašymu areštą vykdo teismo antstolis, kurio biuras priklauso apeliacinio teismo jurisdikcijai, kurioje yra skolininko arba trečiosios šalies, kurių atžvilgiu taikomas turto areštas, gyvenamoji vieta arba registruota buveinė. Jeigu areštuojama fizinio ar juridinio asmens banko sąskaita (-os), kompetenciją turi teismo antstolis, kurio biuras priklauso apeliacinio teismo jurisdikcijai, kurioje yra skolininko gyvenamoji vieta arba registruota buveinė arba kurioje yra kredito institucijos, kurioje skolininkas atsidarė atitinkamą sąskaitą (-as), pagrindinė buveinė arba filialas. Jeigu skolininkas turi kelias sąskaitas, kompetenciją areštuoti visas sąskaitas turi teismo antstolis, veikiantis bet kurioje sąskaitų buvimo vietoje. Priverstinio vykdymo teismas yra apylinkės teismas (rum. *judecătorie*), kurio jurisdikcijoje yra skolininko gyvenamoji vieta arba registruota buveinė bylos perdavimo priverstinio vykdymo įstaigai dieną. Jeigu skolininko gyvenamoji vieta arba registruota buveinė nėra Rumunijoje, kompetenciją turi apylinkės teismas, kurio jurisdikcijoje yra kreditoriaus gyvenamoji vieta arba registruota buveinė, o jeigu ta vieta arba buveinė nėra Rumunijoje – apylinkės teismas, kurio jurisdikcijai priklauso teismo antstolio, kuriam kreditorius suteikė įgaliojimus, registruota buveinė.

Priverstinio vykdymo teismas nagrinėja pareiškimus dėl teismo sprendimų paskelbimo vykdytinais, prieštaravimus priverstiniam vykdymui ir kitus priverstinio vykdymo metu kylančius klausimus, išskyrus tuos, kurie pagal teisės aktus priklauso kitų teismų ar įstaigų jurisdikcijai.

Žyminis mokeskis už pareiškimus dėl teismo sprendimų paskelbimo vykdytinais yra 20 RON už kiekvieną vykdomąjį dokumentą (Vyriausybės specialusis nutarimas Nr. 80/2013 dėl žyminių mokesčių su pakeitimais).

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Priverstinį vykdymą galima atlikti tik pagal teismo sprendimą (galutinius sprendimus, laikinai priverstinai vykdytinus sprendimus) arba kitą raštišką aktą, pagal teisės aktus laikomą vykdomuoju dokumentu (notarinius autentiškus dokumentus, skolos vertybinius popierius, arbitražo sprendimus dėl priteisiamų sumų ir kt.).

Gavęs kreditoriaus pareiškimą dėl priverstinio vykdymo, teismo antstolis pasirūpina, kad jis būtų užregistruotas. Teismo antstolis priima sprendimą dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu, nešaukdamas šalių. Teismo sprendimo paskelbimas vykdytinu kreditoriui suteikia galimybę prašyti kompetentingo teismo antstolio tuo pačiu metu arba paeiliui pasinaudoti visomis turimomis priverstinio vykdymo priemonėmis, kad kreditorius galėtų pasinaudoti savo teisėmis, įskaitant teisę atgauti priverstinio vykdymo išlaidas. Teismo sprendimo paskelbimas vykdytinu galioja visoje šalyje ir apima vykdomuosius dokumentus, kuriuos teismo antstolis vėliau išduoda pagal patvirtintą priverstinio vykdymo procedūrą.

Procesinius dokumentus teismo antstolis gali įteikti arba asmeniškai, arba per savo procesinį atstovą, o jeigu tai neįmanoma – pagal teisinės nuostatas dėl teismo raginimų ir procesinių aktų įteikimo.

Kai tik teismo antstolis gauna pareiškimą dėl priverstinio vykdymo, jis savo sprendimu pasirūpina, kad pareiškimas būtų užregistruotas ir būtų inicijuota priverstinio vykdymo byla, arba atitinkamais atvejais atsisako inicijuoti priverstinio vykdymo procedūrą, pateikdamas to atsisakymo priežastis. Apie tą sprendimą iš karto pranešama kreditoriui. Jeigu teismo antstolis atsisako inicijuoti priverstinio vykdymo procedūrą, kreditorius per 15 dienų nuo pranešimo datos gali pateikti skundą priverstinio vykdymo teismui.

Per tris dienas nuo pareiškimo užregistravimo dienos teismo antstolis pareikalauja, kad priverstinio vykdymo teismas paskelbtų teismo sprendimą vykdytinu, ir pateikia tam teismui tinkamai patvirtintas kreditoriaus pareiškimo, vykdomojo dokumento, sprendimo ir žyminio mokesčio sumokėjimo įrodymų kopijas.

Pareiškimas dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu išnagrinėjamas ne vėliau kaip per septynias dienas nuo jo užregistravimo teisme dienos, priimant nutartį, paskelbiamą uždareme posėdyje nešaukiant šalių. Paskelbti nutartį galima ne daugiau kaip 48 valandomis vėliau, o nutarties motyvai turi būti paskelbti ne vėliau kaip per septynias dienas nuo nutarties priėmimo dienos.

Teismo sprendimo paskelbimas vykdytinu kreditoriui suteikia galimybę prašyti šį paskelbimą inicijavusio teismo antstolio tuo pačiu metu arba paeiliui pasinaudoti visomis teisės aktuose numatytais priverstinio vykdymo priemonėmis, kad kreditorius galėtų pasinaudoti savo teisėmis, įskaitant teisę atgauti priverstinio vykdymo išlaidas. Teismo sprendimo paskelbimas vykdytinu galioja visoje šalyje. Jis taip pat apima vykdomuosius dokumentus, kuriuos teismo antstolis vėliau išduoda pagal patvirtintą priverstinio vykdymo procedūrą.

Teismas gali nepriimti pareiškimo dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu, tačiau tik tuo atveju, jei: pareiškimas priklauso kitos priverstinio vykdymo įstaigos jurisdikcijai; sprendimas arba, atitinkamais atvejais, kitas dokumentas nėra vykdomasis dokumentas; dokumentas, kuris nėra teismo sprendimas, neatitinka visų oficialių reikalavimų; reikalavimas nėra patvirtintas, jo suma nėra konkreti, o terminas nėra suėjęs; skolininkas yra atleistas nuo priverstinio vykdymo; dokumente esama nuostatų, kurių negalima įvykdyti priverstinai arba jeigu esama kitų kliūčių.

Teismo nutarties, kuria teismas priima pareiškimą dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu, apeliacine tvarka apskūsti negalima, tačiau ji gali būti peržiūrima, jeigu ginčijamas pats priverstinis vykdymas. Nutartį, kuria atmetamas pareiškimas dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu, per 15 dienų nuo jos įteikimo apeliacine tvarka gali apskūsti tik kreditorius.

Nacionalinė teismo antstolių sąjunga (*Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești*), patvirtinus teisingumo ministrui, nustato ir atnaujina minimalius mokesčius už teismo antstolių teikiamas paslaugas. 2006 m. lapkričio 14 d. Teisingumo ministro įsakymu Nr. 2550/2006, su pakeitimais, nustatyti tokie minimalūs ir maksimalūs mokesčiai už atliekamus veiksmus:

Pranešimas ir procesinių dokumentų įteikimas – 20–400 RON

Tiesioginis priverstinis vykdymas

iškeldinimai: 150–2 200 RON skolininkui, kuris yra fizinis asmuo, 5 200 RON skolininkui, kuris yra juridinis asmuo;

nepilnamečių globos teisių priverstinis vykdymas ir nepilnamečių gyvenamosios vietos nustatymas: 50–1 000 RON

bendravimo su nepilnamečiais teisių priverstinis vykdymas – 50–500 RON;

turto atgavimo priverstinis vykdymas, turto ribų nustatymas, servitutai, turto perdavimas ir kt. – 60–2 200 RON, jei skolininkas yra fizinis asmuo, ir 5 200 RON, jei skolininkas yra juridinis asmuo;

priverstinis darbų nutraukimas ir (arba) pastatų nugriovimas: 150–2 200 RON, jei skolininkas yra fizinis asmuo, ir 5 200 RON, jei skolininkas yra juridinis asmuo.

Netiesioginis priverstinis vykdymas

minimalus mokeskis	maksimalus mokeskis
mažesni nei 50 000 RON reikalavimai – 10 proc. sumos pridėjus 75 RON, taip pat 2 proc. sumos, viršijančios 1 000 RON	10 proc. – reikalavimams iki 50 000 RON
reikalavimai nuo 50 000 iki 80 000 RON – 1 175 RON, pridėjus 2 proc. sumos, viršijančios 50 000 RON	50 000 – 80 000 RON reikalavimai – 5 000 RON, pridėjus iki 3 proc. sumos, viršijančios 50 000 RON

80 000 – 100 000 RON reikalavimai – 1 775 RON, pridėjus 1 proc. sumos, viršijančios 80 000 RON	80 000 – 100 000 RON reikalavimai – 5 900 RON, pridėjus iki 2 proc. sumos, viršijančios 80 000 RON
didesni nei 100 000 RON reikalavimai – 2 500 RON ir 1 proc. sumos, viršijančios 100 000 RON, pridėjus 5 500 RON ir iki 0,5 proc. sumos, viršijančios 400 000 RON	didesni nei 100 000 RON reikalavimai – 6 300 RON, pridėjus iki 1 proc. sumos, viršijančios 100 000 RON.

Areštas

minimalus mokestis	maksimalus mokestis
mažesni nei 50 000 RON reikalavimai – 10 proc. sumos pridėjus 75 RON, taip pat 2 proc. sumos, viršijančios 1 000 RON	10 proc. – reikalavimams iki 50 000 RON
50 000 – 80 000 RON reikalavimai – 1 175 RON, pridėjus 2 proc. sumos, viršijančios 50 000 RON	50 000 – 80 000 RON reikalavimai – 5 000 RON, pridėjus iki 3 proc. sumos, viršijančios 50 000 RON
80 000 – 100 000 RON reikalavimai – 1 775 RON, pridėjus 1 proc. sumos, viršijančios 80 000 RON	80 000 – 100 000 RON reikalavimai – 5 900 RON, pridėjus iki 2 proc. sumos, viršijančios 80 000 RON
didesni nei 100 000 RON reikalavimai – 2 500 RON ir 1 proc. sumos, viršijančios 100 000 RON, pridėjus 5 500 RON ir iki 0,5 proc. sumos, viršijančios 400 000 RON	didesni nei 100 000 RON reikalavimai – 6 300 RON, pridėjus iki 1 proc. sumos, viršijančios 100 000 RON.

Raginimas apmokėti įsakomąjį vekselį, paprastąjį vekselį arba čekį – 150–400 RON

Faktų nustatymas ir turto aprašo sudarymas: 100–2 200 RON, jei skolininkas yra fizinis asmuo, 5 200 RON, jei skolininkas yra juridinis asmuo

Turto, kuriam taikomas teisminis padalijimas, pardavimas viešajame aukcione – 150–2 200 RON

Prevencinis konfiskavimas: 100–1 200 RON, jei skolininkas yra fizinis asmuo, 2 200 RON, jei skolininkas yra juridinis asmuo

Teisminis konfiskavimas: 100–1 200 RON, jei skolininkas yra fizinis asmuo, 2 200 RON, jei skolininkas yra juridinis asmuo

Prevencinis areštas: 100–1 200 RON, jei skolininkas yra fizinis asmuo, 2 200 RON, jei skolininkas yra juridinis asmuo

Pasiūlymo įregistravimas: 50–350 RON

Konfiskavimas: 10 proc. pajamų (min.) – 10 proc. pajamų (maks.)

Konsultacijos vykdymosiems dokumentams parengti: 20–200 RON

3.2 Pagrindinės sąlygos

Žr. atsakymą į 2.1 klausimą.

Kreditorius ir skolininkas gali susitarti, kad visų arba dalies priverstinio vykdymo veiksmų būtų imamasi tik skolininko piniginių pajamų atžvilgiu, kad areštuotas turtas būtų parduodamas pagal susitarimą arba kad skola būtų apmokama kitomis pagal teisės aktus leistinomis priemonėmis.

Užsienio valstybės teismo priimtam sprendimui prireikus turi būti taikoma papildoma procedūra, t. y. sprendimas dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu (rum. *exequat*ur).

Skolininko pajamų ir turto išieškojimas gali būti vykdomas tik tuo atveju, jeigu juos galima areštuoti, ir tik tiek, kiek reikalinga kreditorių teisėms įgyvendinti.

Turtas, kuriam taikomas specialus apyvartos režimas, gali būti areštuotas tik laikantis teisės aktuose nustatytų sąlygų.

Kalbant apie skolininką, taikoma speciali sąlyga, kad priverstinio vykdymo procedūra gali būti inicijuojama tik tuo atveju, jeigu skolininkui atitinkamai įteiktas kiekvieną priverstinio vykdymo formą atitinkantis raginimas. Skolininkui taikomos ir kitos specialios nuostatos, pvz., nuostatos dėl nepilnamečių skolininkų arba skolininkų, kurie tapo pilnamečiais, tačiau buvo pripažinti neveiksniais – jų atžvilgiu priverstinio vykdymo veiksmų negalima imtis, jeigu jie neturi globėjo arba kito globos teisės turinčio asmens.

4 Vykdytojų priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Priverstinis vykdymas gali būti taikomas skolininko pajamoms, įskaitant bendrąsias pajamas iš nekilnojamojo turto, sumas bankų sąskaitose, kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą ir kt. Žr. atsakymą į 1 klausimą.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Kai nustatomas skolininko turimas arba trečiųjų šalių laikomas kilnojamasis turtas, jis areštuojamas. Teismo antstolio prašymu areštas gali būti užregistruotas Prekybos registre (rum. *registru*l comerțului), Elektroniniame kilnojamojo turto užstatų archyve (rum. *Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare*), Valstybinių notarų rūmų (rum. *camera notarilor publici*) tvarkomame Paveldėjimo registre (rum. *registru*l succesoral) arba kituose viešuose registruose. Nuo turto areštavimo momento jis nebėra prieinamas skolininkui visą priverstinio vykdymo laikotarpį. Nesilaikant šio reikalavimo taikoma teisminė bauda, išskyrus atvejus, kai veiksmas laikomas nusikalstama veika. Jeigu mokėtina suma nesumokama, teismo antstolis parduoda areštuotą turtą viešame aukcione arba tiesiogiai, arba kitomis teisės aktais leidžiamomis priemonėmis (Civilinio proceso kodekso 731 straipsnis ir tolesni straipsniai). Areštuojamos pinigų sumos, vertybiniai popieriai ar kitas nematerialusis kilnojamasis turtas, kuris turi būti perduotas skolininkui arba kurį skolininko naudai laiko arba pagal esamus teisinius santykius jam atėityje turės perduoti trečioji šalis. Visos areštuotos pinigų sumos ir turtas įšaldomi nuo tos dienos, kai nurodymas areštuoti turtą nusiunčiamas trečiajai šaliai, kurios turtui taikomas areštas. Nuo įšaldymo iki visiško vykdomajame dokumente nurodytų įpareigojimų įvykdymo trečioji šalis, kurios turtui taikomas areštas, negali atlikti jokio mokėjimo ar operacijos, dėl kurios gali sumažėti įšaldytas turtas. Jeigu trečioji šalis, kurios turtui taikomas areštas, neįvykdo su areštu susijusių įpareigojimų, mokėjimo siekiantis kreditorius, skolininkas arba teismo antstolis dėl to gali kreiptis į priverstinio vykdymo teismą, kad areštas būtų patvirtintas. Galutiniu patvirtinimo sprendimu perleidžiamas reikalavimas ir šis sprendimas yra vykdytinas dokumentas trečiosios šalies, kurios turtui taikomas areštas, atžvilgiu. Patvirtinus areštą, trečiasis asmuo, kurio turtui taikomas areštas, deponuoja tokią sumą arba atlieka mokėjimą tokia suma, kuri aiškiai nurodyta sprendime dėl patvirtinimo. Jeigu tokie veiksmai neatliekami, trečiosios šalies, kurios turtui taikomas areštas, atžvilgiu pagal patvirtinimo sprendimą bus pradėtas priverstinis vykdymas (Civilinio proceso kodekso 781 ir kiti straipsniai). Dėl priverstinio išieškojimo iš nekilnojamojo turto pažymėtina, kad jeigu skolininkas nesumoka skolos, teismo antstolis inicijuoja turto pardavimo procedūrą po to, kai įteikiamas ir į žemės registrą įtraukiamas pranešimas apie teismo sprendimo paskelbimą vykdytinu (Civilinio proceso kodekso 813 straipsnis ir tolesni straipsniai).

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Taikomas šešių mėnesių terminas (Civilinio proceso kodekso 697 ir kiti straipsniai), jeigu kreditorius per šį laikotarpį nuo bet kurio priverstinio vykdymo veiksmo atlikimo termino pabaigos nesiėmė jokių kitų išieškojimo veiksmų.

Senaties terminas yra treji metai (Civilinio proceso kodekso 706 ir kiti straipsniai).

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Dėl pačių priverstinio vykdymo veiksmų galima pateikti apeliacinį skundą; vykdomąjį dokumentą galima apskųsti, kad būtų paaiškinta dokumento prasmė, taikymo sritis arba taikymas. Jeigu priverstinio vykdymo veiksmai atliekami laikantis teismo sprendimo, skolininkas negali jų ginčyti remdamasis faktiniais ar teisiniais motyvais, kuriuos jis galėjo pateikti pirmosios instancijos teisme nagrinėjant bylą arba apeliaciniame skunde apeliaciniam teismui.

Jeigu priverstiniai vykdymo veiksmai atliekami ne pagal teismo sprendimą, o pagal kitą vykdytiną dokumentą, faktiniais ar teisiniais motyvais, susijusiais su vykdytine dokumente nurodytos teisės esme, taip pat galima remtis apeliaciniame skunde dėl priverstinio vykdymo veiksmų, išskyrus atvejus, kai teisės aktuose numatyta teisių gynimo priemonė, kuria toks vykdytinas dokumentas būtų panaikintas, įskaitant ieškinį pagal bendrąsias teisės normas.

Ta pati šalis negali pateikti naujo apeliacinio skundo remdamasi tais motyvais, kurie egzistavo pirmojo apeliacinio skundo pateikimo dieną.

Kompetentingas teismas yra priverstinio vykdymo teismas, o jeigu siekiama išsiaiškinti vykdomojo dokumento prasmę, taikymo sritį ir patį taikymą – priverstiniai vykdytiną sprendimą priėmęs teismas.

Apeliacinį skundą galima pateikti per 15 dienų nuo dienos, kai:

apeliacinio skundo teikėjas buvo informuotas apie vykdytiną dokumentą;

atitinkamai suinteresuotajai šaliai buvo pranešta apie arešto skyrimą;

skolininkui buvo įteiktas raginimas arba jis buvo informuotas apie pirmąjį priverstinio vykdymo veiksmą.

Apeliacinį skundą dėl vykdomojo dokumento prasmės, taikymo srities ar paties taikymo paaiškinimo galima pateikti bet kuriuo metu, kol nesuėjo senaties terminas dėl teisės prašyti atlikti priverstinio vykdymo veiksmus. Apeliacinį skundą, kuriuo trečioji šalis teigia turinti nuosavybės teisę arba kitą teisę *in rem* areštuoto turto atžvilgiu, galima pateikti per 15 dienų nuo turto pardavimo ar priverstinio turto perdavimo dienos. Apeliacinio skundo nepateikimas per minėtą laikotarpį neužkerta kelio trečiajai šaliai pasinaudoti savo teise pateikiant atskirą pareiškimą.

Jeigu teismas patenkina apeliacinį skundą, kuriuo apskundžiamas priverstinis vykdymas, teismas, kai taikytina, panaikina apeliaciniu skundu apskųstą vykdomąjį dokumentą arba priima nutartį dėl paties priverstinio vykdymo veiksmo ištaisymo, panaikinimo arba nutraukimo, vykdomojo dokumento panaikinimo arba paaiškinimo arba priverstinio vykdymo veiksmo, kurį atlikti buvo atsisakyta, atlikimo. Jeigu apeliacinis skundas atmetamas, apeliacinio skundo teikėjas gali būti įpareigotas pareiškimo pagrindu sumokėti kompensaciją už žalą, padarytą dėl pavėluoto priverstinio vykdymo, o jeigu apeliacinis skundas buvo pateiktas nesąžiningai, jam taip pat bus skirta bauda.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Netaikoma tam tikram turtui ir nuosavybei. Netaikoma šiam kilnojamajam turtui: asmeninio naudojimo daiktai arba namų apyvokos daiktai, būtini kasdieniam skolininko ir jo šeimos gyvenimui; religiniai atributai; daiktai, būtini neįgaliesiems, ir daiktai, skirti sergančių asmenų priežiūrai; maistas, reikalingas skolininkui ir jo šeimai trims mėnesiams, o jeigu skolininkas pragyvena vien iš žemės ūkio veiklos – maistas, reikalingas iki kito derliaus; gyvūnai, iš kurių gaunamos lėšos pragyvenimui, ir pašarai tokiems gyvūnams iki kito derliaus; kuro atsargos skolininkui ir jo šeimai trims žiemos mėnesiams; asmeniniai ar šeimos laišakai, nuotraukos, paveikslai ir kt.

Be to, gali būti areštuota ne daugiau kaip pusė skolininko grynojo mėnesinio darbo užmokesčio ir (arba) pensijos, jeigu vykdoma išlaikymo prievolė, ir ne daugiau kaip trečdalis tokių pajamų, jeigu vykdomos kitų rūšių prievolės.

Jeigu pajamos iš darbo arba skolininkui reguliariai mokamos pinigų sumos, kuriomis užtikrinamas jo pragyvenimas, yra mažesnės negu nacionalinis grynasis minimalus darbo užmokestis, gali būti areštuota tik pusė minimalaus darbo užmokesčio viršijanti sumos dalis.

Pajamų kategorijos, kurioms priverstinis vykdymas netaikomas: valstybės išmokos ir pašalpos vaikams, išmokos už sergančio vaiko priežiūrą, motinystės išmokos, išmokos mirties atveju, valstybės stipendijos, dienpinigiai ir kt.

Žr. atsakymą į 4.3 klausimą.

Aktualios nuorodos

<http://www.executori.ro/> <http://www.just.ro/>

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 13/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Slovėnija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Slovėnijos Respublikoje vykdymas bendrai reglamentuojamas Vykdomo ir civilinių ieškinių užtikrinimo įstatymu (slovėn. *Zakon o izvršbi in zavarovanju – ZIZ*). Vykdomas – kai teismas priverstinai vykdo vykdomąjį dokumentą, kuriuo įpareigojama įvykdyti reikalavimą (atiduoti, atlikti, nutraukti arba leisti atlikti veiksmus). Piniginį reikalavimą taip pat leidžiama įvykdyti pagal autentišką dokumentą. Išimtiniais atvejais vykdymas šeimos bylose gali apimti reikalavimų, susijusių su santykiais, vykdymą.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Teismai, ypač vietos teismai (slovėn. *okrajna sodišča*) yra kompetentingi leisti ir atlikti vykdymą.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

Teismas leidžia įvykdyti reikalavimą pagal vykdomąjį dokumentą.

Vykdomieji dokumentai:

vykdytinas teismo sprendimas (teismo arba arbitražo sprendimas, teismo ar arbitražo teismo mokėjimo ar kitas įsakymas) ir taikos sutartis (sudaryta teisme); vykdytinas notarinis įrašas ir

kitas vykdytinas sprendimas ar dokumentas, kuris teisės aktuose nurodytas kaip vykdytinas dokumentas, ratifikuota ir paskelbta tarptautinė sutartis ar Europos Sąjungos teisės aktas, tiesiogiai taikytinas Slovėnijos Respublikoje.

Vykdytinasis dokumentas gali būti vykdomas, jei jame pateikiama informacija apie kreditorių, skolininką ir prievolės dalyką, rūšį, apimtį ir įvykdymo laiką (ZIZ 21 straipsnio 1 dalis). Jei vykdomasis dokumentas yra sprendimas, kuriame nenurodytas savanoriško prievolės įvykdymo laikas, terminą sprendime dėl įvykdymo nustato teismas.

3.1 Procedūra

Vykdytinasis byla ir byla dėl užtikrinimo pradeda kreditoriaus prašymu. Prašymą gali tiesiogiai pateikti kreditorius, nes nereikalaujama, kad jam atstovautų advokatas. Paprastai šie vykdytiniai prašymai pateikiami per advokatą, kuris turi atitinkamų teisinių žinių. Jurisdikciją nagrinėti šias bylas turi vietos teismas. Nepaisant nuostatų dėl teritorinės jurisdikcijos, vykdytiniai prašymai pagal autentišką dokumentą pateikiami Liublianos vietos teismui (slovėn. *Okrajno sodišče v Ljubljani*), kuris priima dėl jų sprendimą. Dėl galimybės ar būtinybės pateikti prašymus elektroninėmis priemonėmis žr. skyių „Automatizuotas tvarkymas“.

Paduodant prašymą, prieštaravimą ar skundą dėl įvykdymo, reikia sumokėti teismo mokesť. Teismo mokesťis turi būti sumokėtas per aštuonias dienas nuo nurodymo sumokėti teismo mokesťį įteikimo.

Jei teismo mokesťis nesumokamas per šį terminą ir nėra įvykdytos sąlygos, pagal kurias mokesčio būtų galima netaikyti, atidėti jo mokėjimą ar sumokėti jį dalimis, prašymas laikomas atsiimtu.

Jei teismas gauna vykdytinį prašymą, jis patikrina, ar prašyme pateikta visa reikalinga informacija, ir priima sprendimą dėl įvykdymo, kuriuo leidžia vykdytinį arba atsisako patenkinti vykdytinį prašymą (jei jis nepagrįstas iš esmės) arba atmeta vykdytinį prašymą (dėl procedūrinių priežasčių). Teismas įteikia sprendimą dėl įvykdymo kreditoriui ir skolininkui, jei vykdytinis leidžiamas, ir tik kreditoriui, jei jis neleidžiamas. Teismas įteikia sprendimą dėl įvykdymo, kuriuo paskiriamas vykdytinis pareigūnas, arba sprendimą dėl įvykdymo pareigūno paskyrimo šiam pareigūnui kartu su visų vykdytiniam atlikti reikalingų dokumentų kopijomis.

Teismas gali leisti įvykdyti piniginį reikalavimą taikant vykdytinį prašyme nurodytus būdus ir nukreipiant vykdytinį į šiame prašyme nurodytus daiktus. Prieš užbaigdamas vykdytinį bylą teismas kreditoriaus prašymu gali leisti vykdytinį taikydamas papildomus būdus ir nukreipdamas jį į kitus daiktus.

Teismas gali nurodyti atlikti vykdytinį kitokiu būdu nei tas, kurio prašo kreditorius, jei alternatyvus būdo pakaktų reikalavimui patenkinti. Sprendimo, kuriuo atmetamas kreditoriaus pateiktas vykdytinis prašymas, apskūsti neleidžiama.

Vykdytinis teisiskai įsigalioja dar prieš sprendimui dėl įvykdymo tampa galutiniu, nebent teisės aktuose dėl konkrečių vykdytinių priemonių nurodyta kitaip. Kreditoriui negali būti sumokėta, kol sprendimas dėl įvykdymo dar netapo galutinis, išskyrus atvejus, kai vykdytinis grindžiamas vykdomuoju dokumentu, nukreiptu į mokėjimo įstaigoje laikomus skolininko pinigus (vykdomuoju dokumentu grindžiamas vykdytinis), jei vykdomasis dokumentas yra pridėtas prie vykdytinio prašymo.

Teismas sprendimu, kuriuo leidžiamas vykdytinis ir pagal kurį reikalaujama taikyti tiesiogines vykdytines priemones, paskiria vykdytinį pareigūną.

Vykdytinis pareigūnas

Vykdytinis pareigūnas – tai asmenys, tiesiogiai atliekantis vykdytinį ir taikantis užtikrinimo priemones (jie fiziškai atlieka vykdytinį, t. y. areštuoja turtą, nurodo užtikrinimą ir kt.). Vykdytinį pareigūną skiria už teisingumą atsakingas ministras. Jų skaičių ir įsteigimo vietą nustato už teisingumą atsakingas ministras, kad vieno apylinkės teismo (slovėn. *okrožno sodišče*) veiklos teritorijai būtų priskirtas bent vienas vykdytinis pareigūnas, o kiti vykdytinių pareigūnai priskiriami apylinkės teismų veiklos teritorijai pagal vykdytinių bylų skaičių vietos teismuose kiekvieno apylinkės teismo veiklos teritorijoje. Individualiose vykdytinių bylose vykdytinis pareigūnas skiriamas teismo sprendimu, tačiau kreditorius turi teisę paskirti konkretų vykdytinį pareigūną. Bet kuriuo konkrečiu atveju vykdytinis pareigūnas gali taikyti priemones visoje Slovėnijos Respublikoje. Vykdytinių pareigūnų tarnyba yra viešoji tarnyba ir jie savo pareigas atlieka nepriklausomai. Vykdytinis pareigūnas atsako už visą žalą, kurią jie padaro imdamiesi vykdytinį ir užtikrinimo priemonių savo veiksmais arba neatlikdami teisės aktuose, įgyvendinimo nuostatose ir teismo nutartyse nustatytų pareigų.

Jei vykdytinis pareigūnas šiuurkščiai pažeidžia savo pareigas, už teisingumą atsakingas ministras gali atleisti jį iš pareigų.

Vykdytinis išlaidos

Vykdytinis išlaidas pirmiausia apmoka kreditorius. Kreditorius taip pat privalo iš anksto apmokėti vykdytinių priemonių išlaidas, kurių sumą ir apmokėjimo laikotarpį nustato teismas. Jei kreditorius nesumoka užstato, teismas sustabdo vykdytinį. Skolininkas kreditoriaus prašymu privalo atlyginti kreditoriaus išlaidas, jei šios išlaidos buvo būtinos vykdytiniam, įskaitant išlaidas, patirtas dėl skolininko turto paieškos, taip pat bylų, kurias teismas pradėjo savo iniciatyva, išlaidas. Teismas privalo priimti sprendimą dėl išlaidų per 8 dienas nuo prašymo gavimo dienos.

Siekdamas užtikrinti mokėjimą už darbą ir išlaidų susigrąžinimą, vykdytinis pareigūnas gali prašyti kreditoriaus per kainynę nustatytą laikotarpį sumokėti jame nustatytą dydžio užstatą. Vykdytinis pareigūnas privalo asmeniškai įteikti pranešimą kreditoriui dėl užstato sumokėjimo ir šiame pranešime taip pat turi būti įspėjama apie padarinius, kurie kils laiku nesumokėjus užstato ir jeigu vykdytinis pareigūnui nebus pateikti mokėjimo įrodymai.

Vykdytinis pareigūnas taip pat privalo pranešti apie savo teisę prašyti teismo priimti sprendimą dėl užstato. Jei kreditorius nesutinka su mokėjimo būdu, laikotarpiu ar užstatu dydžiu, jis per 8 dienas nuo pranešimo gavimo dienos privalo pateikti vykdytiniam pareigūnui prašymą, kad sprendimą priimtų teismas.

Vykdytinis pareigūnas privalo iš karto nusiųsti prašymą teismui, kuris privalo priimti sprendimą šiuo klausimu per 8 dienas nuo prašymo gavimo dienos.

Jei kreditorius nesumoka užstato vykdytinio pareigūno ar teismo nustatytu būdu ir per jų nustatytą laikotarpį arba nepateikia mokėjimo įrodymų, vykdytinis pareigūnas praneša apie tai teismui ir šis sustabdo vykdytinį.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Pirmoji sąlyga, kuria remiantis leidžiamas vykdytinis, yra **vykdytinio pagrindo buvimas**. Tai gali būti vykdomasis dokumentas ar autentiškas dokumentas, nustatytas teisės aktuose.

Teismo sprendimų vykdytinumas:

teismo sprendimas yra vykdytinis, kai tampa galutinis ir kai sueina skolininko pareigų savanoriško įvykdymo terminas. Savanoriško pareigos įvykdymo terminas pradeda skaičiuoti nuo sprendimo įteikimo skolininkui dienos. Teismas gali leisti įvykdyti tik dalį sprendimo, jei ta dalis tampa vykdytina.

Teismas leidžia vykdytinį pagal teismo sprendimą, kuris dar netapo galutinis, jei teisės aktuose numatyta, kad apeliacinis skundas nesustabdo jo įvykdymo.

Taikos sutarties vykdytinumas

Taikos nutartis yra vykdytina, jei taikos sutartyje nurodyta reikalavimą jau reikia įvykdyti. Suėjęs reikalavimo įvykdymo terminas įrodomas įrašu taikos sutartyje, viešajame dokumente arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintame dokumente. Jei suėjusio termino neįmanoma įrodyti pirmiau nurodytu būdu, jis įrodomas galutiniu sprendimu, priimtu civilinėje byloje, jei įrodoma, kad suėjo reikalavimo įvykdymo terminas.

Vykdytinis notarinis įrašas

Notarinis įrašas yra vykdytinis, jei skolininkas sutiko su tuo, kad jis yra tiesiogiai vykdytinis ir jei jau turi būti įvykdytas notariniam įrašui nurodytas reikalavimas. Suėjęs reikalavimo įvykdymo terminas įrodomas notarinio įrašu, viešuoju dokumentu arba pagal teisės aktus patvirtintu dokumentu. Jei reikalavimo įvykdymo termino pabaiga priklauso ne nuo termino suėjimo, o nuo kitos notariniam įrašui nurodytos aplinkybės, notaras praneša šalims, kokių įrodymų pakanka norint įrodyti, kad reikalavimas jau turi būti įvykdytas: tai gali būti rašytinis kreditoriaus pareiškimas skolininkui, kad reikalavimą reikia

įvykdyti, nurodant reikalavimo įvykdymo terminą ir pateikiant rašytinio pareiškimo dėl suėjusio reikalavimo vykdymo termino įteikimo skolininkui įrodymą. Notaras praneša šalims, kad jos gali įgalioti notarą pranešti skolininkui apie suėjusį reikalavimo įvykdymo terminą, užuot pateikusios rašytinio pareiškimo dėl suėjusio reikalavimo įvykdymo termino įteikimo skolininkui įrodymus. Kreditoriaus rašytinis pareiškimas arba notaro pranešimas įteikiamas registruotu laišku. **Antroji vykdymo sąlyga** teismui yra **vykdymo prašymo pateikimas** ir šiame prašyme turi būti pateikiama informacija apie kreditorių ir skolininką, įskaitant atitinkamą juos identifikuojančią informaciją, vykdomąjį dokumentą ar autentišką dokumentą, skolininko pareigą, vykdymo būdą ir dalyką, taip pat kitą informaciją, kuri yra būtina vykdymui atlikti (vykdymo prašyme, grindžiamame autentišku dokumentu, turi būti pateikiamas prašymas teismui įpareigoti skolininką įvykdyti reikalavimą, taip pat įvertinamos išlaidos per 8 dienas arba bylose dėl vekselių ar čekių – per 3 dienas nuo sprendimo įteikimo dienos). Vykdyto prašyme kreditorius turi aiškiai apibrėžti vykdomąjį dokumentą, kuriuo remiantis prašoma vykdymo, ir nurodyti, kad yra pateiktas pareiškimas dėl vykdymo.

Reikalavimo įvykdymo terminas turi būti suėjęs, taip pat turi būti suėjęs savanoriško prievolės įvykdymo terminas (savanoriško įvykdymo terminas). Skolininkas turi būti aiškiai nurodytas vykdomajame dokumente arba autentiškame dokumente. Vykdyto prašyme turi būti nurodytas skolininko vardas, pavardė (pavadinimas) ir adresas (arba įsteigta verslo vieta). Vykdyto prašyme būtina aiškiai nurodyti skolininką (ir kreditorių) identifikuojančią informaciją, kuri skiriasi, atsižvelgiant į tai, ar tai yra fiziniai asmenys, juridiniai asmenys, verslininkai ar privatūs asmenys. Skolininkas turi būti esamas subjektas (jis negali būti miręs ar išbrauktas iš teismo registro). Jei vykdyto prašymas pateikiamas dėl nesamo subjekto, jis turi būti atmestas, o jei subjektas nustoja egzistuoti nagrinėjant vykdyto bylą, tai suteikia pagrindą sustabdyti bylos nagrinėjimą (ir nebūtina priimti specialaus sprendimo).

Prezumpcijos (dėl teisinio subjektiškumo) vienodai taikomos ir vykdyto bylos skolininkui, ir kreditoriui, kaip nurodyta Civilinio proceso įstatyme (slovėn. Zakon o pravdnem postopku), nurodant ZIZ 15 straipsnį.

4 Vykdyto priemonių paskirtis ir pobūdis

Vykdyto priemonių tikslas – kad kreditoriaus reikalavimas būtų įvykdytas.

Vykdyto priemonės, taikomos piniginiams reikalavimams patenkinti: skolininkui priklausančių kilnojamųjų daiktų pardavimas, skolininko piniginio reikalavimo perdavimas, kitų nuosavybės ar turtinių teisių ir nematerialių vertybinių popierių išpirkimas, bendrovės dalyvio dalies pardavimas ir mokėjimo įstaigoje (t. y. banke) laikomų pinigų sumų pervedimas.

Vykdyto priemonės, taikomos nepiniginiam reikalavimams patenkinti: kilnojamųjų daiktų paėmimas ir pristatymas, nekilnojamųjų daiktų atlaisvinimas ir perėmimas, paslaugos pakeitimas skolininko lėšomis, skolininko privertimas veikti tam tikru būdu pasitelkus pinigines baudas, darbuotojo grąžinimas į darbą, kilnojamųjų daiktų paskirstymas, valios pareiškimas, vaiko paėmimas.

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Pirmiau nurodytos vykdyto priemonės suteikia galimybę nukreipti vykdymą į bet kurį objektą (bet kurį skolininko daiktą, turtinę arba materialią teisę), nebent vykdymas negali būti nukreipiamas į objektą pagal teisės aktus arba išieškojimas iš šio objekto yra ribojamas teisės aktais (ZIZ 32 straipsnis).

Vykdyto dalyku negali būti:

civilinėje apyvartoje nesantys daiktai;

mineraliniai ištekliai ir kiti gamtos ištekliai;

įrenginiai, prietaisai ir kiti daiktai, kurie yra būtini valstybei arba vietos savivaldos bendruomenei jų užduotims atlikti, taip pat krašto gynybai naudojami kilnojamieji ir nekilnojamieji daiktai;

įrenginiai, prietaisai ir kiti daiktai, kurie yra būtini skolininko viešosioms paslaugoms teikti, ir

kiti teisės aktuose nurodyti daiktai ir teisės (pavyzdžiui, pinigai, skirti vaikui išlaikyti, griežtai asmeniniai daiktai, socialinės paramos išmokos, tėvams skirtos išmokos, vaikų išmokos, neįgalumo išmokos, maistas, šildymo kuras, darbiniai ir veisliniai gyvūnai, ordinaai, medaliai, neįgaliajam skirtos priemonės, žemės ūkio technika ir ūkininkų įranga, jei jos reikia savęs išlaikymui ir kt.).

4.2 Koks yra vykdyto priemonių poveikis?

Pagrindinis visų vykdyto priemonių tikslas – patenkinti kreditoriaus reikalavimą. Vykdyto priemonių padariniai priklauso nuo taikomos vykdyto priemonės rūšies.

PINIGINIŲ REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Iš nekilnojamojo turto išieškoma areštuojant ir parduodant šį turtą. Areštuotas turtas suvaržomas kreditoriaus naudai.

Iš skolininko gautinų grynųjų pinigų išieškoma areštuojant ir perduodant gautinas sumas. Sprendimu, kuriuo leidžiama areštuoti gautinas grynųjų pinigų sumas (sprendimas dėl arešto) teismas uždraudžia skolininko skolininkui grąžinti skolą skolininkui, o skolininkui uždraudžia reikalauti gautinų sumų, taip pat ir iš įkaito, pateikto kaip užtikrinimas, arba kaip nors kitaip disponuoti gautinomis sumomis. Areštas uždedamas tą dieną, kai sprendimas dėl arešto įteikiamas skolininko skolininkui. Areštavus skolininko gautinas sumas, jei teismas tai leidžia pagal kreditoriaus prašymą, areštuotos gautinos sumos suvaržomos kreditoriaus naudai.

Išieškojimas iš skolininko pinigų sumų, laikomų mokėjimo įstaigoje. Sprendimu dėl vykdyto, nukreipto į pinigų sumas, kurias skolininkas laiko mokėjimo įstaigoje, teismas nurodo mokėjimo įstaigai įsaldyti visose sąskaitose esančias skolininko lėšas iki sumos, mokėtinos pagal sprendimą dėl vykdyto, o paskui, kai sprendimas tampa galutiniu, sumokėti šią sumą kreditoriui. Sprendimu turtas areštuojamas ir perduodamas išieškojimui. Jei sprendimas dėl vykdyto tampa galutinis, teismas praneša apie tai mokėjimo įstaigai. Mokėjimo įstaiga praneša teismui apie sumokėjimą kreditoriui.

Siekiant išieškoti gautinas sumas, paimant arba pateikiant kilnojamuosius daiktus arba nekilnojamuosius daiktus, šios gautinos sumos areštuojamos ir perduodamos kreditoriui, o vėliau turtas parduodamas. Skolininko suvaržyto gautino turto perdavimas reiškia skolininko gautinų piniginių sumų perdavimą.

Iš kitų turtinių ar materialių teisių išieškoma suvaržant šią teisę ir realizuojant kilnojamąjį daiktą. Areštas uždedamas tą dieną, kai sprendimas dėl arešto įteikiamas skolininkui. Sprendime dėl vykdyto, kuriuo yra leidžiamas areštas, teismas uždraudžia skolininkui disponuoti turima teise. Suvaržius teisę, ji suvaržoma kreditoriaus naudai.

Išieškojimas iš nematerialių vertybinių popierių. Iš nematerialių biržinių vertybinių popierių išieškoma areštuojant ir parduodant šiuos vertybinius popierius ir sumokant kreditoriui iš pardavus šiuos vertybinius popierius gautos sumos. Vertybiniai popieriai areštuojami tą dieną, kai sprendimas dėl arešto įregistruojamas centriniame nematerialių vertybinių popierių registre.

Iš bendrovės nario turimos dalies išieškoma įregistruojant sprendimą dėl vykdyto, parduodant šią dalį ir sumokant kreditoriui iš pardavus šią dalį gautos sumos. Sprendimu dėl vykdyto teismas uždraudžia nariui disponuoti savo dalimi. Teismas įteikia sprendimą dėl vykdyto bendrovei ir įregistruoja jį teismo registre. Įregistravus sprendimą dėl vykdyto teismo registre, nario dalis suvaržoma kreditoriaus naudai ir tai galioja visiems asmenims, vėliau įgijusiems šią dalį.

Iš nekilnojamojo turto išieškoma įregistruojant sprendimą dėl vykdyto žemės registre, nustatant nekilnojamojo daikto vertę, parduodant jį ir sumokant kreditoriui iš sumos, gautos pardavus šį daiktą. Teismas įregistruoja sprendimą dėl vykdyto, nukreipto į nekilnojamąjį turtą, žemės registre. Įregistravus

sprendimą dėl vykdymo, nukreipto į nekilnojamąjį turtą, nekilnojamasis daiktas suvaržomas kreditoriaus naudai ir tai galioja visiems asmenims, vėliau įgyjantiems nuosavybės teisę į šį daiktą. Kreditorius, kuris prašo vykdymo, tačiau nekilnojamasis daiktas dar nesuvaržytas jo naudai, įregistruodamas sprendimą dėl vykdymo, įgyja teisę reikalauti mokėjimo iš nekilnojamojo turto pirmiau nei asmuo, kurio naudai vėliau suvaržomas nekilnojamasis turtas.

NEPINIGINIŲ REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Kilnojamųjų daiktų pristatymo ir pateikimo procedūrą atlieka vykdymo pareigūnas, kuris paima daiktą iš skolininko ir perduoda jį kreditoriui, o šis patvirtina jo gavimą.

Nekilnojamojo daikto atlaisvinimo ir perėmimo procedūrą atlieka vykdymo pareigūnas, kuris perima nekilnojamąjį daiktą kreditoriaus naudai po to, kai iš patalpų iškeldinami žmonės ir išnešami daiktai. Nekilnojamąjį daiktą leidžiama atlaisvinti ir perimti per aštuonias dienas nuo sprendimo dėl vykdymo įteikimo skolininkui.

Įpareigojimo atlikti, leisti atlikti arba nutraukti tam tikrus veiksmus procedūra vykdoma bendradarbiaujant su vykdymo pareigūnu teismo nustatytu būdu. Remiantis vykdomuoju dokumentu, pagal kurį skolininkas privalo padaryti tai, ką gali padaryti kas nors kitas, vykdydamą atlieka teismas, kuris leidžia skolininkui patikėti šią užduotį kitam asmeniui skolininko lėšomis, arba atlikti tai pačiam (**pakaitinė paslauga, už kurią sumoka skolininkas**). Jei skolininkas privalo atlikti tam tikrus veiksmus pagal vykdomąjį dokumentą ir jų negali atlikti niekas kitas, teismas sprendime dėl vykdymo nustato tinkamą laikotarpį šiai prievolei įvykdyti ir skiria baudą, jei skolininkas per šį laikotarpį neįvykdo prievolės (**skolininko privertimas, paskiriant jam baudą**).

Teismas gražina darbuotoją į darbą, nurodydamas tinkamą laikotarpį sprendime dėl vykdymo nurodytiems įpareigojimams įvykdyti. Sprendime dėl vykdymo teismas taip pat skiria baudą, jei skolininkas per nustatytą laikotarpį neįvykdo įpareigojimo.

Daikto paskirstymo procesas organizuojamas faktiškai paskirstant daiktą, jei šis paskirstymas nustatytas vykdomuoju dokumentu arba parduodant daiktą.

Valios pareiškimo procesas – tai pareiga pareikšti valią žemės registre ar kitu būdu pareikšti valią, kaip nurodyta sprendime, kuris yra vykdomasis dokumentas, ir įpareigojimas laikomas įvykdytu, kai sprendimas tampa galutinis.

Vykdytas bylose dėl vaikų globos ar auklėjimo ir bendravimo su vaiku atliekamas, kai teismas sprendime dėl vykdymo nurodo, kad asmuo privalo perduoti vaiką. Teismas nustato laikotarpį, per kurį vaikas turi būti perduotas, arba nusprendžia, kad vaikas turi būti perduotas nedelsiant. Sprendimu dėl vykdymo įpareigojimas perduoti vaiką nustatomas asmeniui, nurodytam vykdomajame dokumente, asmeniui, nuo kurio valios priklauso vaiko perdavimas, ir asmeniui, su kuriuo vaikas yra sprendimo priėmimo metu. Sprendime dėl vykdymo teismas nurodo, kad prievolė perduoti vaiką taikoma kiekvienam asmeniui, su kuriuo vaikas yra tuo metu, kai sprendimas vykdomas.

Vykdyto bylą nagrinėjantis teismas gali paskirti baudą skolininkui, jeigu skolininkas pažeidžia teismo sprendimą, pavyzdžiui, slapstosi, gadina arba naikina turtą, atlieka veiksmus, kurie gali sukelti nepataisomą arba sunkiai atitaisomą žalą kreditoriui, kliudo vykdymo pareigūnui atlikti vykdydamą ar taikyti užtikrinimo priemones, veikia pažeisdamas sprendimą dėl užtikrinimo, kliudo ekspertui ar mokėjimo įstaigai atlikti savo darbą, kliudo darbdaviui ar kitam sprendimą dėl vykdymo vykdančiam asmeniui atlikti vykdydamą arba kliudo ar draudžia patikrinti ir įvertinti nekilnojamąjį turtą.

Jei skolininkas nesilaiko sprendimo dėl vykdymo ir realizuoja turtą, toks sandoris galioja tik jei teisinis veiksmas atliktas už vertingą atlygį ir jei kita šalis elgėsi sąžiningai (t. y. nežinojo ar negalėjo žinoti, kad skolininkas neturi teisės disponuoti savo turto) turto perdavimo ar suvaržymo metu.

Jei skolininkas sunaikina, sugadina, perduoda ar nuslepia savo turto dalį, siekdamas neleisti sumokėti kreditoriui, ir taip pakenkia kreditoriui, tai jam užtraukia baudžiamąją atsakomybę ir jam skiriama bauda arba laisvės atėmimo bausmė iki vienu metų.

Bankas teismo prašymu privalo pateikti paaiškinimą ir dokumentus, įrodančius, ar jis įvykdė teismo sprendimą dėl vykdymo, o jei taip, tai kaip jis įvykdė šį sprendimą ir kaip jis taikė įpareigojimą įvykdyti reikalavimus teisės aktuose nustatyta tvarka. Bankas taip pat privalo pateikti kreditoriams ir teismui informaciją apie skolininko banko sąskaitas. Remdamasis sprendimu dėl vykdymo, bankas privalo įšaldyti skolininko pinigus banke iki sprendime dėl vykdymo nurodytos sumos ir sumokėti šią sumą kreditoriui.

Kreditoriaus prašymu teismas gali įpareigoti banką, kuris, nevykdydamas teismo sprendimo, netaikė arešto, nepervedė ar nesumokėjo mokėtinos sumos, sumokėti šią sumą kreditoriui vietoj skolininko iš banko nuosavo turto. Tokiu atveju bankas atsako kreditoriui už padarytą žalą, atsiradusią dėl to, kad buvo nesilaikoma sprendimo dėl vykdymo arba buvo pažeistos teisės aktų nuostatos, susijusios su pareiga atskleisti informaciją, mokėjimų eilės paisymu, prievolės suma ir jos įvykdymo būdu pagal sprendimą dėl vykdymo.

Remdamasis sprendimu dėl vykdymo, skolininko darbdavys privalo sumokėti vienkartinę pinigų sumą kreditoriui arba reguliariai mokėti jam pinigų sumas, kurias skolininkas priešingu atveju turėtų teisę gauti kaip darbo užmokesį. Vis dėlto skolininkas privalo gauti ne mažiau kaip 76 proc. darbo užmokesčio per mėnesį. Kreditoriaus prašymu teismas gali įpareigoti darbdavį, kuris, nesilaikydamas teismo sprendimo, neišskaito ir nesumoka mokėtinų sumų, sumokėti šias sumas kreditoriui vietoj skolininko iš darbdavio nuosavo turto. Tokiu atveju darbdavys atsako kreditoriui už žalą, kurią jis sukėlė nesilaikydamas sprendimo dėl vykdymo.

Skolininko skolininkas privalo paskelbti, ar pripažįsta areštuotą gautiną sumą ir jos dydį ir ar jo pareiga sumokėti skolininko gautiną sumą priklauso nuo kurios nors kitos prievolės įvykdymo. Jei skolininko skolininkas nepadaro tokio pareiškimo arba nepasako tiesos, jis atsako kreditoriui už sukeltą žalą.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Konkrečios teismo nustatytos vykdymo priemonės galiojimo laikas priklauso nuo jos pobūdžio. Paprastai vykdymo byla užbaigiama (ir sprendimo, kuriuo leidžiamas vykdymas, padariniai išnyksta) patenkinus kreditoriaus reikalavimą. Jei dėl teisinių ar faktinių priežasčių vykdymas nėra tikslingas, jis turi būti sustabdytas ir dėl to panaikinamos visos vykdymo priemonės, išskyrus atvejus, kai dėl to būtų pažeidžiamos trečiųjų asmenų įgytos teisės (pavyzdžiui, areštuotų nekilnojamųjų daiktų pirkėjų teisės). Kreditorius gali prašyti atidėti vykdydamą ne ilgiau kaip vieniems metams, o jei jis atidedamas, sprendimas dėl vykdymo lieka galioti, net jei jo priėmimo metu skolininkas neturi jokio turto (t. y. yra faktinių kliūčių, kurios neleidžia įvykdyti kreditoriaus reikalavimo).

Jei nėra pinigų, o išieškoti ketinama iš skolininko gautinų sumų jo banko sąskaitose, arba skolininkas negali gauti pinigų, bankas privalo saugoti sprendimą dėl vykdymo vienus metus ir sumokėti kreditoriui, kai skolininko sąskaitoje atsiranda pinigų arba kai skolininkas įgyja teisę disponuoti pinigais. Iki to laiko vykdyto neleidžiama sustabdyti.

Jeigu ketindamas areštuoti nekilnojamuosius daiktus vykdymo pareigūnas neranda turto, į kurį gali būti nukreiptas vykdymas, arba areštuoto turto nepakanka kreditoriaus reikalavimui įvykdyti, arba vykdymo pareigūnas negali areštuoti turto, nes skolininko nėra arba jis neleidžia patekti į patalpas, kreditorius per tris mėnesius nuo pirmo mėginimo areštuoti turtą dienos gali prašyti vykdymo pareigūno pamėginti areštuoti turtą dar kartą. Iki to laiko vykdyto neleidžiama sustabdyti.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Skolininkas, kreditorius, bet kuris trečiasis asmuo, turintis teisę į daiktą, į kurį nukreiptas vykdymas, užkertančią kelią vykdymui, ir bet kuris per procedūrą įsigyto daikto pirkėjas turi teisę imtis teisių gynimo priemonių dėl vykdymo bylą nagrinėjančio teismo sprendimų.

Įprasta teisių gynimo priemonė, taikoma pirmosios instancijos teismo sprendimui, yra apeliacinis skundas. Išimtiniais atvejais skolininkas arba trečiasis asmuo, turintis teisę į daiktą, į kurį nukreiptas vykdymas, užkertančią kelią vykdymui, gali pateikti prieštaravimą dėl sprendimo dėl vykdymo. Prieštaravimas turi būti pagrįstas. Pateikdamas prieštaravimą, skolininkas arba trečiasis asmuo privalo nurodyti visas faktines aplinkybes ir pateikti įrodymus, kuriais remiantis grindžiamas prieštaravimas (skolininko prieštaravimas). Kreditorius turi teisę atsakyti į prieštaravimą per aštuonias dienas. Sprendimą dėl prieštaravimo galima apskųsti.

Bet kuris asmuo, įrodęs, kad gali turėti teisę į daiktą, į kurį nukreiptas vykdymas, užkertančią kelią vykdymui, gali pateikti prieštaravimą dėl sprendimo dėl vykdymo ir prašyti teismo paskelbti, kad į šį daiktą negalima nukreipti vykdymo (trečiojo asmens prieštaravimas). Prieštaravimą galima pateikti iki vykdymo bylos pabaigos. Jei kreditorius per nustatytą terminą neatsako į prieštaravimą arba paskelbia, kad neprieštarauja prieštaravimui, teismas panaikina visą sprendimą dėl vykdymo ar jo dalį. Jei kreditorius per nustatytą laikotarpį paskelbia, kad nesutinka su prieštaravimu, teismas atmeta prieštaravimą. Per 30 dienų nuo tos dienos, kai įsigalioja sprendimas, kuriuo prieštaravimas atmetamas dėl kreditoriaus prieštaravimo arba pripažinus jį nepagrįstu, prieštaravimą pateikusi šalis gali pareikšti ieškinį, kuriuo siekiama nustatyti, ar į daiktą galima nukreipti vykdymą.

Apeliacinis skundas ir prieštaravimas gali būti pateiktas teismui, priėmusiam sprendimą, dėl kurio imamasi teisių gynimo priemonės. Paprastai sprendimą dėl prieštaravimo priima tas pats teismas, kuris priėmė sprendimą dėl vykdymo, o antrosios instancijos teismas nagrinėja apeliacinį skundą. Sprendimas, priimtas išnagrinėjus apeliacinį skundą, yra galutinis.

Prieštaravimą ir apeliacinį skundą reikia pateikti per 8 dienas nuo pirmosios instancijos teismo sprendimo įteikimo dienos. Išimtiniais atvejais prieštaravimą galima pateikti ir vėliau, iki vykdymo bylos pabaigos, jei prieštaravimas grindžiamas faktine aplinkybe, susijusia su esamu reikalavimu, ir ši faktinė aplinkybė paaiškėjo po to, kai sprendimas tapo vykdytinas, ir ja nebuvo įmanoma remtis per pradinį laikotarpį.

Prieštaravimo ar apeliacinio skundo pateikimas nesustabdo vykdymo priemonių taikymo vykdymo byloje, išskyrus mokėjimo etapą. Paprastai kreditoriui sumokama tik tada, kai sprendimas dėl vykdymo tampa galutinis. Kreditoriui gali būti sumokama dar prieš sprendimui dėl vykdymo tampa galutiniam tik jeigu vykdymo byla grindžiama vykdomuoju dokumentu, kai siekiama išieškoti skolininko pinigus, laikomus mokėjimo įstaigoje (vykdomuoju dokumentu grindžiamas vykdymas), jei vykdomasis dokumentas yra pridėtas prie vykdymo prašymo, išskyrus komercines bylas, kai nereikalaujama pridėti vykdomojo dokumento.

Vykdymo byloje išimtinės teisių gynimo priemonės taikomos ribotai. Apskųsti antrosios instancijos sprendimą atmesti prašymą dėl vykdymo galima civilinį procesą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka. Sprendimo peržiūros galimybė nenumatyta, nebent teisės aktuose būtų nustatyta kitaip.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Jeigu prašoma įvykdyti ar užtikrinti piniginį reikalavimą, vykdymo neleidžiama nukreipti į daiktus ir teises, kurios yra būtinos svarbiausiems skolininko ir asmenų, kuriuos skolininkas privalo išlaikyti pagal teisės aktus, pragyvenimo poreikiams patenkinti arba kurios yra būtinos skolininko profesinei veiklai vykdyti. Vykdymą į kai kuriuos iš šių daiktų ar teisių leidžiama nukreipti tik ribotai.

Susijusios nuorodos

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

http://www.mp.gov.si/si/obrazci_evidence_mnenja_storitve/uporabni_seznami_imeniki_in_evidence/

<http://www.sodisce.si/>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://pisrs.si/>

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 21/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Slovakija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Pagal Įstatymo Nr. 160/2015 dėl Ginčo teisenos civilinio proceso kodekso (slovak. *Civilný sporový poriadok*) 232 straipsnio 1 dalį vykdytinumas – tai teismo sprendimo, kuriuo nustatoma prievolė įvykdyti sprendimą, savybė; tai reiškia, kad sprendimas yra tiesiogiai ir nedelsiant vykdytinas teisinėmis priemonėmis. Išskyrus bylas, susijusias su nepilnamečiais, sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose reglamentuojamas Įstatymu Nr. 233/1995 dėl vykdymo pareigūnų ir vykdymo bylų, kuriuo iš dalies keičiami tam tikri įstatymai (su pakeitimais) (toliau – Vykdymo kodeksas (slovak. *Exekučný poriadok*)), pagal kurį tik vykdytinumo statusą turintis sprendimas yra vykdomasis dokumentas. Vykdymo kodekse vykdytinas teismo sprendimas apibrėžiamas kaip vykdytinas dokumentas, jeigu juo suteikiama teisė, nustatoma prievolė arba paveikiamas turtas. Vykdymo kodekso 45 straipsnyje taip pat apibrėžiami kiti vykdytini dokumentai, kuriais remiantis gali būti atliekamas vykdymas, įskaitant vykdytinus dokumentus iš kitų šalių ir notarų aktus.

Sprendimų vykdymas bylose, susijusiose su nepilnamečiais, reglamentuojamas kitomis teisės normomis ir Vykdymo kodeksas tokiais atvejais netaikomas. Jam taikomi Įstatymo Nr. 161/2015 (Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksas (slovak. *Civilný mimosporový poriadok*)) 370 ir paskesni straipsniai. Šie teisės aktai taikomi vykdant sprendimus dėl:

– nepilnamečio globos, bendravimo teisių ar pareigų, susijusių su nepilnamečiu, išskyrus pinigines prievoles;

– dėl užsienyje esančio nepilnamečio grąžinimo, jei jis išvežamas arba negrąžinamas neteisėtai;

– jei pagal konkrečius teisės aktus ar tarptautinę sutartį, kuri yra privaloma Slovakijos Respublikai, reikia vykdyti susitarimą ar autentišką dokumentą, kuriuo reglamentuojama nepilnamečio globa, bendravimo teisės ar pareigos, susijusios su nepilnamečiu, išskyrus pinigines prievoles.

Todėl toliau bus atskiriamas vykdymas pagal Vykdymo kodeksą ir vykdymas pagal Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksą.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Vykdymas pagal Vykdymo kodeksą

Vykdymą atlieka vykdymo pareigūnas – valstybės skiriamas asmuo, įgaliotas atlikti vykdymo procesą; šioje byloje įgyvendinami viešosios valdžios įgaliojimai.

Vykdymą atlieka teismo įgaliotas vykdymo pareigūnas: teismas paskirsto bylas, išduodamas vykdymo leidimą pavieniams vykdymo pareigūnams, kurie

atrenkami atsitiktine tvarka, naudojant ministerijos patvirtintą technologiją ir programinę įrangą, kad nebūtų imanoma paveikti bylų paskirstymo. Vykdyto pareigūnai nurodyti interneto svetainėje <http://www.ske.sk/>. Banskos Bistricos apylinkės teismas (slovak. *Okresný súd Banská Bystrica*) kompetentingas nagrinėti vykdyto bylas, t. y. vykdyto prašymai turi būti pateikiami tik šiam teismui, neatsižvelgiant į tai, kur yra kreditoriaus ar skolininko buveinė ar nuolatinė gyvenamoji vieta. Tačiau paprastai teismas paskiria bylų vykdyto pareigūniui, paskirtam apygardos teismo, kurio jurisdikcijoje yra skolininko adresas.

Vykdyto pagal Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksą

Sprendimą byloje, susijusioje su nepilnamečiu, gali vykdyti tik teismas; teritorinę jurisdikciją turintis teismas paprastai yra tas teismas, kurio jurisdikcijoje yra nepilnamečio nuolatinė gyvenamoji vieta, dėl kurios yra sutarę tėvai ar kuri yra kitaip teisėtai nustatyta. Jeigu teritorinę jurisdikciją turintis teismas nėra žinomas arba jis negali laiku įsikišti, vykdyto veiksmus atlikti įpareigoja ir juos atlieka teismas, kurio jurisdikcijoje nepilnametis šiuo metu gyvena. Teritorinę jurisdikciją vykdyti skubią priemonę turi tas teismas, kuris įpareigojo ją taikyti; jei skubią priemonę įpareigoja taikyti apeliacinis teismas, teritorinę jurisdikciją turi pirmosios instancijos teismas. Teritorinę jurisdikciją vykdyti sprendimą dėl nepilnamečio grąžinimo iš užsienio, jei nepilnametis išvežamas ar negrąžinamas neteisėtai, turi pirmosios instancijos teismas.

Todėl sprendimą vykdo pats teisėjas, tačiau jis gali įgalioti teismo pareigūną suorganizuoti nepilnamečio grąžinimą. Vykdydamas sprendimą, įgaliotasis teismo pareigūnas pagal teisės aktus turi tokius pat įgaliojimus kaip teisėjas.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Procesas pagal Vykdyto kodeksą

Pagal Vykdyto kodekso 48 straipsnį asmuo, kurio naudai turi būti įvykdyta prievolė (t. y. kreditorius pagal vykdytiną dokumentą; subjektas, kuriam vykdytinu sprendimu suteikiama teisė reikalauti mokėjimo) pateikia vykdyto prašymą, jei skolininkas savanoriškai nevykdo vykdytino sprendimo. Todėl vykdyto byla keliami pagal asmens, turinčio teisę reikalauti mokėjimo pagal vykdytiną dokumentą, prašymą.

Kaip nurodyta pirmiau, vykdyto prašymas pateikiamas Banskos Bistricos apylinkės teismui elektroninėmis priemonėmis, t. y. išsiunčiamas teismo elektroninio pašto adresu užpildžius nustatytą elektroninę formą, pateikiamą ministerijos interneto svetainėje. Prašymą turi būti leista pateikti, priešingu atveju jis nenagrinėjamas. Jei kreditorius ar jo atstovas neturi aktyvuoto elektroninio pašto adreso, vykdyto prašymą galima pateikti per bet kurį vykdyto pareigūną. Šiuo atveju vykdyto pareigūnas yra įgaliotasis kreditoriaus atstovas dokumentams įteikti, kol bus išduotas vykdyto leidimas, ir už tai vykdyto pareigūnas turi teisę gauti užmokesį ir išlaidų atlyginimą; ministerija visuotinai taikomu aktu nustato išlaidų sumą ir jų apskaičiavimo būdą. Vykdyto prašyme nurodomi tokie duomenys:

- a) teismas, kuriam jis pateikiamas;
- b) kreditorius ir skolininkas, jei pastarasis yra bylos šalis;
- c) kreditoriaus atstovas, jei prašymą pateikia keli kreditoriai, bendras kreditorių atstovas (tai reiškia, kad būtina paskirti bendrą atstovą);
- d) vykdyto pareigūnas, jei vykdyto prašymas pateikiamas per vykdyto pareigūną;
- e) vykdytinis dokumentas, kuriuo remiantis būtų galima organizuoti vykdyto ir kuriame nurodytas leidimas pateikti vykdyto prašymą skolininko atžvilgiu; jei tai yra paveldėjimas pagal įstatymą, būtina nurodyti faktines aplinkybes, įrodančias paveldėjimą pagal įstatymą;
- f) svarbiausios faktinės aplinkybės ir įrodymai dėl santykių su skolininku, jei vykdyto turi būti atliekamas pagal vykdytiną dokumentą, kuriuo tenkinamas reikalavimas pagal įsakomąjį ar paprastąjį vekselį, nukreiptą į skolininką, kuris yra fizinis asmuo; tai taip pat taikoma, jei leidimas pateikti vykdyto prašymą įrodytas nuosekliai atliktais indosamentais;
- g) reikalavimas; jei tai yra mokėjimo reikalavimas, reikėtų atskirai nurodyti pagrindines, pasikartojančias ir kapitalizuotas išlaidas, netesybas ir kreditoriaus patirtas vykdyto išlaidas;
- h) kreditoriaus banko sąskaita, į kurią reikėtų pervesti išreikalautą mokėjimą;
- i) kreditoriaus e. pašto adresą elektroniniam susirašinėjimui su vykdyto pareigūnu, jei kreditorius neturi aktyvuotos elektroninio pašto dėžutės;
- j) kreditoriaus pareiškimas dėl sąlygos ar tarpusavio įsipareigojimo įvykdyto, jei tai, ką skolininkas įpareigojamas padaryti pagal vykdomąjį dokumentą, yra susieta su sąlygos ar tarpusavio įsipareigojimo įvykdyto, ir nurodomi įrodymai;
- k) kreditoriaus pareiškimas, kad prievolė pagal vykdytiną dokumentą neįvykdyta savanoriškai; jei neįvykdyta prievolės dalis, šią dalį būtina nurodyti vykdyto prašymo pateikimo dieną;
- l) prašymo pateikimo data.

Prie vykdyto prašymo pridedama:

- a) vykdomojo dokumento dublikatas ir šio vykdytinumo patvirtinimas, jei jo reikia; byloje dėl reikalavimo išduoto mokėjimo įsakymo nebūtina pridėti;
- b) dokumentas, kuriuo įrodomas paveldėjimas pagal įstatymą; jei paveldėjimas pagal įstatymą nustatytas teisės aktuose ar įregistruotas Įmonių registre (slovak. *Obchodný register*), pakanka nuorodos į teisės aktą ar registrą;
- c) dokumentas, iš kurio būtų akivaizdu, kad yra įvykdyta sąlyga ar tarpusavio įsipareigojimas, jei to reikalaujama pagal vykdomąjį dokumentą;
- d) vartojimo sutartis ir visi kiti sutartiniai dokumentai, susiję su vartojimo sutartimi, įskaitant dokumentus, į kuriuos daroma nuoroda vartojimo sutartyje, jei tai susiję su vykdyto pagal vykdomąjį dokumentą, kuriuo priteisiamas reikalavimas pagal vartojimo sutartį; tai netaikoma, jei vykdomasis dokumentas yra mokėjimo įsakymas, išduotas byloje dėl reikalavimo.

Jei vykdyto prašoma pagal užsienio šalyje išduotą vykdomąjį dokumentą, kreditorius taip pat turi pridėti dokumentus, atsižvelgdamas į vykdomojo dokumento rūšį (Vykdyto kodekso 48 straipsnio 5 dalis).

Gavęs vykdyto prašymą, teismas jį peržiūri, ir, jeigu prašymas atitinka teisės aktų reikalavimus, teismas išduoda leidimą ir įteikia prašymą vykdyto pareigūniui, kuris organizuoja vykdyto.

Procedūra pagal Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksą

Bylos dėl sprendimo vykdyto šalys yra nepilnametis, kreditorius ir skolininkas pagal vykdomąjį dokumentą. Jei skolininkas nevykdo vykdomojo dokumento savanoriškai, kreditorius gali prašyti sprendimo vykdyto, tačiau pagal Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksą teismas gali inicijuoti procesą savo iniciatyva. Sprendimas gali būti vykdomas, kai yra išduodamas vykdomasis dokumentas, ir vykdyto gali būti atliekamas neįteikus nutarties šalims.

Vykdydamas sprendimą, teismas paima nepilnamečių iš asmens, su kuriuo pagal sprendimą jis neturėtų būti, ir įpareigoja perduoti nepilnamečių asmeniui, kuriam pagal sprendimą nepilnametis patikimas, arba asmeniui, kuriam sprendimu suteikta teisė bendrauti su nepilnamečiu ribotą laiką, arba asmeniui, turinčiam teisę perimti nepilnamečių, kuris buvo neteisėtai išvežtas ar negrąžintas.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Vykdyto procesas pagal Vykdyto kodeksą

Vykdyto proceso sąlygos pagal Vykdyto kodeksą yra vykdomojo dokumento buvimas, vykdyto prašymo pateikimas ir teismo mokesčio sumokėjimas (16,50 EUR). Teismo mokesčiai turi būti sumokėti paduodant prašymą, jis gali būti sumokėtas tik pašto ar bankiniu pavedimu. Sąskaita už šio mokesčio sumokėjimą persiunčiama automatinėmis priemonėmis. Teismas nereikalauja sumokėti mokesčio; jei jis nesumokamas per 15 dienų nuo prašymo pateikimo dienos, prašymas nenagrinėjamas; ši sąlyga netaikoma, jei kreditorius yra atleidžiamas nuo teismo mokesčių, ir teismas apie tai praneša kreditoriui. Kai vykdyto pagal vykdomąjį dokumentą jau pradėtas (išskyrus pinigų sumos sumokėjimą), vykdyto pareigūnas gali prašyti kreditoriaus sumokėti proceso išlaidų avansą; ši sąlyga netaikoma, jei kreditorius yra atleistas nuo teismo mokesčių. Jei kreditorius vykdyto pareigūno prašymu per jo nurodytą laikotarpį (kuris turi būti ne trumpesnis kaip 15 dienų) nesumoka avanso, vykdyto pareigūnas pateikia pranešimą apie vykdyto sustabdymą. Pagal Vykdyto kodeksą vykdomasis dokumentas yra vykdytinas teismo sprendimas, jei juo suteikiama teisė, nustatoma prievolė ar jis turi poveikį turtui. Vykdomasis dokumentas taip pat gali būti:

- a) Europos Sąjungos institucijos, įstaigos, tarnybos ar agentūros sprendimas;
- b) kitoje šalyje išduotas vykdomasis dokumentas, vykdytinas Slovakijoje;
- c) notarinis aktas, kuriame nurodyta teisinė prievolė, kreditorius ir skolininkas, teisiniai pagrindai, vykdyto dalykas ir laikas, jei notariniam akte nurodytas skolininkas sutiko su vykdytinumu;
- d) vykdytinas sprendimas, priimtas arbitražo byloje, įskaitant juo patvirtintą taikų susitarimą;
- e) sprendimas dėl paveldėjimo;
- f) vykdytinas viešojo administravimo institucijos ar regioninės savivaldos institucijos sprendimas, įskaitant pranešimą apie baudą, kuri nebuvo sumokėta iš karto;
- g) mokėjimo apskaičiavimas, mokesčių ir kitų mokėjimų įsiskolinimų nurodymas, taip pat atitinkamo subjekto patvirtintas taikus susitarimas;
- h) vykdytinas sprendimas ir socialinės apsaugos, socialinio draudimo, senatvės pensijos sistemos ir valstybinio sveikatos draudimo įsiskolinimai;
- i) kitas vykdytinas sprendimas, įsiskolinimai arba patvirtintas taikus susitarimas, kuris yra vykdytinas pagal teisės aktus;
- j) kitoje ES valstybėje narėje pagal galiojančius teisės aktus išduotas dokumentas, jei jis susijęs su gautinų sumų išieškojimu teisės aktuose nustatyta tvarka;
- k) pranešimas apie vykdyto sustabdymą ir raginimas sumokėti vykdyto išlaidas;
- l) atitinkamuose teisės aktuose nurodytas vykdomasis dokumentas.

Vykdyto procesas pagal Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksą

Vienintelė sprendimo vykdyto sąlyga – pats vykdomasis dokumentas, nes teismas gali pradėti procesą savo iniciatyva; teismas gali įpareigoti įvykdyti sprendimą savo iniciatyva, o skubios priemonės vykdyto procedūra visada pradedama teismo iniciatyva. Kreditorius nemoka jokių teismo mokesčių už prašymą, nes šiam procesui teismo mokesčiai netaikomi.

4 Vykdyto priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdyto?

Turtas, į kurį pagal Vykdyto kodeksą nukreipiamas vykdyto

Jei vykdyto pagrindas yra vykdomasis dokumentas, kuriame nustatyta prievolė sumokėti pinigų sumą, vykdyto gali būti atliekamas:

- a) areštuojant pajamas;
- b) įpareigojant sumokėti;
- c) parduodant kilnojamąjį turtą;
- d) parduodant vertybinius popierius;
- e) parduodant nekilnojamąjį turtą;
- f) parduodant įmonę;
- g) priimant įsakymą sustabdyti vairuotojo pažymėjimo galiojimą.

Jei tai yra vykdyto siekiant išreikalauti gautinas pajamas, kurios, be papildomų išlaidų, vykdyto prašymo įteikimo dieną neviršija 2 000 EUR (nedidelės vertės vykdyto), vykdyto negali būti atliekamas parduodant nekilnojamąjį turtą, kur skolininkas nuolat ar laikinai gyvena; tai neturi poveikio teisei uždėti nekilnojamojo turto areštą. Vykdyto siekiant išreikalauti gautinas išlaikymo pajamas nelaikomas nedidelės vertės vykdyto.

Vykdyto parduodant nekilnojamąjį turtą, kur skolininkas nuolat ar laikinai gyvena, galimas tik gavus teismo leidimą, jei dėl skolininko vykdomos kelios vykdyto procedūros siekiant išreikalauti pajamas, kurių bendra suma viršija 2 000 EUR ir vykdyto pareigūnas gali įrodyti, kad gautinų pajamų neįmanoma išieškoti jokiais kitais būdais. Vykdyto pareigūnas, uždėjęs areštą ant nekilnojamojo turto, jei jis yra pirmas eilėje, gali prašyti patvirtinti pirmesniame sakinyje nurodytą nekilnojamojo turto pardavimą, be to, gavęs rašytinį vykdyto pareigūno sutikimą, tai gali padaryti vykdyto pareigūnas, kurio prašymas uždėti areštą buvo pateiktas vėliau.

Jei vykdyto pagrindas yra vykdomasis dokumentas, kuriuo nustatoma kita prievolė nei pinigų sumos sumokėjimas, vykdyto būdas priklauso nuo prievolės pobūdžio. Vykdyto gali būti atliekamas:

- a) atlaisvinant patalpas;
- b) konfiskuojant daiktus arba sunaikinant juos skolininko lėšomis;
- c) pasidalijant bendrą turtą (daiktą);
- d) atliekant darbus ar suteikiant paslaugas.

Vykdyto byla negali turėti įtakos turtui ar teisėms, į kurias pagal Vykdyto kodeksą ar specialiuosius teisės aktus negali būti nukreipiamas vykdyto arba iš jų neleidžiama išieškoti. Todėl vykdyto įmanomas areštavus turtą tik tuo atveju, jei kreditorius yra ir užtikrinimo kreditorius, arba jeigu užtikrinimo kreditorius sutinka su vykdyto. Vykdyto galimas tik pagal vykdyto leidime nurodytą reikalavimą ir neviršijant jame nurodytų išlaidų; ši sąlyga netaikoma, jei vykdyto atliekamas parduodant kilnojamąjį turtą, kurio neįmanoma padalyti arba parduodant kilnojamąjį turtą, jei skolininkas neturi pakankamai kitų lėšų, iš kurių būtų galima patenkinti reikalavimą.

Vykdyto nenukreipiamas į:

- a) valstybei priklausantį nekilnojamąjį turtą, kurį pagal specialiuosius teisės aktus administruoja administratorius, išskyrus nekilnojamąjį turtą, kuriam pagal specialiuosius teisės aktus nustatytas laikinasis administravimas;
- b) valstybės biudžeto pajamas, pinigus einamojoje valstybės finansuojamos organizacijos sąskaitoje ir gautinas sumas iš teisinių santykių, kuriais remiantis šios pajamos gaunamos;
- c) valstybės turimus vertybinius popierius ir valstybei priklausantį juridinių asmenų akcinį kapitalą;
- d) pinigus, skirtus valstybės biudžeto deficitui ir valstybės skolai padengti;
- e) kitą valstybės turtą, kaip numatyta specialiuosiuose teisės aktuose.

Vykdyto taip pat negali būti nukreipiamas į kitą valstybės turtą arba Slovakijos Respublikos eksporto-importo (slovak. *Exportnoimportná banka Slovenskej republiky*) banką, jeigu į jį uždrausta nukreipti vykdyto dėl to, kad jis turi esminę reikšmę valstybės veiklai arba yra naudingas visuomenei, arba jeigu Eksporto-importo banko turtas turi esminę reikšmę jo darbui. Tokiais atvejais per 60 dienų nuo pranešimo apie vykdyto pradžią įteikimo dienos galima

pateikti prašymą dėl vykdymo netaikymo. Vykdymo procesas dėl tokio valstybės turto galimas tik jeigu valstybės turtą administruoja administratorius, dėl kurio veiklos buvo nustatytas kreditoriaus reikalavimas.

Sprendimo vykdymas pagal Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksą

Teismas paima nepilnamečių iš asmens, su kuriuo pagal sprendimą jis neturėtų būti, ir pasirūpina, kad nepilnamečiai būtų perduotas asmeniui, kuriam nepilnamečiai patikėtas pagal sprendimą, arba asmeniui, kuriam sprendimu suteikta teisė ribotą laiką bendrauti su nepilnamečiu, arba asmeniui, turinčiam teisę perimti neteisėtai išvežtą arba negražinamą nepilnamečių. Teisėjas gali leisti teismo pareigūnui organizuoti nepilnamečio gražinimą. Vykdydamas sprendimą, įgaliotasis teismo pareigūnas pagal teisės aktus turi tokius pat įgaliojimus kaip teisėjas.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Pradėjus vykdymą vykdymo pareigūnas praneša kreditoriumi ir skolininkui apie jo pradžią ir kaip vykdymas bus atliekamas, jei tai galima nustatyti (prieš išduodamas vykdomąjį dokumentą), ir paragina skolininką įvykdyti reikalavimą. Pranešime apie vykdymo pradžią nurodomos prievolės įvykdymo išlaidos, jei prievolė įvykdoma per 15 dienų nuo šio pranešimo įteikimo dienos, taip pat išlaidos, patiriamos praėjus 15 dienų nuo šio pranešimo įteikimo dienos, jei skolininkas neįvykdė prievolės per nustatytą laikotarpį.

Pranešimo apie vykdymo pradžią padariniai

Bendrai taikomi teisės aktai

Po pranešimo apie vykdymo pradžią skolininkas privalo atlikti tik įprastus teisinius veiksmus tiek, kiek jų įvykdymo gali būti iš jo pagrįstai reikalaujama, atsižvelgiant į reikalavimo sumą ir svarbą. Kalbant apie juridinį asmenį arba individualios įmonės savininką, įprasti teisiniai veiksmai yra tie, kurie turi esminę reikšmę jų darbinei ar verslo veiklai. Kalbant apie kitus fizinius asmenis, įprasti teisiniai veiksmai reiškia teisinius veiksmus, būtinus norint užtikrinti, kad būtų patenkinti jų kasdieniai poreikiai, taip pat poreikiai tų asmenų, kuriems šis fizinis asmuo turi mokėti išlaikymą.

Visų pirma įprastais teisiniais veiksmais nelaikoma:

- įmonės, kooperatyvo ar kito juridinio asmens steigimas;
- įmonės, kooperatyvo ar kito juridinio asmens akcinio kapitalo įsigijimas ar perdavimas;
- nekilnojamojo turto perdavimas ar nuoma arba jo įkeitimas, suteikiant teisę trečiajam asmeniui;
- teisinio veiksmo atlikimas be tinkamo atlygio.

Turto, į kurį nukreiptas vykdymas, realizavimas

Įteikimo pranešimą apie vykdymo pradžią, turtas, į kurį nukreiptas vykdymas, negali būti realizuojamas be rašytinio vykdymo pareigūno sutikimo, išskyrus įprastų teisinių veiksmų atlikimą. Turto realizavimas nepaisant šio draudimo neturi įtakos teisinio veiksmo galiojimui, tačiau šis teisinis veiksmas neturi poveikio kreditoriui ir jo reikalavimas vykdymo procese gali būti patenkintas iš to, kas buvo prarasta, nesant reikalo ginčyti teisinio veiksmo, jei jis susijęs su turto realizavimu Civilinio kodekso (slovak. *Občiansky zákonník*) 42a straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų asmenų, žinojusių apie vykdymo bylą arba turėjusių apie ją žinoti, jei būtų elgęsi pakankamai rūpestingai, naudai.

Reikalavimų įskaitymas

Pradėjus vykdymą skolininko reikalavimo negalima įskaityti į kreditoriaus reikalavimą, nebent tai yra leidžiama pagal vykdomąjį dokumentą, kuriuo remdamasis kreditorius gali atlikti vykdymą.

Reikalavimo įvykdymo padariniai

Po pranešimo apie vykdymo pradžią įteikimo reikalavimo įvykdymo padariniai atsiranda tik tada, kai vykdymo pareigūnas gauna reikiamo dydžio mokėjimą. Jei reikalavimas įvykdomas prieš įteikiant pranešimą apie vykdymo proceso pradžią, kreditorius privalo nepagrįstai nedelsdamas pranešti vykdymo pareigūnui apie šį mokėjimą.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Šių priemonių galiojimo laikotarpis nenustatytas.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Vykdymo sustabdymas ir nutraukimas pagal Vykdomo kodeksą

Kreditorius gali sustabdyti vykdymą, prašydamas vykdymo pareigūno sustabdyti vykdymą (tada pareigūnas pateikia pranešimą apie vykdymo sustabdymą) dėl toliau nurodytų priežasčių, visų pirma susijusių su skolininku:

- pareiškiamas specialusis ieškiny (slovak. *vylučovacia žaloba*) arba vykdoma nuosavybės teisių nustatymo procedūra, jei ji susijusi su turtu, į kurį nukreiptas vykdymas;
- skolininkas, kuris yra fizinis asmuo, pateikė prašymą dėl mokėjimo dalimis ir šis prašymas patenkintas;
- skolininkas, kuris yra fizinis asmuo, pateikė prašymą sustabdyti vykdymą ir paskelbė, kad ne dėl jo kaltės laikinai jo padėtis yra tokia, kad nedelsiamas vykdymas gali turėti labai sunkių padarinių jam ar jo šeimos nariams;
- jei per vykdymo procedūrą siekiama išsireikalauti išlaikymą, skolininkas sumokėjo įsiskolinatą išlaikymą, įskaitant kreditoriaus ir vykdymo pareigūno išlaidas, padavė prašymą dėl vykdymo sustabdymo ir pareiškė, kad savanoriškai mokės reguliarią išlaikymą per vykdymo pareigūną;
- skolininkas, pateikęs prašymą nutraukti vykdymą, į vykdymo pareigūno šiuo tikslu atidarytą specialiąją sąskaitą perveda užstatą, kurio dydis prilygsta reikalavimo vertei.

Skolininkas taip pat gali prašyti teismo nutraukti vykdymą dėl toliau nurodytų priežasčių:

- dėl aplinkybių, susiklosčiusių po vykdomojo dokumento išdavimo, reikalavimas išnyko;
- vykdomasis dokumentas panaikintas;
- dėl specialiuosiuose teisės aktuose numatytų priežasčių, dėl kurių neleistina pripažinti ar įvykdyti kitoje valstybėje išduotą vykdomąjį dokumentą, nebent vykdomojo dokumento buvo galima prašyti ankstesniu bylos nagrinėjimo etapu;
- nėra kitų veiksmų, kurie kliudytų įvykdyti vykdomąjį dokumentą.

Skolininkas gali pateikti stabdomąjį poveikį turintį prašymą vykdymo pareigūnui tik per 15 dienų nuo pranešimo apie vykdymo pradžią įteikimo dienos. Jei prašymas sustabdyti vykdymą pateikiamas vėliau (tada jis neturi stabdomojo poveikio), skolininkas gali remtis aplinkybėmis, atsiradusiomis jau suėjus minėtam terminui. Kituose prašymuose sustabdyti vykdymą skolininkas gali remtis tik tomis aplinkybėmis, kurios atsirado nuo ankstesnio prašymo sustabdyti vykdymą pateikimo. Pirmuosiuose dviejuose sakiniuose nustatyti apribojimai netaikomi, jei yra ir kitų aplinkybių, kuriomis skolininkas negalėjo remtis anksčiau ir taip įvyko ne dėl jo kaltės. Jei kreditorius sutinka nutraukti vykdymą, vykdymo pareigūnas pateikia pranešimą apie vykdymo nutraukimą, kuris įteikiamas bylos šalims ir teismui; kitu atveju per 5 darbo dienas nuo tos dienos, kai sueina atsakymo pateikimo terminas, kreditoriaus vykdymo pareigūnas pateikia prašymą nutraukti vykdymą, taip pat vykdymo pareigūno ir kreditoriaus pareigūno pareiškimus, o teismas priima sprendimą dėl šio prašymo.

Iš esmės paskesnių vykdymo pareigūno ir teismo sprendimų vykdymo byloje apskųsti neleidžiama, išskyrus teisėtus išimtis, numatytas Vykdomo kodekse.

Sprendimo vykdymas pagal Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksą

Leidžiama apskųsti nutartį dėl sprendimo vykdymo ir nutartį, kuria atmetamas prašymas įvykdyti sprendimą. Skundas dėl nutarties dėl sprendimo vykdymo gali būti paduodamas remiantis tik tuo, kad vykdomasis dokumentas nėra vykdytinas, arba tuo, kad dėl aplinkybių, susiklosčiusių po vykdomojo dokumento išdavimo, prievolė išnyko. Nutarties dėl sprendimo vykdymo apskundimas nekliaudo pirmosios instancijos teismui įvykdyti sprendimo.

Teismas gali atidėti sprendimo vykdymą savo iniciatyva, jei sprendimo vykdymas rimtai pakenktų nepilnamečio gyvybei, sveikatai ar vystymuisi.

Reaguodamas į prašymą, teismas gali atidėti kitoje valstybėje priimto sprendimo vykdymą, jei jis ginčijamas šalyje, kurioje buvo priimtas, kol priimamas sprendimas dėl skundo. Teismas taip pat atideda sprendimo vykdymą, jei to reikalaujama pagal specialiuosius teisės aktus.

Teismas taip pat nutraukia vykdymo bylą savo iniciatyva, jei:

- vykdomasis dokumentas dar netapo vykdytinas;
- nuo to laiko, kai buvo nurodyta įvykdyti sprendimą, vykdomasis dokumentas atšauktas; jei vykdomasis dokumentas pakeičiamas, teismas gali toliau vykdyti sprendimą pagal pataisytą vykdomąjį dokumentą;
- teismas pripažino sprendimo vykdymą nepriimtinu, nes sprendimo neįmanoma įvykdyti dėl kitos priežasties;
- dėl aplinkybių, susiklosčiusių po vykdomojo dokumento išdavimo, prievolė išnyko;
- prievolė įvykdyta;
- sprendimas įvykdytas.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Žr. 4 ir 5 punktus. Vykdymo pareigūnas sprendžia, kokį vykdymo būdą taikyti, kad jis atitiktų prievolę, kurią prašoma įvykdyti, ir ar skolininko areštuoto turto vertė atitinka prievolės vertę. Vykdymas galimas tik pagal vykdymo leidime nurodytą reikalavimą ir neviršijant jame nurodytų išlaidų; tai netaikoma, jei vykdomas atliekamas parduodant kilnojamąjį turtą, kurio neįmanoma padalyti arba parduodant kilnojamąjį turtą, jei skolininkas neturi pakankamai kitų lėšų, iš kurių būtų galima patenkinti reikalavimą.

Teismas taip pat turi atmesti vykdymo prašymą, jei:

- prašymas ar vykdomasis dokumentas pažeidžia Vykdymo kodeksą;
- yra priežasčių, dėl kurių vykdymą reikia nutraukti;
- skolininkas arba kreditorius nėra vykdomajame dokumente nurodyto asmens paveldėtojas pagal įstatymą;
- vykdomas siūlomas pagal vykdomąjį dokumentą, išduotą byloje, kurioje pareikštas reikalavimas pagal paprastąjį ar įsakomąjį vekselį, ir paaiškėja, kad reikalavimas atsirado pagal vartojimo sutartį, kai nebuvo atsižvelgta į nepriimtinas sutarties sąlygas arba apribojimą dėl paprastojo ar įsakomojo vekselio naudojimo apribojimo ar draudimo, arba tai, kad sutartimi pažeisti pripažinti moralės principai ir kad tai turi įtakos reikalavimui;
- vykdomasis dokumentas išduotas byloje, kurioje nebuvo įmanoma ginčyti ar peržiūrėti nepriimtinių sutarties sąlygų ir nepriimtinos sąlygos buvimas turi įtakos įvykdytam reikalavimui, atsiradusiam dėl vartojimo sutarties;
- vykdymas turi būti atliekamas pagal arbitražo sprendimą, priimtą byloje dėl ginčo su vartotoju, ir:
 - arbitražinis susitarimas su vartotoju neatitinka specialiuosiuose teisės aktuose nustatytų sąlygų;
 - arbitražo sprendimą dėl ginčo su vartotoju priėmė arbitras, kuris arbitražo bylos nagrinėjimo metu nebuvo įtrauktas į arbitrų, kuriems leidžiama nagrinėti vartojimo ginčus, sąrašą;
 - arbitražo sprendimas byloje dėl ginčo su vartotoju priimtas ne pripažintame arbitražo teisme, kuris nagrinėjant arbitražo bylą turėjo teisę spręsti vartojimo ginčus;
 - arbitražo sprendimas neatitinka specialiuosiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų arba yra nevykdytinas;
- į prašymą įtrauktas reikalavimas dėl pasikartojančių papildomų išlaidų, pateiktas praėjus daugiau kaip trejiems metams nuo tada, kai vykdomasis dokumentas tapo vykdytinas, neprašant skolininko sumokėti skolą per pastaruosius tris mėnesius iki vykdymo prašymo pateikimo, arba jeigu su skolininku nėra sudarytas susitarimas dėl laipsniško gautinų sumų, nurodytų vykdomajame dokumente, sumokėjimo per trejus metus nuo tada, kai vykdomasis dokumentas tapo vykdytinas;
- vykdymas siūlomas pagal vykdomąjį dokumentą, kuris yra notarinis aktas ir neatitinka teisės aktų reikalavimų, arba jame nurodyta prievolė neatitinka įstatymų ar pripažintų moralės principų.

Vykdymo metu teismas turi teisę prašyti vykdymo pareigūno pateikti paaiškinimus ar ataskaitas dėl kiekvienos šiam pareigūniui priskirtos vykdymo bylos eigos, o vykdymo pareigūnas privalo jas teikti teismui per nurodytą laikotarpį. Teismas taip pat gali pakeisti pareigūną savo iniciatyva, jei pareigūnas pakartotinai arba šiurkščiai pažeidžia Vykdymo kodekse ar teismo sprendime nustatytą įpareigojimą. Prieš nusprenddamas pakeisti pareigūną, teismas atsižvelgia į bylos šalių ir vykdymo pareigūno pastabas.

Jei vykdomas atliekamas areštuojant pajamas, iš skolininko mėnesinio atlyginimo ar kitų pajamų neleidžiama išskaičiuoti pagrindinės sumos; vyriausybė nutarimu nustato šios pagrindinės sumos apskaičiavimo būdus. Jei tai susiję su nepilnamečio vaiko išlaikymu, pagrindinė suma, kurios negalima išskaičiuoti iš skolininko mėnesinio darbo užmokesčio, yra 70 proc. pirmiau apibūdintos pagrindinės sumos. Jei tai yra asmuo, kuris dirba užsienyje ir kurio darbo užmokestis ar atlyginimas apskaičiuojamas šiuo tikslu taikant atlyginimo koeficientą ar panašų metodą, pagrindinės sumos apskaičiavimo metodas nustatomas taip pat ir pagal tokį patį santykį kaip šis darbo užmokestis ar atlyginimas.

Vykdymas negali būti nukreiptas į lėšas banko sąskaitose, kurių suma neviršija 165 EUR, ir lėšas, kurias skolininkas aiškiai deklaruoja kaip skirtas jo darbuotojų darbo užmokesčiui sumokėti, nurodant nurašyti jas iš banko sąskaitos. Jei skolininkas turi kelias banko sąskaitas, vykdomas negali būti nukreiptas į lėšas iki 165 EUR, esančias tik vienoje banko sąskaitoje.

Iš skolininkui priklausančių daiktų vykdomas negali būti nukreipiamas į tuos daiktus, kurie yra reikalingi skolininkui siekiant patenkinti jo ir jo šeimos esminius poreikius, jo darbu ar verslui, be to, jo negalima nukreipti į daiktus, kurių pardavimas pažeistų pripažintus moralės principus.

Vykdymo byloje vykdomas negali būti nukreipiamas į:

- paprastus drabužius, apatinius ir avalynę;
- būtinus namų ūkio reikmenis, būtent skolininko ir jo šeimos narių lovas, stalą, kėdes, atsižvelgiant į tai, kiek šeimoje yra narių, šaldytuvą, viryklę, šildytuvą, kurą, skalbyklę, patalynę, įprastus virtuvės reikmenis, radijo imtuvą;
- naminius gyvūnus, išskyrus tuos, kurie naudojami verslui;
- skolininkui priklausančius daiktus, skirtus jo darbu ar verslui, kurių vertė neviršija 331,94 EUR;
- vaistus ir kitus daiktus, kurie skolininkui reikalingi dėl jo ligos ar fizinės negalios;
- daiktus, dėl kurių pagal specialiuosius teisės aktus skiriamos būtinos išmokos; finansines įmokas, numatytas specialiuosiuose teisės aktuose kaip kompensacija už sunkią negalią, taip pat finansinio pobūdžio vaiko apsaugos priemonės, numatytas specialiuosiuose teisės aktuose;
- motorinę transporto priemonę, kuri reikalinga skolininkui (fiziniam asmeniui) privačiam vežimui ir siekiant patenkinti sunkią negalią turinčio asmens bei jo šeimos ar namų ūkio narių poreikius;
- sužadėtuvių ir vestuvių žiedus;
- grynuosius pinigus iki 165 EUR;

j) knygas ir žaislus.

Be to, vykdymo byloje vykdymo negalima nukreipti į daiktus, priklausančius žemę dirbančiam individualios įmonės savininkui, jei juos praradus būtų pakenkta žemės ūkio žemės dirbimui ar įrangos (gamyklos) nuolatiniam veikimui ir gyvūninės kilmės produkcijos gamybai pagal specialiuosius teisės aktus, taip pat gyvūnų (pieninių karvių, telyčių, veislinių bulių, kiaulių ir šernų, avių ir avinų) veisimui.

Vykdymo byloje vykdymo neleidžiama nukreipti į asmens sukauptas pensijų fondo lėšas, taip pat papildomo pensijų fondo lėšas, atitinkančias darbdavio įmokų, sumokėtų už šį fondo dalyvį, sumą ir pajamas iš jų investavimo.

Galioja nuo **2017 m. balandžio 1 d.**

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 03/01/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismų tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([fi](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Suomija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdymo užtikrinimas reiškia privalomą prievolės įvykdymą teismo arba kitos valdžios institucijos sprendimu. Dažniausiai tai yra priteistų skolų išieškojimas. Dar viena svarbi vykdymo užtikrinimo priemonė yra išskeldinimas, t. y. prievolė išsikelti iš pastato arba jo dalies. Vykdymo užtikrinimo pagrindas taip pat gali būti prievolė perduoti tam tikrą turtą kitai šaliai, prievolės atlikti kokius nors veiksmus ir draudimai atlikti kokius nors veiksmus. Tokių prievolių ir draudimų vykdymas užtikrinamas prievartos priemonėmis arba baudomis – tai priklauso nuo aplinkybių. Taip pat gali būti užtikrinamas teismo skirtų areštų ar kitų prevencinių priemonių vykdymas. Suomijoje priverstinis skolų išieškojimas priklauso vykdymo užtikrinimo institucijos, kuri yra valstybinė institucija, kompetencijai. Vykdymo užtikrinimas yra nepriklausoma teisinė veikla ir vietos vykdymo užtikrinimo institucijos sprendimus priima nepriklausomai ir nešališkai.

Vykdymo užtikrinimas bylose, susijusiose su teisės aktais, kuriais reglamentuojama vaikų padėtis

Bylose, susijusiose su teisės aktais, kuriais reglamentuojama vaikų padėtis, vykdymo užtikrinimas reiškia teismo nutarčių įvykdymą, pvz., vaiko perdavimą. Vykdymo užtikrinimo pagrindas taip pat gali būti socialinių tarnybų patvirtintas susitarimas. Dar vienas svarbus dalykas – Suomijoje lankymo teisės yra vaiko, o ne kurio nors iš tėvų, teisės. Teismo sprendimo, susijusio su vaiko globos arba lankymo teisėmis, vykdymas užtikrinamas pagal įstatymą dėl vaiko globos ir lankymo teisių klausimais priimamų sprendimų įgyvendinimo (suom. *Laki lapsen huoltoja ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta*) (619/1996). Įstatymas taip pat taikomas bet kurios rūšies laikinų nutarčių vykdymui užtikrinti. Vykdymas pagal šį įstatymą taip pat užtikrinamas tais atvejais, kai užsienyje priimtas teismo sprendimas arba nutartis yra vykdytini Suomijoje pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2201/2003.

Teismo antstolis gali užtikrinti nutarties dėl globos vykdymą, jeigu sprendimas byloje buvo priimtas per pastaruosius tris mėnesius. Kitais atvejais turi būti prašoma teismo išduoti vykdomąjį dokumentą. Teismas vykdymo užtikrinimo prašymą gali atmesti tik tuo atveju, jeigu vykdymo užtikrinimas prieštarautų vaiko interesams. Kai užtikrinamas nutarčių, susijusių su lankymo teisėmis, vykdymas, kita šalis įpareigojama leisti apsilankymus ir imtis kitų nurodytų priemonių, kad apsilankymai būtų įgyvendinti.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Suomijoje už vykdymo užtikrinimą atsakingos vietos vykdymo užtikrinimo institucijos. Kompetentinga vietos vykdymo užtikrinimo institucija nustatoma pagal skolininko gyvenamąją vietą. Jeigu neturima išsamios informacijos apie skolininko gyvenamąją vietą Suomijoje, vykdymo užtikrinimo prašymas gali būti teikiamas bet kuriai vietos vykdymo užtikrinimo institucijai, pavyzdžiui, Helsinkio vykdymo užtikrinimo institucijai (suom. *Helsingin ulosottovirasto*). Nors prašymai teikiami vietos vykdymo užtikrinimo institucijoms, jų jurisdikcija apima visą šalį.

Vietos vykdymo užtikrinimo institucijų kontaktiniai duomenys pateikti čia: <https://oikeus.fi/ulosotto/fi/index/yhteystiedot.html>

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Siekdamas, kad būtų užtikrintas vykdymas, kreditorius turi raštu kreiptis dėl vykdymo užtikrinimo pateikdamas vykdymo užtikrinimo prašymą ir nuroydamas vykdymo užtikrinimo pagrindus. Kreditorius neprivalo iš anksto mokėti vykdymo užtikrinimo mokesčio. (Vykdymo užtikrinimo prašymą galima rasti [Teismų administracijos](#) interneto svetainėje)

Teismo antstoliai privalo vykdyti teismų sprendimus arba imtis veiksmų kitais teisės aktuose nustatytais vykdymo užtikrinimo pagrindais ir negali ginčyti jų turinio. Kad būtų pradėtas vykdymo užtikrinimo procesas, kreditorius turi turėti teisės aktuose nurodytus vykdymo užtikrinimo pagrindus, o skolininkas turi turėti prievolę. Teismo antstoliai turi patikrinti, ar nuo teismo sprendimo priėmimo dienos skola neišnyko, nes ji galėjo būti sumokėta arba galėjo sueiti senaties terminas. Užtikrinimo teisių (pvz., hipotekos) turėtojų teisė, kad jiems būtų sumokėta, reglamentuojama pagal atskirą nuostatą.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Civilinėse ir komercinėse bylose vykdymas paprastai užtikrinamas remiantis bendrosios kompetencijos teismo sprendimu arba nutartimi. Specialaus vykdomojo dokumento nereikia. Bendrosios kompetencijos teismai – tai apygardos teismai (suom. *käräjäoikeus*) (jie yra pirmosios instancijos teismai) ir apeliaciniai teismai (*hovioikeus*) bei Aukščiausiasis Teismas (*korkein oikeus*), (jie yra apeliacinės instancijos teismai). Arbitražo priteista suma taip pat gali

būti vykdymo užtikrinimo pagrindas. Praktiškai vienas svarbiausių vykdymo užtikrinimo pagrindų yra savivaldybės institucijos patvirtintas išlaikymo orderis. Kita vertus, privačių suinteresuotųjų šalių sutarčių Suomija nepripažįsta vykdymo užtikrinimo pagrindais.

Teismo sprendimų, kurie gali būti skundžiami, vykdymas gali būti užtikrinamas, jeigu kreditorius pateikia teismo antstolio nurodytą užstatą žalai, kuri gali būti padaryta skolininkui, atlyginti. Tačiau lėšos negali būti sumokamos kreditoriui, kol vykdymo užtikrinimo pagrindai ir sprendimas dėl teisių suvaržymo ir pajamų arešto netapo galutiniai.

Svarbiausios nuostatos dėl ne Suomijoje priimtų teismo sprendimų vykdytinumo yra įtvirtintos ES teisėje (pvz., Reglamente „Briuselis I“ (Nr. 44/2001) ir Reglamente „Briuselis IIa“ (2201/2003)), taip pat Konvencijoje dėl teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo Šiaurės šalyse.

4 Vykdymo priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Kai pradeda vykdyti užtikrinimo procedūrą, skolininkui siunčiamas pranešimas apie pateiktą prašymą ir raginimas sumokėti. Jeigu skolininkas pagal raginimą sumokėti nesumoka ir savo iniciatyva nesikreipia dėl vykdymo užtikrinimo mokesčio sumokėjimo, pradedamas vykdymo užtikrinimas – pagal registrų duomenis tiriamos ir nustatomos skolininko pajamos ir turtas.

Užklausų teikimas bankams yra esminė šio tiriamojo darbo dalis. Dažniausiai areštuojamos darbo pajamos ir lėšos bankų sąskaitose. Užtuot sulaukias tam tikrą reguliariai mokamo darbo užmokesčio sumą, taip pat gali būti patvirtintas mokėjimo planas. Skolininko pajamų ir turto nustatymo priemonės ir visi papildomi tyrimai reglamentuojami teisės aktais. Teismo antstoliai turi plačias teisės aktuose nustatytas teises – informaciją apie skolininkų finansinę padėtį jie gali gauti iš kelių registrų. Teismo antstoliai taip pat privalo surasti skolininkui priklausantį turtą. Vykdymo užtikrinimo priemonių turi būti imamas nedelsiant. Pavyzdžiui, jeigu skolininkas gauna reguliarias pajamas, pirmasis mokėjimas kreditoriui paprastai atliekamas per du mėnesius nuo procedūros vykdymo pradžios. Skolininkas turi teisę pateikti skundą, tačiau mokėjimo išieškojimas nenutraukiamas, nebent teismas nurodo kitaip.

Gali būti prašoma visapusiško vykdymo užtikrinimo arba riboto vykdymo užtikrinimo. Jeigu neįmanoma iš karto išieškoti skolos, kreditoriai gali paprašyti vykdymo užtikrinimo institucijų vadinamosios pasyvios registracijos būdu dvejus metus stebėti skolą. Samdyti advokato ar teisinio konsultanto vykdymo užtikrinimo tikslais nereikia.

Gali būti suvaržomos skolininko teisės į visų rūšių kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą, kuris priklauso skolininkui, nėra apsaugotas ir jam netaikoma išimties teisė, taip pat gali būti suvaržomos teisės, gautinos pajamos arba piniginę vertę turintys daiktai. Jeigu kreditorius prašė riboto vykdymo užtikrinimo, gali būti suvaržytas tik registruose esantis turtas, kuriam nereikalinga likvidacija. Jeigu suvaržytą turtą reikia realizuoti, jis paprastai parduodamas vykdymo užtikrinimo aukcionuose, kurie paprastai skelbiami vietos laikraščiuose ir internetu.

Nuorodos į aukcionų skelbimus:

<https://oikeus.fi/ulosotto/fi/index/ajankohtaista/myynti-ilmoitukset.html>

<https://huutokaupat.com/ulosotto/>

Suomijos Vykdymo užtikrinimo įstatyme (suom. *Ulosottolaki*) taip pat įtvirtinta speciali nuostata, pagal kurią vykdymo užtikrinimo skyriaus viršininkas gali priimti sprendimą nepaisyti dirbtinės turto valdymo tvarkos. Teiginys, kad turtas priklauso trečiajai šaliai, netrukdo suvaržyti teisių į jį, jeigu: nustatoma, kad trečiosios šalies statusas grindžiamas turto valdymo ar kitokia tvarka, pagal kurią numatytas teisinis statusas, neatitinkantis tikrojo pobūdžio arba paskirties, atsižvelgiant į tai, kad skolininko valdžia atitinka savininko valdžią, jo veiksmai atitinka savininko veiksmus ir skolininkas dėl minėtos turto valdymo tvarkos naudojasi turto teikiama nauda ir kita lygiaverte nauda, ir teisinis statusas akivaizdžiai naudojamas siekiant užkirsti kelią vykdymo užtikrinimui arba užtikrinti, kad turtas būtų neprieinamas kreditoriams, ir nėra tikėtina, kad kreditoriui mokėtiną skolą kitais būdais pavyks išieškoti iš skolininko per pagrįstą laiką.

Tačiau suvaržymo negalima atlikti, jeigu turto valdymo tvarkai priklausanti trečioji šalis pateikia aiškius įrodymus, kad suvaržymu būtų pažeistos jos tikros teisės. Prireikus teismo antstolis turi tinkamai pasikonsultuoti su skolininku ir trečiaja šalimi, taip pat su kreditoriumi, nebent tai padarius vykdymą būtų gerokai sunkiau užtikrinti.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Tam tikrą poveikį turi vykdymo procedūros pradžia, tačiau pajamų areštas ir turto suvaržymas turi didelį teisinį poveikį. Kai turtas suvaržomas, skolininkas negali sunaikinti suvaržyto turto, juo disponuoti, jo įkeisti ar priimti kitų kreditoriui nepalankių sprendimų dėl šio turto. Bet kokie veiksmai, atlikti pažeidžiant šį draudimą, kreditoriaus atžvilgiu neturi teisinės galios. Tačiau turtą perėmusi šalis arba trečioji šalis gali naudotis sąžiningo įgijėjo apsauga. Teismo antstoliai turi plačias teises gauti informaciją ne tik iš skolininko, bet ir iš trečiųjų šalių, pvz., bankų. Kai bankas informuojamas apie skolininko lėšų įšaldymą, jis privalo niekam nepervesti skolininko banko sąskaitos lėšų, išskyrus teismo antstolį. Gautinos sumos ar atlyginimų sumokėjimas pažeidžiant šį draudimą yra nusikalstama veikla.

Vykdymo užtikrinimo procedūros metu pardavus turtą, pasikeičia nuosavybės teisės į daiktus. Kaip pirkimo kaina gautos lėšos kuo greičiau pervedamos kreditoriui.

Suvaržoma tiek turto, kiek reikia, kad kreditoriui būtų sumokėta skola. Tais atvejais, kai užtikrinti vykdymą prašo keli kreditoriai arba kai suvaržytas turtas yra, pavyzdžiui, įkeistas hipoteka, lėšos padalijamos kreditoriams teisės aktuose nustatyta pirmenybės tvarka. Valstybės renkami vykdymo užtikrinimo mokesčiai paprastai paimami iš skolininko. Jeigu užtikrinti vykdymo nepavyksta, kreditorius turi sumokėti nedidelį administravimo mokestį. Panašiai iš kreditoriaus paimamas mokestis už lėšų pervedimą. Išlaikymo išmokų bylose mokestis neimamas, o išlaikymo išmokai teikiama pirmenybė. Kreditoriui pervedami mokėjimai kiekvieną mėnesį gali skirtis atsižvelgiant į skolininko pajamų ir skolos sumos svyravimus.

Daugiau informacijos apie vykdymo užtikrinimo mokesčius pateikta čia: <https://oikeus.fi/ulosotto/fi/index/ulosotto/ulosottomaksut.html>

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Pagal teisės aktus teismo antstoliai privalo atlikti savo pareigas greitai, be reikalo nedelsdami. Jeigu skolininkas neturi turto ar pajamų, kuriuos būtų galima suvaržyti arba areštuoti, byla grąžinama kreditoriui kaip neįvykdoma dėl vienos iš toliau nurodytų priežasčių: lėšų trūkumo, lėšų trūkumo ir informacijos nebuvimo, arba kreditorius informuojamas apie kitą, atskirai nurodytą išieškojimo kliūtį. Tokiais atvejais informacija apie pajamas ir turtą visada turi būti nustatoma naudojantis pagrindiniais registrais. Vykdymo užtikrinimo procedūra baigiama, tačiau kreditorius gali prašyti vykdymo užtikrinimą atnaujinti vėliau, tokiais atvejais dar kartą išnagrinėjama skolininko finansinė padėtis. Pavyzdžiui, kreditorius gali prašyti užtikrinti sprendimo vykdymą laiku pateikdamas naują prašymą, siekdamas, kad būtų areštuotas toks pajamų šaltinis kaip skolininko metų pabaigos mokestinė lengvata. Kreditorius gali prašyti, kad skola būtų įrašyta į vadinamąjį pasyvųjį registrą. Jeigu nagrinėjant kitą bylą būtų atskleista, kad skolininkas turi areštuotinų pajamų arba suvaržytino turto arba gauna mokestinę lengvatą, atliekant vykdymo užtikrinimo procedūrą atsižvelgiama į pasyviajame registre nurodytą skolą. Pasyvioji registracija lieka galioti dvejus metus nuo pažymos apie lėšų trūkumą datos.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Teismo antstolių taikomas vykdymo užtikrinimo priemonės ir sprendimus gali apskųsti bet kas, kieno interesams minėta priemonė ar sprendimas turi poveikį. Apeliacinius skundus nagrinėja apygardos teismas (suom. *käräjaoikeus*). Apeliaciniai skundai turi būti pateikiami per tris savaites nuo tos dienos, kurią paskelbiamas sprendimas, arba nuo tos dienos, kurią suinteresuotoji šalis gauna pranešimą apie sprendimą.

Pateikus apeliacinį skundą vykdymo užtikrinimo procesas paprastai nestabdomas, jeigu teismas nenusprendžia kitaip. Jeigu apeliacinis skundas patenkinamas, teismas panaikina arba iš dalies pakeičia teismo antstolio sprendimą. Kai kuriais atvejais teismo antstoliai gali patys pataisyti akivaizdžias klaidas.

Jeigu, siekiant išspręsti su vykdymo užtikrinimu susijusį ginčą arba išnagrinėti reikalavimą, reikia surinkti daug žodinių įrodymų, bylą gali tekti svarstyti teisme civilinio proceso tvarka (*vykdymo užtikrinimo ginčas*).

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Teisės aktuose numatytos nuostatos dėl draudimų užtikrinti vykdymą, pavyzdžiui, dėl socialinių pagrindų. Tam tikrų socialinių išmokų negalima areštuoti. Jeigu procedūroje dalyvaujantis skolininkas yra fizinis asmuo, nuo suvaržymo turi būti atskirti teisės aktuose atskirai numatyti daiktai, nauda ir teisės. Be to, turto negalima suvaržyti, jeigu, atsižvelgiant į turto vertę ir kitas sąlygas, kreditorius arba kreditoriai po vykdymo užtikrinimo išlaidų, vykdymo užtikrinimo mokesčių ir su turto susijusių skolų sumokėjimo gautų tik nedidele laikytiną sumą.

Įgyvendinant arešto ir mokėjimo planus visada turi būti atsižvelgiama į įstatymu apsaugotą skolininko pajamų dalį: ši suma turi būti neišieškoma, kad skolininkas galėtų padengti savo pragyvenimo išlaidas. Paprastai galima įšaldyti ne daugiau kaip trečdalis skolininko atlyginimo po mokesčių. Patvirtintos apsaugotos pajamų dalys kartu su atvejų pavyzdžiais pateikiamos adresu

<https://oikeus.fi/ulosotto/fi/index/velallisenauelosotossa/palkanulosmittaus.html>

Remiantis vykdymo užtikrinimo pagrindu, kai fiziniam asmeniui išduodamas nurodymas sumokėti, vykdymas gali būti užtikrinamas 15 metų (*vykdymo užtikrinimo pagrindų senaties terminas*). Šis terminas yra 20 metų, jeigu vykdymo užtikrinimo pagrinduose nurodytas kreditorius yra fizinis asmuo arba jeigu reikalavimas grindžiamas nusikaltimu, už kurį skolininkas buvo nuteistas laisvės atėmimu arba viešaisiais darbais. Vykdymas negali būti užtikrinamas remiantis teismo sprendimu ar kitais pagrindais, jeigu taip suteikta teisė pasibaigė, nes skola buvo sumokėta arba pasibaigė senaties terminas, arba dėl tam tikros kitos priežasties.

Daugiau informacijos

<https://oikeus.fi/ulosotto/fi/index.html>

<https://valtakunnannvoudinvirasto.fi/fi/>

<http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2007/en20070705>

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 16/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Švedija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdymo bylos pagal vykdymo kodeksą (šved. *utsökningsbalken*)

Vykdymas – kai vykdomoji institucija priverčia įvykdyti prievole, dėl kurios sprendimą priėmė teismas ar kita įstaiga. Paprastai vykdymas susijęs su pareiga sumokėti pinigus arba išsikelti iš būsto. Kiti vykdymo būdai susiję su laikinu areštu ar kitomis užtikrinimo priemonėmis.

Vykdymas, susijęs su pareiga sumokėti, atliekamas uždėjus areštą. Uždėjus areštą galima konfiskuoti skolininkui priklausantį turtą. Jei asmuo įpareigojamas išsikelti, pavyzdžiui, iš namų, vykdymas atliekamas jį išskeldinant. Kitais atvejais vykdymo institucija paprastai įpareigoja asmenį, kurio atžvilgiu prašoma vykdymo, atlikti tam tikrus veiksmus arba paklusti įpareigojimui ar kokiam nors kitam sprendimui. Vykdymo institucija gali paskirti baudą.

Vykdymo bylos pagal Vaikų ir tėvų kodeksą (šved. *föräldrabalken*)

Vykdymas pagal Vaikų ir tėvų kodeksą susijęs su priemonėmis, kuriomis įpareigojama atlikti tam tikrus veiksmus pagal sprendimą ar susitarimą dėl vaiko globos, gyvenamosios vietos, bendravimo su vaiku ar vaiko perdavimo. Sprendimą dėl vykdymo priimančias teismas gali paskirti baudą arba nurodyti policijai ją išieškoti. Tos pačios taisyklės dėl vykdymo taikomos vykdomam užsienio teismų priimtus sprendimus pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 (Reglamentas „Bruselis II“), jei vykdymas susijęs su vaiko asmeniu. Tačiau jei vykdymas susijęs su vaiko turto ar teisinėmis išlaidomis, taikomas Vykdymo kodeksas.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Vykdymą atlieka Švedijos vykdymo tarnyba (šved. *Kronofogdemyndigheten*). Todėl vykdymo tarnyba priima sprendimą, pavyzdžiui, dėl arešto. Vyriausiajam vykdymo pareigūnui tenka bendra teisinė atsakomybė už vykdymo veiksmus, nors faktiškai vykdymą pavedama atlikti kitiems pareigūnams (vykdymo administratoriams).

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Vykdymo bylos pagal Vykdymo kodeksą

Kad būtų galima atlikti vykdymą, turi būti priimtas teismo sprendimas arba kitas vykdomasis dokumentas.

Vykdymo pagrindas gali būti toliau nurodyti vykdomieji dokumentai:

teismo sprendimas arba nuosprendis;

teismo patvirtinta taikos sutartis arba tarpininkavimo siekiant taikos metu sudarytas susitarimas, jei teismas pripažino jį vykdytinu;

patvirtinta nutartis dėl baudžiamosios sankcijos, patvirtintas mokėjimo įpareigojimas arba patvirtintas įpareigojimas sumokėti baudą, paskirtą dėl taisyklių pažeidimo;

arbitražo sprendimas;

rašytinis įsipareigojimas, kurį paliudijo du žmonės, dėl išlaikymo mokėjimo pagal Santuokos kodeksą (šved. *äktenskapsbalken*) ir Vaikų ir tėvų kodeksą (šved. *föräldrabalken*);

administracinės institucijos sprendimas, vykdytinas pagal specialią nuostatą;

dokumentas, vykdytinas pagal specialią nuostatą;

Vykdyto tarnybos sprendimas dėl mokėjimo įpareigojimo ar vykdymo pagalbos, Europos mokėjimo įsakymai, kuriuos Vykdyto tarnyba paskelbė vykdytinais. Išdavus vykdomąjį dokumentą, teismo ar kitos institucijos sprendimas vykdyti pradėti nėra būtinas.

Didelė Vykdyto tarnybos darbo dalis – gauti informaciją apie skolininko turtą. Skolininkas privalo pateikti išsamią informaciją apie savo turtą ir apraše arba apklaustas patvirtinti, kad jis pateikė teisingą informaciją, nes kitaip jam gali grėsti baudžiamoji atsakomybė. Institucija gali nurodyti skolininkui pateikti šią informaciją, nes jos nepateikus bus paskirta bauda. Sprendimą dėl baudos Vykdyto tarnybos prašymu priima apylinkės teismas.

Vykdyto prašymą galima pateikti žodžiu arba raštu. Jeigu pareiškėjas (vykdymo prašantis asmuo) nori pateikti prašymą žodžiu, jis turi atvykti į Vykdyto tarnybą. Rašytinį prašymą turi pasirašyti pareiškėjas arba jo atstovas.

Valstybės išlaidos vykdymo byloje (administracinės išlaidos) padengiamos iš mokesčių (vykdymo mokesčių). Jei įmanoma, administracinės išlaidos paprastai priteisiamos iš bylos atsakovo (priešingos bylos šalies) po to, kai vykdymas užbaigiamas. Tačiau valstybės patirtas išlaidas paprastai privalo padengti pareiškėjas. Pareiškėjo atsakomybės taisyklei gali būti taikomos išimties, pavyzdžiui, išimties taikomos daugumai išlaikymo mokėjimo prašymų. Pagal bendrą taisyklę kiekvienam vykdomajam dokumentui, kurį prašoma įvykdyti, taikomas bazinis mokestis. Vykdyto byloje dėl reikalavimo pagal privatinę teisę bazinis mokestis yra 600 SEK.

Kiti galimi mokesčiai yra pasirengimo mokestis, pardavimo mokesčiai ir specialieji mokesčiai.

Vykdyto bylos pagal Vaikų ir tėvų kodeksą

Vykdytas gali būti grindžiamas bendrosios kompetencijos teismo sprendimu dėl globos, gyvenamosios vietos, bendravimo su vaiku ar vaiko perdavimo.

Vykdytas taip pat gali būti grindžiamas tėvų sudarytu susitarimu dėl vaiko globos, gyvenamosios vietos ar bendravimo, patvirtintu socialinės rūpybos valdybos. Švedijoje gali būti vykdomi ir užsienyje priimti sprendimai, pavyzdžiui, sprendimas, vykdytinas pagal Reglamentą „Bruselis II“.

Sprendimus dėl vykdymo priima apylinkės teismai. Vykdyto prašymas paprastai pateikiamas vaiko gyvenamosios vietos apylinkės teismui. Jei vaikas negyvena Švedijoje, prašymas pateikiamas Stokholmo apylinkės teismui (šved. *Stockholms tingsrätt*).

Prašymą gali pateikti, pavyzdžiui, vienas iš tėvų, pas kurį vaikas turi persikelti arba su kuriuo turi bendrauti.

Nagrindėdamas bylą, teismas gali duoti specialius nurodymus socialinių tarnybų darbuotojams, kad pamėgintų įtikinti vaiką globojantį asmenį geranoriškai elgtis taip, kaip nurodyta sprendime ar susitarime. Jei klausimas skubus, teismas arba policija gali nuspręsti, kad vaiku reikia nedelsiant pasirūpinti. Kad vykdymo veiksmai būtų atlikti, teismas gali paskirti baudą arba nurodyti policijai paimti vaiką.

Pagal Vaikų ir tėvų kodeksą už vykdymo prašymą mokestis neimamas. Tačiau kiekvienai šaliai gali tekti sumokėti kitos šalies bylinėjimosi išlaidas. Šalis, dėl kurios patirtos vaiko paėmimo ar priežiūros išlaidos, gali būti įpareigota sumokėti šias išlaidas valstybei.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Vykdyto bylos pagal Vykdyto kodeksą

Kai kuriais atvejais vykdymas negalimas. Taip yra, pavyzdžiui, jei vykdomasis dokumentas labai neapibrėžtas ir negali būti naudojamas kaip vykdymo pagrindas.

Kitais atvejais gali būti taip, kad asmuo, kuris teismo sprendimu yra įpareigotas atlikti tam tikrą veiksmą, įvykdė šiuo teismo sprendimu nustatytą prievolę, pavyzdžiui, sumokėti nurodytą sumą.

Kartais gali būti ir taip, kad asmuo, kuris įpareigotas atlikti tam tikrą veiksmą, pareiškia priešiškinį prašymą padavusiam asmeniui, t. y. pateikia prieštaravimą dėl įskaitymo. Įskaitymas – tai vykdymo kliūtis, jei vykdymo tarnyba nustato, kad priešiškinis pateiktas kaip galiojantis vykdytinas dokumentas arba jei jis yra grindžiamas rašytiniu reikalavimo patvirtinimu.

Jei skolininkas teigia, kad vykdymo neįmanoma atlikti dėl kitų tarp šalių susiklosčiusių santykių ir šis prieštaravimas negali būti iš karto atmetamas, vykdymas taip pat negali būti atliekamas. Vienas iš pavyzdžių gali būti prieštaravimai dėl senaties termino.

Jei teismas panaikina vykdomąjį dokumentą, vykdymą būtina iš karto sustabdyti.

Kai kuriais atvejais teismas taip pat gali įpareigoti nutraukti esamą vykdymo procedūrą (taikyti draudimą).

Vykdyto bylos pagal Vaikų ir tėvų kodeksą

Daroma prielaida, kad tai, kas nustatyta sprendime ar susitarime, atitinka vaiko interesus. Teismas negali peržiūrėti sprendimo ar susitarimo vykdymo byloje, o pagrindinė alternatyva yra pasiekti, kad sprendimas ar susitarimas būtų vykdomas savanoriškai. Jei reikalinga prievartos priemonė, labiausiai tikėtina, kad bus paskirta bauda. Fizinis paėmimas gali būti naudojamas tik kaip kraštutinė priemonė.

Kartais vykdymas negalimas, pavyzdžiui, jei vaikas serga.

Jei vaiko amžius ir branda leidžia atsižvelgti į jo norus, vykdymo negalima atlikti prieš vaiko valią, išskyrus atvejus, kai teismas nustato, kad tai yra būtina dėl vaiko interesų. Teismas taip pat turėtų neleisti vykdymo, jei yra aišku, kad tai prieštarautų vaiko interesams.

4 Vykdyto priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Vykdyto bylos pagal Vykdyto kodeksą

Siekiant areštuoti turtą turi būti įvykdytos tam tikros sąlygos. Turtas:

turi priklausyti skolininkui;

jį turi būti galima perduoti;

jis turi turėti tam tikrą piniginę vertę.

Areštas gali būti taikomas išreikalaujant visų rūšių turtą. Taisyklės dėl būtino turto paprastai taikomos tik fiziniams asmenims. Gali būti areštuojamas kilnojamas ir nekilnojamas turtas.

Kilnojamas turtas – tai ne tik asmens daiktai (pvz., automobilis, laivas ir kt.), bet ir kitas turtas (pvz., likutis banko sąskaitoje) ir įvairių rūšių teisės (pvz. naudojimo teisė ar palikimo dalis).

Galima areštuoti pajamas, pensijas ir kt.

Tam tikro turto neleidžiama areštuoti. Taip yra kalbant apie būtinį turtą. Taisyklės dėl būtino turto paprastai taikomos tik fiziniams asmenims. Būtinas turtas, pavyzdžiui, yra:

skolininko pagrįstos vertės asmeniniai drabužiai ir kiti asmeninio naudojimo daiktai;

balnai, buitinė technika ir kita įranga, reikalinga namų ūkiui išlaikyti;

įrankiai ir kita įranga, būtina skolininko pragyvenimui ar profesiniam mokymui;

asmeniniai daiktai, pavyzdžiui, medaliai ir sporto apdovanojimai, kurių asmeninė vertė skolininkui tokia didelė, kad būtų nepagrįsta juos areštuoti.

Turtas pagal specialias taisykles taip pat gali būti apsaugotas nuo arešto. Pavyzdžiui, tai galėtų būti kompensacija.

Išieškojimas iš pajamų galimas tik tuo atveju, jei pajamos viršija tam tikrą sumą, kuri skolininkui yra reikalinga sau ir (arba) savo šeimos nariams išlaikyti. Šiuo klausimu kai kuriems reikalavimams teikiama pirmenybė kitų reikalavimų atžvilgiu. Reikalavimui, susijusiam su išlaikymo mokėjimais, teikiama pirmenybė kitų reikalavimų atžvilgiu.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Vykdymo bylos pagal Vykdymo kodeksą

Kai turtas areštuojamas, skolininkas jau nebegali jo kontroliuoti kaip anksčiau. Skolininkas negali naudotis turtu pareiškėjo nenaudai, perduodamas turtą ar taikydamas kokį nors kitą būdą, nebent Vykdymo institucija dėl konkrečių priežasčių leido tai padaryti, pasikonsultavusi su pareiškėju.

Asmenims, kurie neteisėtai panaudoja areštuotą turtą, gresia baudžiamoji atsakomybė.

Sprendimu dėl arešto pirmenybė teikiama teisėms į turtą.

Vykdymo byloje trečiasis asmuo turi nurodyti, ar skolininkas turi kitų reikalavimų ar kitų santykių su juo, kurie gali būti svarbūs vertinant, kiek skolininkas turi areštuotino turto. Atskleidimo pareiga taip pat taikoma visiems tretiesiems asmenims, valdantiems skolininko turtą, pavyzdžiui, dėl įkeitimo ar pasaugos.

Pavyzdžiui, bankas privalo pateikti informaciją apie skolininko banko sąskaitas, seifus ar kitą banko saugomą turtą. Šią atskleidimo pareigą taip pat turi skolininko giminaičiai ir draugai.

Informacijos iš trečiųjų asmenų galima prašyti žodžiu arba raštu, o prireikus trečiuosius asmenis galima iškviesti apklausai. Juos galima priversti atvykti, nes neatvykus skiriama bauda ar laisvės atėmimas.

Vykdymo institucija gali nedelsdama priverstinai parduoti areštuotą turtą. Paprastai turtas priverstinai parduodamas per viešą aukcioną, tačiau kartais gali būti parduodamas ir privačiai.

Apie vykdymo bylose gautas sumas būtina pranešti ir jas būtina kuo greičiau sumokėti pareiškėjui.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Vykdymo bylos pagal Vykdymo kodeksą

Maksimalus sprendimo dėl arešto galiojimo laikas nenustatytas. Tačiau teisės aktuose daroma prielaida, kad areštuotas turtas bus parduotas nedelsiant; žr. 3.2 punktą.

Jei įmanoma, išskeldinimas turi įvykti per 4 savaites nuo tos dienos, kai Vykdymo institucija gauna visus dokumentus.

Vykdymo bylos pagal Vaikų ir tėvų kodeksą

Sprendimas dėl vykdymo įsigalioja iš karto, nebent nurodyta kitaip. Jis galioja, kol nėra nuspręsta kitaip. Paprastai įpareigojime skirti baudą nurodoma, kad per tam tikrą laiką būtina imtis veiksmų, pavyzdžiui, vaikas turi būti perduotas pareiškėjui. Sprendime dėl vykdymo, susijusio su bendravimu, paprastai nurodoma, kada gali vykti bendravimas, ir paprastai šis sprendimas galioja kelis mėnesius į priekį.

Sprendimas vykdymo klausimu neužkerta kelio nagrinėti naujo prašymo.

5 Ar yra galimybė apskusti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Vykdymo bylos pagal Vykdymo kodeksą

Paprastai Vykdymo institucijos sprendimus galima apskusti. Skundas apylinkės teismui turi būti paduodamas per Vykdymo instituciją.

Asmuo, su kuriuo sprendimas yra susijęs, gali apskusti Vykdymo institucijos sprendimą, jei šis sprendimas jam yra nepalankus. Konkretaus termino, per kurį galima apskusti sprendimus dėl pajamų arešto, nenustatyta. Sprendimus dėl kito turto arešto galima apskusti per 3 savaites nuo sprendimo įteikimo dienos.

Tretieji asmenys šį areštą gali apskusti per neribotą laikotarpį.

Apylinkės teismas gali nuspręsti, kad kol kas vykdymo veiksmų nereikia imtis (tai vadinama draudimu), o jeigu jis nustato konkrečias priežastis, – kad veiksmus, kurių jau imtasi, reikia atšaukti.

Vykdymo bylos pagal Vaikų ir tėvų kodeksą

Apylinkės teismo sprendimą dėl vykdymo galima apskusti apeliaciniam teismui. Apeliaciniai skundai pateikiami raštu per apylinkės teismą. Apeliacinis skundas turi būti paduotas per 3 savaites.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Vykdymo kodekse yra nuostatų, kuriomis vykdymo galimybės yra apribotos, pavyzdžiui, siekiant apsaugoti skolininką. Skolininkas gali tam tikru ribotu mastu užkirsti kelią vykdymui, jam prieštaraudamas, pavyzdžiui, todėl, kad suėjo senaties terminas. Paprasčiausi vykdymo apribojimo pavyzdžiai – tam tikri daiktai ar turtas neareštuojami, atsižvelgiant į skolininko poreikius. Pavyzdžiui, neareštuojami kai kurie materialūs daiktai (vadinami *beneficium*), kaip antai butas, kuriame skolininkas nuolat gyvena, ir pinigai, skirti tiesioginiam skolininko išlaikymui. Areštuojant pajamas, neareštuojama tam tikra „rezervinė suma“, skirta skolininko įprastoms pragyvenimo ir būsto išlaidoms padengti.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 16/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktingos įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Anglija ir Velsas

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdymas – tai teismo nurodytas veiksmas, kuris atliekamas siekiant teismo sprendime nurodytus skolininkus priversti vykdyti teismo nurodymus.

Pagal Anglijos ir Velso teisės sistemą vykdymo metodu teismo sprendimą turintis kreditorius renkasi visiškai savo nuožiūra.

Pasirinkdamas vykdymo būdą kreditorius turi įvertinti, ar:
jis gali atgauti savo pinigus ir žyminį mokestį iš atsakovo;
atsakovas turi skolų kitiems asmenims arba yra priimti kiti grafystės teismo sprendimai;
atsakovas turi daiktų ar turto, kurie gali būti paimti ir parduoti aukcione;
atsakovas yra dirbantis asmuo;
atsakovas turi kitų pajamų, pavyzdžiui, pajamų iš investicijų;
atsakovas turi sąskaitą banke, statybos draugijoje ar kitur;
atsakovas turi nuosavybės (namą); arba
yra atsakovui skolingų asmenų.

Informacija apie įvairias vykdymo priemones pateikta toliau. Teismo sprendime nurodytas kreditorius pasirenka vieną būdą, kuris yra tinkamiausias siekiant susigrąžinti skolą.

Teismas negali garantuoti, kad teismo sprendime nurodytas kreditorius atgaus pinigus ir žyminis mokestis mokamas už visus pateiktus ieškinius. Nors teismas žyminį mokestį pridės prie atsakovo skolos sumos, tačiau teismas negali sugrąžinti kreditoriui jo sumokėto mokesčio, jeigu jis neatgaus pinigų iš atsakovo. Daugiau informacijos galima rasti [informaciniame lapelyje apie vykdymo procedūras](#).

Bendrą informaciją kreditoriui galima rasti gairėse [Kaip teisme pareikšti piniginį ieškinį](#).

Bendrą informaciją skolininkui galima rasti šiose gairėse:

[Grafystės teismo sprendimai dėl skolų](#)

[Kaip teikti atsiliepimą į teisme pareikštą piniginį ieškinį](#)

[Kaip teisme pareikšti piniginį ieškinį](#)

Taikomi šie skirtingi vykdymo būdai:

Perimti daiktų valdymą (anksčiau – areštas ir (arba) vykdymas)

Daiktų areštavimas, siekiant juos galimai konfiskuoti ir parduoti aukcione, siekiant padengti teismo sprendime nurodytą skolą.

Norint, kad vykdymas būtų užtikrinamas perimant daiktų valdymą, teismui reikia pateikti prašymą dėl leidimo valdyti išdavimo. Leidimas bus naudingas tik tada, jeigu atsakovas turi:

pakankamai daiktų teismo sprendime nurodyto kreditoriaus nurodytu adresu, kurie galėtų būti parduoti aukcione, siekiant surinkti pinigų; arba visus pagal leidimą reikalaujamus pinigus (kad daiktai nebūtų parduoti).

Tam, kad teismas galėtų išduoti leidimą, atsakovas turi:

būti nesumokėjęs pinigų sumos, kurią jam buvo nurodyta sumokėti; arba vėluoja atlikti bent vieną iš mokėjimų.

Antstoliai ne visada gali konfiskuoti ir parduoti atsakovo daiktus. Pavyzdžiui, jie negali konfiskuoti esminių buities daiktų ir verslo priemonių arba daiktų, kuriems taikomos išperkamosios nuomos arba nuomos sutartys. Antstolis nekonfiskuos atsakovo daiktų, jeigu jų vertė yra per maža, kad būtų padengta leidime nurodyta suma, atskaičiavus daiktų konfiskavimo ir pardavimo išlaidas. Už aukcione parduodamus daiktus paprastai gaunama tik dalis jų pradinės vertės. Be to, atsakovo daiktams areštą jau gali būti pritaikę antstoliai, veikiantys pagal kitą leidimą.

Daugiau informacijos apie leidimus valdyti galima rasti [Teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje.

Nutartys dėl pajamų arešto

Taikant šį vykdymo būdą priimama nutartis, pagal kurią iš teismo sprendime nurodyto skolininko atlyginimo arba darbo užmokesčio, jo sumokėjimo dieną, fiksuota suma reguliariai išskaičiuojama ir pervedama tiesiogiai teismo sprendime nurodytam kreditoriui.

Tam, kad nutartis dėl pajamų arešto galėtų būti priimta, atsakovas turi būti įsidarbinęs. Tokia nutartis negali būti priimta, jeigu atsakovas yra bedarbis arba dirba savarankiškai. Jeigu atsakovo pragyvenimo išlaidos yra didesnės nei jo pajamos, teismas taip pat gali negalėti priimti tokios nutarties arba gali nurodyti gražinti skolą mažomis dalimis.

Daugiau informacijos apie nutartis dėl pajamų arešto galima rasti [Teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje.

Nutartys dėl teisių suvaržymo, įskaitant nurodymus parduoti arba sustabdyti tam tikrus veiksmus

Nutartimi dėl teisių suvaržymo atsakovui neleidžiama parduoti savo turto (pavyzdžiui, nuosavybės, žemės arba investicijų) nesumokėjus skolos teismo sprendime nurodytam kreditoriui. Teismo sprendime nurodytam kreditoriui skola gražinama iš pajamų, gautų pardavus nuosavybę, kai teismo sprendime nurodytas kreditorius ją parduoda, arba iš palikimo pajamų, kai teismo sprendime nurodytas skolininkas miršta. Šis procesas gali apimti kitų dviejų rūšių nutartis. Pirma, gali būti priimtas nurodymas parduoti, kai teismas gali priversti parduoti nekilnojamojį turtą, dėl kurio priimta nutartis dėl teisių suvaržymo.

Antra, gali būti nurodyta sustabdyti tam tikrus veiksmus, tokiu nurodymu užkertant kelią teismo sprendime nurodytam skolininkui perleisti nekilnojamojo turto objektus, siekiant išvengti jo atžvilgiu inicijuojamo nutarties dėl teisių suvaržymo priėmimo proceso.

Daugiau informacijos apie nutartis dėl teisių suvaržymo galima rasti [Teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje.

Nutartys dėl trečiųjų šalių skolų (anksčiau – procesas dėl skolininko, teismo įpareigoto sumokėti trečiajam asmeniui)

Taikant šį vykdymo būdą priimama nutartis, pagal kurią teismo sprendime nurodyto skolininko banko sąskaitos įšaldomos teismo nurodymu. Tada teismo sprendime nurodytą skolą padengianti suma iškart pervedama teismo sprendime nurodytam kreditoriui skolai apmokėti. Jeigu banko sąskaitose nėra pakankamai lėšų skolai padengti, tokios lėšos, kai jų atsiranda, naudojamos bent daliai mokėtinos sumos padengti.

Daugiau informacijos apie nutartis dėl trečiųjų šalių skolų galima rasti [Teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje.

Išsamesnė informacija pateikiama [vaizdo įrašė](#).

Bankroto procedūra

Jeigu skolos suma yra ne mažesnė kaip 5 000 GBP, teismo sprendime nurodytas kreditorius taip pat gali paprašyti atsakovui iškelti bankrotą. Tokia byla gali būti iškelta tiek grafystės teisme, tiek Aukštajame teisme. Vis dėlto tai gali brangiai kainuoti.

Nutartys dėl informacijos gavimo (anksčiau – žodinės apklausos)

Nors ši procedūra nelaikytina vykdymo būdu, ji leidžia teismo sprendime nurodytų skolininkų paprašyti pateikti informaciją dėl jų turto, kad teismo sprendime nurodytas kreditorius galėtų priimti pagrįstą sprendimą dėl ketinamo pasirinkti vykdymo būdo.

Daugiau informacijos apie nutartis dėl informacijos gavimo galima rasti [Teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Aukštasis teismas, grafystės teismas ir magistratų teismas yra kompetentingi vykdymo Anglijoje ir Velse srityje. Aukštasis teismas ir grafystės teismas priima teismo sprendimus, o magistratų teismai vietos valdžios institucijoms pateikia nurodymus dėl skolos.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Gali būti vykdomi tiek teisiniai, tiek neteisiniai sprendimai. Ne visada reikia prašyti teismo priimti nutartį dėl leidimo vykdyti teismo sprendimą. Daiktų valdymo perėmimo procesas gali būti inicijuotas dėl nesumokėtos nuomos, mokesčių, muitų ir akcizų bei baudų už transporto priemonės stovėjimą ir tam nereikalingas teismo sutikimas.

Tiek grafystės teismas, tiek Aukštasis teismas turi kompetenciją nurodyti vykdyti teismo sprendimus, kai jie tuos sprendimus yra priėmę. Vis dėlto, pažymėtina, kad grafystės teismo antstolis negali išieškoti jokios sumos virš 5 000 GBP (išskyrus atvejį, kai vykdoma sutartis, kuriai taikoma 1974 m. Vartojimo kreditų akte nustatyta tvarka, kuri gali būti vykdoma tik grafystės teisme). Grafystės teismų sprendimų dėl 5 000 GBP viršijančių sumų vykdymas turi būti perduotas Aukštojo teismo vykdymo pareigūnui. Aukštojo teismo vykdymo pareigūnai negali vykdyti teismo sprendimų dėl mažesnių kaip 600 GBP sumų.

Nustatyta procedūra, pagal kurią teismo sprendimuose nurodyti kreditoriai gali nuspręsti grafystės teismo sprendimų, susijusių su 600–5 000 GBP sumomis, vykdymą perduoti Aukštajam teismui. Taip pat reikia pažymėti, kad Aukštajame teisme netaikoma pajamų arešto procedūra; norint pasinaudoti šiuo vykdymo būdu, atvejis turi būti perduotas nagrinėti grafystės teismui.

Jeigu ieškinys pateiktas pasinaudojus [☞ Money Claim Online](#), prašymas išduoti vykdomąjį raštą taip pat gali būti pateiktas elektroniniu būdu.

Vykdymo pareigūnų statusas, funkcijos, atsakomybės ir įgaliojimai

Aukštojo teismo vykdymo pareigūnai (anksčiau – šerifai): nuo 2004 m. balandžio 1 d. Aukštojo teismo vykdymo pareigūnai vykdo Aukštojo teismo įsakymus. Tai vykdymo specialistai, kuriuos skiria Lordas kancleris vykdymo veiksams tam tikrose pagal pašto kodus suskirstytose vietovėse atlikti. Tam, kad jie būtų vertinami kaip tinkami paskirti į tokias pareigas, jie turi atitikti tam tikrus kriterijus, kurie apima tokias sritis kaip kvalifikacija, finansinis sąžiningumas, narystė profesinėje asociacijoje ir įsipareigojimas gerbti įvairovę, tinkamai elgtis ir laikytis drausmės reikalavimų. Aukštojo teismo vykdymo pareigūnai gali vykdyti grafystės teismo sprendimus dėl pinigų, kai jais siekiama išieškoti suma viršija 600 GBP ir kreditorius nusprendžia skolos išieškojimą vykdyti per Aukštąjį teismą.

Grafystės teismo antstoliai, kurie yra Jos Didenybės teismų tarnybos darbuotojai, taigi – valstybės tarnautojai, užsiima grafystės teismuose priimtų ir įregistruotų sprendimų ir (arba) įsakymų vykdymu. Jie vykdo leidimus valdyti, grąžina žemės nuosavybę pagal nuosavybės grąžinimo orderius ir grąžina prekes pagal prekių grąžinimo orderius. Be to, grafystės teismų antstoliai atlieka kitas pareigas, pavyzdžiui, patys įteikia dokumentus ir orderius dėl perdavimo.

Atestuotieji vykdymo pareigūnai yra privatūs vykdymo pareigūnai, kuriems leidimą suteikė grafystės teismo teisėjas. Jie užsiima atvejais, kai nuomojamo turto savininkas areštuoja nuomininko turtą, kad užtikrintų skolos sumokėjimą be teismo įsikišimo. Pagal keletą kitų aktų atestuotiesiems vykdymo pareigūnams leidžiama išieškoti kitas specifines skolas, pavyzdžiui, komunalinius mokesčius, ne namų ūkio mokesčius ir kt.

Magistratų teismai: Teismo sprendimus civiline tvarka vykdytys pareigūnai atsakingi už magistratų teismo nurodymų įvykdymą. Remdamiesi pranešimais apie baudą arba bendruomenės nuobaudą, jie gali areštuoti ir parduoti turtą, kad būtų padengta skola. Jie taip pat gali vykdyti magistratų teismo išduotus arešto orderius, orderius dėl perdavimo, sulaikymo ir leidimus valdyti pagal bet kurį iš teisės aktų, įskaitant teisės aktus, apimančius baudų ir bendruomenės nuobaudų išieškojimą. Kai kurie magistratų teismai gali nuspręsti sudaryti sutartis ir vykdymo užduotis perduoti atestuotiesiems vykdymo pareigūnams.

Naudojimas teisinių ir kitų teisės specialistų paslaugomis

Nėra kreditoriui taikomos pareigos prašymą dėl vykdymo teikti naudojantis teisininko ar bet kurio kito teisės specialisto paslaugomis.

Tačiau vykdymo procedūros gali būti sudėtingos, ypač Aukštajame teisme. Todėl prieš pradėdant vykdymo procedūrą kreditoriams rekomenduojama naudotis solisitoriu, teisės centru arba [☞ Piliečių konsultavimo biuro](#) paslaugomis.

Vykdymo išlaidos

Kiekvieno vykdymo būdo atveju taikomi skirtingi žyminiai mokesčiai. Nors, kaip pirmiau minėta, teismas žyminį mokesį pridės prie atsakovo skolos sumos, tačiau teismas negali sugrąžinti kreditoriui jo sumokėto mokesčio, jeigu jis neatgaus pinigų iš atsakovo. Žyminius mokesčius priklausomai nuo vykdymo būdo galima rasti [☞ Teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Kaip pirmiau minėta, Anglijoje ir Velse sprendimą dėl taikytino vykdymo būdo savo nuožiūra priima teismo sprendime nurodytas kreditorius. Atsakingi kreditoriai, kurių prašymu priimtas galiojantis teismo sprendimas ir kurie vis dar nėra gavę mokėjimo, turi teisę tą sprendimą įvykdyti jiems priimtinaisiomis numatytomis priemonėmis. Todėl, jeigu priimtas galiojantis teismo sprendimas ir pateiktas tinkamas prašymas, teismas privalo atsižvelgti į kreditoriaus pageidavimus ir taikyti kreditoriaus pasirinktą vykdymo būdą.

4 Vykdymo priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Vykdymo veiksmai gali būti nukreipiami į šį turtą:

banko sąskaitas, taikant nutarties dėl trečiųjų šalių (arba skolininko, teismo įpareigoto sumokėti trečiajam asmeniui) skolų priėmimo procedūrą;

materialųjį kilnojamą turtą, perimant jo valdymą;

įregistruotas transporto priemonės, perimant jų valdymą;

nekilnojamąjį turtą, taikant nutarties dėl teisių suvaržymo procedūrą;

darbo užmokestį arba atlyginimus, taikant pajamų arešto procedūrą.

Vykdymo pareigūnas gali paimti tik turtą, kuris priklauso atsakovui arba kurio bendraturtis jis yra. Vykdymas negali būti taikomas šiam turtui:

a) daiktams arba įrangai (pavyzdžiui, įrankiams, knygoms, telefonams, kompiuterinei įrangai ir transporto priemonėms), kurie reikalingi asmeniniam skolininko naudojimui jo darbo, verslo, prekybos, profesinėms, studijų ar švietimo reikmėms, tačiau bet kuriuo atveju bendra daiktų arba įrangos, kuriems taikoma išimtis, vertė negali viršyti 1 350 GBP;

b) rūbams, patalynei, baldams, buitinei įrangai, daiktams ir maisto atsargoms, pagrįstai reikalingiems pagrindiniams buitiniams skolininko ir visų jo šeimos narių poreikiams patenkinti, įskaitant (sąrašas neišsamus):

i) viryklę arba mikrobangų krosnelę;

ii) šaldytuvą;

iii) skalbimo mašiną;

iv) pakankamai didelį valgomąjį stalą ir pakankamą kiekį valgomojo kėdžių skolininkui ir visiems jo šeimos nariams atsisėsti;

v) lovas ir patalynę, kurių pakaktų skolininkui ir visiems jo šeimos nariams;

vi) vieną laidinį telefoną arba, jeigu patalpose laidinio telefono nėra, mobilųjį arba interneto telefono aparatą, kuriuo galėtų naudotis skolininkas arba jo šeimos narys;

vii) visus daiktus arba įrangą, kurių pagrįstai reikia šiems tikslams:

skolininko arba jo šeimos nario medicininei priežiūrai;

saugumo name užtikrinimui; arba

namo saugumui (pavyzdžiui, signalizacijos sistema) arba saugumui name užtikrinti;

viii) pakankamą kiekį lempų ir šildytuvų arba kitų prietaisų, skirtų patalpoms apšviesti arba apšildyti, kad būtų patenkinti pagrindiniai skolininko šeimos poreikiai dėl šildymo ir apšvietimo; ir

ix) visus daiktus arba įrangą, kurių pagrįstai reikia pasirūpinti šiais asmenimis:

asmenimis iki 18 metų amžiaus;

neįgaliaisiais; arba

senyvo amžiaus asmenimis;

c) pagalbiniais šunimis (įskaitant šunis vedlius, šunis – asmenų, turinčių klausos sutrikimų, pagalbininkus, ir neįgaliesiems padedančius šunis), aviganiams, sarginiams šunims ir gyvūnams augintiniams;

d) transporto priemonei, pažymėtai ženklu „neįgalusis“, nes ji naudojama arba yra pagrįstų priežasčių manyti, kad ji naudojama neįgaliesiems vežti;

e) transporto priemonei (neatsižvelgiant į tai, ar ji priklauso valstybei), kuri naudojama arba yra pagrįstų priežasčių manyti, kad ji naudojama policijos, ugniagesių arba greitosios pagalbos reikmėms ir

f) transporto priemonei, pažymėtai galiojančiu ženklu „Jungtinės Karalystės medicinos asociacija“ arba kitos skubią medicininę pagalbą užtikrinančios įstaigos ženklu arba yra pagrįstų priežasčių manyti, kad ji naudojama skubios medicininės pagalbos reikmėms.

Visus vykdymo pareigūno paimamus daiktus turi būti galimybė parduoti aukcione. Vykdymo pareigūnai nepaims daiktų, jeigu, jų manymu, už juos nebus sumokėta pakankamai pagal nurodymą, atskaičiavus jų paėmimo ir pardavimo aukcione išlaidas.

Priimdamas nutartį dėl pajamų arešto teismas atsižvelgs į tai, kiek lėšų atsakovui reikia maistui, nuomai ar būsto paskolai ir pagrindiniams poreikiams bei įprastinėms sąskaitoms, pavyzdžiui, už elektrą, apmokėti. Tai vadinama „apsaugotų pajamų norma“. Jeigu atsakovo uždarbis viršija apsaugotų pajamų normą, nutartis bus priimta.

Kiek tai susiję su nutartimi dėl trečiųjų šalių skolų, teismo sprendime nurodytas skolininkas, kuriam neleidžiama išsiimti pinigų iš savo banko arba statybos draugijos sąskaitos, ir kuris nurodo, kad dėl to jo šeima susiduria su sunkumais dėl įprastų pragyvenimo išlaidų, gali paprašyti teismo priimti nutartį dėl pagalbines išmokos, pagal kurią būtų leista atlikti vieną ar daugiau mokėjimų konkreitiems subjektams.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Tiek skolininkams, tiek trečiosioms šalims gali būti taikomos sankcijos dėl teismo nurodymų nevykdymo, jeigu jie nevykdo teismo nutartyse nurodytų reikalavimų. Sankcijos, kurios gali būti taikomos dėl teismo nurodymų nevykdymo, apima „atsakomybės dėl teismo nurodymų nevykdymo netaikymą“ (tai yra teismo atsiprašymas teismo posėdyje), baudas ir, šurkščiausiai nurodymų nevykdymo atvejais, laisvės atėmimo iki 14 dienų bausmę.

Bankams nustatyti tam tikri įsipareigojimai dėl informacijos atskleidimo ir banko sąskaitų arešto. Bankas, gavęs nutartį dėl trečiųjų šalių skolų, priimtą dėl vieno iš jo klientų, negali atskleisti, kiek pinigų yra sąskaitoje. Jis gali nurodyti, kad sąskaitoje pinigų nėra, kad pinigų nepakanka visai sumai apmokėti, tačiau gali sumokėti dalį sumos, arba kad yra pakankamai pinigų visai reikalaujamai sumai apmokėti. Galioja tam tikros labai griežtos duomenų apsaugos nuostatos, kuriomis nustatoma, kokią informaciją, išskyrus pirmiau nurodytą, bankas gali teikti.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Visose nutartyse nurodomas suteiktas terminas, per kurį turi būti pateikta atitinkama informacija arba įvykdyta teismo nutartis, jose taip pat nurodytos griežčiausios sankcijos, kurios gali būti taikomos dėl teismo nutarties nevykdymo.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Teismų taikomi vykdymo būdai (nutartys dėl teisių suvaržymo, nutartys dėl pajamų arešto ir nutartys dėl trečiųjų šalių skolų) įgyvendinami pagal dviejų etapų procesą. Pirminiame proceso etape vykdoma tik dokumentais grindžiama teisminė funkcija ir teismo sprendime nurodytas skolininkas šiame etape neatlieka jokių veiksmų. Vis dėlto tam, kad nutartys dėl pajamų arešto ir nutartys dėl trečiųjų šalių skolų pasiektų galutinį etapą, turi būti surengtas teismo posėdis, į kurį kviečiamas dalyvauti teismo sprendime nurodytas skolininkas ir kuriame jis galės nurodyti priežastis, dėl kurių atitinkamas vykdymo būdas neturėtų būti taikomas. „Galutinis“ posėdis rengiamas tame pačiame teisme, kuriame pateiktas pirminis prašymas dėl to vykdymo būdo taikymo (jeigu nėra konkretaus kitokio prašymo). Apie posėdžio datą šalims bus pranešta labai iš anksto ir visais atvejais nustatytas minimalus privalomas laikotarpis tarp „pirminio“ etapo, pranešimo apie „galutinį“ posėdį ir paties „galutinio“ posėdžio, kad skolininkas (ir visos kitos atitinkamos, tiesiogiai susijusios trečiosios šalys, pavyzdžiui, bankas, kai kalbama apie nutartį dėl trečiųjų šalių skolų) turėtų laiko pasiruošti posėdžiui. Jeigu „galutinio“ posėdžio data šalims netinkama, jie gali turėti galimybę ją pavėlinti, nustatant abiem šalims tinkamesnę datą. Jeigu taip nutiktų, pirminė nutartis lieka galioti, tačiau nutartis negali tapti „galutine“ kol nesurengtas toks posėdis.

Kalbant apie nutartis dėl teisių suvaržymo, pirminę nutartį kreditorius įteikia skolininkui ir išskyrus atvejus, kai skolininkas pareiškia prieštaravimą, pirminė nutartis tampa galutine nerengiant posėdžio, nebent teismas nusprendžia, kad posėdis būtinas. Skolininkas turi atsakyti per 10 dienų nuo informacijos apie posėdžio laiką įteikimo. Jeigu skolininkas pareiškia prieštaravimą dėl pirminės nutarties arba teismas perduoda atvejį, byla perduodama teismui, kuris priėmė sprendimą ir nustatoma posėdžio data. Posėdyje dalyvauja tiek kreditorius, tiek skolininkas.

Teismui priėmus nutartį sprendimas yra neskundžiamas. Atitinkamomis aplinkybėmis skundai arba prašymai dėl panaikinimo gali būti teikiami tik dėl pirminio teismo sprendimo, kuriuo kreditoriui suteikta teisė reikalauti vykdyti teismo sprendimą. Teismo sprendimo vykdymą teismas gali atšaukti tik tuo atveju, jeigu patenkinamas apeliacinis skundas dėl teismo sprendimo arba sprendimas panaikinamas. Jeigu teismo sprendimas apskundžiamas po to, kai teismas leido kreditoriui teikti prašymą dėl vykdymo, leidimas gali būti sustabdytas teismui pateikus prašymą. Antstoliai negali paimti turto, tačiau jis toliau jį turi aprašinėti (sudaryti sąrašą turto, kuris vėliau gali būti areštuotas ir paimtas parduoti).

Jeigu kreditorius teismui pateikė tinkamą prašymą dėl vykdymo, šis teismas negali neleisti taikyti kreditoriaus pasirinkto vykdymo būdo. Todėl kreditoriui nėra būtinybės turėti galimybę apskųsti sprendimą dėl priemonių taikymo.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Leidimai ir įsakymai dėl valdymo yra terminuoti. Leidimas ir įsakymas galioja 12 mėnesių ir teismo nutartimi gali būti pratęsti papildomiems 12 mėnesių.

Pagal turto valdymo perėmimo procedūrą apie vykdymą skolininkui turi būti pranešta prieš 7 dienas, kad jis turėtų galimybę sumokėti skolą ir išlaidas prieš vykdymo pareigūnui perimant turto valdymą. Teismo nutartimi laikotarpis gali būti sutrumpintas, jeigu yra įrodymų, kad skolininkas perkels turtą, kad išvengtų vykdymo.

Kai skolininkas yra privatus asmuo, vykdymo pareigūnas negali turto valdymo perimti iki 6.00 val. ir po 21.00 val.

Vykdymo pareigūnas negali patekti į patalpas, kad perimtų turto valdymą, jeigu patalpose, kuriose yra turtas, yra tik vaikas arba pažeidžiamas asmuo (neatsižvelgiant į tai, ar jų yra daugiau nei vienas ar yra abu).

Kai skolininkas yra pažeidžiamas asmuo, su turto valdymo perėmimo vykdymo etapu susijęs mokestis ar mokesčiai neišieškomi, išskyrus atvejus, kai vykdymo pareigūnas prieš perimdamas turtą suteikė skolininkui tinkamą galimybę gauti pagalbą ir konsultuotis.

Susijusios nuorodos

[Teisingumo ministerija](#)

[Vykdymo civiline tvarka asociacija](#)

[Aukštojo teismo vykdymo pareigūnų asociacija](#)

Šis tinklalapis priklauso portalui Jūsų Europa.

Laukiame jūsų atsiliepimų apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 21/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Šiaurės Airija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Teismo sprendimų vykdymas – tai teisinis procesas, kuriuo priverčiama vykdyti teismo sprendimą, nutartį arba dekretą.

Šiaurės Airijoje galioja unikali teismo civilinėse bylose priimtų sprendimų vykdymo sistema. Daugumoje bendrosios teisės sistemų teismo sprendimai vykdomi pagal papildomas teismų nutartis. Šiaurės Airijoje teismo civilinėse bylose priimtus sprendimus, susijusius su pinigų, daiktų ir turto išieškojimu, vykdo centrinė įstaiga, vadinama Teismų sprendimų vykdymo įstaiga, kuri atlieka administracinę ir teisminę funkcijas.

Teismų sprendimų vykdymo įstaiga įsteigta 1971 m., o nuo 1979 m. ją valdo Šiaurės Airijos bendrosios praktikos ir specializuotų teismų tarnyba. Teismų sprendimų vykdymo įstaigos įgaliojimai ir procedūros nustatyti 1981 m. Sprendimų vykdymo potvarkyje (Šiaurės Airija) (toliau – 1981 m. potvarkis) ir 1981 m. Sprendimų vykdymo taisyklėse (Šiaurės Airija) (SR 1981/147).

Vykdymo būdai yra tokie:

Nutartis, kurioje skolininkui nurodoma sumokėti skolą dalimis – tai nutartis, kuria nurodoma skolą sumokėti dalimis, jeigu Teismų sprendimų vykdymo įstaiga yra įsitikinusi, kad skolininkas turi arba turės galimybę sumokėti visą arba dalį skolos sumos per pagrįstą terminą.

Nutartis dėl pajamų arešto – tai skolininko darbdaviui skirta nutartis, kuria reikalaujama, kad jis periodiškai išskaičiuotų atitinkamas sumas iš skolininko atlyginimo ar darbo užmokesčio ir šias sumas pervestų Teismų sprendimų vykdymo įstaigai. Ši nutartis skiriasi nuo daugelio kitų vykdymo nutarčių tuo, kad Teismų sprendimų vykdymo įstaiga neturi teisės jos priimti, jeigu to neprašo kreditorius. Teismų sprendimų vykdymo įstaiga taip pat gali sustabdyti nutarties įteikimą darbdaviui, jeigu ji mano, kad skolininkas savanoriškai mokės įstaigai.

Nutartis dėl arešto – šia nutartimi Teismų sprendimų vykdymo įstaigai suteikiama teisė areštuoti ir parduoti tam tikrus skolininko daiktus ir kitą turtą. Turtas perduodamas Teismų sprendimų vykdymo įstaigai saugoti ir laikyti ir teisės į jį apribojamos kreditoriaus, kurio prašymu priimta nutartis, naudai.

Nutartis dėl teisių į žemę suvaržymo – ši nutartis dažniausiai naudojama išieškant dideles skolas ir paprastai naudojama kartu su kitu vykdymo būdu. Šia nutartimi, ją vertinant atskirai, nėra praktiškai išieškoma skola. norėdamas parduoti turtą kreditorius turi imtis veiksmų – pateikti prašymą teismui dėl jam įkeisto turto; 1981 m. potvarkyje taip pat įtvirtintos nuostatos dėl nutarčių, susijusių su kitokio pobūdžio turto įkeitimu, priėmimu.

Nutartis dėl lėšų gavėjo paskyrimo ir Nutartis pagal Karūnos proceso aktą – pagal nutartį dėl lėšų gavėjo paskyrimo Vyriausiasis vykdymo pareigūnas paskiriamas visų mokėjimų, kuriuos gali turėti teisę gauti skolininkas, gavėju. Pavyzdžiui, mokėjimai, dėl kurių gali būti priimta nutartis dėl lėšų gavėjo paskyrimo, apima žemės nuomos mokesčių ir gautą pelną, grąžinamąsias palūkanas pagal testamentą arba sumas, mokėtinas sutartį sudariusiam savarankiškai dirbančiam skolininkui, arba mokėjimus, mokėtinus pagal civilinį ieškinį, pareiktą kitam asmeniui arba bendrovei.

Nutartis dėl skolų (skolininko) arešto – pagal nutartį dėl skolų arešto reikalaujama, kad asmens, teismo sprendimu pripažinto skolininku, skolininkas (arba skolininkas, teismo įpareigotas sumokėti trečiajam asmeniui) sumokėtų skolą kreditoriui arba jo vardu. Taip bet kuriam kreditoriui suteikiamas apsaugoto kreditoriaus statusas, kuris galioja mokėtinoms arba besikaupiančioms skoloms.

Nutartys dėl žemės valdymo perdavimo – teismo sprendimas dėl žemės valdymo vykdomas nutartimi dėl žemės valdymo perdavimo ir Teismų sprendimų vykdymo įstaigai suteikiama teisė iškeldinti bet kurį žemę valdantį asmenį, neatsižvelgiant į tai, ar jis yra atsakovas.

Nutartis dėl daiktų perdavimo – teismo sprendimas dėl daiktų valdymo vykdomas nutartimi dėl daiktų perdavimo. Teismų sprendimų vykdymo įstaiga daiktus perima ir juos grąžina kreditoriui. Šios nutarties nereikėtų painioti su nutartimi dėl arešto, nes daiktai nėra perduodami.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Teismų sprendimų vykdymo įstaiga

Laganside House
23-27 Oxford Street

Belfastas
BT1 3LA

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Visi asmenys, turintys teisę reikalauti įvykdyti teismo sprendimą, gali, sumokėję atitinkamą mokesčių, pateikti prašymą Teismų sprendimų vykdymo įstaigai dėl to teismo sprendimo įvykdymo. Prieš teikiant prašymą, skolininkui turi būti pateiktas „pranešimas apie ketinimą teikti prašymą dėl vykdymo“. Kai per dešimt dienų nuo pranešimo apie ketinimą teikti prašymą dėl vykdymo skolininkas neįvykdo teismo sprendimo, prašymą pateikęs asmuo gali pradėti vykdomo veiksmus. Pirminis prašymas turi būti pateiktas visais atvejais, kai visų mokėtinų sumų likutis viršija 3 000 GBP. Tai leidžia teismo sprendime nurodytam kreditoriui prašyti išduoti deponavimo nurodymą ir atskaitą dėl skolininko galimybių, kad galėtų būti priimtas labiau pagrįstas sprendimas dėl vykdymo veiksmų ėmimosi.

Kai prašymas priimtas, Teismų sprendimų vykdymo įstaiga skolininkui nedelsiant įteikia „deponavimo nurodymą“, kuriame nurodomi tam tikri skolininko daiktai (taikomos nedidelės išimties, pavyzdžiui, neištraukiami buitiniai daiktai), kurie turi būti perduoti Teismų sprendimų vykdymo įstaigai turėti ir valdyti, kad jie nebūtų perleisti. Deponavimo nurodymas įvykdomas tik tada, kai sumokama teismo sprendime nurodyta suma arba patenkinamas prašymas įvykdyti teismo sprendimą.

Kitas vykdymo proceso etapas yra informacijos apie skolininko galimybes surinkimas, kuris yra itin svarbus siekiant nustatyti vykdymo priemones. Reikalaujama, kad teismo sprendime nurodytas skolininkas vykdymo pareigūnui pateiktų pareigūno reikalaujamą informaciją apie savo galimybes. Teismo sprendime nurodytas skolininkas apklausiamas savo namuose arba jam nurodoma atvykti pas paskirtą pareigūną apklausai.

Iš vykdymo pareigūno gavęs ataskaitą vykdantysis teismo pareigūnas (žr. toliau) arba Vyriausiasis vykdymo pareigūnas priima laikiną sprendimą dėl prašymo įvykdyti sprendimą patenkinimo. Tik vykdantysis teismo pareigūnas gali priimti nutartį dėl arešto, skolininko, teismo įpareigoto sumokėti trečiajam asmeniui, ir nutartį dėl lėšų gavėjo paskyrimo, taip pat nutartį pagal Karūnos proceso aktą. Nagrinėjamos finansinės ir kitos svarbios skolininko aplinkybės ir priimamas sprendimas dėl tinkamiausių teismo sprendimo įvykdymo priemonių arba apsisprendžiama dėl galimybės apskritai įvykdyti teismo sprendimą. Šalims pateikiama informacija ir suteikiama galimybė pareikšti prieštaravimus. Jei prieštaravimai nepateikiami, sprendimas yra patvirtintas, tačiau jeigu pateikiamas prieštaravimas, suplanuojama apklausa pas Vykdomojo teismo pareigūną.

Vykdymo pareigūnų statusas, funkcijos, atsakomybės ir įgaliojimai

Teismų sprendimų vykdymo įstaigai vadovauja vyriausiasis pareigūnas, kuriam suteikiamas Vykdomojo teismo pareigūno (tam tikras teismo pareigūnas) statusas ir rangas, o jos darbuotojai, be kita ko, yra Vyriausiasis vykdymo pareigūnas (ir pavadootojas), Paskirtieji pareigūnai ir Vykdymo pareigūnai, kurių kiekvienas paskirtas Šiaurės Airijos apygardai.

Teismų sprendimų vykdymo įstaigai suteikti įgaliojimai savo jurisdikcijai įgyvendinti yra nurodyti 1981 m. potvarkyje. Itin svarbus įgaliojimas priimti įvairias pirmiau nurodytas nutartis dėl vykdymo. Teismų sprendimų vykdymo įstaigai suteikti papildomi įgaliojimai, kad ji teiktų pagalbą vykdymo procese. Tai, be kita ko, teisė teikti deponavimo nurodymus ir procesai, susiję su liudytojų dalyvavimu ir apklausa, skolininkų galimybių nagrinėjimas, įskaitant trečiųjų šalių (kurios gali turėti informacijos apie skolininko galimybes ir turtą) analizę ir pinigų, išieškotų vykdant teismo sprendimus, surinkimas.

Teismų sprendimų vykdymo įstaiga taip pat turi teisę atmesti prašymą dėl sprendimo vykdymo. 1981 m. potvarkyje nenurodyti tokio galimo atsisakymo pagrindai, tačiau taip paprastai bus, kai prašymą pateikęs asmuo neturi teisės reikalauti įvykdyti teismo sprendimą. Kai teismo sprendimas negali būti įvykdytas per pagrįstą laikotarpį (priimant bet kurią nutartį dėl vykdymo), Teismų sprendimų vykdymo įstaiga gali pateikti pranešimą ir pažymą dėl nevykdytinumo. Teismų sprendimų vykdymo įstaiga taip pat turi plačius įgaliojimus atidėti bet kurio teismo sprendimo vykdymą apskritai arba tam tikromis sąlygomis.

Naudojimas teisinių ir kitų teisės specialistų paslaugomis

Susitikime su Vykdomoju teismo pareigūnu gali dalyvauti pati su nutartimi susijusi šalis arba asmuo, arba jų advokatas arba solisitorius.

Vykdymo išlaidos

Teismo sprendimų vykdymo sistema Šiaurės Airijoje finansuojama jos naudotojų mokamais mokesčiais. Mokėtini mokesčiai nustatyti 1996 m. Teismo sprendimų vykdymo mokesčių potvarkio (su pakeitimais) (SR 1996/101) priedo 1 dalyje ir jų dydis priklauso nuo pagal teismo sprendimą išieškotinos sumos, o su šiuo metu taikomais mokesčiais galima susipažinti Šiaurės Airijos teismų tarnybos interneto svetainėje.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Teismų sprendimų vykdymo įstaigos jurisdikcija nustatyta 1981 m. potvarkyje ir apima šiuos teismo sprendimus:

teismo sprendimai dėl pinigų, įskaitant bet kurios Šiaurės Airijos teismų instancijos sprendimus, užsienio valstybėse priimti teismo sprendimai, užregistruoti Šiaurės Airijoje, ir kai kurie teismo sprendimai, priimti pagal Europos teisės aktus skolų arba žalos išieškojimo srityje, taip pat tam tikri specializuotų teismų ir arbitražo sprendimai;

teismo sprendimai, pagal kuriuos asmuo turi teisę valdyti bet kurį žemės plotą, visų pirma įkeitimo kreditorių naudai priimtos nutartys dėl valdymo, nors jos priimamos taip pat ir privataus bei viešojo sektorių žemės valdytojų naudai;

teismo sprendimai, pagal kuriuos asmuo turi teisę perimti daiktus;

teismo sprendimai, pagal kuriuos reikalaujama, kad asmuo teisme sumokėtų tam tikrą sumą arba atliktų tam tikrus veiksmus per nustatytą terminą, ir sprendimai prieš bendrovę;

Teismų sprendimų vykdymo įstaigos įgaliojimams vykdyti teismo sprendimą taikomi tam tikri apribojimai, be kita ko, šiais atvejais:

jei teismo sprendimas gali būti vykdomas tik gavus teismo, kuris priėmė atitinkamą nutartį, leidimą, pirmiausia reikia gauti teismo leidimą;

jei teismo sprendimo vykdymas buvo sustabdytas arba atidėtas, prašymas dėl teismo sprendimo vykdymo gali būti patenkintas tik atšaukus sprendimą sustabdyti arba atidėti vykdymą;

jei praėjo šešeri metai ar daugiau nuo tada, kai teismo sprendimas tapo vykdytinas, jis negali būti vykdomas. Siekiant gauti leidimą sprendimą įvykdyti vėliau, galima teikti prašymą Vykdančiajam teismo pareigūnui.

Atitinkamo asmens nenaudai priimtas teismo sprendimas, kai jį priima ne pats teismas arba ne pagal atitinkamame teisme taikomas taisykles, gali būti vykdomas tik gavus teismo leidimą.

Sprendimą dėl nutarties dėl vykdymo tipo pasirinkimo priima Teismų sprendimų vykdymo įstaiga ir prašymą dėl vykdymo pateikęs asmuo negali reikalauti taikyti konkretų vykdymo būdą.

4 Vykdymo priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 | Kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Taikant pajamų arešto procedūrą vykdymo veiksmai gali būti nukreipiami į darbo užmokestį arba atlyginimą. Išskaičiuojama suma apskaičiuojama atsižvelgiant į „įprastą išskaičiavimo normą“ ir „apsaugotų pajamų normą“. Pirmoji yra norma, kurią, Teismų sprendimų vykdymo įstaigos manymu, pagrįsta taikyti skolininko pajamoms, kad būtų įvykdyti jo įsipareigojimai pagal teismo sprendimą. Pastaroji yra norma, iki kurios, Teismų sprendimų vykdymo įstaigos manymu, skolininko pajamos gali būti sumažinamos, atsižvelgiant į jo pajamas ir poreikius.

Turtas, kurio atžvilgiu gali būti priimta nutartį dėl arešto, skirstomas į keturias kategorijas:

daiktai, kurių pardavimu skolininkas yra suinteresuotas;

pinigai, įsakomieji vekseliai, obligacijos ir paprastieji vekseliai bei bet kurie kiti skolininkui priklausantys laidavimo dokumentai;

bet koks gyvybės draudimas, kur skolininkas nurodytas vieninteliu naudotoju; ir

skolininko sutuoktinio daiktai, kai teismo sprendime nurodyta skola yra susijusi su įgytais daiktais arba suteiktomis paslaugomis, arba nuoma ar mokesčiais, mokėtiniais už naudojamąs patalpas, kuriomis bendrai disponuoja ir jomis naudojasi skolininkas ir jo šeima.

Turtas, nepatenkantis į areštuojamo turto apimtį, apima, be kita ko, rūbus, baldus, patalynę ir kitus esminius buitines daiktus; skolininko versle naudojamus įrankius ir reikmenis, kurių vertė yra iki 200 GBP; kito asmens turtą, kuriuo skolininkas disponuoja patikos pagrindais; ir turtą, kuriuo disponuoja teismo paskirtas pinigų gavėjas.

Nutartį dėl teisių į žemę suvaržymo gali būti priimta dėl bet kurio skolininkui priklausančio žemės ploto ar žemės nuosavybės ir „žemės nuosavybė“ apima visą teisėtą arba teisingą nuosavybę ir interesus, servitutus, teises, dokumentus, reikalavimus, prašymus, įkeitimus, turto sulaikymo teises arba turto suvaržymus, taikomus žemės plotui arba susijusius su juo. Nutartys, susijusios su teisių suvaržymu, arba kitos panašios nutartys gali būti priimtos ne tik dėl žemės, bet ir dėl kitokio pobūdžio nuosavybės. Visų pirma jos susijusios su valdžios institucijų, valstybės įmonių arba organizacijų lėšomis arba vertybiniais popieriais; skoliniais įsipareigojimais; teismo fondu; ir privačių įmonių akcijomis.

Nutartis dėl skolų arešto gali būti priimta ne tik dėl pinigų, kuriuos klientas arba užsakovas yra skolingas teismo sprendime nurodytam skolininkui už atliktą darbą arba suteiktas paslaugas, arešto, bet taip pat dėl bet kokių pinigų, kuriuos teismo sprendime nurodytas skolininkas laiko banke arba statybos draugijoje.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Visų Teismų sprendimų vykdymo įstaigos priimtų nutarčių dėl vykdymo galia ir poveikis yra toks pat kaip Aukštojo teismo nutarties. Numatyti įvairūs papildomi vykdymo įgaliojimai, kuriais galima pasinaudoti, jeigu nutartis dėl vykdymo yra nevykdoma, įskaitant šiuos:

įkalinimas iki šešių savaičių dėl sąmoningai nemokamų dalinių įmokų, mokėtinų pagal nutartį, kurioje skolininkui nurodoma sumokėti skolą dalimis, arba kitų piniginių sumų, nurodytų 1981 m. potvarkio 107 straipsnyje.

Nutartys dėl laikino turto arešto, pagal kurias paskirtam areštuojamo turto administratoriui suteikiama teisė patekti į bet kurį žemės plotą, priklausantį asmeniui, kurio nenaudai priimtas teismo sprendimas; gauti, laikinai areštuoti ir imti nuomos mokesčių bei pajamas iš šio žemės ploto; ir paimti bet kokį asmeninį to asmens turtą ir taikyti jam laikiną areštą kol nutartis bus įvykdyta.

Dėl Teismų sprendimų vykdymo įstaigos nutarčių nevykdymo galima kreiptis į Aukštąjį teismą, kuris tokį pažeidimą nagrinėja taip, lyg jis būtų padarytas šio teismo atžvilgiu.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Teismo sprendimas dėl pinigų įvykdomas, kai sumokama arba atlyginama teismo sprendime nurodyta suma. Kai tai įvyksta, visos nutartys dėl vykdymo, susijusios su teismo sprendimu, laikomos įvykdytomis. Kai sėkmingai įvykdomos nutartys dėl žemės valdymo arba daiktų perdavimo, negali būti keliama jokia byla, išskyrus procesą, kuriuo siekiama išieškoti vykdymo išlaidas.

Kreditorius arba teismo sprendime nurodytas skolininkas gali Teismų sprendimų vykdymo įstaigai pateikti prašymą dėl nutarties dėl vykdymo panaikinimo, įvykdymo arba pakeitimo ir gali būti surengtas posėdis.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Įstaigos viduje Vyriausiasis vykdymo pareigūnas skundus teikia Vykdančiajam teismo pareigūnui.

Išorinius skundus dėl Teismų sprendimų vykdymo įstaigos veiksmų nagrinėja Aukštasis teismas, kai skundai susiję su faktinėmis aplinkybėmis ir teisiniais aspektais, nurodytais 1981 m. potvarkio 140 straipsnyje, o kitais atvejais skundai dėl teisinių aspektų nagrinėjami Apeliaciniame teisme. Nutartis dėl pajamų arešto yra vienintelio pobūdžio teismo sprendimo dėl pinigų įvykdymo nutartis, nurodyta 140 straipsnyje, ir nėra bendra tvarka suteikiamos teisės skųsti sprendimus dėl atsisakymo priimti atitinkamą nutartį dėl vykdymo.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Tam tikri apribojimai nustatyti 1981 m. Sprendimų vykdymo potvarkio (Šiaurės Airija) 17 straipsnyje ir 1981 m. Sprendimų vykdymo taisyklių (Šiaurės Airija) 5 straipsnyje. Nustatyti apribojimai susiję su tam tikrais įvairiais atvejais, kai prašoma įvykdyti teismo sprendimą. Apribojimai nustatyti siekiant tam tikrais atvejais apsaugoti skolininką, pavyzdžiui šiais atvejais (sąrašas neišsamus):

- kai prieš pradėdant vykdyti teismo sprendimą reikia gauti teismo leidimą;
- kai teismas sustabdė arba atidėjo teismo sprendimo vykdymą, taip užkertant kelią teikti prašymą Teismų sprendimų vykdymo įstaigai dėl teismo sprendimo įvykdymo;
- kai prašymas dėl teismo sprendimo vykdymo pateikiamas praėjus daugiau kaip 6 metams nuo tada, kai teismo sprendimas tapo vykdytinu. Šiuo atveju kreditorius teiks prašymą Teismų sprendimų vykdymo įstaigai leisti vykdyti teismo sprendimą prieš pateikdamas prašymą dėl vykdymo – šiuo klausimu sprendimą priims Teismų sprendimų vykdymo įstaigos Vykdantysis teismo pareigūnas;
- prašymas dėl vykdymo nebus priimtas praėjus daugiau kaip 12 metų nuo tada, kai teismo sprendimas tapo vykdytinas;
- kai pateikiamas daugiau kaip vienas prašymas dėl to paties teismo sprendimo vykdymo. Jeigu pateiktas daugiau kaip vienas prašymas, prieš pateikdamas dar vieną prašymą dėl to paties teismo sprendimo vykdymo kreditorius turės gauti Vyriausiojo vykdymo pareigūno leidimą;
- kai priėmus teismo sprendimą kreditorius skolą perdavė trečiajam šaliai;
- kai teismo sprendime teismas nustatė sąlygą, kuri nebuvo įvykdyta, taip užkertant kelią teikti prašymą Teismų sprendimų vykdymo įstaigai dėl teismo sprendimo įvykdymo;
- prašymo dėl vykdymo priėmimas, kai pagal 103 straipsnį turi būti priimta nutartis dėl vykdymo atidėjimo. Prieš teikiant prašymą dėl vykdymo turi būti gautas Vykdančiojo teismo pareigūno sprendimas;
- prašymo dėl vykdymo priėmimas, kai pagal 14 straipsnio 1 dalį priimta nutartis dėl vykdymo atidėjimo, grindžiamo nemokumo pagrindais.

Jeigu Teismų sprendimų vykdymo įstaiga patvirtino, kad teismo sprendimas yra nevykdytinas (1981 m. Sprendimų vykdymo potvarkio (Šiaurės Airija) 19–21 straipsniai), pažyma gali būti panaikinta (kreditoriui pateikus prašymą). Vis dėlto tokiam veiksmui nustatytas 12 metų terminas nuo pažymos dėl nevykdytinumo išdavimo.

1989 m. Apribojimų (Šiaurės Airija) potvarkio 16 straipsnyje nustatyti teismo sprendimų vykdymo (ir delspinigių) apribojimai: sprendimai nebus vykdomi praėjus 6 metams nuo tada, kai sprendimas tapo vykdytinas. Teismų sprendimų vykdymo įstaigos Vykdantysis teismo pareigūnas į tai atsižvelgs, nagrinėdamas prašymą dėl teismo sprendimo, kuris tapo vykdytinas anksčiau nei prieš 6 metus, vykdymo (žr. d punktą).

Susijusios nuorodos

[Šiaurės Airijos teismų tarnyba](#)

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 25/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į

kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija

neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Škotija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Škotijoje sąvoka „išieškojimas“ apima tam tikrus teisinius procesus, kuriuos galima atlikti skolininkų atžvilgiu, siekiant išieškoti skolas kreditoriams.

Išieškojimą galima kompetentingai atlikti tik turint teisėtą orderį, pvz., teismo įsakymą arba piniginės skolos dokumentą arba, vertinant plačiau, civilinių bylų teismo nutartį, kurioje, be kita ko, gali būti nurodyta atlikti tam tikrą veiksmą arba jo neatlikti.

Įvairūs išieškojimo būdai – tai, be kita ko, pajamų areštas, trečiosios šalies žinioje esančių daiktų arba lėšų areštas, daiktų arba lėšų suvaržymas, apribojimas ir priteisimas už skolą.

Priteisimas už skolą

Priteisimas už skolą yra labai senas išieškojimo iš paveldimo turto būdas, kurio pasekmė yra paveldimas teisminis įkeičimas kreditoriaus naudai. Šis retai naudojamas išieškojimo būdas taikomas tik sesijos teismo procese. Kai išduodamas įsakymas dėl priteisimo, patvirtinta įsakymo kopija įtraukiama į atitinkamą Škotijos žemės registrą (Nekilnojamojo turto perleidimo registrą arba Žemės registrą) arba jame užregistruojama. Tada priteisimo siekiantis kreditorius paprastai gauna tas pačias teises kaip ir kiti kreditoriai, kurių naudai yra įkeičtas paveldimas turtas, išskyrus turto pardavimo teisę. Kreditorius įgyja teisę pareikšti ieškinį dėl skolininko iškeldinimo, jeigu turtas yra jo žinioje, arba ieškinį, kuriuo siekiama prisiteisti nuomos įmokas iš nuomininkų, jeigu turtas nuomojamas. Tik praėjus dešimčiai metų kreditorius gali kreiptis į teismą siekdamas tapti savininku ir parduoti turtą.

Trečiosios šalies žinioje esančių daiktų ar lėšų areštas

Areštas yra būdas išieškoti iš skolininkui priklausančio kilnojamojo turto, esančio trečiosios šalies žinioje. Nustačius areštą, trečioji šalis netenka teisės perduoti areštuotą turtą. Areštuojamos gali būti skolos, lėšos banko sąskaitoje, akcijos, patikos turtas, draudimo sutartys ir materialus kilnojamas turtas. Skolininko žinioje esantis materialus kilnojamas turtas negali būti areštuojamas, nes tinkamas tokio turto išieškojimo būdas yra turto suvaržymas.

Daiktų suvaržymas

Kreditorius gali suvaržyti skolininko žinioje esantį materialų kilnojamojį turtą ir jį parduoti aukcione nesumokėtoms skoloms susigrąžinti. Tačiau negalima suvaržyti tam tikrų daiktų, pvz., darbo įrankių arba knygų, reikalingų skolininkui, kad jis galėtų verstis savo profesija, arba transporto priemonių, kurių skolininkui pagrįstai reikia ir kurios neviršija nurodytos vertės. Naudojantis suvaržymu taip pat negalima perimti skolininko gyvenamajame būste esančių daiktų, nebent šerifo teismo teisėjas priėmė nutartį dėl išimtinio suvaržymo. Suvaržymu kreditoriumi sudaromos sąlygos suvaržyti skolininko patalpose esančias pinigų sumas (grynuosius pinigus, įskaitant monetas ir banknotus užsienio valiuta, pašto perlaidas, banko dokumentus ir kt.), tačiau gyvenamajame būste esančių arba skolininko su savimi turimų pinigų suvaržyti negalima.

Pajamų areštas

Iš skolininko pajamų gali būti išieškoma taikant pajamų areštą (vienai konkrečiai skolai išieškoti), einamosios išlaikymo išmokos areštą (siekiant išieškoti ligos išmoką arba periodinę išmoką santuokos nutraukimo atveju) arba jungtinį arešto orderį (teismo išduotą orderį siekiant išieškoti dviejų ar daugiau tos pačios rūšies skolų sumokėjimą tuo pačiu metu). Kiekvieno asmens, privalančio mokėti vaiko išlaikymą pagal išlaikymo išmokų areštą, atžvilgiu pagal 1991 m. Vaiko išlaikymo įstatymą gali būti išduodamas atskaitymo iš pajamų orderis. Kai darbdaviui įteikiamas arešto grafikas, darbdavys turi iš skolininko pajamų atskaityti sumą, pagal įstatyme nustatytas lenteles apskaičiuojamą kiekvienai darbo užmokesčio gavimo dienai, ir mokėti ją kreditoriui, kol skola padengiama arba kol skolininkas nutraukia darbo santykius.

Iškeldinimas iš nekilnojamojo turto

Iškeldinimas gali būti atliekamas remiantis įsakymais išieškoti iš paveldimo nekilnojamojo turto, pašalinant arba iškeldinant asmenį. Sąvoka „pašalinimas“ naudojama tada, kai nuomotojas siekia susigrąžinti nekilnojamojį turtą iš nuomininko. Iškeldinimas yra teisių gynimo priemonė, kuria pašalinamas gyventojas, neturintis teisės gyventi paveldimame nekilnojamojo turto objekte.

Apribojimas

Apribojimas yra asmeninis išieškojimo būdas, kuriuo skolininkui uždraudžiama parduoti arba kitaip perleisti ar įkeičti paveldimą turtą apribojimą taikančio kreditoriaus nenaudai. Tai padaroma užregistruojant apribojimą Apribojimų ir priteisto turto registre. Taikant apribojimą, jį inicijavusio asmens padėtis pagerinama tuo, kad skolininkui tampa sudėtinga perleisti paveldimą turtą, tačiau apribojimą inicijavusiam asmeniui nesuteikiama jokia daiktinė teisė į turtą. Apribojimas yra neigiamas, draudžiamasis išieškojimo būdas, galiojantis penkerius metus, tačiau apribojimas gali būti panaikintas anksčiau, jeigu jį inicijavęs kreditorius sutinka jį panaikinti; paprastai tai įvyksta, kai sumokama skola.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Kompetentingos vykdymo institucijos Škotijoje yra šerifo teismo antstoliai ir sesijos teismo antstoliai. Jiems kreditoriai paveda įvykdyti šerifo teismo arba sesijos teismo išduotas teismo nutartis ar orderius skolininkų atžvilgiu, taip pat skolos dokumentus, užregistruotus kaip vykdytinus Tarybos ir sesijos registre.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Bet kurioje Škotijos šerifo apylinkėje išduotos šerifo teismo ar sesijos teismo nutartys ar įsakymai, taip pat lygiaverčių valdžios institucijų išduoti nurodymai ar įsakymai (pvz., kaip vykdytinas užregistruotas skolos dokumentas) yra vykdytini. Patvirtinta įsakymo kopija paprastai suteikia teisę atlikti visus teisėtus vykdymo veiksmus.

Atlikti išieškojimą paprastai privalo šerifo teismo antstoliai ir sesijos teismo antstoliai. Tai yra nepriklausomi už tam tikrus mokesčius dirbantys paslaugų teikėjai, turintys šerifo teismo pirmininko įgaliojimą veikti atitinkamoje šerifo apylinkėje. Šių antstolių darbą kontroliuoja ir prižiūri teismas, tačiau jie nėra tiesioginiai teismo darbuotojai. 1987 m. Skolininkų (Škotija) įstatyme nustatyta įstatyminė antstolių priėmimo į tarnybą, jų mokymo ir elgesio vykdant oficialias pareigas kontrolės sistema, o 2002 m. Skolų suregulavimo ir suvaržymo (Škotija) įstatyme ir 2007 m. Bankroto, išieškojimo ir kt. (Škotija) įstatyme papildomai reglamentuojamos jų funkcijos ir elgesys. Be to, visi teismo antstoliai privalo vykdyti pareigas remdamiesi Konstitucija bei Sesijos teismų ir šerifo teismų antstolių asociacijos įstatais.

Advokato paslaugomis būtina naudotis atliekant tik kai kuriuos vykdymo procesus.

Šerifo teismo ir sesijos teismo antstolių taikomi mokesčiai už išieškojimą šiuo metu yra nurodyti 2013 m. Posėdžių įstatyme (Šerifo teismo antstolių mokesčiai) (SSI 2013/345) ir 2013 m. Posėdžių įstatyme (Sesijos teismo antstolių mokesčiai) (SSI 2013/346). Šios mokesčių lentelės nuolat keičiamos.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Vykdymui atlikti paprastai užtenka ieškovo (ieškinį pareiškusio asmens) naudai išduoto įsakymo. Tačiau, norint atlikti daugumą išieškojimo veiksmų, taip pat reikia, kad būtų įteiktas mokėjimo reikalavimas ir išduotas konsultavimo ir informavimo apie skolą dokumentas – tik tada galima išieškoti skolą. Mokėjimo reikalavimas yra skolininkui įteikiamas oficialus reikalavimas sumokėti sumą, kurią jis yra skolingas kreditoriui, su atitinkamomis palūkanomis ir išlaidomis. Mokėjimo reikalavimu skolininkui suteikiama 14 dienų (jeigu skolininkas yra Jungtinėje Karalystėje) mokėjimui atlikti. Jeigu skola per nurodytą laikotarpį nepadedžiama, kreditorius gali imtis veiksmų mokėtinoms sumoms išieškoti. Konsultavimo ir informavimo apie skolą dokumente skolininkams patariama gauti finansinę konsultaciją.

Jeigu priimama nutartis dėl išimtinio suvaržymo, kreditorius turi dar kartą prašyti teismo konkrečiau leidimo suvaržyti nebūtinus daiktus, laikomus skolininko gyvenamajame būste. Apsvarstydamas, ar priimti tokią nutartį, šerifo teismo teisėjas atsižvelgia į įvairius aspektus. Tai yra: skolos pobūdis (ir visų pirma tai, ar skola susijusi su koku nors mokesčiu ar maitu, ar su skolininko vykdoma veikla ar verslu); ar skolininkas gyvena nurodytame būste; ar skolininkas tame būste vykdo veiklą ar verslą; ar skolininkui suteikta finansinė konsultacija; ar baigėsi nutartyje ar nurodymuose pratęstas laikas skolai sumokėti ir Skolininko ir kreditoriaus susitarimas dėl skolos sureguliuavimo.

Visų pirma šerifo teismo teisėjas turi būti įsitikinęs, kad kreditorius ėmėsi pagrįstų veiksmų siekdamas derybomis sureguliuoti skolą, kad kreditorius jau ėmėsi veiksmų skolai išieškoti, taikydamas areštą ar pajamų areštą, ir kad yra pagrįsta perspektyva, jog aukcione gauta suma už nebūtiną skolininko turtą bent jau prilygtų bendroms apytikrėms taikytinoms išlaidoms ir 100 GBP.

Taikant areštą suvaržomas trečiosios šalies žinioje esantis turtas (lėšos ir kilnojamoji daiktai) ir užtikrinama pirmumo teisė areštą taikančiam kreditoriui. Kai areštuojamos lėšos, jų areštas automatiškai panaikinamas po 14 savaičių, jeigu nėra pateikta prieštaravimo. Prieštaravimas turėtų būti pateikiamas šerifo teismo teisėjui ir turėtų būti grindžiamas tuo, kad areštas yra nepagrįstai griežta priemonė, kad šerifo teismo antstolis areštą atliko netinkamai arba kad areštuotos lėšos priklauso trečiajai šaliai (arba trečioji šalis jas valdo bendros nuosavybės teise kartu su skolininku). Siekdamas perimti areštuotą turtą, kreditorius turi pareikšti ieškinį dėl trečiosios šalies įpareigojimo perduoti turtą, ir jeigu teismas šį ieškinį patenkina, jis nurodo areštuotą turtą turinčiai trečiajai šaliai perduoti šį turtą kreditoriui.

Jeigu priteista skola praėjus dešimčiai metų lieka nesumokėta (*the legal*), asmuo, kuriam buvo priteista teisė išieškoti skolą, gali šią savo teisę paversti nesuvaržyta nuosavybės teise. Tai daroma sesijos teisme pareiškiant ieškinį dėl priteistos skolos sumokėjimo termino pabaigos patvirtinimo. Skolininkas gali užginčyti ieškinį dėl priteistos skolos sumokėjimo termino pabaigos patvirtinimo remdamasis tuo, kad skola jau sumokėta.

Apribojimas įsigalioja nuo tos dienos, kurią apribojimo grafikas ir apribojimo vykdymo pažyma užregistruojami Apribojimų ir priteisto turto registre. Tačiau jeigu pranešimas apie apribojimą užregistruojami Apribojimų ir priteisto turto registre, o apribojimo grafikas ir vykdymo pažyma užregistruojami per 21 dieną nuo šio pranešimo, apribojimas įsigalioja nuo to pranešimo užregistravimo dienos.

4 Vykdomo priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Kiekvienos rūšies turtą, išskyrus skolininko su savimi turimus pinigus, galima išieškoti tam tikru šiam turtui skirtu būdu.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Priteisimas už skolą

Priteisimo pasekmė yra paveldimas teisminis įkeitimas kreditoriaus naudai. Asmeniui, kuriam buvo suteikta teisė išieškoti skolą, įsakymu dėl priteisimo nesuteikiama teisė iš karto perduoti turtą: šiam asmeniui suteikiama tik teisė gauti nuomos pajamas, jeigu paveldimas turtas nuomojamas, arba iškeldinti skolininką, jeigu jis valdo turtą.

Trečiosios šalies žinioje esančių daiktų ar lėšų areštas

Arešto pasekmė yra trečiosios šalies žinioje esančių skolininkui priklausančių lėšų ir (arba) kilnojamojo turto įšaldymas. Trečiajai šaliai uždraudžiama be kreditoriaus sutikimo naudoti daiktus ar lėšas, jais disponuoti ar perduoti juos skolininkui. Kad areštuoti daiktai būtų perduoti kreditoriui, kreditorius turi pareikšti ieškinį dėl trečiosios šalies įpareigojimo perduoti turtą. Finansų įstaigos žinioje esančių areštuotų lėšų areštas automatiškai panaikinamas po 14 savaičių, jeigu nepateikiama prieštaravimo. Jeigu areštuotą turtą turinti trečioji šalis jį perleidžia, ji privalo areštą taikančiam kreditoriui atlyginti turto vertę. Teoriškai, pažeisdama areštą, ji taip pat parodo nepagarbą teismui. Areštuotą turtą turinčios trečiosios šalys privalo areštą taikančiam kreditoriui pranešti apie areštuoto turto buvimą arba jo dydį. Jeigu ši prievolė neįvykdoma, šerifo teismo teisėjas gali priimti nutartį, ja nurodydamas areštuotą turtą turinčiai trečiajai šaliai sumokėti areštą taikančiam kreditoriui tam tikrą pinigų sumą.

Pajamų areštas arba nutartis dėl einamosios išlaikymo išmokos

Kai darbdaviui įteikiamas pajamų arešto grafikas arba nutartis dėl einamosios išlaikymo išmokos, jis turi atskaityti apskaičiuotą sumą ir sumokėti ją kreditoriui. Jeigu darbdavys nesilaiko sąlygų, jis privalo kreditoriui atlyginti pinigų sumą, kuri turėjo būti sumokėta.

Iškeldinimas iš nekilnojamojo turto

Įsakymu dėl iškeldinimo arba pašalinimo asmuo įpareigojamas išsikelti iš patvirtintame įsakyme nurodyto nekilnojamojo turto. Jeigu nutarties dėl iškeldinimo arba pašalinimo subjektas savanoriškai nevykdo įpareigojimo ir iki nurodytos datos neišsikelia, šerifo teismo antstoliai gali jį iškeldinti ir apsaugoti nekilnojamojį turtą, prireikus padedant policijai. Prieš pašalinant arba iškeldinant asmenį iš nekilnojamojo turto, asmeniui, kurį norima iškeldinti, turi būti įteiktas nurodymas išsikelti iš paveldimo turto ir nurodyme įrašytas jo galiojimo laikotarpis turi būti pasibaigęs, nebent šerifo teismo teisėjas nurodė, kad šis reikalavimas netaikomas.

Apribojimas

Užregistruvus apribojimą Apribojimų ir priteisto turto registre skolininkui užkertamas kelias perduoti ar kitaip perleisti arba įkeisti savo paveldimą turtą apribojimą inicijavusio asmens nenaudai. Apribojimą inicijavęs asmuo gali nuginčyti bet kurį perleidimo dokumentą, standartinį įkeitimą ar dokumentą, kurį skolininkas išdavė pažeisdamas apribojimą.

Įsakymu *ad factum praestandum* skolininkui nurodoma atlikti kitokį veiksmažinį nei pinigų sumokėjimas ir šis įsakymas yra vykdytinas. Įsakymo sąlygose turi būti tiksliai nurodoma, ką reikia atlikti, ir kai kreipiamasi į teismą, pageidautina, kad būtų pateiktas alternatyvus prašymas priteisti nuostolių atlyginimą, jeigu įsakymas nevykdomas arba įvykdomas tik iš dalies. Įsakymo nevykdantis skolininkas negali būti įkalinamas, nebent asmuo, kurio iniciatyva buvo išduotas įsakymas (toliau – pareiškėjas) pateikia prašymą įsakymą išdavusiam teismui. Tada pareiškėjas turi įrodyti teismui, kad skolininkas tyčia atsisako vykdyti įsakymą. Jeigu tai įrodoma, teismas gali išduoti orderį įkalininti atsakovą bet kokiam laikotarpiui, ne ilgesniam kaip 6 mėnesiai. Įkalinimu nepanaikinama įsakyme nustatyta prievolė.

Pinigų sumų suvaržymas

Suvaržymu kreditoriui sudaromos sąlygos suvaržyti ir perimti skolininko patalpose esančias pinigų sumas (grynuosius pinigus, įskaitant monetas ir banknotus užsienio valiuta, pašto perlaidas, banko dokumentus ir kt.), tačiau gyvenamajame būste esančių arba skolininko su savimi turimų pinigų suvaržyti negalima.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Priteisimas už skolą

Išdavus įsakymą patvirtinta jo kopija užregistruojama atitinkamame Škotijos žemės registre. Tada įsakymas įsigalioja ir tik praėjus dešimčiai metų kreditorius gali kreiptis į teismą siekdamas tapti savininku ir perduoti turtą.

Trečiosios šalies žinioje esančių daiktų ar lėšų areštas

Teismo sprendimui įvykdyti skirtas areštas laikomas sėkmingu arba nesėkmingu. Pavyzdžiui, arešto orderis gali būti įteiktas bankui, tačiau jeigu skolininkas tame banke neturi sąskaitos arba visose sąskaitose turi nepakankamai lėšų, tada areštu lėšų suvaržyti nepavyksta.

Daiktų suvaržymas

Areštas galioja tik šešis mėnesius nuo tos dienos, kai daiktas areštuojamas, arba galioja tol, kol praeina 20 dienų nuo tos dienos, kai areštuotas daiktas buvo pašalintas iš vietos, kurioje buvo areštuotas, priklausomai nuo to, kuri data yra ankstesnė. Nutartyje dėl išimtinio suvaržymo nurodomas laikotarpis, per kurį jį turi būti įvykdyta.

Pajamų areštas arba nutartis dėl einamosios išlaikymo išmokos

Pajamų arešto grafiko arba einamosios išlaikymo išmokos arešto orderio įteikimas laikomas sėkmingu arba nesėkmingu. Jeigu skolininkas nėra susijęs darbo santykiais su asmeniu, kuriam įteikiamas grafikas, įteikimas netenka galios. Jeigu skolininkas yra įdarbintas, įteikimas galioja, kol skola padengiama arba skolininkas išeina iš darbo.

Iškeldinimas iš nekilnojamojo turto

Išieškojimas pagal įsakymą dėl iškeldinimo arba pašalinimo turi būti vykdomas nepagrįstai nedelsiant. Apibrėžties, kas galėtų būti laikoma nepagrįstu dėsiniu, nėra. Tai priklauso nuo konkrečių kiekvienos bylos aplinkybių.

Apriojimas

Apriojimas netenka galios praėjus penkeriems metams. Jis gali būti atnaujinamas, jeigu apriojimą inicijavęs asmuo teismui pateikia prašymą. Įsakyme *ad factum praestandum* turi būti tiksliai nurodyta, koks veiksmas turi būti atliktas, ir laikas, per kurį jis turi būti atliktas.

Pinigų sumų suvaržymas

Pinigų sumų suvaržymas laikomas sėkmingu arba nesėkmingu. Pavyzdžiui, jeigu šerifo teismo teisėjas skolininko patalpose neranda lėšų, tada pinigų sumų suvaržymas laikomas nepavykusiu. Jeigu pinigų sumų suvaržymas yra sėkmingas, tada teismo antstolis (šerifo teismo antstolis arba sesijos teismo antstolis), prieš pasibaigiant 14 dienų laikotarpiui, kuris pradedamas skaičiuoti pinigų sumų suvaržymo dieną, privalo pateikti šerifo teismo teisėjui ataskaitą. Teismo antstolis ataskaitos kopijas turi nusiųsti skolininkui ir kreditoriui. Jeigu šerifo teismo teisėjas atsisako priimti ataskaitą, suvaržymas netenka galios.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Darbdavys arba skolininkas gali prašyti šerifo teismo teisėjo priimti nutartį, kuria nutartis dėl einamosios išlaikymo išmokos būtų paskelbta negaliojančia arba netekusi galios. Be to, jeigu skolininkas įtikina šerifo teismo teisėją, jog nėra tikėtina, kad jis ir vėl neįvykdys įsipareigojimo atlikti mokėjimą, šerifo teismo teisėjas gali priimti nutartį dėl suvaržymo atšaukimo.

Skolininkas, asmuo, kurio žinioje yra areštuotas turtas, arba trečioji šalis, pateikdami prieštaravimą, gali prašyti šerifo teismo teisėjo priimti nutartį, kuria areštas būtų atšaukiamas arba apriojamas. Šis prieštaravimas turi būti pateiktas per keturias savaites nuo arešto įvykdymo.

Be to, jeigu šerifo teismo teisėjo nutartį, priimtą dėl suvaržymo arba išimtinio suvaržymo, galima apskųsti. Skundą šerifo teismo pirmininkui galima pateikti tik šerifo teismo teisėjui leidus ir tik teisės klausimu. Šerifo teismo pirmininko nutartis dėl tokio skundo yra galutinė.

Apriojimas gali būti panaikintas arba atšauktas remiantis tuo, kad jis yra procedūros požiūriu netinkamas, ir tuo, kad įsakymas dėl mokėjimo buvo pripažintas negaliojančiu.

Kai įsakymas įvykdomas, pašalinimo arba iškeldinimo apskųsti nebegalima.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Skolininko įsitraukimas į skolos suregulavimo procesą

Jeigu skolininkui skiriamas privalomas administravimas arba su juo sudaroma patikos sutartis, saugomos patikos sutartis arba skolos mokėjimo programa pagal skolos suregulavimo schemą, kreditoriai tam tikromis sąlygomis negali skolininko atžvilgiu vykdyti tolesnių išieškojimo veiksmų. Vietoj to kreditorius paprastai turi ieškoti galimybių reikalavimą sumokėti sumas, kurių mokėjimo terminas yra suėjęs, pateikti skolininko patikėtiniui arba įtraukti skolą į kurią nors iš skolos mokėjimo programų.

Išieškojimo sustabdymas

Išieškojimo sustabdymas į visus Škotijoje vykdomus įstatyminius skolos suregulavimo procesus turi būti įtraukiamas 1985 m. Bankroto (Škotija) įstatymo pakeitimais, įsigaliojusiais 2015 m. balandžio 1 d. pagal 2014 m. Konsultavimo bankroto ir skolų klausimais (Škotija) įstatymą. T. y., jeigu asmuo praneša, kad jis nori kreiptis dėl įstatyminio skolos suregulavimo proceso, jam suteikiamas šešių savaičių apsaugos nuo kreditorių vykdomų išieškojimo veiksmų laikotarpis. Tai yra tas pats šešių savaičių laikotarpis, šiuo metu taikomas pagal 2007 m. Bankroto ir išieškojimo (Škotija) įstatymą, kuriuo buvo nustatytas išieškojimo sustabdymas skolininkui, ketinančiam prašyti arba pateikusiam prašymą taikyti skolos mokėjimo programą, arba šešių savaičių laikotarpis, skaičiuojamas nuo tos dienos, kurią skolininkas praneša skolos suregulavimo schemos administratoriui, kad jis ketina prašyti taikyti skolos mokėjimo programą. Vis dėlto šie šešių savaičių sustabdymo laikotarpiai tam tikromis aplinkybėmis gali būti trumpinami arba pratęsimi. [Pagal 2020 m. Koronaviruso (Škotija) įstatymą sustabdymo laikotarpis pratęstas iki šešių mėnesių – šis pakeitimas galios iki 2020 m. rugsėjo 30 d. ir jo galiojimas gali būti dar kartą pratęsimas administraciniais teisės aktais].

Mokėjimo laikas

Skolininko atžvilgiu išduodamas įsakymas sumokėti tam tikrų rūšių skolas, teismas gali nurodyti mokėjimo laiką, kad mokėtiną sumą būtų galima per tam tikrą laiką sumokėti dalimis. Be to, kai išieškojimo veiksmai jau pradėti, teismas gali priimti nutartį dėl mokėjimo laiko. Nors nurodymas ar nutartis dėl mokėjimo laiko galioja, pagal ją negali būti įteikiamas mokėjimo reikalavimas ar reikalavimas atlikti kokius nors išieškojimo veiksmus skolos sumokėjimui užtikrinti.

Vykdymo terminai

Jeigu po to, kai prievolė tapo vykdytina, ji išbuvo neįvykdyta nepertraukiamą 20 metų laikotarpį ir nebuvo pateiktas atitinkamas reikalavimas, o prievolės egzistavimas nebuvo atitinkamai pripažintas, tada prievolė išnyksta. Taigi, jeigu pagal teismo įsakymą arba skolos dokumentą nepertraukiamą 20 metų laikotarpį nesiimama jokių išieškojimo veiksmų, o skolininkas raštu vienareikšmiškai nepripažįsta prievolės ir ji nepripažįstama jo vardu, prievolė išnyksta. Tačiau jeigu kreditorius atlieka išieškojimo veiksmus, kuriais vykdomas įsakymas arba skolos dokumentas, o skolininkas aiškiai kreditoriui pripažįsta, kad skola dar egzistuoja, kreditoriui suteikiama dar 20 metų, per kuriuos jis gali siekti, kad skolininkas iki galo įvykdytų reikalavimą.

Susijusios nuorodos

[Accountant in Bankruptcy](#)

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 19/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismų tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Gibraltaras

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Teismo sprendimų vykdymas – tai teismo sankcionuoti veiksmai, kurių imamasi siekiant priverstinai įvykdyti teismo sprendimą skolininkų atžvilgiu, kad jie laikytųsi teismo nurodymų. Teismo sprendimo vykdymo būdą pasirenka tik kreditorius.

Nusprendamas, kurį būdą pasirinkti, kreditorius privalo įvertinti, ar:

tikėtina, kad jis iš skolininko atgaus savo pinigus ir teismo mokesčius;

skolininkas yra skolingas kitiems asmenims pinigų arba ar jo atžvilgiu priimti kiti teismo sprendimai;

skolininkas turi kokių nors daiktų arba turto, kurį galima paimti ir parduoti aukcione;

skolininkas turi darbą;

skolininkas turi kitų pajamų, pvz., pajamų iš investicijų;

skolininkas turi banko, kredito unijos arba kitokią sąskaitą;

skolininkas turi nekilnojamojo turto (namą) arba

kurie nors kiti asmenys yra skolingi skolininkui.

Toliau pateikiama informacija apie įvairių rūšių teismo sprendimų vykdymo priemones. Kreditorius turėtų pasirinkti tokį būdą, kurį taikant yra didžiausia tikimybė susigrąžinti jam priklausančius pinigus.

Teismas negali garantuoti, kad kreditorius atgaus savo pinigus, o teismo mokesčiai mokamas už kiekvieną atliktą veiksmą. Teismas mokesčius įtraukia į skolininko grąžintiną sumą, tačiau teismas negali grąžinti kreditoriaus sumokėtų sumų, jeigu pastarasis neatgauna pinigų iš skolininko.

Toliau aprašomi įvairūs teismo sprendimų vykdymo būdai.

Daiktų areštas

Teismo sprendimų vykdymas – tai civilinio teismo sprendimų vykdymo užtikrinimas areštuojant daiktus. Norint, kad būtų pradėtas priverstinis vykdymas, būtina kreiptis į teismą ir prašyti išduoti vykdomąjį raštą. Vykdomasis raštas bus naudingas tik jeigu skolininkas turi:

pakankamai daiktų kreditoriaus nurodytu adresu, kuriuos būtų galima parduoti aukcione ir surinkti pinigų, arba

visus pinigus, kurių reikalaujama pagal vykdomąjį raštą (kad būtų nutrauktas daiktų pardavimas).

Teismas vykdomąjį raštą gali išduoti, jeigu skolininkas:

nesumokėjo pinigų sumos arba buvo įpareigotas tai padaryti, arba

nesilaikė bent vieno savo mokėjimų termino.

Antstoliai ne visada gali paimti ir parduoti skolininko daiktus. Pavyzdžiui, jie negali paimti būtiniausių namų apyvokos daiktų ir prekiautojo įrankių arba daiktų, dėl kurių sudarytos pirkimo išsimokėtinai arba nuomos sutartys. Antstolis nepaima skolininko daiktų, jeigu jų vertė yra per maža, kad būtų galima grąžinti vykdomajame rašte nurodytą sumą, atskaičius daiktų paėmimo ir pardavimo išlaidas. Aukcionuose daiktai parduodami tik už dalį jų pradinės vertės. Be to, gali būti, kad skolininko daiktus antstoliai areštavo vadovaudamiesi kitu vykdomuoju raštu.

Trečiosios šalies skolos rašteliai

Kreditorius gali prašyti Aukščiausiojo Teismo, kad skolininkui skolinga trečioji šalis vietoje skolininko skolą grąžintų kreditoriui. Praktiškai šis metodas naudojamas areštuojant lėšas, kurias skolininkas gali turėti banko sąskaitose. Jeigu banko sąskaitose esančių lėšų nepakanka skolai sumokėti, tuomet tokias lėšas galima panaudoti siekiant grąžinti bent tam tikrą grąžintinos sumos dalį.

Bankroto byla

Jeigu grąžintina suma yra didesnė nei 750 GBP, kreditorius taip pat gali kreiptis prašydamas paskelbti skolininko bankrotą. Ši byla iškeliami

Aukščiausiąjame Teisme. Tačiau tai gali brangiai kainuoti.

Šaukimas atvykti

Aukščiausiojo Teismo leškinų dėl nedidelių sumų (ieškiniai, kurių suma neviršija 10 000 GBP) skyriuje kreditorius gali prašyti išduoti šaukimą į teismą.

Tuomet teismas gali įpareigoti sumokėti mokėtiną skolą dalimis, o už šios pareigos nevykdymą tam tikromis konkrečiomis aplinkybėmis gali būti skirta laisvės atėmimo bausmė.

Įsakymai gauti informaciją

Nors ši procedūra pati savaime nėra vykdymo būdas, ji sudaro sąlygas apklausti skolininkus siekiant gauti informacijos apie jų turtą, kad kreditorius galėtų priimti labiau pagrįstą sprendimą dėl teismo sprendimo vykdymo būdo, kurį jis norėtų taikyti.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Už teismo sprendimų vykdymą atsako Gibraltaro Aukščiausiasis Teismas.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Aukščiausiasis Teismas (įskaitant jo leškinų dėl nedidelių sumų skyrių) gali priimti nutartį dėl vykdymo bylose, kuriose jis priėmė sprendimą.

Gibraltare antstoliai yra teismo tarnybos darbuotojai, taigi ir valstybės tarnautojai. Jie sprendžia su teismuose priimtų ir užregistruotų sprendimų ir (arba) nutarčių vykdymu susijusius klausimus. Jie vykdo vykdomuosius raštus, sugrąžina žemės valdymo teises, remdamiesi vykdomuoju raštu dėl valdymo, ir sugrąžina prekes, remdamiesi vykdomaisiais raštais dėl prekių grąžinimo. Be to, antstoliai vykdo kitas pareigas, įskaitant asmeninį dokumentų įteikimą ir vykdomuosius raštus dėl asmenų perdavimo.

Naudojimasis advokatų ir kitų teisės specialistų paslaugomis

Kreditorius neprivalo savo prašymo dėl teismo sprendimo vykdymo pateikti per advokatą arba bet kurį kitą teisės specialistą.

Teismo sprendimų vykdymo procedūros gali būti sudėtingos, išskyrus Aukščiausiojo Teismo leškinų dėl nedidelių sumų skyriaus priimtų sprendimų vykdymą. Kreditoriai gali norėti konsultuotis, todėl prieš prasidedant teismo sprendimo vykdymo procedūrai kreipiasi į advokatą arba Piliečių konsultacijų biurą.

Teismo sprendimų vykdymo išlaidų dydis

Už kiekvieną teismo sprendimo vykdymo būdą taikomi skirtingi teismo mokesčiai. Kaip minėta, nors teismas mokesčių įtraukia į skolininko grąžintiną sumą, tačiau teismas negali grąžinti kreditoriaus sumokėtų sumų, jeigu pastarasis neatgauna pinigų iš skolininko. Daugiau informacijos apie taikomus mokesčius galima gauti Aukščiausiojo Teismo raštinėje adresu *277 Main Street*, Gibraltaras, arba skambinant telefonu (+350) 200 75608.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Kaip minėta, Gibraltare teismo sprendimo vykdymo būdą, kuris bus naudojamas, pasirenka tik kreditorius. Atsakingi kreditoriai, kurie teismuose gavo galiojantį sprendimą ir jiems dar nebuvo sumokėta, turi teisę į tai, kad tas teismo sprendimas būtų įvykdytas naudojant jiems prieinamas tinkamiausias priemones. Todėl jeigu yra priimtas galiojantis sprendimas ir pateikiamas tinkamas prašymas, teismas privalo gerbti kreditoriaus pasirinktą vykdymo būdą.

4 Vykdomo priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Vykdomo veiksmai gali būti nukreipti į šį turtą:

banko sąskaitas taikant trečiosios šalies skolos raštelių procedūrą;

materialų kilnojamąjį turtą imantis priverstinių vykdymo veiksmų;

nekilnojamąjį turtą taikant įsakymo dėl turto suvaržymo priėmimo procedūrą.

Nėra griežto ir išsamaus daiktų, kuriems negali būti taikomas turto aprašas, sąrašo. Tačiau galioja tam tikros rekomendacijos. Antstolis gali paimti tik skolininkui arba skolininko bendraturčiams priklausančius daiktus.

Visi antstolio paimami daiktai turi turėti tam tikrą piniginę vertę, kurią būtų galima gauti aukcione. Antstolis nepaima daiktų, jeigu mano, kad, sumokėjus tų daiktų paėmimo ir pardavimo aukcione išlaidas, už juos gautų pajamų nepakaks vykdomajame rašte nurodytai sumai grąžinti.

Antstoliai negali paimti:

daiktų, kurių skolininkui reikia darbo arba verslo reikmėms, pvz., prekiautojo įrankių arba knygų;

būtiniausių namų apyvokos daiktų, kurie reikalingi skolininkui ir jo šeimai, pvz., drabužių arba patalynės;

daiktų, dėl kurių sudarytos išperkamosios nuomos, paprastos nuomos arba pirkimo išsimokėtinai sutartys (įskaitant automobilius);

daiktų, kuriuos antstoliai jau galbūt konfiskavo remdamiesi kitu vykdomuoju raštu, arba

įrankių, kurie nėra susiję su vykdoma veikla (pvz., biuro baldai, mašinos ir transporto priemonės, dėl kurių sudaryta išperkamosios nuomos sutartis).

Todėl trečiosios šalies skolos raštelių atveju skolininkas, kuriam neleidžiama pasiimti pinigų iš savo sąskaitos banke arba kredito unijoje ir kuris teigia, kad jis arba jo šeima susiduria su sunkumais sumokant įprastą pragyvenimo išlaidas, gali kreiptis į teismą prašydamas priimti nutartį dėl pagalbos išmokos, pagal kurią konkrečioms asmenims gali būti sumokėta viena ar daugiau išmokų.

4.2 Koks yra vykdomo priemonių poveikis?

Jeigu skolininkai ir trečiosios šalys nesilaiko teismo nutartyse išdėstytų reikalavimų, jiems gali būti skiriamos sankcijos už teismo negerbimą. Baudos, kurios gali būti skirtos, apima „atsiprašymą už negerbimą“ (t. y. atsiprašymas teisėjo akivaizdoje atvirame teismo posėdyje), baudas, o rimčiausiais atvejais – laisvės atėmimo iki 14 dienų bausmę.

Bankai turi tam tikras pareigas, susijusias su informacijos atskleidimu ir banko sąskaitų areštu. Jeigu bankas gauna trečiosios šalies skolos raštelį dėl vieno iš savo klientų, bankas neprivalo atskleisti, kiek pinigų laikoma sąskaitoje. Jis gali nurodyti, kad sąskaitoje nėra pinigų, kad nepakanka lėšų visai sumai atlyginti, tačiau gali sumokėti dalį sumos, arba nurodyti, kad yra pakankamai lėšų visai prašomai sumai atlyginti. Galioja labai griežtos duomenų apsaugos nuostatos, kuriomis reglamentuojama, kokią informaciją, išskyrus nurodytą, gali pateikti bankas.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Visose nutartyse nurodomas terminas atitinkamai informacijai pateikti arba laikytis teismo nutarties, taip pat pateikiama informacija apie didžiausias baudas, kurios gali būti skirtos teismo nutarties nesilaikymo atveju.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Visi teismo taikomi vykdymo būdai (išieškojimo įsakymai ir trečiosios šalies skolos rašteliai) yra susiję su dviejų etapų procesu. Tarpinis proceso etapas yra išimtinai dokumentų nagrinėjimu pagrįsta teismo funkcija, o skolininkas šioje etape neatlieka jokio vaidmens. Tačiau taikant kiekvieną metodą ir siekiant pereiti prie galutinio etapo, turi būti surengtas teismo posėdis, į kurį kviečiamas skolininkas ir kuriame jis gali nurodyti visas priežastis, dėl kurių nereikėtų toliau taikyti suplanuoto vykdymo metodo. Apie teismo posėdžio datą gerokai iš anksto pranešama visoms šalims ir visais atvejais galioja nustatytas minimalus laikotarpis, kuris turi praeiti nuo tarpinio etapo, pranešimo apie „galutinį“ teismo posėdį iki paties „galutinio“ teismo posėdžio, kad skolininkas (ir bet kuri suinteresuotoji tiesiogiai dalyvaujanti trečioji šalis, pvz., bankas byloje dėl trečiosios šalies skolos raštelių) turėtų pakankamai laiko pasirengti bylai. Jeigu šalims „galutinio“ teismo posėdžio data yra nepatogi, ji gali būti pakeista, kad tiktų abiem šalims. Jeigu taip atsitiktų, tarpinė nutartis galiotų toliau, tačiau nutartis negali būti „galutinė“ iki to laiko, kol neįvyksta tas teismo posėdis.

Teismui priėmus savo nutartį sprendimo negalima apskųsti. Atitinkamomis aplinkybėmis skundus arba prašymus dėl panaikinimo galima pateikti tik dėl originalaus sprendimo, kuriuo kreditoriui visų pirma suteikti įgaliojimai prašyti vykdyti sprendimą. Vykdomo procesą teismas gali panaikinti tik jeigu sprendimas sėkmingai ginčijamas apeliaciniu skundu arba yra panaikinamas. Jeigu sprendimas ginčijamas po to, kai teismas patenkino kreditoriaus prašymą dėl vykdymo, orderio vykdymas gali būti sustabdomas teismo prašymu. Antstoliai negali paimti daiktų, tačiau jie privalo toliau juos aprašyti (t. y. įtraukti į sąrašą daiktus, kuriuos vėliau būtų galima konfiskuoti ir paimti siekiant parduoti).

Jeigu kreditorius teismui pateikė teisingą prašymą dėl vykdymo, tas teismas negali atsakyti taikyti kreditoriaus pasirinkto vykdymo būdo. Todėl kreditoriui nereikalingos jokios sprendimo, kuriuo patvirtinamas vykdymo būdas, apskundimo priemonės.

6 Ar vykdomo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Orderiui arba vykdomajam raštui taikomas tam tikras terminas. Orderis ir vykdomasis raštas galioja 12 mėnesių ir teismo nutartimi jo galiojimo terminas gali būti pratęstas dar 12 mėnesių.

Pradedant taikyti daiktų perėmimo procedūrą, skolininką reikia informuoti, kad jo daiktai buvo areštuoti ir kad jis per 5 dienas gali su antstoliais sudaryti susitarimą dėl laikino disponavimo daiktais. Pagal šį susitarimą skolininkui leidžiama išlaikyti daiktus. Jeigu skolininkas susitarimo nepasirašo per 5 dienas, antstoliai gali paimti prekes ir perduoti jas į aukcioną.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

**Your
Europe**

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 14/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismo tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.